

MATINUD-ANON SA TINUHOAN

USA KA PAKISAYRAN
SA EBANGHELYO

MATINUD-ANON SA TINUHOAN

USA KA PAKISAYRAN
SA EBANGHELYO

Gimantala sa
Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw
Siyudad sa Salt Lake, Utah

Hapin: *Light and Truth* [*Kahayag ug Kamatuoran*], ni Simon Dewey
© ni Simon Dewey

© 2004 sa Intellectual Reserve, Inc.
Ang tanang mga katungod gigahin
Giimprinta sa Estados Unidos sa Amerika

Pagtugot sa Iningles: 7/04
Pagtugot sa Paghubad: 7/04
Hubad sa *True to the Faith*
Cebuano 36863 853

MENSAHE GIKAN SA UNANG KAPANGULOHAN (FIRST PRESIDENCY)

Kini nga libro gihimo isip kauban sa imong pagtuon sa mga kasulatan ug sa mga pagtulun-an sa mga propeta sa ulahing mga adlaw. Nag-awhag kami kanimo sa pagdangop niini samtang ikaw magtuon ug mogamit sa mga baruganan sa ebanghelyo. Gamita kini isip kapanguhaan kon ikaw mag-andam og mga pakigpulong, magtudlo og mga klase, ug motubag sa mga pangutana kabahin sa Simbahan.

Samtang ikaw magkat-on og mga kamaturoan sa ebanghelyo, ikaw mousbaw sa imong pagsabot sa mahangturong plano sa Langitnong Amahan. Uban niining pagsabot isip pundasyon sa imong kinabuhi, makahimo ka og maayo nga mga pagpili, makapuyo nga nahiuyon sa kabubut-on sa Dios, ug makakaplag og hingpit nga kalipay sa kinabuhi. Ang imong pagpamatuod motubo nga mas lig-on pa. Magpabilin ikaw nga Matinud-anon sa Tinuhoan

Naghunahuna kami ilabi na sa kabatan-onan, mga young single adults, ug sa bag-ong mga kinabig [converts]. Kami mosaad kanimo nga pinaagi sa regular nga personal nga pag-ampo ug pagtuon sa mga kasulatan ug sa mga doktrina sa ebanghelyo maandam ka nga mobatok sa dautang mga impluwensya nga molingla kanimo ug modaot kanimo.

Hinaut nga kini nga libro molig-on kanimo sa imong mga paningkamot sa pagpaduol sa Manluluwas ug sa pagsunod sa Iyang mga ehemplo.

Ang Unang Kapangulohan (First Presidency)

MGA HILISGUTAN SA EBANGHELYO

NGA ALPABETIKAL NGA GISUNOD

Aaronic Priesthood

Samtang naghubad si Propeta Joseph Smith sa Basahon ni Mormon, iyang nabantayan ang paghisgot mahitungod sa bunyag alang sa kapasayloan sa mga sala. Pagka Mayo 15, 1829, siya ug ang iyang tigsulat [scribe] nga si Oliver Cowdery nangadto sa kakahoyan aron sa pagpangutana sa Ginoo kabahin sa bunyag. Samtang sila nag-ampo, “usa ka sulugoon nga gikan sa langit mikunsad sa usa ka panganod sa kahayag.” Kini nga sulugoon mao si Juan Bautista, ang propeta nga nagbunyag kang Jesukristo gatusan ka tuig na ang nakalabay. Si Juan Bautista, usa na ka nabanhaw nga tawo karon, mipandong sa iyang mga kamot diha ni Joseph ug ni Oliver ug mitugyan sa matag usa kanila sa Aaronic Priesthood, nga gikuha gikan sa yuta panahon sa Dakong Apostasiya. Uban niini nga katungod, si Joseph ug si Oliver nakahimo sa pagbunyag sa usag usa. (Tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:68–72.)

Sa Simbahan karon, ang takus nga mga miyembro nga lalaki mahimong makadawat sa Aaronic Priesthood sugod sa edad nga 12 anyos. Makadawat sila og daghang mga kahigayunan sa pag-apil sa sagradong mga ordinansa sa priesthood ug makapangalagad. Samtang sila takus nga motuman sa ilang mga katungdanan, sila nagbuhat diha sa pangalan sa Ginoo sa pagtabang sa uban nga makadawat sa mga panalangingin sa ebanghelyo.

Ang mga buhatan o katungdanan sa Aaronic Priesthood mao ang bishop, priest, teacher, ug deacon. Uban sa pagtugot sa pangulo nga priesthood lider (kasagaran ang bishop o branch president), ang mga deacon mopasa sa sakrament. Sila motabang sa bishop o branch president sa pagbantay

[watch over] sa mga miyembro sa Simbahan pinaagi sa pagserbisyo ug pag-abag sa temporal nga mga butang sama sa pagpangolekta sa mga fast offering. Ang mga teacher mahimong motrabaho sa tanang mga katungdanan sa mga deacon, ug makadawat usab sila og uban pang mga kahigayunan sa pagserbisyo. Sila ang moandam sa pan ug tubig sa sakrament ug moserbisyo isip mga home teacher. Ang mga priest mahimong motrabaho sa tanang mga katungdanan sa mga deacon ug mga teacher. Uban sa pagtugot sa pangulo nga priesthood lider, mahimo usab sila nga mopanalangin sa sakrament, mobunyag, ug mo-ordinar sa uban ngadto sa pagka-priest, teacher, ug deacon.

Ang Aaronic Priesthood “usa ka sumpay sa labaw, o sa Melchizedek nga Pagkapari” (D&P 107:14). Sagad kining tawgon og ang pagpangandam nga priesthood. Samtang ang usa ka naghupot sa priesthood moserbisyo diha sa Aaronic Priesthood, nangandam siya sa pagdawat sa Melchizedek Priesthood, sa pagdawat sa mga panalangin sa templo, sa pag-alagad og full-time nga misyon, nga mamahimong mahigugmaong bana ug amahan, ug sa pagpadayon sa tibuok kinabuhi nga pagserbisyo sa Ginoo.

Tan-awa usab sa Melchizedek Priesthood; Priesthood

Aborsyon o Pagpakuha

Sa karon nga katilingban, ang aborsyon o pagpakuha nahimo nang sagad nga binuhatan, gidepensahan sa maliputon nga mga argumento. Kon ikaw mag-atubang og mga pangutana kabahin niini, mahimo kang sigurado diha sa pagsunod sa pinadayag nga kabubut-on sa Ginoo. Ang Ulahing mga Adlaw nga mga propeta misalikway sa aborsyon, nagdangop sa pamahayag sa Ginoo, “Dili kamo . . . mopatay, ni magbuhat sa bisan unsa nga butang nga sama niini” (D&P 59:6). Ang ilang tambag mahitungod niini klaro: Ang mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw kinahanglan dili mosugot,

mopahigayon, moawhag, mobayad alang sa, o makigsabot alang sa mga pagpakuha o aborsyon. Kon ikaw modasig sa pagpakuha o pagpa-abort sa bisan unsang paagi, mahimo kang ipaubos sa pagdisiplina sa Simbahan.

Ang mga lider sa Simbahan nag-ingon nga pipila ka mga talagsaong sirkumstansya mahimong mopangatarungan sa aborsyon o pagpakuha, sama sa sitwasyon nga ang pagsabak o pagmabdos resulta sa paghilawas sa kadugo [incest] o sa lugos, kon ang kinabuhi o panglawas sa inahan nakita sa usa ka batid nga doktor nga mabutang sa grabe nga peligro, o kon ang puya [fetus] naila sa usa ka batid nga doktor nga adunay grabe nga depekto nga maghimo sa bata nga dili mabuhi kon kini ipakatawo. Pero bisan gani kini nga mga sirkumstansya dili dihadiha maghatag og katarungan nga mahimong magpakuha. Kadtong nag-atubang sa ingon niini nga mga sirkumstansya mokonsiderar lamang human sa pagkonsulta sa ilang lokal nga mga lider sa Simbahan ug sa pagdawat og kumpirmasyon pinaagi sa matitud-anon nga pag-ampo.

Kon ang bata gisabak nga wala maminyo ang mga ginikanan, ang pinakamaayo nga buhaton mao ang pagminyo sa inahan ug sa amahan sa bata ug maningkamot sa paghimo og mahangturon nga pamilya nga relasyon. Kon layo ang posibilidad nga magmalampuson ang kaminyoon, angay nilang ipasagop ang bata, mas maayo ipaagi sa LDS Family Services (tan-awa ang “Pagsagop [Adoption],” mga pahina 172–73).

Abuso

Ang pag-abuso mao ang pagtratar sa ubang mga tawo o sa kaugalingon sa paagi nga makapasakit o makadaot. Kini makadaot sa hunahuna ug sa espiritu ug kasagaran makasamad usab sa lawas. Mahimong makamugna kini og kalibog, pagduda, dili mosalig, ug kahadlok. Supak kini sa mga balaod sa katilingban ug hingpit nga sukwhahi sa mga pagtulunan sa Manluluwas. Ang Ginoo nagkondenar sa bisan unsang klase sa pagpang-abuso—pisikal, sekswal, sa sulti

[verbal], o emosyonal. Ang pagpang-abuso mahimong mosangput sa pagdisiplina sa Simbahan.

Tambag alang sa Tig-abuso

Kon ikaw nahimong abusado sa bisan unsang relasyon, kinahanglan kang maghinulsol sa imong sala. Pangamuyo sa Ginoo nga pasayloon ka. Pangayo og pasaylo gikan niadtong imong napasakitan. Pakigsulti sa imong bishop o branch president aron matabangan ka niya sa imong paghinulsol ug, kon gikinahanglan, makatabang kanimo nga makadawat og dugang tambang o uban pang panabang.

Kon ang mga pagbati og kasuko maoy makapadagkot sa imong maabusohon nga kinaiya, pagkat-on sa pagpugong sa imong kaugalingon. Dangop sa Ginoo diha sa pag-ampo ug hangyoa Siya sa pagtabang kanimo. Uban sa mahangturong panglantaw, imong makita nga ang imong kasuko hapit kasagaran moabot agig tubag sa mga butang nga kanang dili kaayo importante.

Kon ikaw nakasala og sekswal nga pagpang-abuso, tinguhaa sa pagdisiplina sa imong hunahuna. Hinumdumi nga ang imong mga hunahuna adunay gamhanan nga kalabutan sa imong kinabuhi—"kay maingon [ang tawo] naghunahuna sa sulod sa iyang kaugalingon, sa ingon niana mao man siya" (Proverbio 23:7). Palayo sa pornograpiya ug sa bisan unsa nga makapaagda og imoral nga sekswal nga tinguha. Pag-ampo alang sa abilidad sa "himoa ang hiyas nga modayan-dayan sa inyong mga hunahuna nga walay paghunong" (D&P 121:45).

Tabang alang sa mga Biktima sa Pagpangabuso

Kon ikaw usa ka biktima sa pagpangabuso, pangayo og dinalian nga tabang. Pakigsulti sa imong lider sa priesthood, kasagaran ang imong bishop o branch president pero usahay ang usa ka sakop sa stake o district presidency. Makatabang siya kanimo nga masayud sa unsay buhaton.

Salig nga dili ikaw ang basulon sa makapasakit nga binuhatan sa ubang mga tawo. Ayaw batia nga ikaw maoy sad-an. Kon ikaw biktima sa pagpanglugos o ubang sekswal nga pagpang-abuso, mahimong giabuso ka sa usa ka kaila, dili kaila, o bisan sa usa ka sakop sa pamilya, wala kay sala sa sekswal nga kasal-anan. Hibalo nga inosente ka ug nga ang imong Langitnong Amahan nahigugma kanimo.

Pag-ampo alang sa kalinaw nga moabot lamang pinaagi ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula (tan-awa sa Juan 14:27; 16:33). Ang Manluluwas nakasinati sa tanan nimong mga kasakit ug mga balatian, bisan niadtong gimugna sa uban, ug Siya kahibalo unsaon pagtabang kanimo (tan-awa sa Alma 7:11–12). Imbis nga magtinguha nga mobalos, tagda ang mga butang nga imong makontrol, sama sa kaugalingon nimong panglantaw sa kinabuhi. Pag-ampo alang sa kalig-on nga makapasaylo niadtong nakapasakit kanimo.

Padayon sa pagpangayo og panabang gikan sa imong priesthood leader aron siya makagiya kanimo subay sa proseso sa pagpaalim sa emosyon. Pinaagi sa mga panalangin sa ebanghelyo, mapahunong nimo ang dagan sa pagpang-abuso ug makalingkawas gikan sa pag-antus nga imong nasinati.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 18:1–6; D&P 121:34–46

Tan-awa usab sa Kapasayloan/Pagpasaylo; Paghinulsol

Adlaw nga Igpapahulay

Ang Adlaw nga Igpapahulay mao ang adlaw sa Ginoo, gigahin matag semana alang sa pagpahulay ug pagsimba. Sa kapanahonan sa Daang Tugon, ang mga pakigsaad nga katawhan sa Dios nagtahud sa Adlaw nga Igpapahulay sa ikapitong adlaw sa semana tungod kay ang Dios mipahulay sa ikapito nga adlaw sa dihang gilalang Niya ang yuta. Ang Ginoo mihatag og gibug-aton sa kamahinungdanon sa pagtahud sa Adlaw nga Igpapahulay diha sa Napulo ka mga Sugo:

“Hinumduman mo ang adlaw nga igpapahulay, aron sa pagbalaan niini.

“Sa unom ka adlaw magbuhat ka, ug buhaton mo ang tanan nga imong bulohaton:

“Apan ang adlaw nga ikapito maoy usa ka adlaw nga igpapahulay alang sa Ginoo nga imong Dios: Niining adlaw dili ka magbuhat, ikaw, bisan ang imong anak nga lalaki, bisan ang imong anak nga babaye, bisan ang imong sulogoon nga lalaki, bisan ang imong sulogoon nga babaye, bisan ang imong kahayupan, bisan ang imong dumuloong nga anaa sa sulod sa imong mga pultahan:

“Kay sa unom ka adlaw gibuhat sa Ginoo ang langit ug ang yuta, ang dagat, ug ang tanan nga anaa niini, ug mipahulay sa ikapito ka adlaw; busa gipanalanginan sa Ginoo ang adlaw nga igpapahulay, ug gibalaan niya kini” (Exodo 20:8–11).

Human sa Pagkabanhaw ni Jesukristo, nga nahinabo sa unang adlaw sa semana, ang mga tinun-an sa Ginoo misugod sa pagtahud sa adlaw nga Igpapahulay sa unang adlaw sa semana, ang Dominggo (tan-awa sa Mga Buhat 20:7).

Sa ulahing mga adlaw, ang Ginoo misugo kanato sa pagpadayon sa pagtahud sa Adlaw nga Igpapahulay. Misaad Siya nga kon sundon nato kini nga sugo, atong madawat “ang kahingpitan sa yuta” (tan-awa sa D&P 59:16–20).

Tungod kay ang Adlaw nga Igpapahulay usa ka balaan nga adlaw, kinahanglan nga itagana kini alang sa takus ug balaan nga mga kalihokan. Ang paglikay sa pagtrabaho ug paglingawlingaw dili pa igo. Sa pagkatinuod, kon magpahayahay lamang kita pinaagi sa walay pagbuhat sa Adlaw nga Igpapahulay, napakyas kita sa paghupot sa adlaw nga balaan. Sa pagpadayag nga gihatag ngadto ni Joseph Smith niadtong 1831, ang Ginoo mimando: “Ug nga kamo mahimo unta nga labaw nga moamping sa imong kaugalingon nga walay buling gikan sa kalibutan, ug kamo moadto sa balay alampoonan ug mohalad sa inyong sakramento diha sa akong balaan nga adlaw; kay sa pagkatinuod kini mao ang adlaw nga gitudlo ngadto kaninyo sa pagpahulay gikan sa inyong mga kahago ug mohatag og mga paghalad sa inyong

mga pag-ampo ngadto sa Labing Halangdon” (D&P 59:9–10). Sa pagpahiangay niini nga pagpadayag, motambong kita sa miting sa sakrament matag semana. Ang ubang mga kalihokan sa Igpapahulay nga Adlaw mahimo nga maglakip og pag-ampo, pamalandong, pagtuon sa mga kasulatan ug mga pagtulun-an sa ulahing mga adlaw nga mga propeta, maghimo og mga sulat ngadto sa mga miyembro sa pamilya ug mga higala, magbasa og maayo nga material, mobisita sa masakiton ug nasubo, ug motambong sa ubang mga miting sa Simbahan.

Dugang nga mga pakisayran: Exodo 31:16–17; Mosiah 18:23; D&P 59:11–14; 68:29

Tan-awa usab sa Balaan nga Pagtahud; Sakrament; Pagsimba

Alkohol (*Tan-awa ang Pulong sa Kaalam*)

Amot, Mga (*Tan-awa sa Pagpuasa ug mga Halad sa Puasa; Ikapulo*)

Apostasiya

Kon ang tagsa-tagsa o pundok sa mga tawo mobiya gikan sa mga baruganan sa ebanghelyo, sila anaa sa kahimtang sa apostasiya.

Mga panahon sa kinatibuk-ang apostasiya nahitabo sa tibuok kasaysayan sa kalibutan. Human sa mga panahon sa pagkamatarung, ang mga tawo sagad mibali ngadto sa pagkadautan. Usa ka ehemplo niini mao ang Dakung Apostasiya, nga nahitabo human ang Manluluwas mitukod sa Iyang Simbahan. Human nangamatay ang Manluluwas ug ang Iyang mga Apostoles, ang mga tawo mituis sa mga baruganan sa ebanghelyo ug mihimo og mga kausaban bisan kon walay pagtugot sa organisasyon sa Simbahan ug sa mga ordinansa sa priesthood. Tungod niining malukpanon nga pagkadautan, ang Ginoo mibawi sa katungod sa priesthood gikan sa yuta.

Atol sa Dakong Apostasiya, ang mga tawo walay balaang direksyon gikan sa buhing mga propeta. Daghang mga simbahan ang gipangtukod, apan wala kanila ang gahum sa priesthood nga modala sa mga tawo ngadto sa tinuod nga kahibalo mahitungod sa Dios Amahan ug kang Jesukristo. Mga tipik sa balaang mga kasulatan ang gipangtuis o nanga-wala, ug walay tawo nga adunay katungod sa pagtugyan sa gasa sa Espiritu Santo o pagpahigayon sa ubang mga ordinaansa sa priesthood. Kini nga apostasiya milungtad hangtud ang Langitnong Amahan ug ang Iyang Pinalanggang Anak nagpakita kang Joseph Smith pagka 1820 ug mipasiugda sa pagpahiuli sa kahingpitan sa ebanghelyo.

Nagpuyo kita karon sa panahon nga ang ebanghelyo ni Jesukristo napahiuli na. Apan dili sama sa Simbahan kaniadto, Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw dili na mabuntog sa kinatibuk-ang apostasiya. Ang mga kasulatan nagtudlo nga ang Simbahan dili na malaglag pag-usab (tan-awa sa D&P 138:44; tan-awa usab sa Daniel 2:44).

Bisan og wala nay laing kinatibuk-ang apostasiya gikan sa kamatuoran, kinahanglan nga tagsa-tagsa nato magbantay batok sa personal nga apostasiya. Imong mapanalipdan ang imong kaugalingon batok sa personal nga apostasiya pinaagi sa paghupot sa imong mga pakigsaad, pagsunod sa mga kasugoan, pagsunod sa mga lider sa Simbahan, pagkalawat sa sakrament, ug kanunay nga pagpalig-on sa imong pagpamatuod pinaagi sa kada adlaw nga pagtuon sa kasulatan, pag-ampo, ug pagserbisyo.

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 24:5; Amos 8:11–12; Mateo 24:4–14; Mga Buhat 20:28–30; 2 Timoteo 3:1–5, 14–15; 4:3–4; 1 Nephi 13:24–29; Mormon 1:13–14; D&P 1:15–17; Joseph Smith—Kasaysayan 1:17–19

Tan-awa usab sa Pagdumala sa Simbahan; Priesthood; Pagpahiuli sa Ebanghelyo

Apostol (*Tan-awa ang* Pagdumala sa Simbahan; Propeta, Mga)

Area Authority Seventy (*Tan-awa ang Pagdumala sa Simbahan*)

Artikulo sa Hugot nga Pagtuo, Mga

Ang mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo naglatid sa 13 ka batakang punto nga gituohan sa mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Si Propeta Joseph Smith unang misulat niini sa usa ka sulat ngadto kang John Wentworth, usa ka editor sa paman-talaan, agig tubag sa hangyo ni Mr. Wentworth nga masayud kon unsay gituohan sa mga miyembro sa Simbahan. Kini sa kaulahian gimantala diha sa mga peryodiko sa Simbahan. Sa pagkakaran kini gitagad isip kasulatan ug gilakip diha sa Perlas nga Labing Bililhon.

Balaan nga Pagtahud

Ang balaan nga pagtahud maoy usa ka lawom nga pagrespeto ug paghigugma. Kon ikaw adunay kinaiya sa balaan nga pagtahud ngadto sa Dios, ikaw nagpasidungog Kaniya, nagpahayag sa imong pagpasalamat ngadto Kaniya, ug nagsunod sa Iyang mga sugo.

Kinahanglang magbaton ka og balaan nga pagtahud diha sa imong mga pamatasan ingon man usab sa imong kinaiya. Ang may balaang pagtahud nga kinaiya naglakip sa pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, pagpuasa, ug pagbayad sa mga ikapulo ug mga halad. Naglakip kini sa pagsul-ob og ligdong nga sinina ug paggamit og limpyo, maayo nga pinulongan. Ang giladmon sa imong balaan nga pagtahud maoy kamatuoran sa imong pagpili sa musika ug ubang kalingawan, sa paagi nga ikaw mosulti sa sagrado nga mga hilisgutan, ug sa paagi sa imong pagsinina ug panglihok sa dihang motambong sa simbahan ug sa templo. Ikaw nagpakita og balaan nga pagtahud alang sa Ginoo kon ikaw magserbisyo sa ubang mga tawo ug motagad kanila uban sa pagkamabination ug pagtahud.

Samtang nagkadugang ang imong pagbaton sa balaan nga pagtahud, imong maamgohan ang hilum nga pagkausab sa imong kinabuhi. Ang Ginoo buhong kaayo nga mobubo sa Iyang Espiritu diha kanimo. Dili ka kaayo masamok ug mali-bog. Ikaw makahimo sa pagdawat og pagpadayag aron pagtabang kanimo nga masulbad ang personal ug pamilya nga mga problema.

Sama nga ang balaan nga pagtahud magdala kanimo nga mas maduol ngadto sa Dios, ang pagka walay balaan nga pagtahud mohaum sa mga katuyoan sa kaaway. Si Satanas motintal kanimo sa pagsunod sa kalibutanon nga kahilig sa labaw pa kasaba, kahinam, ug panagbangi ug sa pagkaminus sa pagpugong ug malinawon nga kaligdong. Sama sa tigmando nga nag-andam alang sa militar nga pagsulong, sulayan niya ang pagbabag sa mga linya sa panagsinultihay tali kanimo ug sa Ginoo. Pagbantay sa sama nga mga taktika, ug paningkamot pagbaton og balaan nga pagtahud sa tanan nimo nga pagabuhaton.

Dugang nga mga pakisayran: Levitico 26:2; Salmo 89:5-7; Mga Hebreohanon 12:28; D&P 59:21; 63:61-62, 64; 109:21

Tan-awa usab sa Hugot nga Pagtuo; Pagpasalamat; Pagkaligdong; Pagampo; Pagpadayag; Pagsimba

Basahon ni Mormon (*Tan-awa sa Kasulatan, Mga*)

Biblia (*Tan-awa ang Kasulatan, Mga*)

Bilanggoan sa Espiritu (*Tan-awa sa Kamatayon, Pisikal; Impyerno; Paraiso*)

Bishop (*Tan-awa ang Pagdumala sa Simbahan*)

Buhat sa Family History ug Genealogy

Pagka Abril 3, 1836, si propeta Elijah mipakita kang Joseph Smith ug Oliver Cowdery sa Templo sa Kirtland. Iyang gitugyan ngadto kanila ang gahum sa pagbugkos [sealing] sa priesthood, nga mihimong posible alang sa mga pamilya nga ma-sealed hangtud na sa mga henerasyon. Sa pagtugyan niini nga gahum, iyang gituman ang panagna nga ang Ginoo mopadala kaniya “sa pagpabalik sa mga kasingkasing sa mga amahan ngadto sa mga anak, ug ang mga anak ngadto sa mga amahan” (tan-awa sa D&P 110:14–16; tan-awa usab sa Malaquias 4:5–6).

Pinaagi sa buhat sa family history, ikaw makaapil sa padayong pagkatuman niini nga panagna. Makahibalo ka kabahin sa imong mga katigulangan ug makapalambo sa imong gugma alang kanila. Mahimo kang madasig sa ilang mga istorya mahitungod sa kaisug ug hugot nga pagtuo. Imong mapasa kana nga kabilin ngadto sa imong mga anak.

Kini mahangturon nga mga benepisyo nga nagagikan sa buhat sa family history, apan dili kini mao ang nag-unang mga hinungdan sa dakong paningkamot sa Simbahan sa pagpundok og mga rekord sa genealogy. Tanan sa mga paninguha sa Simbahan sa family history gitumong ngadto sa panginahanglan sa paghimo og usa ka “pagsumpay . . . tali sa mga amahan ug sa mga anak” (D&P 128:18). Kini nga pagkasumpay nahimo pinaagi sa gahum sa priesthood, pinaagi sa sagradong mga ordinansa sa templo alang sa atong mga katigulangan.

Pagtubos sa mga Patay

Daghan sa mga anak sa Langitnong Amahan namatay nga wala makabaton og kahigayunan nga madawat ang kahingpitan sa ebanghelyo. Sa iyang kalooy ug walay kinutubang gugma, ang Ginoo miandam og usa ka paagi alang kanila aron makabaton og usa ka pagpamatuod sa ebanghelyo ug makadawat sa makaluwas nga mga ordinansa sa priesthood.

Sa kalibutan sa mga espiritu, ang ebanghelyo “gisangyaw ngadto niadto [kinsa] namatay diha sa ilang mga sala, walay kahibalo sa kamatuoran, o sa kalapasan, nagsalikway sa mga propeta. Sila gitudloan sa hugot nga pagtuo sa Dios, sa paghinulsol gikan sa sala, sa puli nga bunyag alang sa kapasayloan sa mga sala, sa gasa sa Espiritu Santo pinaagi sa pagpandong sa mga kamot, ug ang tanan nga ubang mga baruganan sa ebanghelyo nga gikinahanglan alang kanila nga mahibaloan aron mahimo nga takus ang ilang kaugalingon nga sila unta mahukman sumala sa unod, apan mabuhi sumala sa Dios diha sa espiritu” (D&P 138:32–34).

Daghan didto sa kalibutan sa mga espiritu ang modawat sa ebanghelyo. Hinoon, dili sila makadawat sa mga ordinansa sa priesthood alang sa ilang mga kaugalingon tungod kay wala sila’y pisikal nga mga lawas. Sa balaang mga templo, aduna kita’y kahigayunan sa pagdawat sa mga ordinansa alang kanila. Kini nga mga ordinansa naglakip sa bunyag, pagkumpirma, ordinasyon ngadto sa Melchizedek Priesthood (alang sa kalalakin-an), endowment, pag-seal sa kaminyoon, ug sa pag-seal sa mga anak ngadto sa mga ginikanan. Ang Ginoo mipadayag niini nga buhat ngadto kang Propeta Joseph Smith, mipahiuli sa usa ka naandan nang buhat nga gipadayag na ngadto sa mga Kristiyano sa wala madugay human sa Pagkabanhaw ni Jesukristo (tan-awa sa 1 Mga Taga–Corinto 15:29).

Sa imong pagdawat sa mga ordinansa sa priesthood alang niadto kinsa namatay na, nahimo kang usa ka tigluwas sa Bukid sa Zion alang kanila (tan-awa sa Abdias 1:21). Ang imong paningkamot susama sa diwa sa maulaong sakripisyo sa Manluluwas—gipahigayon nimo ang usa ka makaluwas nga buhat alang sa uban nga dili nila mahimo alang sa ilang mga kaugalingon.

Ang Imong mga Responsibilidad sa Buhat sa Family History

Sa buhat sa family history, ikaw adunay tulo ka nag-unang mga responsibilidad:

1. Modawat sa mga ordinansa sa templo alang sa imong kaugalingon ug motabang sa duol nga mga sakop sa pamilya aron makadawat niini.
2. Maghupot og usa ka *current temple recommend* ug motabang sa templo sa makadaghan kutob sa itugot sa kahigayunan.
3. Magpundok og kasayuran sa family history aron ikaw makatabang sa imong mga katigulangan nga makadawat sa mga panalangin sa templo.

Ikaw makaapil sa buhat sa templo ug sa family history, sa dili mominos nga itugot sa higayon, bisan asa ka pa nagpuyo o unsa pay imong mga kahintang. Samtang dili tingali nimo mahimo ang tanan, makahimo ka og usa ka butang. Ang mosunod nga mga ideya mahimong makatabang kanimo aron sa pagsugod:

- I-rekord ang importante nga mga detalye kabahin sa imong kaugalingong kinabuhi. I-rekord ang petsa sa imong pagkatawo ug ang dapit sa imong pagkatawo ug ang mga petsa sa imong bunyag ug pagkumpirma. Paghupot og personal nga journal aron i-rekord ang mahinungdanong mga panghitabo sa imong kinabuhi, lakip na ang personal nga mga kasinatian nga makapalig-on sa pagtuo sa imong mga anak ug uban pang umaabut nga mga henerasyon.
- Pagkat-on kabahin sa imong mga katigulangan. Sugdi pinaagi sa pagrekord sa kasayuran nga imong mahinumduman ug gikan sa makuhaan nga mga tinubdan sa panimalay. I-rekord ang mahinungdanong kasayuran nga piho gayud nimong mahinumduman o mahibaloan kabahin sa mga igsoon, mga ginikanan, mga uyoan ug iyaan, mga apohan, ug mga apohan sa tuhod. Kon posible, pagbaton og mga kopya sa mga sertipiko o uban pang mga dokumento nga naglakip niini nga kasayuran. Sa imong pagpundok og dugang

kasayuran, mahimo nimong siksikon ang diha sa uban pang mga lokasyon, sama sa pampublikong mga rekord. Ang lokal nga ward o branch mahimong adunay family history consultant kinsa makatabang kanimo. Mahimo usab nga mobisita ka sa opisyal nga Web site sa Simbahan alang sa family history, ang www.familysearch.org.

- Samtang nag-ila ka sa imong mga katigulangan, gamit og mga pedigree tsart ug mga porma sa family group aron sa pagrekord sa kasayuran nga imong nakaplagan. Kini nga mga porma anaa sa papel ug anaa usab sa binuhat sa Simbahan nga mga *software program*, sama sa *Personal Ancestral File*.

Kon imo nang napundok ang gikinahanglan nga kasayuran mahitungod sa imong mga katigulangan kinsa namatay nga wala makadawat sa ebanghelyo, siguroa nga napahigayon ang bulohaton sa templo alang kanila. Bisan kon ikaw wala magpuyo duol sa templo, aron ikaw ug ang mga sakop sa imong pamilya makahimo sa buhat sa ordinansa, mahimo kang mosumiter sa mga pangalan sa mga katigulangan ngadto sa templo aron nga ang uban makahimo sa buhat alang kanila. Mahimo usab ikaw nga mobisita sa duol nga family history center o mokonsulta sa mga family history consultant sa lokal nga ward o branch aron makakita unsaon sa pagbuhat niini.

Si Propeta Joseph Smith namahayag nga adunay “mga baruganan kalabut sa mga patay ug sa mga buhi nga dili kahatagan og gamay lamang nga pagtagad, ingon kalabut sa atong kaluwasan. Kay ang ilang kaluwasan gikinahanglan ug mahinungdanon sa atong kaluwasan, ingon . . . nga sila kon wala kita dili mahingpit—ni kita kon wala ang atong mga patay mahingpit” (D&P 128:15). Pinaagi sa imong pag-apil sa buhat sa family history, ikaw ug ang imong mga katigulangan mouswag padulong sa kaluwasan.

Tan-awa usab sa Templo, Mga

Bunyag

Ang Basahon ni Mormon naghisgot sa usa ka pundok sa mga tawo nga nakat-on sa ebanghelyo ug gibunyagan didto sa usa ka dapit nga gitawag og Mormon. Sukad sila nabunyagan, ilang gitagad ang Mormon nga usa ka dapit sa katahum tungod kay samtang atua sila didto, sila “miabut ngadto sa kahibalo sa ilang Manunubos” (Mosiah 18:30). Nalig-on pinaagi sa ilang mga pagpamatuod ug sa ilang pakigsaad sa bunyag, nagpabilin sila nga matinud-anon sa Ginoo, bisan sa panahon sa grabeng pagsulay (tan-awa sa Mosiah 23–24).

Sama sa mga tawo dinhi niining istorya sa Basahon ni Mormon, malipay ka samtang ikaw mohinundom sa imong pakigsaad sa bunyag ug sa mga saad sa Ginoo kanimo. Makakaplag ka og kalig-on diha sa ordinansa sa bunyag, bisan kon bag-ohay lang ka nabunyagan o daghan nang mga katuigan ang milabay.

Mosulod sa Dalan ngadto sa Kinabuhing Dayon

Ang bunyag mao ang unang makapaluwas nga ordinansa sa ebanghelyo (tan-awa sa Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4). Pinaagi sa bunyag ug pagkumpirma pinaagi sa katungod sa priesthood, ikaw mamahimong miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Sa dihang ikaw gibunyagan, imong gipakita ang imong pagkamatugtanon nga mosunod sa ehemplo sa Manluluwas. Siya usab gibunyagan, bisan pa kon wala Siyay sala. Ingon sa gipasabot Niya kang Juan Bautista, gikininahanglan Niya nga magpabunyag aron sa “pagtuman sa tibuok pagkamatarung” (tan-awa sa Mateo 3:13–17).

Ang tanang nagtinguha og kinabuhing dayon kinahanglan mosunod sa ehemplo sa Manluluwas pinaagi sa pagpabunyag ug pagdawat sa gasa sa Espiritu Santo. Si propeta Nephi miingon nga ang Manluluwas mipakita kanato “sa ganghaan

Bunyag

pinaagi diin [kita] kinahanglan nga mosulod. Kay ang ganghaan diin [kita] kinahanglan nga mosulod mao ang paghinulsol ug bunyag pinaagi sa tubig; ug unya mosunod ang kapasayloan sa [atong] mga sala pinaagi sa kalayo ug sa Espiritu Santo. Ug unya kamo maanaa sa higpit ug pig-ot nga dalan nga mopadulong sa kinabuhi nga dayon” (2 Nephi 31:17–18). Kita makadawat og kinabuhing dayon kon kita molahutay hangtud sa katapusan, maghupot sa atong mga pakigsaad ug modawat sa ubang mga ordinansa sa kaluwasan.

Pagbunyag pinaagi sa Pamaagi sa Ginoo

Ang Manluluwas mipadayag sa tinuod nga paagi sa pagbunyag ngadto kang Propeta Joseph Smith, nagklaro nga ang ordinansa kinahanglan himoon sa usa ka tawo nga adunay katungod sa priesthood ug nga kini kinahanglan buhaton pinaagi sa paghumol o pagpaunlod:

“Ang tawo kinsa gitawag sa Dios ug adunay pagtugot gikan kang Jesukristo sa pagbunyag, mokanaog ngadto sa tubig uban sa tawo kinsa nagpaila sa iyang kaugalingon aron magpabunyag, ug mosulti, motawag kaniya pinaagi sa iyang ngalan: Ingon nga sinugo ni Jesukristo, ako magbunyag kanimo sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo. Amen.

“Unya siya mopaunlod kaniya diha sa tubig, ug mopatunga pag-usab gikan sa tubig” (D&P 20:73–74).

Ang pagpaunlod simbolo sa kamatayon sa makasasala nga kinabuhi sa usa ka tawo ug ang pagkatawo pag-usab ngadto sa espirituhanong kinabuhi, gipahinungod sa pagserbisyo sa Dios ug sa Iyang mga anak. Nagsimbolo usab kini sa pagkamatay ug pagkabanhaw. (Tan-awa sa Mga Taga-Roma 6:3–6.)

Gagmay nga mga Bata ug Bunyag

Gikan sa bag-ong pinadayag, kita nasayud nga ang gagmay nga mga bata natubos pinaagi sa kalooy ni Jesukristo.

Ang Ginoo miingon, “Sila dili makasala, kay ang gahum wala ihatag ngadto kang Satanas sa tintasyon sa gagmay nga mga bata, hangtud nga sila magsugod nga mahimo nga adunay tulubagon sa akong atubangan” (tan-awa sa D&P 29:46–47). Dili sila bunyagan hangtud maanaa na sila sa edad sa pagkamay-tulubagon, nga gipadayag sa Ginoo nga mao ang walo ka tuig ang panuigon (tan-awa sa D&P 68:27; Hubad ni Joseph Smith, Genesis 17:11). Si bisan kinsa nga moangkon nga ang gagmayng mga bata kinahanglan nga bunyagan “naglimud sa mga kalooy ni Kristo, ug gipakabali wala ang iyang pag-ula ug ang gahum sa iyang katubsanan” (Moroni 8:20; tan-awa usab ang mga bersikulo 8–19, 21–24).

Ang Imong Pakigsaad sa Bunyag

Sa dihang ikaw gibunyagan, ikaw mihimo og pakigsaad sa Dios. Ikaw misaad nga modala diha sa imong kaugalingon sa ngalan ni Jesukristo, mohupot sa Iyang mga sugo, ug moalagad Kaniya hangtud sa katapusan (tan-awa sa Mosiah 18:8–10; D&P 20:37). Imong mabag-o kini nga pakigsaad sa kada higayon nga ikaw moambit o mokalawat sa sakrament (tan-awa sa D&P 20:77, 79).

Pagdala diha sa Imong Kaugalingon ang Ngalan ni Kristo. Kon imong dad-on diha sa imong kaugalingon ang ngalan ni Jesukristo, imong gitan-aw ang imong kaugalingon isip iyaha. Imong unahon Siya ug ang Iyang buhat diha sa imong kinabuhi. Imong tinguhaon ang unsay gusto Niya dili ang unsay gusto nimo o ang unsay gitudlo sa kalibutan nimo.

Sa Basahon ni Mormon, si Haring Benjamin mipasabot nganong importante man nga modala sa ngalan sa Manluluwas diha sa atong kaugalingon:

“Wala nay lain nga ngalan nga gikahatag diin ang kaluwasan moabut; busa, ako manghinaut nga kamo kinahanglan modala diha kaninyo sa ngalan ni Kristo, tanan kamo nga nakasulod ngadto sa pakigsaad uban sa Dios nga kamo kinahanglan magmasulundon ngadto sa katapusan sa inyong mga kinabuhi.

Bunyag

“Ug kini mahinabo nga kinsa kadto nga magbuhat niini makaplagan sa tuo nga kamot sa Dios, kay siya masayud sa ngalan diin siya pagatawgon; kay siya pagatawgon pinaagi sa ngalan ni Kristo.

“Ug karon mahinabo, nga kinsa kadto nga dili modala diha kaniya sa ngalan ni Kristo kinahanglan pagatawgon pinaagi sa uban nga ngalan; busa, siya makaamgo sa iyang kaugalingon nga anaa sa wala nga kamot sa Dios” (Mosiah 5:8–10).

Paghupot sa mga Sugo. Ang imong pakigsaad sa bunyag usa ka pasalig sa pagduol ngadto sa gingharian sa Dios, nagbulag sa imong kaugalingon gikan sa kalibutan ug sa pagbarug isip usa ka saksi sa Dios “sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang, ug diha sa tanan nga mga dapit” (Mosiah 18:9). Ang imong mga paningkamot sa pagbarug isip usa ka saksi sa Dios naglakip sa tanan nimong buhaton ug isulti. Paningkamot kanunay sa paghinumdom ug paghupot sa mga sugo sa Ginoo. Himoa ang imong mga hunahuna, sinultihan, ug mga lihoc nga magpabiling limpyo o putli. Kon magtinguha ka og kalingawan sama sa mga sine, telebisyon, sa Internet, musika, mga basahon, mga magasin, ug mga peryodiko, pag-amping sa pagtan-aw, pagpaminaw, ug basaha lamang ang mga butang nga kanang makapabayaw. Pagsinina sa ligdong nga paagi. Pilia ang mga higala nga makadasig kanimo sa pagkab-ot sa imong mahangturon nga mga tumong. Palayo gikan sa imoralidad, pornograpiya, sugal, tabako, alkohol, ug dili maayo nga mga droga. Ipabilin ang imong kaugalingon nga takus nga makasulod sa templo.

Pagserbisyo sa Ginoo. Ang kasugoan sa pagbulag sa imong kaugalingon gikan sa mga kalibutanon nga mga butang wala magpasabot nga ipalayo ang imong kaugalingon sa uban. Kabahin sa pakigsaad sa bunyag mao ang pagserbisyo sa Ginoo, ug ikaw makaserbisyo Kaniya pag-ayo kon ikaw moserbisyo sa imong isig-ka-tawo. Sa dihang si propeta Alma

mitudlo kabahin sa pakigsaad sa bunyag, siya miingon nga kinahanglan kita “andam sa pagtambayayong sa usag usa nga mga alantuson, nga sila mahimo nga magaan” ug “andam sa pagbangutan uban niadto nga nagbangutan . . . ug sa paghupay niadto nga nagkinahanglan sa kahupayan” (Mosiah 18:8–9). Pagmabination ug matinahuron ngadto sa tanang mga tawo, magsunod sa ehemplo ni Jesukristo sa paagi sa pagtagad nimo sa uban.

Gisaad nga mga Panalangin sa Bunyag

Samtang ikaw mohupot sa pakigsaad nga imong gihimo atol sa bunyag, ang Ginoo mopanalangin kanimo sa imong pagkamatinud-anon. Pipila sa mga panalangin nga imong madawat mao ang makanunayon nga panag-uban sa Espiritu Santo, ang kapasayloan sa imong mga sala, ug ang pribilehiyo nga matawo pag-usab sa espirituhanong paagi.

Ang Makanunayon nga Panag-uban sa Espiritu Santo. Human ka gibunyagan, usa o daghan pa nga may pagtugot nga mga naghupot sa Melchizedek Priesthood mipandong sa ilang mga kamot diha sa imong ulo ug mihatag kanimo sa gasa sa Espiritu Santo. Kini nga gasa naghatag kanimo sa katungod sa makanunayong panag-uban sa Espiritu Santo kana kon ikaw magpabilin nga takus. Ang makanunayong panag-uban sa Espiritu maoy usa sa pinakamahinungdanon nga mga panalangin nga imong madawat dinhi sa kalibutan. Ang Espiritu mogiya kanimo diha sa mga agianan sa pagkamatarung ug kalinaw, nga modala kanimo ngadto sa kinabuhing dayon.

Kapasayloan sa mga Sala. Tungod kay ikaw nabunyagan, ikaw makadawat og kapasayloan sa imong mga sala. Sa ato pa, ikaw mapasaylo pinaagi sa kalooy sa Manluluwas. Uban niini nga panalangin, matugutan ka sa ngadto-ngadto nga makapuyo sa presensya sa Langitnong Amahan.

Aron makadawat og kapasayloan sa imong mga sala, kinahanglan ka nga magbaton og hugot nga pagtuo diha

Bunyag

kang Jesukristo, magmahimong mahinulsolon sa sinsero nga paagi, ug maningkamot kanunay nga mosunod sa mga kasugoan. Si propeta Mormon mitudlo, “Ang unang mga bunga sa paghinulsol mao ang bunyag; ug ang bunyag modangat pinaagi sa hugot nga pagtuo ngadto sa katumanan sa mga sugo; ug ang katumanan sa mga sugo magdala sa kapasayloan sa mga sala” (Moroni 8:25). Ikaw “makabaton og kapasayloan sa [imong] mga sala” samtang ikaw magpadayon sa pagpaubos sa imong kaugalingon atubangan sa Dios, motawag Kaniya kada adlaw diha sa pag-ampo, magpabilin nga lig-on diha sa hugot nga pagtuo, ug moalagad niadtong nanginahanglan (tan-awa sa Mosiah 4:11–12, 26).

Matawo Pag-usab. Pinaagi sa mga ordinansa sa bunyag ug pagkumpirma, ikaw natawo pag-usab ngadto sa usa ka bagong kinabuhi. Ang Manluluwas miingon ngadto kang Nicodemus, “Gawas kon ang tawo iganak sa tubig ug sa Espiritu, dili siya makasulod sa gingharian sa Dios” (Juan 3:5). Sama nga ang usa ka masuso nga bata mosulod sa usa ka bag-o nga pagkatawo sa higayon nga siya nahimugso, ikaw misugod og bag-ong kinabuhi sa dihang misulod ka sa pakigsaad sa bunyag. Mahimo ka nga motubo diha sa pagka-espirituhanon ug mamahimong mas sama sa Manluluwas pinaagi sa paghupot sa imong pakigsaad sa bunyag, pagkalawat sa sakrament aron sa pagbag-o sa imong pakigsaad, ug paghinulsol sa imong mga sala. Si Apostol Pablo mitudlo nga kon kita nabunyagan na, kita “kinahanglan kita molakaw diha sa kabag-o sa kinabuhi” (Mga taga-Roma 6:4).

Paglahutay hangtud sa Katapusan

Karon nga ikaw nabunyagan ug nakadawat na sa gasa sa Espiritu Santo, kinahanglan ka nga mopadayon diha sa pagkamatarung, kay kini nga mga ordinansa nagtimaan lamang sa sinugdanan sa imong panaw balik ngadto sa pagpuyo uban sa imong Langitnong Amahan. Si propeta Nephi mitudlo:

“Human kamo makasulod niini nga higpit ug pig-ot nga dalan, ako mangutana kon ang tanan natuman ba? Tan-awa, ako moingon nganha kaninyo, wala; kay kamo wala pa makaabut niini nga gilay-on gawas kon kini pinaagi sa pulong ni Kristo uban sa dili matarug nga hugot nga pagtuo diha kaniya, mosalig sa hingpit diha sa mga maayo nga buhat kaniya kinsa gamhanan sa pagluwas.

“Busa, kamo kinahanglan gayud mopadayon sa unahan uban ang pagkamakanunayon kang Kristo, magbaton sa usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum, ug usa ka gugma sa Dios ug sa tanan nga mga tawo. Busa, kon kamo mopadayon sa unahan, magbusog sa pulong ni Kristo, ug molahutay hangtud sa katapusan, tan-awa, sa ingon miingon ang Amahan: Kamo makabaton og kinabuhi nga dayon” (2 Nephi 31:19–20).

Dugang nga mga pakisayran: Mga Buhat 2:37–38; 2 Nephi 31:4–13; Alma 7:14–16; 3 Nephi 11:18–41; 27:13–22; D&P 39:5–6, 10; 76:50–53

Tan-awa usab sa Hugot nga Pagtuo; Espiritu Santo; Pagkamasulundon; Priesthood; Paghinulsol; Sakrament

Celestial nga Gingharian (*Tan-awa sa* Gingharian sa Himaya, Mga)

Deacon (*Tan-awa sa* Aaronic Priesthood; Priesthood)

Deborsyo

Sa “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” ang First Presidency ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles “sa maligdong nga paagi mopahayag nga ang kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug usa ka babaye giorden sa Dios ug nga ang banay mahinungdanon ngadto sa laraw sa Tiglalang alang sa walay katapusan nga destinasyon sa Iyang mga anak” (tan-awa sa pahina 188 niini nga libro). Bisan pa man niini nga kamatuoran, ang deborsyo nahimo na nga kasa-garan sa daghang mga katilingban ug nagkadugang bisan pa gani tali sa mga miyembro sa Simbahan. Kining nagtubo nga kadautan dili iya sa Dios, apan hinoon maoy buhat sa kaaway.

Dios nga Amahan

Ang kada minyo nga managtiayon kinahanglan nga maghiusa sa pagtrabaho aron mahimong takus sa mga panalangin sa mahangturong kaminyoon. Kon ikaw minyo ug ang imong kapikas nakasinati og mga kalisdanan, hinumdami nga ang sulbad sa kasagaran nga kalisud sa kaminyoon dili diha sa deborsyo o panagbulag. Ang sulbad makita sa ebanghelyo ni Jesukristo—sa paghinulsol, pagpasaylo, kaligdong, ug gugma. Makaplagan kini diha sa pagtagad sa imong kapikas sama nga ganahan usab ka nga pagatagdon (tan-awa sa Mateo 7:12). Samtang imong gibuhat ang pagsulbad sa mga kalisud, mahimo nga magdungan kamo sa pagpangayo og tambag gikan sa inyong bishop o branch president.

Tan-awa usab sa Gugma nga Putli; Pamilya; Gugma; Kaminyoon; Templo, Mga

Dios nga Amahan

Ang Dios nga Amahan mao ang Makagagahum nga Binuhat kinsa atong gituohan ug kinsa atong gisimba. Siya ang labaw nga Tiglalang, Magmamando, ug ang Tigpreserbar sa tanang mga butang. Siya hingpit, adunay tanang gahum, ug nasayud sa tanang mga butang. Siya “adunay usa ka lawas nga unod ug mga bukog nga mahikap ingon sa tawo” (D&P 130:22).

Ang atong Langitnong Amahan usa ka Dios sa paghukom ug kalig-on ug kahibalo ug gahum, apan Siya usa usab ka Dios sa hingpit nga kalooy, kaayo, ug gugmang putli. Bisan tuod nga kita “wala masayud sa kahulugan sa tanan nga mga butang,” makakaplag kita og kalinaw diha sa sigurado nga kahibalo nga Siya naghigugma kanato (tan-awa sa 1 Nephi 11:17).

Ang Amahan sa Atong mga Espiritu

Usa sa mahinungdanong mga pangutana sa kinabuhi mao “Kinsa man ako?” Usa ka gihambin nga awit sa Primary makatabang bisan sa gagmayng mga bata sa pagtubag niini

nga pangutana. Kita mokanta, “Ako anak sa Dios, gipadala dinhi.” Ang kahibalo nga kita mga anak sa Dios makahatag og kalig-on, kahupayan, ug paglaum.

Ikaw usa ka literal nga anak sa Dios, espirituhanong gipanganak didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta. Isip Iyang anak, makasiguro ka nga ikaw adunay balaanon, mahangturong potensyal ug nga Siya motabang kanimo diha sa imong sinserong mga paningkamot sa pagkab-ot niana nga potensyal.

Ang Makagagahum nga Tiglalang

Ang Langitnong Amahan mao ang Makagagahum nga Tiglalang. Pinaagi kang Jesukristo, Iyang gilalang ang langit ug ang yuta ug ang tanang mga butang nga anaa niini (tan-awa sa Moises 2:1). Si Alma miingon, “Ang tanan nga mga butang nagpakita nga adunay Dios; oo, bisan ang yuta, ug ang tanan nga mga butang nga anaa sa ibabaw niini, oo, ug ang paglihok niini, oo, ug usab ang tanan nga mga planeta diin naglihok sa ilang naandan nga paagi nagsaksi nga adunay Makagagahum nga Tiglalang” (Alma 30:44).

Sa matag karon ug unya, pamalandongi ang mga katahum sa paglalang: mga kahoy, mga bulak, mga hayop, mga bukid, ang mga balud sa kadagatan, usa ka bag-ong natawo nga bata. Paggahin og panahon sa paghangad ngadto sa kalangitan, diin ang mga giagian sa mga bitoon ug mga planeta mga ebidensya nga ang “Dios naglihok sa iyang pagkahalangdon ug gahum” (tan-awa sa D&P 88:41–47).

Ang Tigpasiugda sa Plano sa Kaluwasan

Ang atong Amahan sa Langit gusto nga kita magpuyo uban Kaniya sa kahangturan. Ang Iyang buhat ug himaya mao “ang pagpahinabo sa pagka-imortal ug kinabuhi nga dayon sa tawo” (Moises 1:39). Aron mahimo kining posible, Iyang giandam ang plano sa kaluwasan. Iyang gipadala ang Iyang Pinalanggang Anak, si Jesukristo, sa pagbadbad sa

Dios nga Amahan

mga higot sa kamatayon ug miula alang sa mga sala sa kalibutan: “Kay gihigugma gayud sa Dios ang kalibutan, nga tungod niana gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron ang tanan nga mosalig kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon” (Juan 3:16). Kini nga sakripisyo mao ang pinakamahinungdanong pagpadayag sa gugma sa atong Amahan alang kanato.

Ang Pagkaila sa Dios nga Amahan

Isip mga anak sa Dios, aduna kita’y espesyal nga relasyon uban Kaniya, nga nagpalahi kanato gikan sa tanan Niyang mga gilalang. Tinguhaa nga makaila sa imong Amahan sa Langit. Siya naghigugma kanimo, ug Siya mihatag kanimo sa bililhong kahigayunan nga mapaduol ngadto Kaniya samtang ikaw mag-ampo. Ang imong mga pag-ampo, nga gihalad diha sa pagkamapainubsanon ug pagkasinsero, dunggon ug tubagon.

Makaila usab ikaw sa imong Amahan pinaagi sa pagkaton kabahin sa Iyang Pinalanggang Anak ug paggamit sa ebanghelyo diha sa imong kinabuhi. Ang Manluluwas nagtudlo sa Iyang mga disipulo: “Kon nakaila pa kamo kanako, makaila usab unta kamo sa akong Amahan. . . . Ang nakakita kanako nakakita sa Amahan” (Juan 14:7, 9).

Mapaduol ka sa Dios nga Amahan samtang magtuon ka sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa mga propeta sa ulahing mga adlaw ug samtang mohatag ka og serbisyo. Kon mosunod ka sa kabubut-on sa Dios ug magpuyo sama sa unsay gusto Niya nga ikaw magpuyo, mahimo kang mas mahisama Kaniya ug sa Iyang Anak. Imong maandam ang imong kaugalingon nga mobalik sa pagpuyo diha sa Ilang presensya.

Dugang nga mga pakisayran: Juan 14:6, 21–24; 17:3; Mosiah 4:9; D&P 132:22–24; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:1

Tan-awa usab sa Paglalang; Dios nga Kapangulohan; Plano sa Kaluwasan

Dios nga Kapangulohan

Ang unang artikulo sa hugot nga pagtuo namahayag, “Kita [Kami] nagtuo sa Dios, ang Amahan sa Kahangturan, ug sa Iyang Anak, si Jesukristo, ug sa Espiritu Santo.” Kining tulo ka mga binuhat mao ang naglangkob sa Dios nga Kapangulohan. Nangulo Sila niini nga kalibutan ug sa tanang mga nilalang sa atong Amahan sa Langit.

Ang tinuod nga doktrina kabahin sa Dios nga Kapangulohan nawala panahon sa apostasiya nga misunod sa mortal nga pangalagad sa Manluluwas ug sa mga kamatayon sa Iyang mga Apostoles. Kini nga doktrina nagsugod sa pagkahiuli sa dihang ang 14 anyos nga si Joseph Smith nakadawat sa iyang Unang Panan-awon (tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:17). Gikan sa asoy sa Propeta kabahin sa Unang Panan-awon ug gikan sa iyang uban pang mga pagtulun-an, nahibalo kita nga ang mga sakop sa Dios nga Kapangulohan tulo ka lainlaing mga binuhat. Ang Amahan ug ang Anak adunay mahikap nga mga lawas nga unod ug mga bukog, ug ang Espiritu Santo usa ka personahe sa espiritu (tan-awa sa D&P 130:22).

Bisan tuod nga ang mga sakop sa Dios nga Kapangulohan managlahi nga mga binuhat nga adunay managlahi nga mga tahas, usa sila sa katuyoan ug doktrina. Sila hingpit nga nagkahiusa sa pagpahinabo sa balaanong plano sa kaluwasan sa Langitnong Amahan.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 3:13–17; Juan 14:6–10; 17:6–23; Mga Buhat 7:55–56; 2 Nephi 31:18; Mormon 7:5–7; D&P 76:20–24

Tan-awa usab sa Dios nga Amahan; Espiritu Santo; Jesukristo

Doktrina ug mga Pakigsaad (*Tan-awa sa Kasulatan, Mga*)

Dominggo (*Tan-awa sa Adlaw nga Igpapahulay; Pagsimba*)

Druga, Mga (*Tan-awa sa Pulong sa Kaalam*)

Ebanghelyo

Ang ebanghelyo mao ang plano sa kalipay sa atong Langitnong Amahan. Ang sentro nga doktrina sa ebanghelyo mao ang Pag-ula ni Jesukristo.

Si Propeta Joseph Smith miingon, “Ang unang mga baru-ganan ug mga ordinansa sa Ebanghelyo mao ang: una, Hugot nga pagtuo diha sa Ginoong Jesukristo; ikaduha, Paghinulsol; ikatulo, Bunyag pinaagi sa pagpaunlod alang sa kapasayloan sa mga sala; ikaupat, Pagpandong sa mga kamot alang sa mga gasa sa Espiritu Santo” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4). Sa kahingpitan niini, ang ebanghelyo naglakip sa tanang mga doktrina, mga baruganan, mga balaod, mga ordinansa, ug mga pakigsaad nga gikinahanglan alang kanato nga mahimong mahimaya sa celestial nga gingharian. Ang Manluluwas misaad nga kon molahutay kita sa katapusan, matinud-anong mosunod sa ebanghelyo, Siya mohukom kanato nga walay sala sa atubangan sa Amahan atol sa Katapusang Paghukom (tan-awa sa 3 Nephi 27:16).

Ang kahingpitan sa ebanghelyo gisangyaw sa tanang mga kapanahonan sa dihang ang mga anak sa Dios nahimo nang andam sa pagdawat niini. Sa ulahing mga adlaw, o sa dispensasyon sa kahingpitan sa mga panahon, ang ebang-helyo gipahiuli pinaagi ni Propeta Joseph Smith.

Dugang nga mga pakisayran: Mga Taga-Roma 1:16–17; 3 Nephi 27:13–22; D&P 11:24; 39:5–6

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Bunyag; Hugot nga Pagtuo; Espiritu Santo; Jesukristo; Plano sa Kaluwasan; Paghinulsol; Pagpahiuli sa Ebanghelyo

Edukasyon

Ang Ginoong misugo, “Pangitaa ang pagtulun-an, gani pinaagi sa pagtuon ug usab pinaagi sa hugot nga pagtuo” (D&P 88:118). Siya mitambag kanato sa pagkat-on sa ebang-helyo ug sa pagbaton og pagsabut “sa mga butang diha sa langit ug diha sa yuta, ug sa ilawom sa yuta, mga butang nga

diha na, mga butang nga anaa, mga butang nga sa mubong panahon mahinabo; ang mga butang nga anaa sa panimalay, mga butang nga atua sa layong dapit; ang mga gubat ug ang mga kagubot sa mga nasud, ug ang mga paghukom nga anaa sa yuta; ug ang kasayuran usab sa mga nasud ug sa mga gingharian—nga [kita] unta maandam sa tanan nga mga butang” (D&P 88:78–80).

Pag-eskwela ug Propesyonal nga Pagbansay

Kinahanglan nga ikaw kanunay nga magtrabaho aron sa pagpaedukar sa imong hunahuna ug sa imong mga kamot aron ka molampos sa imong gipili nga kurso. Gamita ang imong edukasyon nga mahimong impluwensya alang sa kaayohan. Sa imong pagbuhat sa ingon, mahimo ka nga usa ka tawo nga naila sa kaligdong. Andam na ka alang sa mga kahigayunan nga moabut, ug mahimo ka nga mahinungdanong kaabag sa imong pamilya, sa Simbahan, ug sa imong kumunidad.

Pagtinguha og pinakamaayo nga edukasyon nga anaa. Pipila ka mga posibilidad mao ang mga kolehiyo ug mga unibersidad, teknikal nga mga eskwelahan, mga kurso nga mahimong tun-an sa panimalay, pang kumunidad nga edukasyon, ug pribado nga panudlo

Seminary ug Institute

Sa tibuok kalibutan, mga Santos sa Ulahing mga adlaw nga nag-edad og 14 ngadto sa 18 miapil sa seminary, nga naghatag og sinemana nga panudlo gikan sa mga kasulatan. Ang mga institute sa relihiyon naghatag og sinemana nga mga kurso sa nagkalainlain nga mga hilisgutan sa ebanghelyo alang sa mga Santos sa Ulahing mga adlaw nga nag-edad og 18 ngadto sa 30.

Kini nga mga programa naghatag og espirituhanon ug sosyal nga klima diin ang mga estudyante makig-uban sa matag usa samtang nagkat-on og dugang pa mahitungod sa ebanghelyo.

Elder

Alang sa kasayuran mahitungod sa seminary ug institute, pakigkita og usa ka lokal nga lider sa priesthood.

Tibuok kinabuhi nga Pagkat-on

Padayon sa pagpangita og mga kahigayunan alang sa edukasyon sa tibuok nimo nga kinabuhi. Makatabang kini nimo nga magpabilin makabaton og pinakabag-ong paagi sa imong napili nga propesyon ug sa uban nimong mga kahanas ug mga tinguha. Niining paspas kaayo nga kausaban sa kalibutan, kinahanglan gayud nga hatagan nimo og higayon sa pag-edukar ang imong kaugalingon alang sa karon ug sa umaabut.

Agi og dugang sa pagpalambo sa imong edukasyon pinaagi sa pormal nga pag-eskwela, mahimo nimo ang pagpadayon sa pagkat-on pinaagi sa pagbasa, pagtambong og makaayo nga kultural nga mga pasundayag, mobisita sa mga *museum* ug makasaysayanon nga mga dapit, ug maniid sa kinaiyahan nga naglibut kanimo.

Dugang nga mga pakisayran: Mga Proverbio 1:5; D&P 130:18–19

Elder (*Tan-awa sa Melchizedek Priesthood; Priesthood*)

Endowment (*Tan-awa sa Templo, Mga*)

Espiritu

Ikaw usa ka anak nga espiritu sa Langitnong Amahan, ug ikaw nagpuyo isip usa ka espiritu sa wala pa ka matawo dinhi sa kalibutan. Sa panahon sa imong kinabuhi dinhi sa yuta, ang imong espiritu gisulod diha sa imong pisikal nga lawas, diin natawo sa mortal nga mga ginikanan.

Gikan sa mga kasulatan, nakat-on kita mahitungod sa kinaiya sa mga espiritu. Atong nakat-unan nga “ang tanan nga espiritu mga butang, apan kini labaw nga dalisay o putli, ug makita lamang sa putli nga mga mata” (D&P 131:7). Atong mabasa nga “ang espiritu sa tawo [mao ang] susama

sa iyang pagkatawo, ingon usab ang espiritu sa mananap, ug ang matag lain nga linalang diin ang Dios milalang” (D&P 77:2; tan-awa usab sa Ether 3:7–16).

Ang mga kasulatan nagtudlo usab nga sa panahon sa pisikal nga kamatayon, ang espiritu dili mamatay. Mobulag kini sa lawas ug mopuyo didto sa kalibutan sa espiritu human sa mortal nga kinabuhi. Sa panahon sa pagkabanhaw, ang espiritu mahiusa pag-usab uban sa lawas, “nga dili na gayud pagabulagon; sa ingon ang tibuok mahimo na nga espirituhanon ug imortal” (Alma 11:45).

Dugang nga mga pakisayran: Mga Taga-Roma 8:16–17; 2 Nephi 9:10–13; D&P 93:29, 33

Tan-awa usab sa Plano sa Kaluwasan; Pagkabanhaw; Kalag

Espiritu sa Ginoo (*Tan-awa sa Espiritu Santo; Kahayag ni Kristo*)

Espiritu sa Kamatuoran (*Tan-awa sa Espiritu Santo*)

Espiritu Santo

Ang Espiritu Santo mao ang ikatulo nga sakop sa Dios nga Kapangulohan. Siya usa ka personahe sa espiritu, nga walay lawas nga unod ug mga bukog (tan-awa sa D&P 130:22). Siya kanunay nga gipasabut isip ang Espiritu, ang Balaang Espiritu, ang Espiritu sa Dios, ang Espiritu sa Ginoo, o ang Maghuhupay.

Mga Tahas sa Espiritu Santo

Ang Espiritu Santo nagtrabaho diha sa hingpit nga panaghiusa uban sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo, nagtuman sa pipila ka mga tahas aron sa pagtabang kanimo nga magpuyo sa matarung nga paagi ug makadawat sa mga panalangin sa ebanghelyo.

Siya “mosaksi sa Amahan ug sa Anak” (2 Nephi 31:18) ug mopadayag ug magtudlo “sa kamatuoran sa tanan nga mga butang” (Moroni 10:5). Mahimo kang makadawat og usa ka

sigurado nga pagpamatuod kabahin sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo pinaagi lamang sa gahum sa Espiritu Santo. Ang Iyang komunikasyon ngadto sa imong espiritu magdala og labaw pa nga kasiguroan kaysa bisan unsa nga komunikasyon nga imong madawat pinaagi sa imong natural nga mga pagbati.

Samtang maningkamot ka nga magpabilin diha sa dalan paingon sa kinabuhing dayon, ang Espiritu Santo “mopakita kaninyo sa tanan nga mga butang nga kinahanglan [ninyo] nga buhaton” (tan-awa sa 2 Nephi 32:1–5). Makahimo Siya sa paggiya kanimo sa imong mga desisyon ug makapanalipod kanimo gikan sa pisikal ug espirituhanong kakuyaw.

Pinaagi Kaniya, makadawat ka sa mga gasa sa Espiritu alang sa imong kaayohan ug alang sa kaayohan niadtong kinsa imong gimahal ug giserbisyon (tan-awa sa D&P 46:9–11).

Siya mao ang Maghuhupay (Juan 14:26). Ingon nga ang makahupay nga tingog sa usa ka mahigugmaong ginikanan makapahilum sa naghilak nga bata, ang mga inspirasyon sa Espiritu makapakalma sa imong mga kahadlok, makapahilum sa makapahasol nga mga kabalaka sa imong kinabuhi, ug mohupay kanimo kon ikaw nagbangutan. Ang Espiritu Santo makapuno kanimo “uban sa paglaum ug hingpit nga gugma” ug “motudlo kanimo sa malinawon nga mga butang sa gingharian” (Moroni 8:26; D&P 36:2).

Pinaagi sa Iyang gahum, mahimo kang pagasantoson samtang ikaw maghinulsol, makadawat sa mga ordinansa sa bunyag ug pagkumpirma, ug magpabilin nga matinuoron sa imong mga pakigsaad (tan-awa sa Mosiah 5:1–6; 3 Nephi 27:20; Moises 6:64–68).

Siya ang Balaang Espiritu sa Saad (tan-awa sa Mga Taga-Efeso 1:13; D&P 132:7, 18–19, 26). Niini nga kapasidad, Siya mopamatuod nga ang mga ordinansa sa priesthood nga imong nadawat ug ang mga pakigsaad nga imong gihimo madawat sa Dios. Kini nga panghimatuod magdepende sa imong padayon nga pagkamatitud-anon.

Ang Gasa sa Espiritu Santo

Ang tanang matinuoron nga mga nagtinguha sa kamatuoran mahimong mobati sa impluwensya sa Espiritu Santo, magdala kanila ngadto kang Jesukristo ug sa Iyang ebanghelyo. Hinoon, ang kahingpitan sa mga panalangin nga gihtag pinaagi sa Espiritu Santo madawat lamang niadtong kinsa nakadawat sa gasa sa Espiritu Santo ug nagpabilin nga takus.

Human ka nabunyagi sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, usa o daghan nga mga naghupot sa Melchizedek Priesthood ang mipandong sa ilang mga kamot diha sa imong ulo ug, diha sa usa ka sagrado nga ordinansa sa priesthood, mikumpirma kanimo isip usa ka miyembro sa Simbahan. Isip kabahin niini nga ordinansa, nga gitawag og pagkumpirma, gihatagan ka sa gasa sa Espiritu Santo.

Ang gasa sa Espiritu Santo lahi kaysa impluwensya sa Espiritu Santo. Sa wala pa ka mabunyagi, imong nabati ang impluwensya sa Espiritu Santo sa matag karon ug unya, ug pinaagi niana nga impluwensya nakadawat ka og pagpamatuod kalabut sa kamatuoran. Karon nga aduna ka nay gasa sa Espiritu Santo, ikaw aduna nay katungod sa kanunay nga pakig-uban niana nga sakop sa Dios nga Kapangulohan kon magtuman ka sa mga sugo.

Ang hingpit nga pagtagamtam sa gasa sa Espiritu Santo naglakip sa pagdawat og pinadayag ug kahupayan, pagserbisyo ug pagpanalangin sa uban pinaagi sa esprituhanong mga gasa, ug ginahinloan gikan sa sala ug gihimong angayan alang sa kahimayaan didto sa celestial nga gingharian. Kini nga mga panalangin nagdepende sa imong katakus; moabut kini gamay sa usa ka higayon samtang ikaw andam alang niini. Sa imong pagdala sa imong kinabuhi diha sa pakig-uyon sa kabubut-on sa Dios, sa hinay-hinay makadawat ka sa Espiritu Santo sa hilabihan gayud. Si Propeta Joseph Smith namahayag nga ang mga misteryo sa gingharian sa Dios “makit-an ug masabtan lamang pinaagi sa gahum sa Balaan

Espirituhanon nga Kamatayon

nga Espiritu, diin ang Dios nagtugyan niadto kinsa nahigugma kaniya, ug nagputli sa ilang mga kaugalingon sa iyang atubangan” (tan-awa sa D&P 76:114–116).

Hinumdumi nga “ang Espiritu sa Ginoo dili mopuyo sa dili balaan nga mga templo” (Helaman 4:24). Bisan tuod nga ikaw nakadawat na sa gasa sa Espiritu Santo, ang Espiritu mopuyo lamang kanimo kon ikaw motuman sa mga sugo. Siya mopalayo kanimo kon ikaw makapasilo Kaniya pinaagi sa pagbinastos, pagkadili limpyo, pagkadili masulundon, pagbatok, o uban pang mga sala. Ipabilin nga limpyo ang imong kaugalingon. Pun-a ang imong kinabuhi sa kaayo aron nga mahimo kang takus sa kanunay nga pakig-uban sa Espiritu Santo.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 3:11; Juan 15:26; 16:13; Mga Buhat 2:38; 8:12–17; 19:1–6; 1 Mga Taga-Corinto 2:9–14; 12:3; Mga Taga-Galacia 5:22–23; 1 Nephi 10:17–19; 2 Nephi 31:17; D&P 8:2–3; 39:20–24; 68:25–28; 121:46; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4

Tan-awa usab sa Bunyag; Dios nga Kapangulohan; Pagpandong sa mga Kamot; Pinadayag; Espirituhanong mga Gasa

Espirituhanon nga Kamatayon (*Tan-awa sa* Kamatayon, Espirituhanon)

Espirituhanon nga mga Gasa

Ang espirituhanon nga mga gasa mao ang mga panalangin o mga kahanas nga gihatag pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo. Ang Dios mihatag sa dili mokubos usa niini nga mga gasa ngadto sa kada matinud-anon nga miyembro sa Simbahan. Sa pagdawat nimo niini nga mga gasa, mapalig-on ug mapanalanginan ka niini sa indibidwal nga paagi ug motabang kanimo sa pagserbisyo sa uban. (Tan-awa sa D&P 46:8–12.) Ang mga kasulatan nagtudlo sa daghang mga gasa sa Espiritu:

- Kasayuran “nga si Jesukristo mao ang Anak sa Dios, ug nga siya gilansang sa krus alang sa mga sala sa kalibutan” (D&P 46:13).

- Ang kapasidad sa pagtuo sa mga pulong niadtong nagpamatuod ni Jesukristo (tan-awa sa D&P 46:14).
- Ang pagkasayud “sa mga kalainan sa pagdumala” (D&P 46:15; tan-awa usab sa 1 Mga Taga-Corinto 12:5). Kini nga gasa gigamit sa pagdumala ug paggiya sa Simbahan.
- Ang pagkasayud “sa nagkalain-lain nga mga paagi,” nga makatabang kanato nga makaila kon ang usa ka pagtulun-an o impluwensya nagagikan ba sa Dios o gikan sa pipila ka laing tinubdan (D&P 46:16; tan-awa usab sa 1 Mga Taga-Corinto 12:6–7).
- Ang gasa sa “pulong sa kaalam” (1 Mga Taga-Corinto 12:8; D&P 46:17). Wala kini magpasabut sa balaod nga atong nahibaloan isip ang Pulong sa Kaalam. Hinoon, gasa kini sa kaalam—ang kahanas sa paggamit sa kahibalo sa matarung nga mga paagi.
- Ang gasa sa “pulong sa kahibalo” (1 Mga Taga-Corinto 12:8; D&P 46:18).
- Ang kahanas sa pagtudlo pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo (tan-awa sa Moroni 10:9–10; tan-awa usab sa D&P 46:18).
- Ang gasa sa hugot nga pagtuo (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 12:9; Moroni 10:11).
- Ang gasa nga “makabaton og hugot nga pagtuo nga sila mamaayo” (D&P 46:19).
- Ang gasa nga “makabaton og hugot nga pagtuo sa pagpang-ayo” (D&P 46:20; tan-awa usab sa 1 Mga Taga-Corinto 12:9; Moroni 10:11).
- “Ang pagbuhat og mga milagro” (1 Mga Taga-Corinto 12:10; D&P 46:21; tan-awa usab sa Moroni 10:12).
- Ang gasa sa pagpanagna (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 12:10; Moroni 10:13; D&P 46:22). Si Juan ang Pinalangga nagtudlo nga “ang pagpanghimatuod ni

Jesus mao man ang espiritu sa panagna” (Pinadayag 19:10).

- “Ang pagpakita sa mga anghel ug tigpangalagad nga mga espiritu” (Moroni 10:14).
- “Pag-ila sa mga espiritu” (1 Mga Taga-Corinto 12:10; D&P 46:23).
- Ang gasa sa pagsulti sa nagkalainlain nga mga pinulongan, o pagpanultig mga dila (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 12:10; Moroni 10:15; D&P 46:24).
- Ang gasa sa “ paghubad sa mga pinulongan” (1 Mga Taga-Corinto 12:10; D&P 46:25; tan-awa usab sa Moroni 10:16).

Kini nga espirituhanong mga gasa ug uban nga natala diha sa mga kasulatan mao lamang ang pipila ka mga ehemplo sa daghang mga gasa sa Espiritu. Ang Ginoo mahimo nga mopanalangin kanimo sa lain nga mga paagi nga mag-agad sa imong pagkamatinud-anon ug sa imong mga panginahanglan ug sa mga panginahanglan niadtong imong giserbisyon. Gimandoan kita Niya sa pagtrabaho sa makugihon nga paagi aron kita makadawat og espirituhanon nga mga gasa:

“Busa, pagbantay kay tingali unya og kamo malimbungan ug nga aron kamo dili malimbungan pangitaa sa matinguhaon nga paagi ang labing maayo nga mga gasa, ug kanunay maghinumdom alang sa unsa sila gihatag;

“Kay sa pagkatinuod Ako moingon nganha kaninyo, sila gihatag alang sa kaayohan niadto kinsa nahigugma kanako ug naghupot sa akong mga sugo ug siya nga nangita sa mao aron sa pagbuhat; nga ang tanan unta makaangkon og kaayohan nga nangita o nangayo gikan kanako” (D&P 46:8–9; tan-awa usab sa berssikulo 26).

Dugang nga mga pakisayran: 1 Mga Taga-Corinto 13; 14:1–33; Moroni 10:17–25; D&P 46:27–33; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:7

Tan-awa usab sa Espiritu Santo; Pinadayag

Family Home Evening

Ang panimalay mao ang pinaka importante nga dapit alang sa pagkat-on sa ebanghelyo. Walay laing organisasyon ang makahulip sa dapit sa pamilya. Ang mga propeta sa ulahing mga adlaw kanunayng nagbalik-balik sa pagtawag sa mga ginikanan sa pag-amuma sa ilang mga anak uban sa gugma ug pagtudlo sa ebanghelyo.

Niadtong 1915 si Presidente Joseph F. Smith ug ang iyang mga counselor sa First Presidency nagsugod og tibuok Simbahan nga paningkamot sa paglig-on sa pamilya. Ilang gitawag ang mga ginikanan sa Simbahan sa pagpundok sa ilang mga anak makausa sa usa ka semana alang sa usa ka "Home Evening." Ang mga pamilya kinahanglang mogahin og panahon sa pag-ampo ug pagkanta og dungan, pagbasa sa mga kasulatan, pagtudlo sa ebanghelyo sa usag usa, ug sa pag-apil sa uban pang mga kalihokan nga makaugmad og panaghiusa sa pamilya.

Pagka 1970 si Presidente Joseph Fielding Smith giubanan sa iyang mga counselor sa First Presidency sa pagpili sa Lunes sa gabii isip panahon alang sa family home evening. Sukad niana nga pahibalo, ang Simbahan mihimo sa mga gabii sa Lunes nga libre sa mga kalihokan sa Simbahan aron nga ang mga pamilya magkauban niining panahona.

Ang mga propeta sa ulahing mga adlaw nagpadayon sa pag-awhag sa mga miyembro sa Simbahan sa paghatag og kinadak-ang prayoridad sa family home evening. Sila misaad nga ang atong pahinungod niining programa motabang sa pagpanalipod sa atong mga pamilya batok sa mga dautan sa atong panahon ug modala kanato og abunda nga kalipay karon ug sa tibuok nga mga kahangturan.

Ang tanang mga miyembro sa Simbahan kinahanglang mohimo sa gabii sa Lunes nga usa ka sagradong panahon, nga igahin alang sa family home evening. Kon ikaw minyo, paghimo og family home evening kada semana uban sa imong kapikas. Kon kamo adunay mga anak, apila sila sa family

home evening. Ipahaum ang programa ngadto sa ilang mga panginahanglan ug mga interes, ug paapila sila. Kon ang imong mga anak managko na ug mobalhin, padayon sa pagpahigayon og family home evening uban sa imong kapikas.

Kon ikaw wala pa maminyo, konsideraha ang paghangyo sa imong bishop o branch president sa pag-organisar og usa ka grupo sa home evening alang kanimo ug sa uban pang mga sakop sa inyong ward o branch. Mahimo siyang motawag og usa ka lider sa home evening, kinsa responsable sa pag-organisar sa programa ug mosiguro nga ang mga home evening regular nga gipahigayon.

Usa ka gisugyot nga outline alang sa family home evening mao ang mosunod:

- Pangbukas nga awit
- Pangbukas nga pag-ampo
- Pagbasa sa kasulatan
- Leksyon
- Kalihokan
- Panapos nga awit
- Panapos nga pag-ampo
- Mga refreshment [*Snacks*]

Samtang ikaw mag-andam sa mga leksyon alang sa family home evening, hinumdumi sa pagbase niini diha sa mga kasulatan, sa mga pagtulun-an sa mga propeta sa ulahing mga adlaw, ug sa personal nga mga kasinatian ug pagpamatuod. Kini nga libro makatabang sa pagpili og mga hilisgutan nga itudlo. Agig dugang, ikaw mahimo nga motan-aw sa ubang mga gimantala sa Simbahan, sama sa *Family Home Evening Resource Book* (aytem numero 31106), *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* (31110 853), ug *Sumbanan nga Basahon sa Banay* (31180 853), ug mga magasin sa Simbahan.

Tan-awa usab sa Pamilya

First Presidency (*Tan-awa sa Pagdumala sa Simbahan; Propeta, Mga*)

Garment, Mga (*Tan-awa sa Templo, Mga*)

Gasa sa Espiritu Santo (*Tan-awa sa Espiritu Santo*)

Gasa sa Espiritu, Mga (*Tan-awa sa Espirituhanong mga Gasa*)

General Authority, Mga (*Tan-awa sa Pagdumala sa Simbahan*)

Gingharian sa Himaya, Mga

Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, ang tanang mga tawo mabanhaw (tan-awa sa Alma 11:42–45). Human kita mabanhaw, mobarug kita atubangan sa Ginoo aron pagahukman (tan-awa sa Pinadayag 20:12; 3 Nephi 27:14). Ang matag usa kanato moadto sa usa ka mahangturong kapuy-an nga dapit diha sa usa ka pihong gingharian sa himaya. Ang Ginoo nagtudlo niini nga baruganan sa dihang Siya miingon, “Sa balay sa akong Amahan anaay daghang puy-anan” (Juan 14:2).

Adunay tulo ka mga gingharian sa himaya: ang celestial nga gingharian, ang terrestrial nga gingharian, ug ang telesial nga gingharian. Ang himaya nga imong mapanunod magdepende sa kalawom sa imong pagkakabig, nga gipadayag pinaagi sa imong pagkamasulundon ngadto sa mga sugo sa Ginoo. Magdepende kini sa matang diin ikaw “nakadawat sa pagpamatuod ni Jesus” (D&P 76:51; tan-awa usab sa mga bersikulo 74, 79, 101).

Celestial nga Gingharian

Ang celestial nga gingharian mao ang kinatas-an sa tulo ka mga gingharian sa himaya. Kadtong makasulod niini nga gingharian magpuyo hangtud sa kahangturan diha sa presensya sa Dios nga Amahan ug sa Iyang Anak nga si Jesukristo. Kinahanglan mao kini ang imong tumong: ang mapanunod

ang celestial nga himaya ug ang pagtabang sa uban nga makadawat usab niana maoy dakong panalangin. Ang maong tumong dili makab-ot sa usa lamang ka pagsulay; resulta kini sa tibuok kinabuhi nga pagkamatarung ug pagkamakanunayon sa katuyoan.

Ang celestial nga gingharian mao ang dapit nga giansam alang niadtong kinsa “nakadawat sa pagpamatuod ni Jesus” ug “nahimo nga hingpit pinaagi ni Jesus ang tigpataliwala sa bag-o nga pakigsaad, kinsa nagbuhat niini nga hingpit nga pag-ula pinaagi sa pagpaagas sa iyang kaugalingon nga dugo” (D&P 76:51, 69). Aron makapanunod niini nga gasa, kinahanglan kitang makadawat sa mga ordinansa sa kaluwasan, motuman sa mga sugo, ug maghinulsol sa atong mga sala. Alang sa detalyadong pagpasabut kabahin niadtong kinsa makapanunod sa celestial nga himaya, tanawa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 76:50–70, 92–96.

Pagka Enero 1836 si Propeta Joseph Smith nakadawat og usa ka pinadayag nga mipalambo sa iyang panabut kabahin sa mga kinahanglanon aron makapanunod sa celestial nga himaya. Ang kalangitan nabuksan ngadto kaniya, ug iyang nakita ang celestial nga gingharian. Natingala siya sa dihang iyang nakita ang iyang magulang nga lalaki nga si Alvin nga naa didto, bisan pa man nga si Alvin namatay sa wala pa makadawat sa ordinansa sa bunyag. (Tan-awa sa D&P 137:1–6.) Dayon ang tingog sa Ginoo miabut ngadto kang Propeta Joseph:

“Tanan kinsa namatay nga walay kahibalo niini nga ebanghelyo, kinsa unta makadawat niini kon sila gitugutan pa sa pagpabilin, mahimo nga manununod sa celestial nga gingharian sa Dios;

“Usab ang tanan nga mamatay sukad karon nga walay kahibalo niini, kinsa makadawat unta niini sa ilang tibuok nga kasingkasing, mahimo nga manununod niana nga gingharian;

“Kay Ako, ang Ginoo, mohukom sa tanan nga mga tawo sumala sa ilang mga buhat, sumala sa tinguha sa ilang mga kasingkasing” (D&P 137:7–9).

Mikomentaryo niini nga pinadayag, si Propeta Joseph miingon, “Ako usab nakasud-ong nga ang tanan nga mga bata kinsa namatay sa wala pa sila moabut sa panuigon sa pagkamay-tulubagon maluwas diha sa celestial nga gingharian sa langit” (D&P 137:10).

Gikan sa laing pinadayag ngadto kang Propeta Joseph, atong makat-unan nga adunay tulo ka mga ang-ang sulod sa celestial nga gingharian. Aron mahimaya sa kinatas-an nga ang-ang ug magpadayon sa mahangturong paagi diha sa mga relasyon sa pamilya, kinahanglan kitang mosulod ngadto “sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad sa kaminyoon” ug magmatinuoron ngadto niana nga pakigsaad. Sa ato pa, ang kaminyoon sa templo usa ka gikinahanglan alang sa pagbaton sa kinatas-an nga ang-ang sa celestial nga himaya. (Tanawa sa D&P 131:1–4.) Ang tanan kinsa takus nga mosulod ngadto sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad sa kaminyoon makabaton niana nga oportunidad, niini man nga kinabuhi o sa sunod.

Terrestrial nga Gingharian

Kadtong makapanunod sa terrestrial nga himaya “makadawat sa pagduaw sa Anak, apan dili sa kahingpitan sa Amahan. Busa, sila ang mga lawas nga terrestrial, ug dili mga lawas nga celestial, ug lahi diha sa himaya ingon sa bulan nga lahi gikan sa adlaw” (D&P 76:77–78). Sa kinatibuk-ang pagpamulong, ang mga indibidwal sa terrestrial nga gingharian mao ang halangdon nga mga tawo “kinsa nabutaan pinaagi sa pagkamalimbungon sa mga tawo” (D&P 76:75). Kini nga pundok maglakip sa mga miyembro sa Simbahan kinsa dili mga “maisug diha sa pagpamatuod ni Jesus” (D&P 76:79). Naglakip usab kini niadtong kinsa misalikway sa oportunidad nga makadawat sa ebanghelyo sa mortalidad apan kinsa

Gobyerno

sa wala madugay midawat didto sa kalibutan sa mga espiritu human sa kinabuhi dinhi sa yuta (tan-awa sa D&P 76:73–74). Aron makakat-on og dugang pa kalabut niadtong kinsa makapanunod sa terrestrial nga himaya, tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 76:71–80, 91, 97.

Telestial nga Gingharian

Ang telestial nga himaya giandam alang sa mga indibidwal kinsa “wala modawat sa ebanghelyo ni Kristo, ni sa pagpamatuod ni Jesus” (D&P 76:82). Kini nga mga indibidwal makadawat sa ilang himaya human nga matubos gikan sa bilangoan sa espiritu, nga usahay gitawag og impyerno (tan-awa sa D&P 76:84, 106). Usa ka detalyadong pagpasabut kabahin niadtong kinsa makapanunod sa telestial nga himaya makita diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad 76:81–90, 98–106, 109–112.

Kapildihan [*Perdition*]

Ang ubang mga tawo mahimong dili takus nga magpuyo sa bisan asa nga gingharian sa himaya. Sila pagatawgon nga “mga anak sa kapildihan” ug kinahanglang “modawat og usa ka gingharian nga dili usa ka gingharian sa himaya” (D&P 76:32; 88:24). Mao kini ang mahimong kahimtang “niadtong tanan kinsa nasayud sa gahum sa [Dios], ug nahimo nga mag-aambit niana, ug mitugot sa ilang kaugalingon pinaagi sa gahum sa yawa nga mahimo nga mabuntog, ug molimud sa kamatuoran ug mosupak sa gahum sa [Dios]” (D&P 76:31; tan-awa usab sa mga bersikulo 30, 32–49).

Dugang nga mga pakisayran: 1 Mga Taga-Corinto 15:40–42, lakip na ang footnote 40a; D&P 88:20–39; 130:18–19

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Kinabuhing Dayon; Langit; Impyerno; Plano sa Kaluwasan

Gobyerno (*Tan-awa sa* Sibil nga Pangagamhanan ug Balaod)

Grasya

Ang pulong *grasya*, ingon nga gigamit diha sa mga kasu-
latan, nagpasabut og una ngadto sa balaanong panabang ug
kalig-on nga atong madawat pinaagi sa Pag-ula ni Ginoong
Jesukristo. Si Apostol Pedro nagtudlo nga kinahanglan
kitang “managtubo sa grasya, ug sa kahibalo sa atong Ginoo
ug Manluluwas nga si Jesukristo” (2 Pedro 3:18).

Kaluwasan pinaagi sa Grasya

Tungod sa Pagkapukan, ang tanan makasinati og tempo-
ral nga kamatayon. Pinaagi sa grasya, nga nahimong maga-
mit pinaagi sa maulaong sakripisyo sa Manluluwas, tanang
mga tawo mabanhaw ug makadawat og pagka-imortal (tan-
awa sa 2 Nephi 9:6–13). Apan ang pagkabanhaw dili lamang
mao ang mopahimo kanatong sarang alang sa kinabuhing
dayon diha sa presensya sa Dios. Ang atong mga sala naka-
pahugaw kanato ug nakapahimong dili angayan nga mag-
puyo sa presensya sa Dios, ug nagkinahanglan kita sa Iyang
grasya aron sa paghinlo ug paghingpit kanato “human sa
tanan nga atong mabuhat” (2 Nephi 25:23).

Ang hugpong sa mga pulong nga “human sa tanan nga
atong mabuhat” nagtudlo nga ang paningkamot gikinahang-
lan sa atong bahin aron makadawat sa kahingpitan sa grasya
sa Ginoo ug mahimong takus nga mopuyo uban Kaniya. Ang
Ginoo mimando kanato sa pagtuman sa Iyang ebanghelyo,
nga naglakip sa pagbaton og hugot nga pagtuo diha Kaniya,
paghinulsol sa atong mga sala, pagpabunyag, pagdawat sa
gasa sa Espiritu Santo, ug paglahutay hangtud sa katapusan
(tan-awa sa Juan 3:3–5; 3 Nephi 27:16–20; Mga Artikulo sa
Hugot nga Pagtuo 1:3–4). Si propeta Moroni misulat kabahin
sa grasya nga atong madawat samtang moduol kita sa
Manluluwas ug motuman sa Iyang mga pagtulun-an:

“Duol ngadto kang Kristo, ug paghingpit diha kaniya,
ug ilimud ang inyong mga kaugalingon sa tanan nga dili
diosnon; ug kon kamo molimud sa inyong mga kaugalingon

sa tanan nga dili diosnon, ug mohigugma sa Dios uban sa tibuok ninyo nga gahum, hunahuna ug kusog, niana ang iyang grasya igo alang kaninyo, nga pinaagi sa iyang grasya kamo mahimo nga hingpit diha kang Kristo; ug kon pinaagi sa grasya sa Dios kamo mahingpit diha ni Kristo, kamo dili makahimo sa paglimud sa gahum sa Dios.

“Ug usab, kon kamo pinaagi sa grasya sa Dios mahingpit diha ni Kristo, ug dili maglimud sa iyang gahum, niana kamo pagasantoson diha ni Kristo tungod sa grasya sa Dios, pinaagi sa pagpaagas sa dugo ni Kristo, nga anaa sa pakigsaad sa Amahan ngadto sa kapasayloan sa inyong mga sala, nga kamo mahimo nga balaan, nga walay lama” (Moroni 10:32–33).

Pagdawat sa Grasya sa tibuok Nimong Kinabuhi

Agig dugang sa panginahanglan og grasya alang sa imong kaluwasan sa katapusan, nagkinahanglan ka niining makatabang nga gahum matag adlaw sa imong kinabuhi. Samtang magpaduol ka sa imong Langitnong Amahan diha sa kakugi, kamapainubsanon, ug kaaghup, Siya mobayaw ug molig-on kanimo pinaagi sa Iyang grasya (tan-awa sa Mga Proverbio 3:34; 1 Pedro 5:5; D&P 88:78; 106:7–8). Ang pagsalig sa Iyang grasya makapahimo kanimo nga mouswag ug motubo diha sa pagkamatarung. Si Jesus Mismo “wala makadawat sa kahingpitan sa sinugdanan, apan nakaangkon og grasya ug dugang pa nga grasya, hangtud nga siya nakadawat sa kahingpitan” (D&P 93:13). Ang grasya makapahimo kanimo sa pagtabang sa pagtukod sa gingharian sa Dios, usa ka serbisyo nga dili nimo mahatag pinaagi sa imong kalig-on o mga pamaagi lamang (tan-awa sa Juan 15:5; Mga Taga-Filipos 4:13; Mga Hebreohanon 12:28; Jacob 4:6–7).

Kon ikaw mawad-an og kadasig o mobati nga labihan ka huyang sa pagpadayon sa pagsunod sa ebanghelyo, hinumdumi ang kalig-on nga imong madawat pinaagi sa makatabang nga gahum sa grasya. Makakaplag ka og kahupayan ug kasiguroan niining mga pulong sa Ginoo: “Ang akong grasya igo alang sa tanan nga mga tawo nga magpaubos sa ilang

mga kaugalingon sa akong atubangan; kay kon sila magpau-bos sa ilang mga kaugalingon sa akong atubangan, ug mag-baton og hugot nga pagtuo ngari kanako, niana Ako mohimo sa mahuyang nga mga butang nga malig-on ngadto kanila” (Ether 12:27).

Dugang nga mga pakisayran: Mga Buhat 15:11; Mga Taga-Roma 5:2; 2 Nephi 10:24; 11:5

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Pagkabanhaw; Kaluwasan

Gubat

Ang Ginoo miingon nga sa katapusang mga adlaw adu-nay “gubat ug mga hungihong sa mga gubat, ug ang tibuok yuta magkaguliyang, ug ang kasingkasing sa mga tawo mopakyas kanila” (D&C 45:26).

Isip mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, mga katawhan kita sa kalinaw. Nagsunod kita sa Manluluwas, kinsa mao ang Prinsepe sa Kalinaw. Nagpaabut kita sa Iyang kaliboan nga pagmando, kon ang mga gubat matapos ug ang kalinaw mapahiuli dinhi sa yuta (tan-awa sa Isaias 2:4). Bisan pa niana, atong giila nga niining kalibutan, mga lider sa gobyerno usahay modala og mga pundok sa militar ngadto sa gubat aron sa pagpanalipud sa ilang mga nasud ug mga sumbanan.

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw diha sa militar dili kinahanglang mabahin ang pagbati tali sa ilang nasud ug sa Dios. Diha sa Simbahan, “kami nagtuo sa kamandoan ubos sa mga hari, presidente, mga magmamando, ug sa mga mag-huhukom, sa pagsunod; pagtahud; ug paghupot sa balaod” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:12). Ang pagserbisyo sa militar nagpakita og paghalad ngadto niini nga baruganan.

Kon ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gitawag aron sa pag-adto sa panggubatan, mahimo sila nga makahunahuna sa ehemplo ni Kapitan Moroni, ang bantugang lider sa militar diha sa Basahon ni Mormon. Bisan tuod kon usa siya ka gam-hanan nga maggugubat, siya “dili mahimuot sa pagpaagas sa

dugo” (Alma 48:11). Siya “malig-on diha sa hugot nga pagtuo kang Kristo,” ug ang iya lamang nga katarungan sa pagpakig-away mao ang “manalipod sa iyang mga katawhan, sa iyang mga katungod, ug sa iyang nasud, ug sa iyang tinuohan” (Alma 48:13). Kon ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw moadto sa panggubatan, kinahanglan nga moadto sila sa diwa sa kamatuoran ug pagkamatarung, uban sa tinguha sa pagbuhat og maayo. Kinahanglan nga moadto sila uban sa gugma diha sa ilang mga kasingkasing alang sa tanang mga anak sa Dios, lakip niadtong anaa sa kaaway nga pundok. Dayon, kon gikinahanglan nga sila mopaagas og dugo sa uban, ang ilang buhat dili paga-isipon nga sala.

Tan-awa usab sa Sibil nga Pangagamhanan ug Balaod; Kalinaw

Gugma

Ang gugma usa ka pagbati sa hilabihan nga debosyon, pagpakabana, ug pagmahal. Ang gugma alang sa Dios ug isigka tawo usa ka kinaiya sa mga disipulo ni Jesukristo (tan-awa sa Mateo 22:35–40; Juan 13:34–35; 2 Nephi 31:20). Atong ipakita ang atong gugma alang sa Langitnong Amahan pinaagi sa pagtuman sa Iyang mga sugo ug sa pagserbisyo sa Iyang mga anak. Ang atong mga pagpadayag sa gugma alang sa uban mahimong maglakip sa pagkamabination ngadto kanila, maminaw kanila, magbangutan uban kanila, mohupay kanila, moserbisyo kanila, mag-ampo alang kanila, mopaambit sa ebanghelyo uban kanila, ug mahimong ilang higala.

Ang atong gugma alang niadtong naa sa atong palibut molambo kon atong hinumduman nga kita mga anak sa Dios—nga kita mga igsoon sa espiritu. Ang gugma nga resulta gikan niini nga pagkaamgo adunay gahum nga mopa-tigbabaw sa tanang mga utlanan sa nasud, pagtuo, ug kolor.

Dugang nga mga pakisayran: Levitico 19:18, 34; Deuteronomio 6:5; Lucas 6:31–36; Juan 15:9–15; 1 Juan 4:7–21, lakip na ang footnote 12a; Mosiah 4:14–15; D&P 4:5; 12:8; 112:11; 121:41–45

Tan-awa usab sa Gugmang Putli; Kalooy; Pagkamasulundon; Serbisyo

Gugmang Putli [Charity]

Ang gugmang putli mao “ang tiunay nga gugma ni Kristo,” o “walay katapusan nga gugma” (Moroni 7:47; 8:17). Si propeta Mormon mitudlo: “Ang gugma nga putli mainantuson, ug mabination, ug dili masinahon, dili manghambog, dili mangita alang sa iyang kaugalingon, dili dali nga masuko, dili maghunahuna sa dautan, ug dili maglipay diha sa pagkadautan apan maglipay diha sa kamatuoran, mainantuson sa tanan nga mga butang, matuohon sa tanan nga mga butang, molaum sa tanan nga mga butang, ug molahutay sa tanan nga mga butang” (Moroni 7:45; tan-awa usab sa 1 Mga Taga-Corinto 13:4-7).

Si Jesukristo mao ang hingpit nga ehemplo sa gugmang putli. Sa Iyang pagpangalagad dinhi sa kalibutan, kanunay Siya nga “nagsuroy sa paghimog mga kaayohan,” nagtudlo sa ebanghelyo ug nagpakita og malumo nga kalooy alang sa mga kabus, nasakit, ug nagkalisud (tan-awa sa Mateo 4:23; Marcos 6:6; Mga Buhat 10:38). Ang Iyang pinakamahinungdanong pagpadayag sa gugmang putli mao ang Iyang walay puas nga Pag-ula. Siya miingon, “Walay bisan kinsa nga may gugma nga labaw pa niini, nga ang usa ka tawo magahalad sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay alang sa iyang mga higala” (Juan 15:13). Mao kini ang pinakadakong binuhatan sa pagkamaintuson, pagkamabination, ug pagka-dili-dalo nga atong mailhan. Uban sa pagsabot sa malahutayon nga gugma sa Manluluwas, ikaw makagamit sa imong hugot nga pagtuo ug makahinulsol sa imong mga sala, masaligon nga Siya mopasaylo kanimo ug molig-on kanimo sa imong mga paningkamot sa pagsunod sa ebanghelyo.

Ang Manluluwas buot nga ikaw modawat sa Iyang gugma, ug buot usab Siya nga ikaw mopakigbahin niini ngadto sa uban. Siya namahayag ngadto sa Iyang mga tinunan o disipulo: “Ako magahatag kaninyo og bag-ong sugo, nga kinahanglan maghigugmaay kamo sa usag usa. Maingon nga ako nahigugma kaninyo, kinahanglan maghigugmaay usab kamo sa usag-usa. Ang tanang tawo makaila nga kamo nga

tinun-an ko pinaagi niini, kon kamo maghigumaay sa usag-usa” (Juan 13:34–35). Sa imong relasyon uban sa mga sakop sa pamilya ug sa uban, tan-awa ang Manluluwas isip imong ehemplo. Paningkamot sa paghigugma sama sa Iyang paghigugma, uban sa walay pakyas nga kalooy, pailub, ug kapuanngod.

Samtang ikaw magpadayon sa pagdawat sa hingpit nga gugma sa Manluluwas ug samtang ikaw magpakita og gugma nga sama kang Kristo sa uban, imong makita nga ang imong gugma magkadako. Imong masinati ang hingpit nga kalipay nga maanaa sa serbisyo sa Ginoo. Ang Espiritu Santo mao ang imong kanunay nga kauban, mogiya kanimo sa imong pagserbisyo ug sa imong pakigrelasyon sa uban. Mahimo kang andam sa pagsugat sa Ginoo atol sa Paghukom, diin Siya moganti kanimo sigun sa imong dedikasyon sa Iyang trabaho. Si Mormon mitudlo:

“Kon kamo walay gugma nga putli, kamo walay kapuslanan, kay ang gugma nga putli dili mopakyas. Busa, unong ngadto sa gugma nga putli, nga mao ang labing mahinungdanon sa tanan, kay ang tanan nga mga butang gayud mapakyas—

“Apan ang gugma nga putli mao ang tiunay nga gugma ni Kristo, ug kini molahutay sa kahangturan; ug bisan kinsa nga makaplagan nga aduna niini sa katapusan nga adlaw, kini makaayo uban kaniya.

“Busa, akong hinigugma nga mga kaigsoonan, pag-ampo ngadto sa Amahan uban sa tibuok kusog sa kasingkasing, nga kamo unta mapuno niini nga gugma, diin siya mitugyan diha sa tanan kinsa tinuod nga mga sumusunod sa iyang Anak, nga si Jesukristo; aron mahimo kamo nga mga anak sa Dios; nga kon siya moabut kita mahisama kaniya, kay kita makakita kaniya nga mao gihapon; nga kita mahimo nga makabaton niini nga paglaum; aron mahimo kita nga putli ingon nga siya putli” (Moroni 7:46–48).

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 25:31–46; 1 Juan 4:18; Ether 12:33–34; D&P 12:8; 34:3; 121:45

Tan-awa usab sa Gugma; Serbisyo

Home Teaching (*Tan-awa sa Priesthood*)

Homosekswalidad (*Tan-awa sa Kaputli*)

Hugot nga Pagtuo

Si Apostol Pablo mitudlo nga “ang pagtuo mao ang pasalig kanato sa mga butang nga atong ginapaabut, ug ang panghimatuod sa pagkaanaa sa mga butang nga dili nato makita” (Mga Hebreohanon 11:1; tan-awa sa *footnote b*). Si Alma mihimo og sama nga pamahayag: “Kon kamo adunay hugot nga pagtuo kamo molaum sa mga butang nga dili makita, diin mga tinuod” (Alma 32:21).

Ang hugot nga pagtuo maoy usa ka baruganan sa buhat ug gahum. Sa diha nga nagbuhat ka mahitungod og bililhon nga tumong, imong gigamit ang hugot nga pagtuo. Gipakita nimo ang imong paglaum alang sa usa ka butang nga wala pa nimo makita.

Hugot nga pagtuo sa Ginoong Jesukristo.

Aron ang imong hugot nga pagtuo modala kanimo sa kaluwasan, kinahanglan gayud nga isentro kini diha ni Ginoong Jesukristo (tan-awa sa Mga Buhat 4:10–12; Mosiah 3:17; Moroni 7:24–26; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4). Mahimo nimong magamit ang hugot nga pagtuo diha ni Kristo kon ikaw adunay kasiguroan nga Siya anaa, usa ka tinuod nga ideya sa Iyang kinaiya, ug kasayuran nga ikaw nangingkamot sa pagsunod sumala sa Iyang kabubut-on.

Ang pagbaton og hugot nga pagtuo ni Jesukristo nagpasabut og hingpit nga pag-alagad Kaniya—nagsalig sa Iyang walay kinutuban nga gahum, kaalam, ug gugma. Naglakip kini sa Iyang mga pagtulun-an. Nagpasabut kini sa pagtuo nga bisan tuod wala ka makasabut sa tanan nga mga butang, Siya nakasabut. Hinumdumi nga tungod kay Siya nakasinati

sa tanan nimo nga mga kasakit, mga balatian, mga kahu- yang, nasayud siya kon unsaon sa pagtabang kanimo nga makabarug ibabaw sa imong kada adlaw nga mga kalisdan- nan (tan-awa sa Alma 7:11–12; D&P 122:8). Iyang “gidaug ang kalibutan” (Juan 16:33) ug miandam sa agianan alang kanimo aron makadawat og kinabuhing dayon. Andam Siya kanunay sa pagtabang kanimo samtang nahinumduman nimo ang Iyang pangamuyo: “Paghunahuna ngari kanako sa matag hunahuna; ayaw pagduha-duha, ayaw kahadlok” (D&P 6:36).

Pagpakabuhi pinaagi sa Hugot nga Pagtuo

Ang hugot nga pagtuo mas labaw pa kay sa pagtuo nga walay gibuhat. Ipakita nimo ang imong hugot nga pagtuo pinaagi sa buhat—pinaagi sa imong pagpuyo.

Ang Manluluwas misaad, “Kon kamo adunay hugot nga pagtoo kanako kamo makabaton sa gahum sa pagbuhat sa bisan unsa nga butang nga maayo ngari kanako” (Moroni 7:33). Ang hugot nga pagtuo ni Jesukristo makadasig kanimo sa pagsunod sa Iyang hingpit ehemplo (tan-awa sa Juan 14:12). Ang imong hugot nga pagtuo modala kanimo sa pag- himo og maayo nga mga buhat, pagsunod sa mga sugo, ug maghinulsol sa imong mga sala (tan-awa sa Santiago 2:18; 1 Nephi 3:7; Alma 34:17). Ang imong hugot nga pagtuo maka- tabang kanimo sa pagbuntog sa tintasyon. Si Alma mitambag sa iyang anak nga lalaki nga si Helaman, “Tudloi sila sa pag- salikway sa matag tintasyon sa yawa, uban ang ilang hugot nga pagtuo ni Ginoong Jesukristo” (Alma 37: 33).

Ang Ginoo mohimo og gamhanan nga mga milagro sa imong kinabuhi sumala sa imong hugot nga pagtuo (tan- awa sa 2 Nephi 26:13). Ang hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo makatabang kanimo nga makadawat og espiri- twal ug pisikal nga pagkaayo pinaagi sa Iyang Pag-ula (tan- awa sa 3 Nephi 9:13–14). Kon ang mga panahon sa pagsulay moabut, ang hugot nga pagtuo makahatag kanimo og kalig- on sa pagpadayon ug moharung sa imong mga kalisdanan

uban ang kaisog. Bisan kon ang umaabut maingon og walay kasiguroan, ang imong hugot nga pagtuo sa Manluluwas makahatag kanimo og kalinaw (tan-awa sa Mga Taga-Roma 5:1; Helaman 5:47).

Pagpadugang sa Imong Hugot nga Pagtuo

Ang hugot nga pagtuo maoy usa ka gasa gikan sa Dios, apan kinahanglan gayud nga amumahon nimo ang imong hugot nga pagtuo aron magpabilin kini nga lig-on. Ang hugot nga pagtuo sama sa unod sa imong bukton. Kon pagabansayon nimo kini, magtubo kini nga lig-on. Kon ibutang kini nimo sa usa ka bindahe [*bandage*] ug pasagdan kini didto, mahimo kini nga huyang.

Mahimo nimong amumahon ang gasa sa hugot nga pagtuo pinaagi sa pag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan sa pangalan ni Jesukristo. Samtang nagpakita ka sa imong pagpasalamat sa imong Amahan ug samtang nangamuyo ka uban Kaniya alang sa mga panalangin nga gikinahanglan nimo ug sa uban, nagpaduol ka ngadto Kaniya. Nagpaduol ka sa Manluluwas, nga kansang Pag-ula nakahimo niini nga posible alang kanimo sa pagpangamuyo og kalooy (tan-awa sa Alma 33:11). Madawaton usab kamo sa malinawon nga paggiya sa Espiritu Santo.

Mapalig-on nimo ang imong hugot nga pagtuo pinaagi sa paghupot sa mga sugo. Sama sa tanang mga panalangin sa Dios, ang hugot nga pagtuo mabatonan ug mapalambo pinaagi sa indibidwal nga pagkamasulundon ug matarung nga buhat. Kon magtinguha ka sa pagpabuhong sa imong hugot nga pagtuo ngadto sa malagmit nga pinakataas ang-ang, kinahanglan gayud nga huptan nimo ang mga pakigsaad nga imong gihimo.

Mapalambo usab nimo ang imong hugot nga pagtuo pinaagi sa pagtuon sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa ulahing adlaw nga mga propeta. Ang propeta nga si Alma mitudlo nga ang pulong sa Dios makatabang nga malig-on ang hugot nga pagtuo. Nagtandi sa pulong ngadto sa usa ka

Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo

liso, siya miingon nga ang “pagtinguha sa pagtuo” makadala kanimo nga “makahatag og luna” alang sa pulong nga “matanum diha sa inyong kasingkasing.” Dayon bation nimo nga ang pulong maayo, tungod kay mosugod kini sa pagpadako sa imong kalag ug modan-ag sa imong salabutan. Molig-on kini sa imong hugot nga pagtuo. Samtang mapadayunon ka nga nag-amuma sa pulong diha sa imong kasingkasing, “uban sa dako nga kakugi, ug uban sa pailub, naglantaw sa bunga niini, kini mogamot, ug tan-awa kini mahimo nga usa ka kahoy magtubo ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan.” (Tan-awa sa Alma 32:26–43.)

Dugang nga mga pakisayran: Mga Hebreohanon 11; Santiago 1:5–6; 2:14–26; Ether 12:4–27; Moroni 7:20–48; D&P 63:7–11; 90:24

Tan-awa usab sa Bunyag; Dios nga Amahan; Jesukristo; Paghinulsol

Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo

Sa pagsaka ni Jesukristo paingon sa Langit sa pagkahuman sa Iyang mortal nga pangalagad, duha ka mga anghel ang mipahayag ngadto sa mga Apostoles, “Kining maong Jesus nga gikuha gikan kaninyo ngadto sa langit, mobalik ra unya sa paagi nga sama sa inyong nakita sa iyang pagsaka sa langit” (Mga Buhat 1:11). Kon ang Manluluwas mobalik pag-usab, moanhi Siya uban sa gahum ug himaya aron pag-angkon sa yuta isip Iyang gingharian. Ang Iyang Ikaduhang Pag-anhi ang magtimaan sa pagsugod sa Kaliboan [Millennium].

Ang Ikaduhang Pag-anhi maoy usa ka makahahadlok, mabangutan nga panahon alang sa dautan, apan kini mahimo nga panahon sa kalinaw ug kadaugan alang sa matarung. Ang Ginoo mipahayag:

“Kay sila mga maalamon ug nakadawat sa kamatuoran, ug nakadawat sa Balaan nga Espiritu Santo alang sa ilang paggiya, ug wala malimbongi—sa pagkatinuod Ako moingon nganha kaninyo, sila dili pagaputlon ug ilabay ngadto sa kalayo, apan molahutay niana nga adlaw.

“Ug ang yuta ihatag ngadto kanila alang sa usa ka kabilin ug sila mosanay ug magkalig-on, ug ang ilang mga anak magtubo nga walay sala ngadto sa kaluwasan.

“Kay ang Ginoo anaa sa ilang taliwala, ug ang iyang himaya anaa diha kanila, ug siya ang ilang hari ug ang ilang magbabalaod” (D&P 45:57–59).

Ang Ginoo wala mopadayag sa tukma kon kanus-a Siya moanhi pag-usab: “ang takna ug ang adlaw walay tawo nga nasayud, ni ang mga anghel, ni sila masayud hangtud siya moabut” (D&P 49:7). Apan Iyang gipadayag ngadto sa Iyang mga propeta ang mga panghitabo ug mga timaan nga maguna sa Iyang Ikaduhang Pag-anhi. Uban sa gipanagna nga mga panghitabo ug mga timaan mao ang:

- Apostasiya gikan sa kamatuoran sa ebanghelyo (tan-awa sa Mateo 24:9–12; 2 Mga Taga-Tesalonica 2:1–3).
- Ang pagpahiuli sa ebanghelyo, lakip ang pagpahiuli sa Simbahan ni Jesukristo (tan-awa sa Mga Buhat 3:19–21; Pinadayag 14:6–7; D&P 45:28; 133:36).
- Ang pagpahiuli sa mga yawe sa priesthood (tan-awa sa Malaquias 4:5–6; D&P 110:11–16).
- Ang pagpadangat sa Basahon ni Mormon (tan-awa sa Isaias 29:4–18; 3 Nephi 21:1–11).
- Ang pagsangyaw sa ebanghelyo sa tibuok kalibutan (tan-awa sa Mateo 24:14).
- Usa ka panahon sa kadautan, gubat, ug kaguliyang (tan-awa sa Mateo 24:6–7; 2 Timoteo 3:1–7; D&P 29:17; 45:26–33; 88:91).
- Mga timaan didto sa langit ug dinhi sa yuta (tan-awa sa Joel 2:30–31; Mateo 24:29–30; D&P 29:14–16; 45:39–42; 49:23; 88:87–90).

Ayaw kabalaka sa imong kaugalingon uban sa tukma nga panahon sa Ikaduhang Pag-anhi sa Manluluwas. Hinoon, pagpakabuhi aron ikaw maandam sa panahon nga Siya moabut.

Ikapulo

Samtang naghunahuna ka sa mga katalagman niining katapusang mga adlaw, hinumdumi nga ang mga matarung dili kinahanglan nga mahadlok sa Ikaduhang Pag-anhi o ang mga timaan nga nag-una niini. Ang mga pulong sa Manluluwas ngadto sa Iyang mga Apostoles magamit diha kanimo: “Ayaw kabalaka, kay, kon kining tanan nga mga butang mahinabo, kamo masayud nga ang mga saad nga nabuhat nganha kaninyo matuman” (D&P 45:35).

Dugang nga mga pakisayran: Lucas 21:34–36; 2 Pedro 3:10–14; D&P 133:42–52; Joseph Smith—Mateo

Tan-awa usab sa Kaliboan; Plano sa Kaluwasan; Timaan, Mga

Ikapulo

Usa sa mga panalangin sa pagka miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang kahigayunan sa pagbayad og ikapulo. Pinaagi sa pagsunod sa balaod sa ikapulo, ikaw miapil sa pagtukod sa gingharian sa Dios dinhi sa yuta.

Ang Kahulugan ug Katuyoan sa Ikapulo

Sa pagbayad og hingpit nga ikapulo, ikaw naghatag og ika-napulo nga bahin sa imong kinitaan ngadto sa Ginoo pinaagi sa Iyang Simbahan. Imong ihatag ang imong ikapulo ngadto sa miyembro sa imong bishopric o presidency sa branch.

Ang lokal nga mga lider mopadala sa mga pundo sa ikapulo direkta ngadto sa ulohang mga buhatan sa Simbahan, diin ang konseho motino sa piho nga mga paagi sa paggamit sa sagrado nga mga pundo. Kini nga konseho gilangkuban sa First Presidency, ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ug sa *Presiding Bishopric*. Nagbuhat sumala sa pagpadayag, naghimo sila og mga desisyon ingon nga gitudlo sa Ginoo. (Tan-awa sa D&P 120:1.)

Ang mga pundo sa ikapulo sa kanunay gigamit alang sa mga katuyoan sa Ginoo—sa pagtukod og sa pagpatunhay sa mga templo ug mga balay-tigumanan, sa pagpaluyo sa misyonaryo nga buhat, ug sa pagpadayon sa trabaho sa Simbahan sa tibuok kalibutan.

Mga Panalangin sa Pagbayad sa Hingpit nga Ikapulo

Ang balaod sa ikapulo nagkinahanglan og sakripisyo, apan ang imong pagkamasulundon sa balaod magdala og mga panalangin nga mas hilabihan ka dako kay sa bisan unsang butang nga imong gihatag. Ang propeta Malachi mitudlo:

“Dad-a ninyo ang tibook nga ikapulo ngadto sa balay nga tipiganan aron nga adunay kalan-on diha sa akong balay, ug pinaagi niini sulayi ninyo ako karon, nagaingon ang Ginoo sa mga panon, kong dili ba buksan ko kaninyo ang mga tamboanan sa langit, ug buboan ko kamo sa panalangin, sa pagkaagi nga wala na unyay dapig nga igong kabutangan sa pagdawat niini” (Malaquias 3:10).

Kini nga mga panalangin moabut ngadto sa tanan kinsa mobayad sa hingpit nga ikanapulo nga mao ang diyes porsyento sa ilang kinitaan, bisan kon kana nga kantidad gamay ra kaayo. Sa imong pagsunod niini nga balaod, ang Ginoo mopanalangin kanimo sa espirituhanon ug temporaryo nga paagi.

Ang Paghimo og Pasalig sa Pagbayad sa Ikapulo

Kon ikaw wala pa makatukod og sumbanan sa makanunayon nga pagbayad sa ikapulo, ikaw mahimo nga maglisud sa pagtuo nga ikaw makahimo sa paghatag og ikanapulo nga bahin sa imong kinitaan. Apan ang matitud-anon nga mga tigbayad og ikapulo nakat-on nga dili sila makahimo nga *dili* mobayad sa ikapulo. Sa hilabihan ka tinuod ug kaanindot nga paagi, ang mga bintana sa langit giablihan ug ang mga panalangin gibubo ngadto kanila.

Hinumdumi nga ang pagbayad sa ikapulo dili maingon nga kabahin sa kwarta lamang kondili kabahin kini sa hugot nga pagtuo. Salig sa Ginoo. Iyang gihatag ang sugo alang sa atong kaayohan, ug Iyang gibuhat ang nag-uban nga panaad. Pagtinguha og kalig-on diha sa hugot nga pagtuo ni Nephi, kinsa miingon, “Kita magmatinud-anon sa paghupot sa mga sugo sa Ginoo; kay tan-awa siya gamhanan pa kay sa tibuok yuta” (1 Nephi 4:1).

Tan-awa usab sa Pagpuasa ug mga Halad sa Puasa

Imoral nga Pakighilawas (*Tan-awa sa Kaputli*)

Impyerno

Ang mga pinadayag sa ulahing mga adlaw namulong kabahin sa impyerno sa dili mominus duha ka mga paagi. Una, mao kini ang lain nga ngalan sa bilangoan sa espiritu, usa ka dapit didto sa kalibutan sa mga espiritu human sa kinabuhi dinhi sa yuta alang niadto kinsa “namatay diha sa ilang mga sala, walay kahibalo sa kamatuoran, o sa kalapasan, nagsalikway sa mga propeta” (D&P 138:32). Usa kini ka temporaryo nga kahimtang diin ang mga espiritu pagatud-loan sa ebanghelyo ug makabaton sa oportunidad nga maghinulsol ug modawat sa mga ordinansa sa kaluwasan nga gipahigayon alang kanila diha sa mga templo (tan-awa sa D&P 138:30–35). Kadtong kinsa midawat sa ebanghelyo mahimong magpuyo sa paraiso hangtud sa Pagkabanhaw. Human sila mabanhaw ug mahukman, makadawat sila sa ang-ang sa himaya kon asa sila angayan. Kadtong kinsa mipili nga dili maghinulsol apan dili mga anak sa kapildihan magpabilin diha sa bilangoan sa espiritu hangtud sa katapusan sa Milenyum, kon sila pagabuhian gikan sa impyerno ug silot ug mabanhaw ngadto sa usa ka testial nga himaya (tan-awa sa D&P 76:81–85).

Ikaduha, ang pulong *impyerno* gigamit sa pagpasabut sa kawanangan sa kangitngit, diin mao ang puy-anan nga dapit

sa yawa, sa iyang mga anghel, ug sa mga anak sa kapildihan (tan-awa sa D&P 29:36–38; 76:28–33). Ang mga anak sa kapildihan mao kadtong kinsa “walay kapasayloan niini nga kalibutan ni diha sa kalibutan nga moabut —naglimud sa Balaan nga Espiritu human makadawat niini, ug naglimud sa Bugtong Anak sa Amahan, nga naglansang kaniya diha sa ilang mga hunahuna ug mga kasingkasing ug nagpakaulaw kaniya” (D&P 76:34–35; tan-awa usab sa mga bersikulo 31–33, 36–37). Ang mao nga mga indibidwal dili makapanunod og dapit sa bisan unsa nga gingharian sa himaya; alang kanila ang mga kahintang sa impyerno magpabilin (tan-awa sa D&P 76:38; 88:24, 32).

Tan-awa usab sa Ginghamarian sa Himaya, Mga; Satanas

Jesukristo

Niadlong Enero 1, 2000, ang First Presidency ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miisyu sa mosunod nga pamahayag. Giulohan og “Ang Buhi nga Kristo,” kini nga pamahayag naghatag og pagsaksi mahitungod ni Ginoong Jesukristo ug minubo sa Iyang pagkasiya ug balaanong misyon:

“Samtang kita magsaulog sa pagkatawo ni Jesukristo duha ka libo ka tuig na ang milabay, kita mohalad sa atong pagpamatuod sa pagkatinuod sa Iyang dili katupngan nga kinabuhi ug sa walay katapusan nga gahum sa Iyang labing dako nga sakripisyo sa pag-ula. Walay lain nga adunay labaw kamahinungdanon nga impluwensya diha sa tanan kinsa nakapuyo ug magpuyo pa dinhi sa yuta.

“Siya mao ang Halangdong Jehova sa Daang Tugon, ang Mesiyas sa Bag-ong Tugon. Ubos sa pagdumala sa Iyang Amahan, Siya mao ang tiglalang sa yuta. ‘Ang tanang mga butang nangahimo pinaagi kaniya; ug niadtong mga nangahimo na, walay bisan usa nga nahimo nga dili pinaagi kaniya’ (Juan 1:3). Bisan og walay sala, Siya gibunyagan aron sa pagtuman sa tibuok pagkamatarung. Siya ‘mipadayon sa

paghimog mga kaayohan' (Mga Buhat 10:38), apan siya gita-may tungod niini. Ang Iyang ebanghelyo usa ka mensahe sa kalinaw ug maayong kabubut-on. Siya kinasingkasing nga mihangyo sa tanan sa pagsunod sa Iyang panig-ingnan. Siya naglakaw sa mga dalan sa Palestina, nag-ayo sa masakiton, naghimo nga ang buta makakita, ug nagbuhi sa patay. Siya nagtudlo sa mga kamatuoran sa kahangturan, ang pagkati-nuod sa atong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, ug ang kahimoan alang sa anak nga mga lalaki ug anak nga mga babaye sa Dios sa umaabot nga kinabuhi.

"Siya mipasiugda sa sakramento isip usa ka handumanan sa Iyang labing dako nga sakripisyo sa pag-ula. Siya gidakop ug gihukman sa bakak nga mga pasangil, gipaham-tangan og sala aron matagbaw ang manggugubot nga panon, ug gihukman nga mamatay diha sa krus sa Kalbaryo. Siya mihatag sa Iyang kinabuhi aron sa pag-ula sa mga sala sa tanang mga katawhan. Ang Iyang kinabuhi usa ka gasa nga gihatag sa tanan kinsa magpuyo dinhi sa yuta.

"Kami ligdong nga mopamatuod nga ang Iyang kina-buhi, diin mao ang mahinungdanon sa tibuok kasaysayan sa tawo, nagsugod dili lamang sa Betlehem ni natapos sa Kalbaryo. Siya mao ang Unang Natawo sa Amahan, ang Bugtong Anak diha sa unod, ang Manunubos sa kalibutan.

"Siya mibangon gikan sa lubnganan para 'mahimong nahaunang gibanhaw sa mga nangamatay' (1 Mga Taga-Corinto 15:20). Isip nabanhaw nga Ginoo, Siya miduaw niad-tong Iyang gihigugma dinhi sa kinabuhi. Siya usab nangala-gad taliwala sa Iyang 'laing karnero' (Juan 10:16) sa karaang Amerika. Sa kalibutan karon, Siya ug ang Iyang Amahan nagpakita ngadto sa batang lalaki nga si Joseph Smith, sinug-danan sa dugay nang gisaad nga 'kapaigoan sa kahingpitan sa mga panahon' (Mga Taga-Efeso 1:10).

"Mahitungod sa Buhi nga Kristo, si Propeta Joseph misulat: 'Ang iyang mga mata ingon sa usa ka siga sa kalayo; ang buhok sa iyang ulo puti sama sa lunsay nga yelo; ang iyang panagway mihayag labaw sa kahayag sa adlaw; ug ang iyang

tingog ingon sa dahunog sa dagko nga mga katubigan gani ang tingog ni Jehova, nag-ingon:

“Ako mao ang sinugdanan ug ang katapusan; Ako mao siya kinsa nabuhi, Ako mao siya kinsa gipatay; Ako mao ang inyong manlalaban ngadto sa Amahan’ (D&P 110:3–4).

“Mahitungod Kaniya ang Propeta mipahayag usab: ‘Ug karon, human sa daghan nga pagpamatuod nga gihatag mahitungod kaniya kini mao ang pagpamatuod, ang katapusan sa tanan, nga kami naghatag kaniya: Nga siya buhi!

“Kay kami nakakita kaniya, gani diha sa tuo nga kilid sa Dios; ug kami nakadungog sa tingog nga nagpamatuod nga siya mao ang Bugtong Anak sa Amahan—

“Nga pinaagi kaniya, ug ngadto kaniya, ug tungod kaniya, ang mga kalibutan nalalang, ug ang mga lumulupyong niana mao ang anak nga mga lalaki ug anak nga mga babaye sa Dios’ (D&P 76:22–24).

“Kami mopahayag pinaagi sa ligdong nga mga pulong nga ang iyang pagkapari ug ang Iyang Simbahan gipahiuli dinhi sa yuta—tinukod ibabaw sa patukoranan sa . . . mga apostoles ug mga propeta, si Jesukristo mao ang ulohang bato sa pamag-ang’ (Mga Taga-Efeso 2:20).

“Kami mopamatuod nga Siya sa umaabot nga adlaw mobalik nganhi sa yuta. ‘Ug ang himaya sa Ginoo igapadayag, ug ang tanan nga unod sa tingub makakita niini’ (Isaias 40:5). Siya momando isip Hari sa mga Hari ug mohari isip Ginoo sa mga Ginoo, ug ang tanang tuhod magaluhod ug ang tanang dila magdayeg sa pagsimba diha sa atubangan Kaniya. Matag usa kanato mobarug aron pagahukman Kaniya sumala sa atong mga buhat ug sa mga tinguha sa atong mga kasing-kasing.

“Kami mopamatuod, ingon nga sa husto nga paagi Iyang gi-orden nga mga Apostoles—nga si Jesus mao ang Buhi nga Kristo, ang imortal nga Anak sa Dios. Siya mao ang halangdong Haring Immanuel, kinsa nagbarug karon sa tuong kamot sa Iyang Amahan. Siya mao ang kahayag, ang kina-buhi, ug ang paglaum sa kalibutan. Ang iyang paagi mao ang

dalan nga paingon ngadto sa kalipay dinhi niini nga kina-buhi ug sa kinabuhing dayon sa kalibutan nga moabut. Salamat sa Dios sa dili katupngan nga gasa sa Iyang balaan nga Anak” (*Ensign*, Abr. 2000, 2–3).

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo

Joseph Smith

Sa tingpamulak sa 1820, ang 14 anyos nga si Joseph Smith nangita sa tinuod nga Simbahan ni Jesukristo sa dihang naka-basa siya og usa ka tudling diha sa Biblia: “Kon hain kaninyo ang nagkulang sa kaaalam, papangayoa siya sa Dios, nga naghatag sa tanan nga katawhan sa walay pagdumili, ug walay pagkasuko; ug kini ihatag ngadto kaniya” (Santiago 1:5; tan-awa usab sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:11–12). Uban niining yano, walay pagduhaduha nga pagtuo, ang batan-ong Joseph misunod sa tambag niana nga tudling. Nag-inusara siyang miadto sa pundok sa kakahoyan, diin siya nag-ampo aron masayud kon unsa nga simbahan ang kina-hanglan niyang apilan. Agig tubag sa iyang pag-ampo, ang Dios nga Amahan ug si Jesukristo mipakita kaniya. Lakip sa uban pang mga butang, Sila misulti kaniya nga kinahanglan nga dili siya moapil sa mga simbahan nga anaa. (Tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:13–20.)

Ingon nga gipamatud-an ni Joseph Smith ang iyang pag-katakus, gihatagan siya og balaanong misyon isip usa ka propeta sa Dios. Pinaagi kaniya, ang Ginoo mituman sa usa kamahinungdanon ug talagsaon nga buhat nga naglakip sa pagpagawas sa Basahon ni Mormon, pagpahiuli sa pries-thood, pagpadayag sa bililhong mga kamatuoran sa ebang-helyo, pag-organisar sa tinuod nga Simbahan ni Jesukristo, ug pag-establisar sa buhat sa templo. Pagka Hunyo 27, 1844, si Joseph ug ang iyang igsoong lalaki nga si Hyrum gipatay sa usa ka pagpangataki sa usa ka armadong pundok sa mga manggugubot. Ilang gisilyohan ang ilang mga pagpamatuod gamit ang ilang dugo.

Aron makompleto ang imong pagpamatuod sa gipahiuli nga ebanghelyo, kinahanglan kining maglakip og usa ka pagpamatuod kabahin sa balaanong misyon ni Joseph Smith. Ang pagkatinuod sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nag-agad sa katinuod sa Unang Panan-awon ug ang uban pang mga pinadayag nga gihatag sa Ginoo ngadto kang Propeta Joseph. Si Presidente John Taylor, ang ikatulo nga Presidente sa Simbahan, misulat, “Si Joseph Smith, ang Propeta ug Manalagna sa Ginoo, nakahimo og daghan pa, gawas lamang kang Jesus, alang sa kaluwasan sa mga tawo niini nga kalibutan, kay ni bisan kinsa nga tawo nga nakapuyo dinhi” (D&P 135:3).

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 29:13–14; 2 Nephi 3:3–15; D&P 5:9–10; 135; Joseph Smith—Kasaysayan

Tan-awa usab sa Propeta, Mga; Pagpahiuli sa Ebanghelyo

Kaangayan/ Katarungan

Ang kaangayan o katarungan mao ang walay kausaban nga balaod nga nagdala og mga sangputanan alang sa mga binuhatan. Tungod sa balaod sa kaangayan, nakadawat ka og mga panalangin kon motuman ka sa mga sugo sa Dios (tan-awa sa D&P 130:21–22). Ang balaod sa kaangayan nagkinahanglan usab nga usa ka silot ang bayaran alang sa kada sala nga imong mahimo. Nagkinahanglan kini nga walay mahugaw nga butang ang tugutan nga makapuyo uban sa Dios (tan-awa sa 1 Nephi 10:21).

Sa dihang ang Manluluwas mipahinabo sa Pag-ula, Iyang gidala ang atong mga sala ngadto Sa Iyang kaugalingon. Nakahimo Siya sa “pagtuman sa katuyoan sa balaod” (2 Nephi 2:7) tungod kay Iyang gipaubos ang Iyang kaugalingon ngadto sa silot nga gikinahanglan sa balaod alang sa atong mga sala. Sa pagbuhat sa ingon, Siya “nakatagbaw sa mga gipangayo sa kaangayan” ug mitanyag og kalooy sa matag usa kinsa maghinulsol ug mosunod Kaniya (tan-awa sa Mosiah 15:9; Alma 34:14–16). Tungod kay Iyang gibayaran

Kaayohan [Welfare]

ang kantidad alang sa imong mga sala, dili ka na kinahanglang mag-antus pa niana nga silot kon maghinulsol ka (tan-awa sa D&P 19:15–20).

Dugang nga mga pakisayran: 2 Nephi 9:26; Alma 42

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Kalooy; Paghinulsol

Kaayohan [Welfare]

Ang kada miyembro sa Simbahan adunay duha ka nag-unang mga kapangakohan sa kaayohan: nga mahimong mapaningkamoton sa kaugalingon ug sa pag-atiman alang sa mga kabus ug mga timawa.

Ang mga ginikanan adunay sagrado nga kapangakohan sa pag-atiman sa pisikal ug espirituhanon nga kaayohan sa ilang mga anak. Samtang nag-anam og tubo ang mga anak, mas labaw pa sila nga mahimong responsable alang sa ilang kaayohan. Ang mga ginikanan kinahanglan nga motudlo kanila sa nag-unang mga baruganan sa kaayohan, nagtabang kanila nga maandam sa pagpaninguha sa kaugalingon ug magsangkap alang sa ilang kaugalingong umaabut nga mga pamilya. Ang mga ginikanan makahimo usab sa paghatag og mga kahigayunan sa pagtabang nga moatiman alang sa mga kabus og mga timawa.

Kon ikaw hingkod na nga miyembro sa Simbahan, ang tanan nga mosunod nga tambag magamit dayon nimo. Kon ikaw batan-on nga lalaki o babaye, kadaghanan niini nga tambag magamit usab nimo, bisan kon ikaw nagsalig sa hila-bihan sa imong mga ginikanan.

Ang Pagkahimo nga Mapaninguhaon sa Kaugalingon

Ang kapangakohan alang sa imong sosyal, emosyonal, espirituhanon, pisikal , ug ikonomikanhong pagkabutang nag-agad og una diha sa imong kaugalingon, ikaduha sa imong pamilya, ug ang ikatulo diha sa Simbahan. Ubos sa pagdasig sa Ginoo pinaagi sa imong kaugalingong mga

paghago, kinahanglan nga gamiton sa imong kaugalingon ug sa imong pamilya uban sa espirituhanon ug temporaryo nga mga panginahanglan sa kinabuhi.

Mas labaw pa nga ikaw makahimo sa pag-atiman sa imong kaugalingon ug sa imong pamilya kon ikaw mapaninguhaon sa kaugalingon. Ikaw andam nga molahutay sa mga panahon sa kalisud nga dili magsalig sa uban.

Ikaw mahimong mapaninguhaon sa kaugalingon pinaagi sa (1) pagpahimulos sa pang-edukasyon nga mga kahigayunan; (2) pagbansay og maayo nga mga baruganan sa pagkaon ug panglawas; (3) pagpangandam ug pagbaton alang sa tukma nga pangimpleyo; (4) pagtipig og sangkap sa pagkaon ug sinina diha sa gitugot sa balaod; (5) maalamon nga pagdumala sa imong mga kapanguhaan, lakip ang pagbayad sa ikapulo ug mga halad ug maglikay sa utang, ug (6) pagpalambo sa espirituhanon, emosyonal, ug katilingbanon nga kalig-on.

Aron mahimo nga mapaninguhaon sa kaugalingon, kinahanglan gayud nga ikaw andam nga motrabaho. Ang Ginoo misugo kanato sa pagtrabaho (tan-awa sa Genesis 3:19; D&P 42:42). Dungganon nga trabaho mao ang nag-unang tinubdan sa kalipay, kinaugalingong katakus, ug kauswagan.

Kon temporaryo lamang ikaw dili makatagbaw sa imong nag-unang mga panginahanglan pinaagi sa imong kaugalingong mga paningkamot o suporta sa mga miyembro sa pamilya, mahimo nga ang Simbahan makatabang kanimo. Niini nga mga sitwasyon, ang Simbahan sa kasagaran makahatag sa makapatunhay sa kinabuhi nga mga kapanguhaan aron makatabang kanimo ug sa imong pamilya nga mahimong mapaninguhaon sa kaugalingon pag-usab.

Pag-atiman alang sa mga Kabus og sa mga Timawa

Ang Ginoo kanunay nga nagmando sa Iyang mga katawhan sa pag-atiman alang sa mga kabus ug sa mga timawa. Siya miingon, “Kamo kinahanglan gayud moduaw sa mga kabus ug sa mga timawa ug mangalagad ngadto sa ilang paghupay” (D&P 44:6). Siya usab mimando, “Hinumdumi

diha sa tanan nga mga butang ang kabus ug ang timawa, ang masakiton ug ang nag-antus, kay siya nga wala magbuhat niini nga mga butang, ang mao dili akong tinun-an” (D&P 52:40).

Ikaw makaatiman sa mga kabus ug sa mga timawa sa daghang mga paagi. Usa ka importante nga paagi mao ang pagpuasa ug pag-amot sa mga halad sa puasa, diin gigamit sa bishop o presidente sa branch aron pagtabang sa mga miyembro sa ward o branch kinsa nag-antus gikan sa kaka-bus, sakit, o ubang mga kalisdanan. Ikaw makahatag usab sa imong panahon ug makigbahin sa imong mga talento. Ikaw makaserbisyo sa walay mga panimalay, sa nabaldado, sa mga biyuda, ug sa uban diha sa imong kasilinganan ug kumuni-dad.

Agi og dugang sa paghatag sa lokal ug indibdwal nga pag-atiman alang niadtong nanginahanglan, ang Simbahan mitabang sa mga katawhan sa tibuok kalibutan, bisan unsa pa man ang ilang tinuohan, nga kinsa nag-antus sa mga epekto sa natural nga mga katalagman, kakabus, sakit, ug ubang kalisdanan. Ang Simbahan naghatag og makapatun-hay sa kinabuhi nga mga kapanguhaan aron pagtabang sa mga pamilya ug mga indibidwal nga makabangon ug maka-trabaho ngadto sa pagka mapaninguhaon sa kaugalingon. Ang mga Amot sa Makanunayon nga Pang-edukasyon nga Pundo sa Simbahan [Church’s Perpetual Education Fund] naghatag og mga tinubdan alang sa walay kahigayunan nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa pagpadayon sa ilang edukasyon. Ang nagserbisyong mga misyonaryo sa Simbahan naghalad sa ilang panahon ug mga kapanguhaan aron sa pagpa-uswag sa kahibalo sa pagsulat ug pagbasa, pag-atiman sa panglawas, ug naghatag og pagbansay.

Dugang nga mga pakisayran: Santiago 1:27; Jacob 2:17–19; D&P 42:31; 104:15–18

Tan-awa usab sa Pagpuasa ug mga Halad sa Puasa; Serbisyo

Kabubut-on [Agency]

Ang imong Langitnong Amahan naghatag kanimo og kabubut-on, ang abilidad sa pagpili ug paglihok alang sa imong kaugalingon. Ang kabubut-on mahinungdanon sa plano sa kaluwasan. Kon wala kini, dili ka makakat-on o maka-uswag o makasunod sa Manluluwas. Niini, ikaw “gawasnon sa pagpili sa kalingkawasan ug sa kinabuhi nga dayon, pinaagi sa halangdon nga Tigpataliwala sa tanan nga mga tawo, o pagpili sa pagkabihag ug sa kamatayon, sumala sa pagkabihag ug sa gahum sa yawa” (2 Nephi 2:27).

Anaa na kay gahum sa pagpili bisan sa wala ka pa matawo. Sa Konseho sa Langit sa wala pa kita dinhi sa kalibutan, ang Langitnong Amahan mipresentar sa Iyang plano, nga naglakip sa baruganan sa kabubut-on. Si Lucifer mirebilde ug “nagtinguha sa paglaglag sa kabubut-on sa tawo” (Moises 4:3). Tungod niini, si Lucifer ug ang tanan misunod kaniya gihikawan sa prebilihayo nga makadawat og mortal nga lawas. Ang imong pag-anhi sa yuta nagpamatuod nga imong gigamit ang imong kabubut-on sa pagsunod sa plano sa Langitnong Amahan.

Dinhi niining kinabuhia o mortalidad, ikaw padayon nga adunay kabubut-on. Ang imong paggamit niini nga gasa modeterminar sa imong kamalipayon o kamagul-anon niining kinabuhia ug sa mosunod nga kinabuhi. Gawasnon ka nga mopili ug molihok, apan dili ka gawasnon sa pagpili sa sangputanan sa imong mga binuhatan. Ang mga sangputanan mahimong dili diha-diha dayon, apan mosunod gayud kini. Ang pagpili sa maayo ug pagkamatarung modangat ngadto sa kalipay, kalinaw, ug kinabuhing dayon, samtang ang pagpili sa sala ug dautan sa ngadto-ngadto modangat ngadto sa kasakit ug kagul-anan.

Ikaw ang responsable alang sa mga desisyon nga imong himoon. Dili nimo angay basulon ang imong mga kahimtang, ang imong pamilya, o ang imong mga higala kon ikaw mopili sa pagsupak sa mga kasugoan sa Dios. Ikaw anak sa

Dios nga may dakong kakusog. Makahimo ka sa pagpili sa pagkamatarung ug pagkamalipayon, bisan unsa pa man ang imong mga kahimtang.

Ikaw usab ang responsable sa pagpalambo sa mga abilidad ug mga talento nga gihatag sa Langitnong Amahan kanimo. Adunay kay tulubagon Kaniya kon giunsa nimo paggamit ang imong mga abilidad ug kon giunsa nimo paggamit ang imong panahon. Ayaw gamita sa walay kapuslanan ang imong panahon. Pag-andam sa pagtrabaho og maayo. Pili sa pagbuhat sa daghang maayong mga butang sa imong kaugalingong kabubut-on.

Dugang nga mga pakisayran: Deuteronomio 11:26–28; 30:15–20; Josue 24:14–15; 2 Nephi 2; Helaman 14:30–31; D&P 58:26–28; 101:78

Tan-awa usab sa Pagkamasulundon; Plano sa Kaluwasan; Tintasyon

Kahayag ni Kristo

Ang Kahayag ni Kristo “nagpadayon gikan sa atubangan sa Dios aron sa pagpuno sa walay katapusan nga kawana-ngan.” Mao kini “ang kahayag nga anaa sa tanan nga mga butang, nga naghatag og kinabuhi sa tanan nga mga butang, nga mao ang balaod diin ang tanan nga mga butang gidumala” (D&P 88:12–13; tan-awa usab sa mga bersikulo 6–11). Kini nga gahum usa ka impluwensya alang sa kaayo diha sa mga kinabuhi sa tanang mga tawo (tan-awa sa Juan 1:9; D&P 93:2). Diha sa mga kasulatan, ang Kahayag ni Kristo usahay gitawag nga Espiritu sa Ginoo, ang Espiritu sa Dios, ang Espiritu ni Kristo, o ang Kahayag sa Kinabuhi.

Ang Kahayag ni Kristo kinahanglang dili kalibgan uban sa Espiritu Santo. Dili kini usa ka personahe, sama sa Espiritu Santo. Ang impluwensya niini modala sa mga tawo nga makakaplag sa tinuod nga ebanghelyo, mabunyagan, ug makadawat sa gasa sa Espiritu Santo (tan-awa sa Juan 12:46; Alma 26:14–15).

Ang konsyensya usa ka pagpakita sa Kahayag ni Kristo, nga makapahimo kanato sa paghukom sa maayo gikan sa

dautan. Si propeta Mormon nagtudlo: “Ang Espiritu ni Kristo gihatag ngadto sa matag tawo, nga siya masayud sa maayo gikan sa dautan; busa, ako mopakita nganha kaninyo sa paagi sa paghukom; kay ang matag butang nga modapit sa paghimo sa maayo, ug sa pagdani sa pagtuo diha kang Kristo, gipadala pinaagi sa gahum ug gasa ni Kristo; busa ikaw mahimo nga masayud uban sa usa ka hingpit nga kasayuran nga kini gikan sa Dios. . . . Ug karon, akong mga kaigsoonan, tungod sa kamatuoran nga kamo nasayud sa kahayag diin kamo mahimo nga mohukom, kansang kahayag mao ang kahayag ni Kristo, tan-awa nga kamo dili mohukom sa sayop nga paagi; kay uban nianang sama nga paghukom kamo mahimo usab nga pagahukman” (Moroni 7:16, 18).

Dugang nga mga pakisayran: Juan 8:12; Alma 28:14

Tan-awa usab sa Konsyensya; Espiritu Santo

Kahimayaan (*Tan-awa sa Kinabuhing Dayon*)

Kalag

Ang pulong nga *kalag* maoy gigamit sa duha ka mga pamaagi diha sa mga kasulatan. Una, usa ka espiritu nga gihi-usa uban sa pisikal nga lawas, bisan kon sa pagkamortal o human sa pagkabanhaw, mao ang gitawag og kalag (tan-awa sa D&P 88:15–16). Ikaduha, ang atong mga espiritu usahay gitawag og mga kalag (tan-awa sa Alma 40:15–18; Abraham 3:23).

Tan-awa usab sa Plano sa Kaluwasan; Pagkabanhaw; Espiritu

Kaligdong [Modesty]

Ang kaligdong usa ka kinaiya sa pagkamapainubsanon ug pagkadesente sa sininaan, pamustura, pinulongan, ug pamatasan. Kon ikaw maligdong, dili ka magpatagad nga dili angay nganha sa imong kaugalingon. Hinoon, magtinguha ka sa “paghimaya sa Dios diha sa inyong lawas, ug diha sa

inyong espiritu” (1 Mga Taga-Corinto 6:20; tan-awa usab sa bersikulo 19).

Kon dili ka sigurado nga tarung ba ang imong sinina o pamustura, pangutan-a ang imong kaugalingon, “Komportable ba kaha ang akong pamati sa akong panagway kon anaa pa ako sa atubangan sa Ginoo?” Mahimo kang mangutana sa imong kaugalingon sa samang pangutana kalabut sa imong pinulongan ug pamatasan: “Ako bang isulti kining mga pulo-nga o moapil niini nga mga kalihokan kon ania pa ang Ginoo?” Ang imong matinuoron nga mga tubag niining mga pangutana modala kanimo sa paghimo og importante nga mga kausaban sa imong kinabuhi. Ang mosunod nga kasayuran motabang kanimo sa imong mga paningkamot nga mahimong ligdong.

Sinina ug Panagway

Ang mga propeta sa Dios kanunay nga nagtambag kanato sa pagsinina sa ligdong nga paagi. Kini nga tambag gitukod diha sa kamatuoran nga ang lawas sa tawo sagrado nga nilalang sa Dios. Tahura ang imong lawas isip usa ka gasa gikan sa Dios. Pinaagi sa imong sinina ug panagway, ikaw nagpakita sa Ginoo nga ikaw nakahibalo unsa ka bililhon ang imong lawas.

Ang imong sininaan usa ka timailhan unsa ka nga matang sa pagkatawo. Naghatag kini og mga mensahe kabahin nimo, ug makaimpluwensya sa imong linihokan ug sa uban. Kon ikaw maayong mamustura ug ligdong nga magsinina, ikaw makadapit sa pagpakig-uban sa Espiritu ug makahimo og usa ka maayo nga impluwensya niadtong anaa sa imong palibot.

Sentro sa mando nga magmaligdong mao ang panabut sa sagradong gahum sa paglalang, ang abilidad sa pagdala sa mga anak nganhi sa kalibutan. Kini nga gahum pagagamiton lamang tali sa bana ug sa asawa. Ang dili ligdong nga sinina naglakip sa mubo nga mga short ug mga palda, hugot nga sinina, ug mga sinina nga dili motabon sa tiyan, makapapu-

kaw og mga tinguha ug mga lihok nga makalapas sa balaod sa Ginoo kabahin sa kaputli.

Agig dugang sa paglikay sa dili ligdong nga sinina, kinahanglan ka nga molikay sa nanubrang pagsinina, panagway, ug uso sa buhok. Sa sininaan, panagway, ug mga pamatasan, kanunay nga magmahinlo ug magmalimpyo, maglikay gayud sa dili hapsay o dili angay nga kaswal nga sinina. Ayaw dauta ang imong hitsura pinaagi sa mga patik o pagpatusok sa lawas. Kon ikaw babaye ug magtinguha nga magpatusok sa imong mga dunggan, pagsul-ob lamang og usa ka parisan sa kasarangang mga ariyos.

Ipabilin ang taas nga mga sumbanan sa kaligdong alang sa tanang mga okasyon. Ayaw ipaubos ang imong mga sumbanan sa kaligdong aron makakuhag pagtagad o pagtugot sa uban. Ang tinuod nga mga disipulo ni Jesukristo mopabilin sa sumbanan sa Ginoo bisan pa man sa mga uso karon o sa mga pagpamugos sa uban.

Pinulongan ug Pamatasan

Sama sa imong sininaan ug pamustura, ang imong pinulongan ug pamatasan mopakita sa imong kinaiya. Ang imong mga pulong ug mga binuhatan makahimo og talagsaong impluwensya diha kanimo ug ngadto sa uban. Ipadayag ang imong kaugalingon pinaagi sa limpyo, positibo, makabayaw nga pinulongan ug sa mga binuhatan nga magdala og kalipay niadtong naglibut kanimo. Ang imong mga paningkamot nga mahimong ligdong sa pulong ug sa buhat magdala ngadto sa napalambo nga giya ug kahupayan gikan sa Espiritu Santo.

Likayi ang mahugaw nga pinulongan ug ang kaswal, dili matinahuron nga paggamit sa pangalan sa Ginoo nga komon na kaayo sa kalibutan. Buntoga ang bisan unsa nga tintasyon nga moapil sa grabe o dili angay nga pamatasan. Ang dili matinahuron nga kinaiyahan sa maong pinulongan ug pamatasan mopugong sa imong abilidad nga makadawat sa hilum nga mga pag-aghat sa Espiritu Santo.

Dugang nga mga pakisayran: D&P 42:40–41; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:13

Tan-awa usab sa Pagtusok sa Lawas; Kaputli; Pamalikas; Pagpapatik

Kalinaw

Daghang mga tawo ang naghunahuna kabahin sa kalinaw isip ang pagkawalay gubat. Apan mahimo natong mabati ang kalinaw bisan pa man sa panahon sa gubat, ug mahimong kulang kita sa kalinaw bisan kon walay nahitabong gubat. Ang pagkawala lamang sa gubat dili igo nga magdala og kalinaw sa atong mga kasingkasing. Ang kalinaw moabut pinaagi sa ebanghelyo—pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, ang pagpangalagad sa Espiritu Santo, ug sa atong kaugalingon nga pagkamatarung, sinsero nga paghinulsol, ug makugihong pagserbisyo.

Bisan kon ang kalibutan nagkaguliyang sa imong palibut, makadawat ka sa panalangin sa kalinaw sa kahiladman. Kini nga panalangin magpadayon diha kanimo samtang magpabilin kang matinuoron sa imong pagpamatuod sa ebanghelyo ug samtang maghinumdom ka nga ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo naghigugma kanimo ug nagbantay kanimo.

Agig dugang sa pagbati og kalinaw sa imong kaugalingon mismo, mahimo kang usa ka impluwensya alang sa kalinaw diha sa imong pamilya, imong komunidad, ug sa kalibutan. Nagtrabaho ka alang sa kalinaw kon magtuman ka sa mga sugo, mohatag og serbisyo, moatiman sa mga sakop sa pamilya ug sa mga silingan, ug mopaambit sa ebanghelyo. Nagtrabaho ka alang sa kalinaw sa higayon nga motabang ka nga mahupay ang pag-antus sa lain.

Ang mosunod nga mga pulong sa Manluluwas nagtudlo kanato kon sa unsang paagi nga kita makasinati sa kalinaw nga dala sa ebanghelyo:

“Ang Maghuhupay, nga mao ang Espiritu Santo, nga sa akong ngalan igapadala sa Amahan, siya mao ang magatudlo kaninyo sa tanang mga butang, ug magapahinumdom kaninyo sa tanan nga akong gikasulti kaninyo.

“Kaninyo ibilin ko ang kalinaw, kaninyo ihatag ko ang kalinaw: hatagan ko kamo niini dili sama sa hinatagan sa kalibutan. Kinahanglan dili magkaguol ang inyong kasing-kasing, ni magtalaw” (Juan 14:26–27).

“Ayaw kahadlok sa pagbuhat og maayo, akong anak nga mga lalaki, kay bisan unsa ang inyong ipugas, kana usab ang inyong maani; busa, kon kamo magpugas og maayo kamo usab moani og maayo alang sa inyong ganti.

“Busa, ayaw kahadlok, gagmay nga panon; pagbuhat og maayo; tuguti nga ang yuta ug impyerno maghiusa sa pagbatok kaninyo, kay kon kamo gitukod diha sa akong lig-on nga sukaranan, sila dili makabuntog.

“Tan-awa, Ako dili manghimaraut kaninyo; padayon sa inyong panginabuhi ug ayaw na pagpakasala; buhata uban sa pagkamaligdong ang buhat nga Ako misugo kaninyo.

“Paghunahuna ngari kanako sa matag hunahuna; ayaw pagduhaduha, ayaw kahadlok.

“Hunahunaa ang mga samad nga milapos sa akong kilid, ug usab ang mga marka sa mga lansang sa akong mga kamot ug tiil; pagmatinud-anon, paghupot sa akong mga sugo, ug kamo makapanunod sa gingharian sa langit” (D&P 6:33–37).

“Gisulti ko kini kaninyo aron nga dinhi kanako makabaton kamog kalinaw. Dinhi sa kalibutan aduna kamoy kagulan: apan sumalig kamo; gidaug ko na ang kalibutan” (Juan 16:33).

Samtang maghinumdom ka sa Manluluwas ug mosunod Kaniya, ikaw sa tinuoray mahimong magmaya. Makahimo ka sa pagsinati sa tinuod, malungtarong kalinaw sa tanang higayon. Makakaplag ka og paglaum diha sa unang mga pulong sa Manluluwas ngadto sa Iyang mga disipulo human sa Iyang Pagkabanhaw: “Ang kalinaw magauban kaninyo” (Juan 20:19).

Dugang pakisayran: D&P 59:23

Tan-awa usab sa Kaputli; Espiritu Santo; Paglaum; Jesukristo; Gugma; Serbisyo; Gubat

Kalipay

Nagpamatuod sa “walay katapusan nga mga katuyoan,” si propeta Lehi nagtudlo, “Ang mga tawo naingon, nga unta sila makabaton og hingpit nga kalipay” (2 Nephi 2:15, 25).

Ang Langitnong Amahan nagtinguha nga makakaplag kita og tinuod, malungtarong kalipay. Ang atong kalipay mao ang tumong sa tanang mga panalangin nga Iyang gihatag kanato—mga pagtulun-an sa ebanghelyo, mga sugo, mga ordinansa sa priesthood, mga relasyon sa pamilya, mga propeta, mga templo, mga katahum sa paglalang, ug gani oportunidad nga makasinati sa kalisdanan. Ang Iyang plano alang sa atong kaluwasan sa kanunay gitawag nga “ang mahinungdanon nga laraw sa kalipay” (Alma 42:8). Iyang gipadala ang Iyang Pinalanggang Anak aron sa pagpahinabo sa Pag-ula aron kita mahimong malipayon niini nga kinabuhi ug makadawat og kahingpitan sa kalipay didto sa kahangturan.

Daghang mga tawo ang misulay sa pagpangita og kalipay ug katumanan diha sa mga kalihokan nga supak sa mga sugo sa Ginoo. Nagbaliwala sa plano sa Dios alang kanila, ilang gisalikway ang bugtong tinubdan sa tinuod nga kalipay. Minunut sila ngadto sa yawa, kinsa “nagtinguha nga ang tanan nga mga tawo unta mahimo nga mauyamot sama ngadto kaniya” (2 Nephi 2:27). Sa katapusan sila makakat-on sa kamatuoran sa pasidaan ni Alma ngadto sa iyang anak nga si Corianton: “Ang pagkadautan dili mahitabo nga mahimo nga kalipay” (Alma 41:10).

Ang uban nagtinguha lamang og kalingawan sa kinabuhi. Kay kini man ang ilang nag-unang tumong, ilang gitugutan ang temporaryo nga kalipay nga mopalinga kanila gikan sa malungtarong kalipay. Ilang gihikawan ang ilang mga kaugalingon sa malungtarong mga kalipay sa espirituhanong pagtubo, serbisyo, ug kakugi.

Samtang nagtinguha ka nga mahimong malipayon, hinumdumi nga ang bugtong paagi ngadto sa tinuod nga kalipay mao ang pagsunod sa ebanghelyo. Makakita ka og malinawon, walay katapusan nga kalipay samtang maningkamot

ka nga motuman sa mga sugo, mag-ampo alang sa kalig-on, maghinulsol sa imong mga sala, moapil sa maayo nga mga kalihokan, ug mohatag og makahuluganon nga serbisyo. Makakat-on ka nga maglingaw-lingaw sulod sa mga limitasyon nga gitakda sa usa ka mahigugmaon nga Amahan sa Langit.

Ang imong kalipay mahimong manakud. Samtang mag-oberbar ang uban kanimo, mahimo silang magtinguha nga masayud sa tinubdan sa imong kalipay. Dayon makasinati usab sila sa kalipay nga moabut pinaagi sa pagsunod sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Dugang nga mga pakisayran: Salmo 35:9; 2 Nephi 5:27; Mosiah 2:41; 3 Nephi 17:18–20; 4 Nephi 1:15–16; D&P 18:10–16

Tan-awa usab sa Misyonaryo nga Buhat; Plano sa Kaluwasan; Serbisyo

Kalisdanan [Adversity]

Isip kabahin sa plano sa pagtubos sa Langitnong Amahan, makasinati ka og mga kalisdanan niining kinabuhi. Ang mga pagsulay, kapakyasan, kagul-anan, sakit, ug kahingawa maoy lisud nga bahin sa kinabuhi, apan kini sila modangat ngadto sa espirituhang pagtubo, pagkahimong mas maayo pa, ug pag-uswag samtang ikaw mobalik ngadto sa Ginoo.

Ang kalisdanan naggikan sa nagkalain-laing mga tinubdan. Usahay makasugat ka og mga pagsulay isip sangputanan sa imong kaugalingong pagkamapahitas-on ug pagkamasinupakon. Kini nga mga pagsulay mahimong malikayan pinaagi sa matarung nga pagpuyo. Ang ubang mga pagsulay mga natural nga bahin sa kinabuhi ug mahimong moabot sa panahon nga ikaw nagpakabuhi nga matarung. Sama pananglit, mahimong makasinati ka og mga pagsulay diha sa panahon sa pagkamasakiton o walay kasigurohan o sa pagkamatay sa usa ka minahal sa kinabuhi. Ang kalisdanan mahimong moabot usahay tungod sa dili maayo nga mga pagpili ug makapasakit nga mga istorya ug mga binuhatan sa uban.

Pagtubag sa Kalisdanan uban sa Hugot nga Pagtuo

Ang imong kalampusan ug kalipay, sa karon ug sa kahangturan, nag-agad pag-ayo sa imong mga tubag sa mga kalisdanan sa kinabuhi.

Usa ka istorya nga anaa sa Basahon ni Mormon nagpakita sa lain-laing mga pagtubag sa kalisdanan. Si propeta Lehi ug ang iyang pamilya nagbiyahe sa kamingawan sulod na sa pipila ka adlaw, gamit ang ilang mga gapasan [*bow*] ug mga pana [*arrow*] sa pagpangayam [*hunt*] og pagkaon. Ang pamilya nakasugat og mga kalisdanan sa dihang nawad-an ang mga anak nga lalaki ni Lehi sa kapuslanan ang ilang mga gapasan. Ang mga gapasan nila ni Laman ug Lemuel dili na mainat-inat, ug ang kang Nephi naguba. Kay gigutom ug gikapoy, si Laman ug si Lemuel nagsugod sa pagreklamo batok sa Ginoo. Bisan gani si Lehi nagsugod sa pagbagulbol. Si Nephi, sa laing bahin, nagdumili nga mawad-an sa pag-laum. Mipadayon siya sa pagtrabaho. Siya miingon: “Ako, si Nephi, mihimo og usa ka gapasan gikan sa kahoy, ug usa ka panâ gikan sa usa ka tul-id nga sanga; busa, ako misangkap sa akong kaugalingon uban sa usa ka gapasan ug panâ, uban sa usa ka saplong ug mga bato. Ug ako miingon ngadto sa akong amahan: Asa ako mopaingon aron makakuha og pagkaon?” Napaubos tungod sa mga gipangsulti ni Nephi, si Lehi nangutana sa Ginoo kon asa sila moadto aron makakita og pagkaon. Ang Ginoo mitubag sa iyang mga pag-ampo ug migiya kang Nephi ngadto sa usa ka dapit asa siya makakuha og pagkaon. (Tan-awa sa 1 Nephi 16:15–31.)

Kon ang pipila ka mga tawo mag-atubag og kalisdanan, sama sila nila ni Laman ug Lemuel. Moreklamo sila ug masuko dayon. Magutana sila og mga pangutana sama sa “Nganong mahitabo pa man gyud ni kanako? Nganong mag-antus pa man ako niini karon? Unsa may akong nahimo nga mahiagom niini?” Apan kini nga mga pangutana adunay gahum nga modominar sa ilang mga hunahuna. Ang ingon nga mga pangutana makatabon sa ilang mga panan-aw, makahurot sa ilang kusog, ug mohikaw kanila sa mga kasinatian

nga gusto sa Ginoo nga madawat nila. Imbis nga motubag og ingon niini, kinahanglan ka nga mosunod sa ehemplo ni Nephi. Konsideraha ang pagpangutana og ingon niini, “Unsa may akong angayng buhaton? Unsa may akong nakat-onan gikan niini nga kasinatian? Unsa may angay nakong usbon? Kinsay angay nakong tabangan? Unsaon nako paghinumdom ang akong daghang mga panalangin panahon sa pagsulay?”

Lain-laing klase sa kalisdanan nanginahanglan og lain-laing mga tubag. Sama pananglit, kon masakit ka, mahimong magkinahanglan ka lang nga magmapailubon ug magmatinud-anon. Kon ikaw nag-antus tungod sa mga gipangsulti o mga binuhatan sa uban, kinahanglan ka nga maningkamot sa pagpasaylo niadtong nakapasilo kanimo. Kon ikaw usa ka biktima sa pagpangabuso, pangayo og tabang dihadiha dayon. Kon ang mga pagsulay moabot tungod sa imong pagkamasinupakon, kinahanglan nimong usbon ang imong batasan ug mapainubsanon nga mangayo og pasaylo.

Bisan og ang pipila sa imong mga pagtubag sa kalisdanan maglain-lain, usa ka tubag kinahanglan nga mao ra gayud—ang imong pagsalig sa Langitnong Amahan ug kang Jesukristo. Si propeta Alma nagtudlo, “Kinsa ang mobutang sa ilang pagsalig diha sa Dios pagabuligan sa ilang mga pagsulay ug sa ilang mga kasamok, ug sa ilang mga kasakit, ug pagabayawon sa katapusan nga adlaw” (Alma 36:3).

Pagsalig sa Langitnong Amahan ug kang Jesukristo

Kon ikaw mosalig sa Amahan ug sa Anak, kompyansa ka nga Sila mohigugma kanimo sa hingpit—nga Sila gusto nga ikaw magmalipayon ug nga Sila motabang kanimo nga motubo sa espirituhanong paagi. Ikaw mosunod sa mga kasugaoan. Ikaw magtinguha nga mahibalo sa ilang kabubut-on, ug ikaw mohimo sa unsay ilang ipahimo bisan pa kon lahi ang gusto nimo. Ang imong mga pag-ampo alang sa kahupayan ubanan sa pagsabot nga ang Langitnong Amahan dili mosulbad sa tanang butang diha-diha dayon—nga motugot Siya kanimo nga mohulat aron makapadayon ka sa pagkat-on ug

pagtubo. Niining tanan, mahupay ka sa pasalig nga ang Manluluwas nakasabot sa hingpit sa imong mga pagsulay. Isip kabahin sa Iyang walay puas nga Pag-ula, Iyang giangkong diha sa Iyang kaugalingon “ang mga sakit ug mga balatian sa iyang mga katawhan.” Iyang giangkong diha Kaniya ang “ilang mga kahuyang, nga ang iyang kasingkasing mahimo nga mapuno uban sa kalooy, sumala sa unod, nga siya mahimo nga masayud sumala sa unod unsaon pagtabang ang iyang mga katawhan sumala sa ilang mga kahuyang.” (Alma 7:11–12). Tungod kay Siya nakasinati sa imong kasakit, nahibalo Siya unsaon ka pagtabang. Kon ikaw mohangad Kaniya diha sa hugot nga pagtuo, molig-on Siya kanimo sa pagsagubang sa bisan unsang pagsulay nga imong masinati.

Samtang ikaw maningkamot nga mosalig sa Ginoo panahon sa pagsulay, hinumdumi ang mosunod nga tambag nga gihatag pinaagi kang Propeta Joseph Smith:

“Siya nga matinud-anon bisan sa kalisdanan, ang ganti sa mao dako diha sa gingharian sa langit.

“Kamo dili makakita uban sa inyong kinaiyanhon nga mga mata, alang karon nga panahon, sa paagi sa inyong Dios mahitungod niadto nga mga butang nga moabut sa umaabut, ug ang himaya nga mosunod human sa daghan nga kalisdanan.

“Kay human sa daghan nga kalisdanan moabut ang mga panalangin” (D&P 58:2–4).

Pagpangita og Kalinaw ug Hingpit nga Kalipay panahon sa Kalisdanan

Makakita ka og kalinaw ug hingpit nga kalipay bisan pa kon makigbisug ka sa mga hagit ug mga kagulan. Ang Basahon ni Mormon naglakip sa usa ka istorya mahitungod sa buotan nga mga tawo nga nakat-on niini nga kamatuoran. Nag-antus sa pagkasakop ubos sa bangis nga tigmando, ilang gibubu ang ilang mga kasingkasing ngadto sa Dios (tan-awa sa Mosiah 24:8–12). Ang Ginoo mitubag:

“Thangad ang inyong mga ulo ug pagmadasigon, kay Ako nasayud sa pakigsaad diin kamo mihimo ngari kanako; ug Ako makigsaad uban sa akong mga katawhan ug moluwas kanila gikan sa pagkaulipon.

“Ug Ako usab mopagaan sa mga alantuson diin anaa gitungtong diha sa inyong mga abaga, gani kamo dili makabati kanila diha sa inyong mga buko-buko, bisan anaa kamo sa pagkaulipon; ug kini Ako mobuhat nga kamo mobarug ingon nga mga saksi alang kanako human niini, ug nga kamo mahimo nga masayud sa pagkatinuod nga Ako, ang Ginoong Dios, moduaw sa akong mga katawhan diha sa ilang kasakit” (Mosiah 24:13–14).

Ang mga katawhan mitubag uban sa hugot nga pagtuo, ug “ang mga alantuson diin gibutang diha [kanila] gihimo nga magaan; oo, ang Ginoo mipalig-on kanila nga sila makadaug sa ilang mga alantuson uban sa kasayon, ug sila mitugyan sa maayo nga buot ug uban sa pailub ngadto sa tanan nga kabubut-on sa Ginoo” (Mosiah 24:15).

Sama niining buotan nga mga tawo, ikaw makahimo sa “pagtugyan sa maayo nga buot ug uban sa pailub ngadto sa tanan nga kabubut-on sa Ginoo,” nasayud nga Siya molig-on kanimo diha sa imong mga pagsulay. Siya misaad, “Ang tanan nga mga butang diin kamo gipaantus molihok alang sa inyong kaayohan, ug ngadto sa himaya sa akong ngalan” (D&P 98:3).

Dugang nga mga pakisayran: Mga Hebreohanon 4:15–16; 2 Nephi 2:11–24; Mosiah 23:21–22; D&P 105:6; 121:7–9; 122

Tan-awa usab sa Kapasayloan/Pagpasaylo; Paglaum; Kalinaw; Plano sa Kaluwasan; Paghinulsol

Kalooy [Mercy]

Ang atong Langitnong Amahan nahibalo sa atong mga kahuyang ug mga sala. Nagpakita Siya og kalooy sa dihang Siya mopasaylo kanato sa atong mga sala ug motabang kanato nga makabalik sa pagpuyo sa Iyang presensya.

Ang maong kalooy mahimong daw misukwahi sa balaod sa kaangayan, nga nagkinahanglan nga walay mahugaw nga butang nga tugutan nga mopuyo uban sa Dios (tan-awa sa 1 Nephi 10:21). Apan ang Pag-ula ni Jesukristo mihimo niini nga posible alang sa Dios nga “mahimo nga usa ka mahingpit, makiangayon nga Dios, ug usa ka maloloy-on nga Dios usab” (Alma 42:15).

Pagdawat sa Kalooy sa Dios

Ang Manluluwas mitagbaw sa mga gipangayo sa kaangayan sa dihang Siya mibarug diha sa atong dapit ug miantus sa silot alang sa atong mga sala. Tungod niini nga dili hinakog nga buhat, ang Amahan sa maloloy-ong paagi makapugong sa silot gikan kanato ug moabiabi kanato sa Iyang presensya. Aron makadawat sa kapasayloan sa Ginoo, kinahanglan kitang sinsero nga maghinulsol sa atong mga sala. Sama sa gitudlo ni propeta Alma, “Ang kaangayan mopatuman sa tanan niya nga mga gipangayo, ug usab ang kalooy moangkon sa tanan diin iyang kaugalingon; ug sa ingon, walay lain kon dili ang tinuod nga mahinulsulon mao ang maluwas” (Alma 42:24; tan-awa usab sa mga bersikulo 22–23, 25).

Ang kapasayloan sa sala dili lamang ang gasa sa kalooy gikan sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. Ang matag panalangin nga imong nadawat usa ka buhat sa kalooy, mas labaw pa kaysa imong maangkon sa imong kaugalingon. Si Mormon nagtudlo, “Ang tanan nga mga butang nga mga maayo nagagikan kang Kristo; sa lain nga bahin ang mga tawo napukan, ug walay maayo nga butang nga modangat ngadto kanila” (Moroni 7:24). Pananglitan, ikaw nakadawat sa balaa-nong kalooy sa dihang ang Langitnong Amahan midungog ug mitubag sa imong mga pag-ampo, sa dihang nakadawat ka og giya gikan sa Espiritu Santo, ug sa dihang naayo ka gikan sa sakit pinaagi sa gahum sa priesthood. Bisan tuod nga ang tanan sa ingon nga mga panalangin moabut isip mga resulta sa imong pagkamasulundon, dili gayud ikaw makadawat niini pinaagi lamang sa imong mga paningkamot. Kini mga

gasa sa kalooy gikan sa usa ka mahigugmaon ug maloloy-on nga Amahan.

Pagpakita og Kalooy alang sa Uban

Namulong ngadto sa Iyang mga disipulo, ang Manluluwas mimando: “Magmaloloy-on . . . kamo, maingon nga maloloy-on man ang inyong Amahan” (Lucas 6:36). Makasunod ka sa ehemplo sa kalooy sa imong Langitnong Amahan diha sa imong pakigrelasyon sa uban. Paningkamot nga mawala sa imong kinabuhi ang pagka-arogante, garbo, ug pagkamapahitas-on. Tinguhaa ang mga paagi nga mahimong manggiloloy-on, matinahuron, mapasayloon, malumo, ug mapailubon, bisan pa kon nahibalo ka sa mga kahuyang sa uban. Sa pagbuhat nimo sa ingon, ang imong ehemplo modala sa uban nga mahimong mas maloloy-on, ug makaangkon ka og dugang kalooy sa Dios.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 5:7; Lucas 10:25–37; Alma 34:14–16

Tan-awa usab sa Kaputli; Pagpasaylo; Grasya; Kaangayan

Kaluwasan

Sa imong pagpakigsulti sa ubang mga Kristyano, ikaw usahay pangutan-on, “Naluwas na ba ka?” Kadtong kinsa mangutana niini nga pangutana sa kasagaran nagpasabut ngadto sa buhat sa kinasingkasing nga pagkumpisal, o sa pagpahayag, nga imong gidawat si Jesukristo isip imong personal nga Ginoo ug Manluluwas. Sa pagpangutana niini nga pangutana, gipakita nila ang ilang hugot nga pagtuo sa mosunod nga mga pulong, nga gisulat ni Apostol Pablo:

“Kay kon pinaagi sa imong baba magasugid ikaw nga si Jesus mao ang ginoo, ug magatuo sa sulod sa imong kasing-kasing nga siya gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay, nan maluwas ikaw. Kay ang tawo magatuo diha sa iyang kasing-kasing aron mamatarung siya; ug siya magasugid pinaagi sa iyang baba aron maluwas siya” (Mga Taga-Roma 10:9–10).

Pagtubag sa Pangutana “Naluwas Na Ba Ka?”

Sa Mga Taga-Roma 10:9–10, ang mga pulong *naluwas* ug *kaluwasan* nagpasabut og pagkigsaad nga relasyon uban ni Jesukristo. Pinaagi niining pakigsaad nga relasyon, gipasaligan kita og kaluwasan gikan sa mahangturon nga mga sangputanan sa sala kon kita masulundon. Ang kada matitudanon nga Santos sa Ulahing mga Adlaw naluwas sumala niini nga kahulugan. Nakabig na kita sa napahiuli nga ebanghelyo. Pinaagi sa ordinansa sa pagbunyag, misulod kita sa pakigsaad nga relasyon uban sa Manluluwas, nagdala sa Iyang ngalan diha sa atong mga kaugalingon. Atong gibag-o ang atong pakigsaad sa pagbunyag pinaagi sa pag-ambit sa sakrament.

Lahi nga mga Kahulugan sa Pulong Kaluwasan

Diha sa doktrina sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ang mga pulong *naluwas* ug *kaluwasan* adunay nagkalahi nga mga kahulugan. Sumala niini nga mga kahulugan, ang imong tubag sa pangutana “Naluwas na ba ka?” mahimo nga “Oo” o “Oo, apan adunay mga kondisyon.” Ang mosunod nga mga pagpasabut naglatid sa unom ka managlahi nga mga kahulugan sa pulong nga *kaluwasan*.

Kaluwasan gikan sa Pisikal nga Kamatayon. Ang tanan nga mga tawo sa katapusan mangamatay. Apan pinaagi sa Pagtubos ug Pagkabanhaw ni Jesukristo, ang tanang mga tawo pagabanhawon—maluwas gikan sa pisikal nga kamatayon. Si Pablo mipamatuod, “Kay maingon nga diha kang Adan ang tanan nangamatay, maingon man usab diha kang Kristo ang tanan mangabuhi” (1 Mga Taga-Corinto 15:22).

Kaluwasam gikan sa Sala. Aron malimpyohan gikan sa sala pinaagi sa Pagtubos sa Manluluwas, kinahanglan gayud nga ikaw magbaton og hugot nga pagtuo ni Jesukristo, maghinulsol, magpabunyag, ug modawat sa gasa sa Espiritu Santo

(tan-awa sa Mga Buhat 2:37–38). Kon ikaw nabunyagan na og nakadawat sa Espiritu Santo pinaagi sa tukma nga awtoridad sa priesthood, ikaw naluwas na gikan sa sala apan adunay kondisyon. Dili ka mahimong hingpit nga maluwas gikan sa sala hangtud nga matapus ang imong kinabuhi dinhi sa yuta, nga matinud-anong nakalahutay hangtud sa katapusan.

Hinumdumi nga dili ka maluwas diha sa *imong mga sala*; ikaw dili maluwas sa walay kondisyon pinaagi lamang sa pagpahayag sa imong pagtuo ni Kristo uban sa panabut nga dili kalikayan nga ingaw makahimo og mga sala sa tibuok nimo nga kinabuhi (tan-awa sa Alma 11:36–37). Pinaagi sa grasya sa Dios, ikaw mahimong maluwas *gikan sa imong mga sala* (tan-awa sa Helaman 5:10–11). Aron makadawat niini nga panalangin, ikaw kinahanglan gayud nga magbaton og hugot nga pagtuo ni Jesukristo, paningkamot sa paghupot sa mga sugo, biyai ang sala, ug pagbag-o sa imong paghinulsol ug paglimpyo pinaagi sa ordinansa sa sakrament.

Natawo Pag-usab. Usahay ikaw pangutan-on kon ikaw natawo ba pag-usab. Ang baruganan sa espirituhanong pag-katawo pag-usab kanunay nga motunga diha sa mga kasulatan. Ang Bag-ong Tugon naglangkob sa pagtulun-an ni Jesus nga kita kinahanglan gayud “*igaaanak pag-usab*” ug nga gawas kon kita “*igaaanak sa tubig ug sa Espiritu, [kita] dili makasulod sa gingharian sa Dios*” (Juan 3:3, 5). Kini nga pagtulun-an gipamatud-an diha sa Basahon ni Mormon: “Ang tanan nga katawhan, oo, nga mga lalaki ug mga babaye, tanan nga mga kanasuran mga kaliwatan, mga pinulongan ug mga katawhan, kinahanglan matawo pag-usab oo, matawo sa Dios, mausab gikan sa ilang kalibutanon ug napukan nga kahimtang, ngadto sa usa ka kahimtang sa pagkamatarung, ingon nga natubos sa Dios, nahimo nga iyang anak nga mga lalaki ug anak nga mga babaye; ug sa ingon sila nahimo nga bag-o nga mga linalang; ug hangtud sila dili mobuhat niini, sila dili gayud makapanunod sa gingharian sa Dios” (Mosiah 27:25–26).

Kini nga pagkatawo pag-usab maoy usa ka pamaagi nga nahinabo human kita mabunyagi ug nakadawat sa gasa sa Espiritu Santo. Kini moabut isip resulta sa atong pagkamaayunon “sa pagsulod ngadto sa usa ka pakigsaad uban sa atong Dios sa pagbuhat sa iyang kabubut-on, ug magmasulundon sa iyang mga sugo diha sa tanan nga mga butang nga siya mosugo kanamo, sa tanan nga nahibilin sa among mga adlaw” (Mosiah 5:5). Dayon ang among “mga kasingkasing nausab pinaagi sa hugot nga pagtuo sa iyang ngalan; busa, [kita] natawo kaniya” (Mosiah 5:7). Kon ikaw nabunyagan na ug nakadawat sa gasa sa Espiritu Santo, uban sa pakigsaad sa pagdala diha sa imong kaugalingon sa ngalan ni Jesukristo, ikaw makaingon nga natawo ka pag-usab. Ug ikaw mahimo nga mobag-o niana nga pagkatawo pag-usab matag adlaw sa Igpapahulay sa dihang ikaw moambit sa sakrament.

Kaluwasan gikan sa Pagka ignorante. Daghang mga tawo ang nagpuyo sa kahimtang sa kangitngit, wala masayud sa kahayag sa gipahiuli nga ebanghelyo. Sila “natago gikan sa kamatuoran tungod kay sila wala masayud asa kini pangitaa” (D&P 123:12). Isip miyembro sa Simbahan sa Ginoo, ikaw luwas niini nga kahimtang. Ikaw adunay kasayuran sa Dios nga Amahan, si Jesukristo, ang katuyoan sa kinabuhi, ang plano sa kaluwasan, ug ang imong mahangturon nga kalagmitan. Makahimo ka sa pagpuyo isip tinun-an sa Manluluwas, kinsa mipahayag, “Ako mao ang kahayag alang sa kalibutan: siya nga magasunod kanako dili gayud magalakaw sa kangitngit, hinonoa magabaton siya sa kahayag nga magahatag og kinabuhi” (Juan 8:12).

Kaluwasan gikan sa Ikaduhang Kamatayon. Ang mga kasulatan usahay maghisgot sa kaluwasan sa ikaduhang kamatayon. Ang ikaduhang kamatayon mao ang katapusang espirituhanon nga kamatayon—gipahimulag gikan sa pagkamatarung ug gihikawan og usa ka dapit sa bisan asa nga gingharian sa himaya (tan-awa sa Alma 12:32; D&P 88:24). Kining ikaduha nga kamatayon dili moabot hangtud sa

Katapusang Paghukom, ug moabot kini ngadto sa pipila lamang (tan-awa sa D&P 76:31–37). Hapit tanang tawo kinsa sukad nga nakapuyo dinhi sa yuta ang nasiguro sa kaluwasan gikan sa ikaduhang kamatayon (tan-awa sa D&P 76:40–45).

Kinabuhing dayon, o Kahimayaan. Diha sa mga kasulatan, ang mga pulong *naluwas* ug *kaluwasan* sa kasagaran nagpasabut og kinabuhing dayon, o kahimayaan (tan-awa sa Abraham 2:11). Ang kinabuhing dayon mao ang pagkasayud mahitungod sa Langitnong Amahan ug Jesukristo ug magpuyo uban Kanila sa kahangturan—aron makapanunod og usa ka dapit sa labing taas nga ang-ang sa celestial nga gingharian (tan-awa sa Juan 17:3; D&P 131:1–4; 132:21–24). Aron makadawat niining mahinungdanon nga gasa, kinahanglan gayud nga magbuhat kita og labaw pa kay sa paghinulsol sa atong mga sala ug mabunyagan ug makumpirma pinaagi sa tukma nga awtoridad sa priesthood. Ang mga lalaki kinahanglan nga makadawat sa Melchizedek Priesthood, ug tanan nga mga miyembro sa Simbahan kinahanglan gayud nga maghupot og sagrado nga pakigsaad didto sa templo, lakip ang mahangturon nga kaminyoon.

Kon atong gamiton ang pulong *kaluwasan* aron sa pagpasabut sa kinabuhing dayon, walay usa kanato ang makaingon nga naluwas kita diha sa pagka mortal. Kana nga mahimayayom nga gasa moabot lamang human sa Katapusang Paghukom.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 10:22; Marcos 16:16; Mga Taga-Efeso 2:8–10; Santiago 2:14–18; 2 Nephi 25:23, 26; Mosiah 5:8–15; 3 Nephi 9:21–22; Moroni 10:32–33; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:3

Tan-awa sa Pagtubos ni Jesukristo; Bunyag; Kinabuhing Dayon; Grasya; Mga Gingharian sa Himaya; Plano sa Kaluwasan

Kamatayon, Espiritwal

Ang espirituhanon nga kamatayon mao ang pagkahimulag gikan sa Dios. Ang mga kasulatan nagtudlo og duha ka mga tinubdan sa espirituhanon nga kamatayon. Ang unang

tinubdan mao ang Pagkapukan, ug ang ikaduha mao ang atong kaugalingong pagka dili masulundon.

Ang propeta nga si Samuel sa Basahon ni Mormon nagtudlo, “Ang tanan nga mga katawhan, pinaagi sa pagkapukan ni Adan nga nahimulag gikan sa atubangan sa Ginoo, giila nga patay, ngadto sa mga butang nga temporal ug sa mga butang nga espirituhanon” (Helaman 14:16). Atol sa atong kinabuhi dinhi sa yuta, kita gipahimulag gikan sa atubangan sa Dios. Pinaagi sa Pag-ula, si Jesukristo mitubos sa kada usa gikan niining espirituhanon nga kamatayon. Si Samuel mipamatuod nga ang Pagkabanhaw sa Manluluwas “magtubos sa tanan nga mga katawhan gikan sa unang kamatayon—nga espirituhanon nga kamatayon. . . . Tan-awa, ang pagkabanhaw ni Kristo motubos sa katawhan, oo, gani sa tanan nga mga katawhan, ug modala kanila balik sa atubangan sa Ginoo” (Helaman 14:16–17). Si propeta Lehi mitudlo nga tungod sa Pag-ula, “ang tanan nga mga tawo moduol ngadto sa Dios; busa, sila mobarug sa iyang atubangan, aron pagahukman kaniya pinasubay sa kamatuoran ug pagkabalaan diin anaa kaniya.” (2 Nephi 2:10).

Dugang nga espirituhanon nga kamatayon ang moabut isip resulta sa atong kaugalingong pagka dili masulundon. Ang atong mga sala makahimo kanato nga dili limpyo ug dili makahimo sa pagpuyo sa atubangan sa Dios (tan-awa sa Mga Taga-Roma 3:23; Alma 12:12–16, 32; Helaman 14:18; Moises 6:57). Pinaagi sa Pag-ula, si Jesukristo mitanyag og pagtubos gikan niini nga espirituhanon nga kamatayon, apan diha lamang kon kita magbansay og hugot nga pagtuo Kaniya, maghinulsol sa atong mga sala, ug mosunod sa mga baruganan ug mga ordinansa sa ebanghelyo (tan-awa sa Alma 13:27–30; Helaman 14:19; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:3).

Dugang nga mga pakisayran: 1 Nephi 15:33–35; Alma 40:26; 42:23

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Hugot nga Pagtuo; Pagkapukan; Pagkamasulundon; Paghinulsol; Sala

Kamatayon, Pisikal

Ang pisikal nga kamatayon mao ang pagbulag sa espiritu gikan sa mortal nga lawas. Ang Pagkapukan ni Adan nagdala og pisikal nga kamatayon ngadto sa kalibutan (tan-awa sa Moises 6:48).

Ang kamatayon maoy usa kamahinungdanon nga kabahin sa plano sa kaluwasan sa Langitnong Amahan (tan-awa sa 2 Nephi 9:6). Aron mahimong sama sa atong Mahangturong Amahan, kinahanglan gayud nga makasinati kita og kamatayon ug sa kaulahian makadawat og hingpit, nabanhaw nga mga lawas.

Kon ang pisikal nga lawas mamatay, ang espiritu magpadayon nga mabuhi. Didto sa espiritu sa kalibutan, ang mga espiritu sa katarung “pagadawat ngadto sa kahimtang sa kalipay, diin gitawag og paraiso, usa ka kahimtang sa kapahulayan, usa ka kahimtang sa kalinaw, diin sila mopahulay gikan sa tanan nila nga mga kasamok ug tanan nga kabalaka, ug kasubo” (Alma 40:12). Ang dapit nga gitawag og bilangoan sa espiritu maoy gitagana alang “niadtong kinsa [nga] namatay diha sa ilang mga sala, walay kahibalo sa kamatuoran, o sa kalapasan nga nagsalikway sa mga propeta” (D&P 138:32). Ang mga espiritu sa bilangoan “gitudloan sa hugot nga pagtuo sa Dios, sa paghinulsol gikan sa sala, sa puli nga bunyag alang sa kapasayloan sa mga sala, sa gasa sa Espiritu Santo pinaagi sa pagpandong sa mga kamot, ug ang tanan nga ubang mga baruganan sa ebanghelyo nga [mga] gikinahanglan alang kanila nga mahibaloan” (D&P 138:33–34). Kon dawaton nila ang mga baruganan sa ebanghelyo, paghinulsol sa ilang mga sala, ug modawat sa mga ordinansa nga gipahigayon alang sa ilang katungod didto sa mga templo, sila pagaabiabihon sa paraiso

Tungod sa Pag-ula ug Pagkabanhaw ni Jesukristo, ang pisikal nga kamatayon temporaryo lamang: “Kay maingon nga diha kang Adan ang tanan mangamatay, maingon man usab diha kang Kristo mangabuhi” (1 Mga Taga-Corinto 15:22). Ang kada usa pagabanhawon, gipasabut nga ang kada espiritu sa

Kaminyoon

tawo mahiusa uban sa iyang lawas—“ipahiuli ngadto sa ilang tukma ug hingpit nga bayanan” ug dili na gayud ubos sa kamatayon (Alma 40:23; tan-awa usab sa Alma 11:44–45).

Tingali ikaw nakasinati na sa kasakit nga moabut sa kamatayon sa usa ka miyembro o higala sa pamilya. Natural lamang kini nga mobati og kasubo sa ingon nga mga higayon. Gani, ang pagbangotan maoy usa sa pinakalawom nga mga pagpakita og gugma. Ang Ginoo miingon, “Kamo magpuyo nga maghiusa sa gugma, sa ingon nga kamo magbakhong tungod sa pagkawala nila nga namatay” (D&P 42:45). Ang mao lamang paagi sa pag-ankon og kamatayon nga walay kasub-anan mao ang pagwagtang sa gugma niini nga kinabuhi

Bisan pa sa imong pagbangutan sa kamatayon sa mga minahal, ikaw makadawat og kahupayan diha sa saad sa pagkabanhaw ug sa pasalig nga ang mga pamilya magkahiusa sa kahangturan. Ikaw mahimo nga “nakasabut sa dako nga katarungan sa kasubo, ug usab sa paglipay—kasubo tungod sa kamatayon ug kalaglagaan taliwala sa mga tawo, ug hingpit nga kalipay tungod sa kahayag ni Kristo ngadto sa kinabuhi” (Alma 28:14; tan-awa usab sa mga bersikulo 9–13).

Agi og dugang sa pagdawat og kahupayan sa diha nga mamatay ang usa ka minahal, ikaw mahimo nga magmalina-won uban sa kahibalo nga sa katapusan mamatay ang tanan. Samtang ikaw nagsunod sa ebanghelyo, imong mahinumdu-man ang saad sa Ginoo: “Kadtong mamatay tungod kanako dili makatilaw og kamatayon, kay kini matamis ngadto kanila” (D&P 42:46).

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 25:8; 1 Mga Taga-Corinto 15:51–58; 2 Nephi 9:6–15; Mosiah 16:6–8.

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Paraiso; Plano sa Kaluwasan; Pagkabanhaw

Kaminyoon

Sa kalibutan karon, daghang mga tawo ang nagsalikway ug gani nagbugalbugal sa kaminyoon ug pamilya. Taliwala

sa maong makapalibug ug makadaut nga mga tingog, ang First Presidency ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mihatag sa makanunayong tingog sa kamatuoran. Sila “sa maligdong nga paagi mopahayag nga ang kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug sa usa ka babaye gi-orden sa Dios ug nga ang banay mahinungdanon ngadto sa laraw sa Tiglalang alang sa walay katapusan nga destinasyon sa Iyang mga anak” (tan-awa sa “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” pahina 188 niini nga libro).

Ang labing dako nga mga kalipay sa kinabuhi makita diha sa pamilya. Ang lig-on nga mga relasyon sa pamilya nagkinahanglan og paningkamot, apan ang maong paningkamot nagdala og dakong kalipay niini nga kinabuhi ug sa tibuok kahangturan. Bisan pa man og wala ka makabaton og usa ka malipayong pamilya sa miagi, makahimo ka sa pagtinguha og usa ka malipayon, mahangturong kaminyoon ug usa ka mahigugmaong relasyon uban sa mga sakop sa pamilya.

Ang Bag-o ug Walay Katapusan nga Pakigsaad sa Kaminyoon

Diha sa plano sa kalipay sa atong Langitnong Amahan, ang usa ka lalaki ug usa ka babaye mahimong ma-sealed sa usag usa sa karon ug sa kahangturan. Kadtong kinsa na-sealed sa templo adunay kasiguroan nga ang ilang relasyon magpadayon hangtud sa kahangturan kon magmatinuoron sila sa ilang mga pakigsaad. Nasayud sila nga walay permanenteng makabulag kanila, bisan gani ang kamatayon.

Ang pakigsaad sa mahangturong kaminyoon gikinahanglan alang sa kahimayaan. Ang Ginoo mipadayag pinaagi kang Joseph Smith: “Sa celestial nga himaya adunay tulo ka mga langit o mga ang-ang; ug aron makabaton sa labing taas, ang tawo kinahanglan mosulod ngadto niini nga kapunongan sa pagkapari [ang gipasabut mao ang bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad sa kaminyoon]; ug kon dili siya mosulod, siya dili makabaton niini. Siya mahimo nga mosulod ngadto sa lain, apan mao na kana ang katapusan sa iyang gingharian; dili siya makabaton og mga anak” (D&P 131:1–4).

Human makadawat sa ordinansa sa sealing ug sa paghimo og sagradong mga pakigsaad sa templo, ang magtiayon kinahanglang magpadayon diha sa pagkamatinud-anon aron makadawat sa mga panalangin sa mahangtulong kaminyoon ug kahimayaan. Ang Ginoo miingon:

“Kon ang tawo mangasawa pinaagi sa akong pulong, nga mao ang akong balaod, ug pinaagi sa bag-o ug walay katapusan nga pakigsaad, ug gibugkos ngadto kanila pinaagi sa Balaan nga Espiritu sa saad, pinaagi kaniya kinsa nadihogan, ngadto kang kinsa Ako mitudlo niini nga gahum ug mga yawe niini nga pagkapari; . . . ug kon [sila] mosunod sa akong pakigsaad, . . . kini pagahimoon ngadto kanila sa tanan nga mga butang bisan unsa ang akong sulugoon mobutang diha kanila, karon ug hangtud sa tanan nga kahangturan; ug walay kapuslanan sa panahon nga sila wala na sa kalibutan” (D&P 132:19; alang sa usa ka pagpasabut kabahin sa Balaang Espiritu sa Saad, tan-awa sa pahina 32).

Pagpangandam alang sa Kaminyoon

Kon ikaw wala pa maminyo, andama pag-ayo ang imong kaugalingon alang sa kaminyoon. Hinumdumi nga walay hulip alang sa pagminyo diha sa templo. Pag-andam nga magminyo sa husto nga tawo diha sa husto nga dapit sa husto nga panahon. Pagpuyo nga takus karon aron mahimong angayan sa tawo nga imong gilauman nga minyoan.

Pakig-*date* lamang niadtong kinsa adunay taas nga mga sumbanan ug sa kansang pakig-uban imong mapabilin ang imong taas nga mga sumbanan. Planoha pag-ayo ang positibo ug makaayo nga mga kalihokan aron nga ikaw ug ang imong ka-*date* dili mahibiling mao ra nga walay laing butang nga buhaton. Pabilin sa mga dapit nga luwas diin sayon ra nimong makontrolar ang imong kaugalingon. Ayaw pag-apil sa mga panag-istoryahanay o mga kalihokan nga makapapukaw og sekswal nga mga pagbati.

Pangita og kapikas nga sama nimo og pagtuo. Pangita og usa ka tawo nga kanunay nimo nga tahuron ug respetuhon,

usa ka tawo kinsa makatabang kanimo sa imong kinabuhi. Sa dili pa ka magminyo, siguradoa nga imo nang nakaplagan ang usa ka tawo kang kinsa imong ihatag ang imong tibuok kasingkasing, imong tibuok gugma, imong tibuok pagdapig, imong tibuok pag-unong.

Tambag alang Niadtong Kinsa Wala Maminyo

Pipila ka mga miyembro sa Simbahan ang nagpabiling wala maminyo bisan tuod nga dili nila sala, bisan kon ganahan sila nga magminyo. Kon ikaw anaa niini nga sitwasyon, magmasaligon nga “ang matag usa ka butang ang Dios nagabuhat og maayo uban kanila nga nahigugma kaniya” (Mga Taga-Roma 8:28). Samtang magpabilin ikaw nga takus, ikaw sa umaabut, niining kinabuhia o sa sunod, pagahatagan sa tanang mga panalangin sa usa ka mahangturong relasyon sa pamilya. Ang Ginoo balik-balik nga mihimo niini nga saad pinaagi sa Iyang mga propeta sa ulahing mga adlaw.

Kon ikaw wala pa maminyo ug nagtinguha nga maminyo, ayaw kawala og paglaum. Sa samang higayon, ayaw tugoti ang imong kaugalingon nga mabalaka sa hilabihan kabahin sa imong tumong. Hinoon, magmahimong matinguhaon nga moapil sa maayo nga mga kalihokan. Pangita og mga paagi nga makaserbisyo sa imong uban pang mga kabahin sa pamilya ug sa imong komunidad. Dawat ug palambo ang mga calling sa Simbahan. Ipabilin ang imong kaugalingon nga limpyo, sa pisikal ug sa espirituhanong paagi. Padayon sa pagkat-on ug paglambo ug pag-uswag sa imong personal nga kinabuhi.

Pagkab-ot og usa ka Malipayon nga Kaminyoon

Kon ikaw minyo, hinumdumi nga ang panaghigalaay ug gugma tali nimo ug sa imong kapikas kinahanglan nga mao ang imong labing gihambin nga relasyon sa yuta. Ang imong kapikas mao lamang ang bugtong tawo gawas sa Ginoo kang kinsa ikaw gimandoan sa paghigugma sa tibuok nimong kasingkasing (tan-awa sa D&P 42:22).

Hinumdumi nga ang kaminyoon, sa labing tinuod niining kahulugan, usa ka panag-uban sa magkatugbang nga pares, nga walay usa ka tawo nga magamando sa lain, apan uban sa pag-awhag, paghupay, ug pagtabang sa usag usa.

Tungod kay ang kaminyoon ingon man ka importante nga relasyon sa kinabuhi, nagkinahanglan ug angayan lang nga gahinan kini og panahon. Ayaw paghatag og mas taas nga prayoridad sa dili kaayo importante nga mga pasalig. Paggahin og panahon nga magkaistoryahanay ug maminaw sa usag usa. Pagmanggihunahunaon ug pagmatinahuron. Ipadayag ang malumong mga pagbati ug paghigugma sa kanunay.

Tinoa nga wala gayuy mopataliwala kanimo ug sa imong kapikas nga makasamok sa inyong kaminyoon. Tinguhaa nga mohimo sa inyong kaminyoon nga magmalampuson, bisan pa man sa mga hagit nga mahimong moabut.

Magmaunungon sa usag usa. Magmatinud-anon sa inyong mga pakigsaad sa kaminyoon sa hunahuna, pulong, ug buhat. Hinumdumi nga ang Ginoo miingon, “Higugmaa ang inyong asawa sa inyong tibuok nga kasingkasing, ug unong ngadto kaniya ug wala nay lain” (D&P 42:22). Ang hugpong sa mga pulong nga “walay lain” nagtudlo nga walay tawo, kalihokan, o kabtangan ang molabaw pa sa imong relasyon uban sa imong kapikas.

Palayo gikan sa bisan unsang butang nga makapahimo kanimo nga dili matinud-anon sa bisan unsa nga paagi. Ang pornograpiya, dili maayo nga mga panghunahuna, ug mga pangarinyo ngadto sa lain sa hinayhinay modaut sa imong kinaiya ug moataki sa pundasyon sa imong kaminyoon.

Manag-ubang magdumala sa inyong panalapi. Pagtinabangay sa pag-establisar ug pagsunod og usa ka badyet. Disiplinaha ang inyong mga kaugalingon sa paggasto, ug likayi ang pagkaulipon sa utang. Ang maalamong pagdumala sa kwarta ug ang pagkagawasnon gikan sa utang makatampo sa kalinaw diha sa panimalay.

Isentro ang inyong mga kinabuhi diha sa ebanghelyo ni Jesukristo. Tabangi ang usag usa nga motuman sa mga pakig-saad nga inyong gihimo. Manag-ubang mosimba ug moadto sa templo. Manag-ubang magtuon sa mga kasulatan. Manag-ubang magluhod diha sa pag-ampo sa pagsugod ug pagtapos sa matag adlaw aron sa pagpasalamat sa inyong Langitnong Amahan alang sa usag usa ug paghiusa sa pagpangayo alang sa Iyang mga panalangin sa inyong mga kinabuhi, inyong panimalay, inyong mga minahal, ug inyong matarung nga mga tinguha. Ang Dios nianang higayuna mogiya kaninyo, ug ang inyong inadlaw-adlaw nga mga pakig-istorya uban Kaniya magdala og kalinaw ug kalipay nga dili moabut gikan sa laing tinubdan. Ang inyong panag-uban molambo sa paglabay sa mga katuigan; ang inyong gugma malig-on. Ang inyong pasalamat alang sa usag usa motubo.

Dugang nga mga pakisayran: Genesis 1:27–28; 2:18, 21–24; 1 Mga Taga-Corinto 11:11; Mga Taga-Efeso 5:22–33; Moises 2:27–28; 3:18, 21–24

Tan-awa usab sa Kaputli; Diborsyo; Pamilya; Templo, Mga; Panaghiusa

Kape (*Tan-awa sa Pulong sa Kaalam*)

Kaputli

Ang kaputli sekswal nga pagkalimpyo, usa ka kondisyon nga “makapahimuot sa Dios” (Jacob 2:7). Aron mahimong putli, kinahanglan ka sa moral nga paagi limpyo sa hunahuna, sa sulti, ug sa buhat. Kinahanglan wala kay bisan unsang sekswal nga pakigrelasyon sa dili pa ikaw maminyo sa legal nga paagi. Kon ikaw minyo, kinahanglan hingpit ka nga matinud-anon sa imong bana o asawa.

Ang pisikal nga kasuod sa bana ug asawa maanindot ug sagrado. Kini gi-orden sa Dios alang sa paglalang sa mga anak ug alang sa pagpadayag og gugma sulod sa kaminyoon.

Sa kalibutan karon, si Satanas migalgal sa daghang mga tawo sa pagtuo nga ang sekswal nga kasuod gawas sa

Kaputli

kaminyoon mahimo ra ug gani maayo. Apan sa panan-aw sa Dios, usa kini ka seryoso nga sala. Usa kini ka pag-abuso sa gahum nga Iyang gihatag kanato sa paglalang og kinabuhi. Si propeta Alma nagtudlo nga ang sekswal nga mga sala mas seryoso kaysa ubang mga sala gawas sa pagpatay ug pagsalikway sa Espiritu Santo (tan-awa sa Alma 39:3–5).

Usahay ang mga tawo mosulay sa pagkombinsir sa ilang kaugalingon nga ang sekswal nga pakigrelasyon gawas sa kaminyoon mahimo ra kon ang mga partisipante naghigugmaay sa usag usa. Kini dili tinuod. Ang paglapas sa balaod sa kaputli ug ang mag-awhag sa laing tawo sa pagbuhat sa ingon dili usa ka pagpakita sa gugma. Ang mga tawo nga nagkahigugmaay dili gayud mobutang diha sa peligro ang kalipay ug kasiguroan sa usa agig ilis sa temporaryo nga personal nga katagbawan.

Kon ang mga tawo moatiman pag-ayo sa usag usa nga makasunod sa balaod sa kaputli, ang ilang gugma, pagsalig, ug pasalig mosaka, moresulta sa mas dako nga kalipay ug panaghiusa. Sa kalainan, ang mga relasyon nga giugmad diha sa sekswal nga imoralidad dali nga madaut. Kadtong mohimo og sekswal nga imoralidad sagad mobati og kahadlok, sad-an, ug kaulaw. Ang kainit sa ulo, kaselos, ug kasilag sa dili madugay mopuli sa bisan unsang maayong mga pagbati nga sa una ana sa ilang relasyon.

Ang atong Langitnong Amahan mihatag kanato sa balaod sa kaputli aron sa pagpanalipud kanato. Ang pagsunod niini nga balaod mahinungdanon sa personal nga kinaw ug kalig-on sa pagkatawo ug sa kalipay sa panimalay. Sa imong pagpabilin sa imong kaugalingon nga putli sa sekswal nga paagi, imong malikayan ang espirituhanon ug emosyonal nga kadaot nga kanunay moabot gikan sa pakiglambigit sa sekswal nga paagi gawas sa kaminyoon. Mamahimo ka nga sensitibo sa giya, kusog, kahupayan, ug proteksyon sa Espiritu Santo, ug makatuman ka og mahinungdanon nga kinahanglanon sa pagdawat og usa ka temple recommend ug pag-apil sa mga ordinansa sa templo.

Sekswal nga mga Sala

Ang Ginoo ug ang Iyang mga propeta mikondenar sa sekswal nga imoralidad. Ang tanang sekswal nga mga pakigrelasyon gawas sa kaminyoon naglapas sa balaod sa kaputli ug peligroso sa pisikal ug espiritwal nga paagi alang niadtong naghimo niini.

Ang Napulo ka mga Sugo naglakip sa mando nga dili kita mohimo sa pagpanapaw, nga mao ang pakighilawas tali sa minyo nga lalaki ug sa usa ka tawo gawas sa iyang asawa o tali sa usa ka minyo nga babaye ug sa usa ka tawo gawas sa iyang bana (tan-awa sa Exodo 20:14). Ang Apostol Pablo miingon nga mao kini “ang pagbuot sa Dios” nga kita “managlikay sa pakighilawas,” nga mao ang pagpakighilawas tali sa dili minyo nga tawo ug ngadto ni bisan kinsa (1 Mga Taga-Tesalonica 4:3). Ang mga propeta sa Ulahing mga adlaw balik-balik nga nagsulti batok niini nga mga sala ug batok sa dautan nga paggamit sa sekswal nga pangabuso.

Sama sa ubang mga paglapas sa balaod sa kaputli, ang pagkabayot og pagkalakin-on nga kalihokan maoy usa ka ser-yoso nga sala. Supak kini sa mga katuyoan sa tawhanon nga pagkasekswal (tan-awa sa mga Taga-Roma 1:24–32). Nagtuis kini sa mahigugmaong pakigrelasyon ug makapugong sa mga tawo sa pagdawat og mga panalangin nga makita sa kinabuhi sa pamilya ug sa makaluwas nga mga ordinansa sa ebanghelyo.

Ang paglikay lamang gikan sa pakighilawas gawas sa kaminyoon dili paigo diha sa sumbanan sa personal nga kaputli sa Ginoo. Ang Ginoo nagkinahanglan og usa ka taas nga sumbanan sa moralidad sa Iyang mga tinun-an, lakip na ang hingpit nga pagkamaunungon ngadto sa kapikas sa usa ka tawo diha sa hunahuna ug pamatasan. Diha sa Wali sa Bukid, Siya miingon: “Nakadungog kamo sa giingon, ‘Ayaw pagpanapaw,’ Apan sultihan ko kamo, nga bisan kadtong magatan-awg babaye uban sa kaibog kaniya, nakapanapaw na kaniya diha sa sulod sa iyang kaugalingong kasingkasing” (Mateo 5:27–28). Sa ulahing mga adlaw Siya miingon, “Dili

Kaputli

kamo ... manapaw, ... ni magbuhat sa bisan unsa nga butang nga sama niini" (D&P 59:6). Ug Iyang gipasabut pag-usab ang baruganan nga Iyang gitudlo sa Wali sa Bukid: "Siya nga motan-aw diha sa usa ka babaye nga may kahigal kaniya, o kon si kinsa nga makahimo sa pagpanapaw diha sa ilang mga kasingkasing, sila dili makabaton sa Espiritu, apan moli-mud sa hugot nga pagtuo ug mahadlok" (D&P 63:16). Kini nga pahimangno magamit ngadto sa tanang mga tawo, bisan kon sila minyo o dili minyo.

Kon nakahimo ka og sekswal nga sala pakigsulti sa imong bishop o branch president aron matabangan ka niya sa imong paghinulsol (tan-awa sa "Paghinulsol," mga pahina 128–33).

Kon makita nimo ang imong kaugalingon nga nakigbisog uban sekswal nga mga tintasyon, lakip ang mga pagbati sa pagkadani sa sama nga pagkatawo, ayaw pagnunot niana nga mga tintasyon. Pagsiguro nga makapili ka sa paglikay sa sama nga kinaiya. Mahimo nga madawat nimo ang panabang sa Ginoo samtang mag-ampo ka alang sa kalig-on ug sa pagtrabaho aron sa pagbuntog sa problema. Isip kabahin niini nga proseso, kinahanglan nga mangayo ka og tambag gikan sa imong bishop o presidente sa branch. Motabang siya nimo.

Ang Paghupot sa Balaod sa Kaputli

Bisa'g unsa pa ka kusog ang mga tintasyon, ang Ginoo motabang kanimo nga makasugakod niini kon pilion nimo ang pagsunod kaniya. Ang Apostol Pablo mipahayag, "Kaninyo walay nakaabut nga bisan unsang pagpanulay nga dili maantus sa tawo: apan ang Dios kasaligan, ug dili niya itugot kamo nga pagapanulayon labaw sa inyong kaarangan; uban sa pagpanulay siya magtagana sa lutsanan sa paglikay, aron kamo makahimo sa pag-antus niini." (1 Mga Taga-Corinto 10:13). Ang mosunod nga tambag makatabang kanimo nga mabuntog ang makanunayon ug mapagawalon nga mga tintasyon nini nga kalibutan karon:

Pagdesisyon karon nga magpakaputli. Kinahanglan nga himoon nimo kini nga desisyon sa usa lamang ka higayon. Paghimo og desisyon karon, sa dili pa moabut ang tintasyon, ug himoa ang imong desisyon nga hilabihan ka lig-on ug uban sa lawom nga pasalig nga dili gayud kini matarog. Pagpiho karon nga ikaw dili mohimo og bisan unsa gawas sa kaminyoon nga makapapukaw sa gamhanang mga pagbati nga angay lamang ipadayag diha sa kaminyoon. Ayaw pukawa ang mga pagbati sa laing tawo o sa imong kaugalingon. Pagpiho karon nga hingpit ka nga magmatinuuron sa imong mga kapikas.

Kontrolaha ang imong mga hunahuna. Walay usa nga makahimo og sekswal nga sala dihadhiha dayon. Ang imoral nga mga buhat sa kanunay magsugod uban dili limpyo nga mga hunahuna. Kon tugotan nimo ang imong mga hunahuna nga magpabilin sa malaw-ay ug imoral nga mga butang, nakahimo na ikaw og unang lakang ngadto sa pagkaimoral. Likay dihadhiha dayon gikan sa mga kahimtang nga mahimong modala sa pagpakasala. Pag-ampo alang sa makanunayon nga kalig-on aron batokan ang tintasyon ug pagpugong sa imong mga hunahuna. Himoa kini nga kabahin sa imong inadlaw nga mga pag-ampo.

Likayi ang pornograpiya. Ayaw pagtan-aw, pagbasa, o paminaw sa bisan unsa nga nagpakita o naghulagway sa lawas sa tawo o sekswal nga kinaiya nga makapukaw sa sekswal nga mga pagbati. Ang pornograpiya nga mga materyal makaadik ug makalaglag. Kini makapawagtang sa imong pagtahud sa kaugalingon ug sa salabutan sa katahum sa kinabuhi. Wad-on niini ang imong pagkontrol sa kaugalingon ug modala kanimo sa dautang mga hunahuna ug pang-abuso nga kinaiya.

Kon dili pa ka minyo ug nag-date, tagda ang ka-date uban sa pagtahud. Ayaw gayud siya isipa nga usa ka butang nga pagagamiton alang sa mahigal nga mga tinguha. Pagplano sa mainampingon nga paagi og positibo ug makapalambo nga mga kalihokan aron ikaw ug ang imong ka-date dili mapasagdan

Kaputli

nga walay laing butang nga himoon. Pabilin diha sa luwas nga mga dapit diin sayon ra nimong makontrol ang imong kaugalingon. Ayaw pag-apil sa mga panagsultihanay o mga kalihokan nga makapukaw og sekswal nga mga pagbati. Ayaw pag-apil-apil sa mainiton nga panaghalok, maghigda uban sa o sa ibabaw sa laing tawo, o mohikap sa pribado, sagrado nga mga bahin sa lawas sa laing tawo, may sinina man o wala. Ayaw tugoti ang bisan kinsa sa pagbuhat sa sama nga mga butang uban kanimo.

Kon ikaw minyo, magmaunongon sa imong kapikas diha sa imong mga hunahuna, mga pulong ug mga lihok. Ang Ginoo miingon: “Higugmaa ang inyong asawa sa inyong tibuok nga kasingkasing, ug unong ngadto kaniya ug wala nay lain. “Siya nga magtan-aw sa babaye nga may kahigal ngadto kaniya naglimud sa tinuohan, ug dili makaangkon sa Espiritu; ug kon siya dili maghinulsol siya isalikway” (D&P 42:22). Ayaw gayud pagpa-ibog sa bisan unsang paagi. Kutob sa mahimo, paglikay nga mag-inusara uban sa lain nga sekso. Pangutan-a ang imong kaugalingon kon ang imo ba nga kapikas mahimuot kon iyang masayran ang imong mga pulong o mga linihokan. Hinumdumi ang tambag ni Apostol Pablo sa “likayi ninyo ang tanang dagway sa kadautan” (1 Mga Taga-Tesalonica 5:22). Kon ikaw magpalayo gikan sa sama nga mga kahimtang, ang tintasyon dili maka-higayon sa paglambo.

Pasaylo alang sa Mahinulsulon

Ang pinakamaayo nga paagi mao ang tuman nga pagkalamipyo sa moralidad. Sayop ang paghimo og sekswal nga mga sala uban sa hunahuna nga imo lamang hinulsulan sa kaulahian. Kini nga panghunahuna usa ka sala mismo, nagpakita og pagkawalay pagtahud alang sa Ginoo ug sa mga pakigsaad nga imong gihimo uban Kaniya. Hinoon, kon ikaw nakahimo og sekswal nga kasal-anan, ang Ginoo nagtanyag og pagpasaylo kon ikaw maghinulsol.

Ang paghinulsol malisud, apan kini posible. Ikaw mahimong malimpyo pag-usab (tan-awa sa Isaias 1:18). Ang pagkawalay paglaum sa sala mahimo mapulihan sa katam-is sa kalinaw sa pagpasaylo. Aron makat-on kon unsay kinahanglan nimong buhaton sa paghinulsol, tan-awa sa “Paghinulsol,” mga pahina 128–33.

Pagtrabaho hangtud sa adlaw nga ikaw mahimong takus sa pagsulod sa templo, nga gigiyahan sa mga pulong sa Salmista:

“Kinsa ang mosaka ngadto sa bungtod ni Jehova? o kinsa ba ang motindog sa iyang dapit nga balaan?

“Siya nga malinuus ug mga kamot, ug may usa ka putli nga kasingkasing” (Salmo 24:3–4).

Dugang nga mga pakisayran: Exodo 20:14; 1 Mga Taga-Corinto 6:18–20; Alma 38:12; 3 Nephi 12:27–30.

Tan-awa usab sa Kaminyoon; Pornograpiya

Kasulatan, Mga

Kon ang balaan nga mga tawo sa Dios magsulat o magsulti pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo, ang ilang mga pulong “mahimo nga kasulatan, mahimo nga kabubut-on sa Ginoo, mahimo nga hunahuna sa Ginoo, mahimo nga pulong sa Ginoo, mahimo nga tingog sa Ginoo, ug ang gahum sa Dios ngadto sa kaluwasan” (D&P 68:4). Ang opisyal, gitugotan nga mga kasulatan sa Simbahan, sa kasagaran nga gitawag og sumbanan nga mga kasulatan, mao ang Biblia, ang Basahon ni Mormon, ang Doktrina ug mga Pakigsaad, ug ang Perlas nga Labing Bilihon. Kining mga basahon sa kasulatan ang gihulagway diha sa mga pahina 99–102.

Ang Kamahinungdanon sa Adlaw-adlaw nga Pagtuon sa Kasulatan

Ang pinakamahinungdanon nga katuyoan sa mga kasulatan mao ang pagpamatuod kabahin ni Kristo, pagtabang

kanato nga moduol ngadto Kaniya ug makadawat og kina-
buhing dayon (tan-awa sa Juan 5:39; 20:31; 1 Nephi 6:4;
Mosiah 13:33–35). Si propeta Mormon mipamatuod:

“Bisan kinsa ang motinguha mahimo nga mosagop diha
sa pulong sa Dios, diin buhi ug gamhanan, nga mobuak sa
kinahiladman sa tanan nga mga kaigmat ug sa mga laang ug
sa mga pagpanghaylo sa yawa, ug modala sa tawo ni Kristo
diha sa higgipit ug pig-ot nga agianan lahus niana nga walay
katapusan nga bung-aw sa pagkauyamot diin giandam aron
sa paglamoy sa mga dautan—

“Ug magpahimutang sa ilang mga kalag, oo, ang ilang
mga imortal nga mga kalag, sa tuo nga kamot sa Dios sa
gingharian sa langit aron sa paglingkod uban kang Abraham,
ug kang Isaac, ug uban kang Jacob, ug uban sa atong tanan
nga balaan nga mga amahan, sa dili na pagbiya” (Helaman
3:29–30).

Ang ulahing adlaw nga mga propeta nagtambag kanato
sa pagtuon sa mga kasulatan kada adlaw, sa indibidwal nga
paagi ug uban sa atong mga pamilya. Sila miawhag kanato,
sama sa pag-awhag ni Nephi sa iyang mga kaigsoonan, sa
pagpahisama sa mga kasulatan sa atong mga kaugalingon,
pagpangita og mga paagi nga ang sagrado nga mga asoy sa
karaan magamit diha sa atong mga kinabuhi karon (tan-awa
sa 1 Nephi 19:23–24). Sila miawhag kanato sa “pagsusi sa
mga kasulatan” (Juan 5:39) ug “pagbusog sa mga pulong ni
Kristo” (2 Nephi 32:3).

Ikaw makapahimulos og dako pinaagi sa pagsunod niini
nga tambag. Ang makahuluganon nga pagtuon sa kasulatan
kada adlaw makatabang kanimo nga mahimong madawat sa
mga paghunghong sa Espiritu Santo. Motukod sa imong
hugot nga pagtuo, mopalig-on nimo batok sa tintasyon, ug
motabang kanimo nga mopaduol sa Langitnong Amahan ug
sa Iyang Hinigugmang Anak.

Pagpalambo og plano alang sa imong personal nga pag-
tuon sa mga kasulatan. Hunahunaa ang paggahin og piho
nga gidugayon sa panahon kada adlaw aron pagtuon sa mga

kasulatan. Atol nianang higayona, pagbasa og maayo, mabiantayon sa mga pag-aghat sa Espiritu. Hangyog ang imong Langitnong Amahan sa pagtabang kanimo nga masayud kon unsay gusto Niya nga makat-unan nimong buhaton.

Padayon sa pagbasa sa mga kasulatan, ilabi na gayud ang Basahon ni Mormon, sa tibuok nimo nga kinabuhi. Mabalik-balik nimo sa pagdiskubre pag-usab ang mga bahandi sa kasulatan, makakaplag og bag-ong kahulugan ug paggamit niini samtang ikaw nagtuon niining nagkalainlaing mga yugto sa kinabuhi.

Kon ikaw minyo, paggahin og panahon sa kada adlaw sa pagbasa sa mga kasulatan isip pamilya. Kini nga paningkamot malisud, apan moani kini og maanindot, mahangturon nga mga resulta. Ubos sa paggiya sa Espiritu, pagplano sa pagtuon sa kasulatan nga makatubag sa mga panginahanglan sa imong pamilya. Ayaw kahadlok sa pagbasa sa mga kasulatan ngadto sa gagmay nga mga bata. Ang pinulongan nianang sagrado nga mga talaan adunay gahum sa pagtandog bisan pa nga hilabihan ka bata.

Biblia, Ang

Ang Biblia gibahin nganha sa duha ka mga parte: ang Daang Tugon ug ang Bag-ong Tugon. Ang Daang Tugon maoy usa ka sagradong talaan sa mga pagpakigsuod sa Dios uban sa Iyang mga katawhan sa pakigsaad didto sa Balaan nga Yuta. Naglakip kini sa mga pagtulun-an sa mga propeta sama nila ni Moises, Josue, Isaias, Jeremias, ug Daniel. Ang Bag-ong Tugon nagtala sa pagkatawo, mortal nga pangalagad, ug Pagtubos sa Manluluwas. Nagtapos kini sa pangalagad sa mga tinun-an sa Manluluwas.

Tungod kay ang Biblia gihubad na sa daghang mga higayon, giimprinta kini sa nagkalainlaing mga paghubad. Sa English, ang King James nga Paghubad sa Biblia mao ang gidawat isip kasulatan sa Simbahan.

Sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, atong gihatagan og balaang pagtahud ang Biblia

ug sa sagrado nga mga pagtulun-an niini. Nakadawat kita og kalig-on ug kahupayan gikan sa biblianhong mga asoy sa mga pagpakigsabot sa Dios uban sa Iyang katawhan.

Ang Basahon ni Mormon: Laing Tugon ni Jesukristo

Ang Basahon ni Mormon mitunga niini nga dispensasyon pinaagi sa kabubut-on sa Ginoo. Usa kini ka talaan sa mga pagpakigsabot sa Dios uban sa mga tawo kinsa nagpuyo didto sa karaang Amerika. Ang mga propeta sa Ginoo miku-lit sa orihinal nga mga talaan diha sa bulawan nga mga palid. Ang Ginoo mipahayag nga ang Basahon ni Mormon naglangkob sa “kahingpitan sa ebanghelyo ni Jesukristo” (D&P 20:9; tan-awa usab sa D&P 42:12).

Niadtong Septyembre 22, 1827, usa ka anghel nga ginganlan og Moroni—ang katapusan nga propeta sa Basahon ni Mormon—midala niini nga mga talaan ngadto ni Propeta Joseph Smith. Pinaagi sa gasa ug gahum sa Dios, si Propeta Joseph mihubad sa talaan ngadto sa Iningles. Sukad niadto, ang Basahon ni Mormon nahubad na ngadto sa daghang lain-lain nga pinulongan.

Ang unang katuyoan sa Basahon ni Mormon mao ang pagdani sa tanang mga tawo “nga si Jesus mao ang Kristo, ang Dios sa Kahangturan, nagpaila sa iyang kaugalingon ngadto sa tanang mga nasud” (ulohan nga pahina sa Basahon ni Mormon). Nagtudlo kini nga ang tanan nga mga tawo “kinahanglan gayud nga sila moduol ngadto kaniya, o sila dili maluwas” (1 Nephi 13:40). Si Joseph Smith miingon nga ang Basahon ni Mormon mao “ang sukaranan sa atong tinuohan, ug ang tawo [mahimong] labi nga maduol sa Dios pinaagi sa pagsunod sa Iyang mga lagda, kay sa bisan hain nga basahon” (pasiuna sa Basahon ni Mormon).

Ang Basahon ni Mormon maoy lain nga saksi alang sa mga kamatuoran nga gitudlo diha sa Biblia. Nagpahiuli usab kini sa “yano ug labing bililhon” nga mga kamatuoran nga nawala gikan sa Biblia pinaagi sa mga sayop sa paghubad o “gikuha” aron pagsulay nga “makatuis sa mga matarung nga

mga pamaagi sa Ginoo” (tan-awa sa 1 Nephi 13:24–27, 38–41). Ang Biblia ug ang Basahon ni Mormon “magkahiusa, ngadto sa pagsupak sa sayop nga mga doktrina ug pagtapos sa mga panagbingkil, ug pagpahiluna sa kalinaw” (2 Nephi 3:12).

Sa hinapos nga bahin sa Basahon ni Mormon, ang propeta nga si Moroni nagtudlo kanato kon unsaon nato sa pagkasa-yud nga ang basahon tinuod: “Ug kon kamo makadawat niini nga mga butang, ako moawhag kaninyo nga kamo mangutana sa Dios, ang Amahan sa Kahangturan, sa ngalan ni Kristo, kon kini nga mga butang dili ba tinuod; ug kon kamo mangutana sa kinasingkasing, uban sa tinuod nga katuyoan, nga may hugot nga pagtuo kang Kristo, siya mopakita sa kamatuoran niini nganha kaninyo, pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo” (Moroni 10:4; tan-awa usab sa mga bersikulo 3 ug 5).

Ang Doktrina ug mga Pakigsaad

Ang Doktrina ug mga Pakigsaad naglangkob og mga pagpadayag nga gihatag ngadto kang Propeta Joseph Smith. Naglakip usab kini og pipila ka mga pagpadayag nga gihtag sa ubang mga propeta sa ulahing mga adlaw. Kini nga basahon sa kasulatan talagsaon tungod kay kini dili hinubad sa karaan nga mga dokumento. Koleksyon kini sa mga pagpadayag nga gihatag sa Ginoo ngadto sa Iyang pinili nga mga propeta sa ulahing mga adlaw.

Ang Propeta nga si Joseph Smith miingon nga ang Doktrina ug mga Pakigsaad mao “ang tukuran sa Simbahan niini nga katapusan nga mga adlaw, ug kaayohan ngadto sa kalibutan, nagpakita nga ang mga yawe sa mga misteryo sa gingharian sa atong Manluluwas gisalig pag-usab ngadto sa tawo” (ulohan sa seksyon alang sa D&P 70).

Ang Perlas nga Labing Bililhon

Ang Perlas nga Labing Bililhon naglangkob sa basahon ni Moises, ang basahon ni Abraham, ang dinasig nga hubad ni Propeta Joseph Smith sa Mateo kapitulo 24, ug pipila ka mga sinulat ni Propeta Joseph.

Ang basahon ni Moises maoy usa ka gamay nga kinutlo gikan sa dinasig nga paghubad ni Joseph Smith sa Biblia. Labaw pa kini ka kompleto nga talaan sa mga sinulat ni Moises diha sa sinugdanan sa basahon sa Genesis sa Daang Tugon. Naglangkob kini og daghang mga doktrina ug mga pagtulun-an nga nawala gikan sa Biblia ug maghatag og dugang nga kasayuran mahitungod sa plano sa kaluwasan, ang paglalang sa yuta, ug ang mga pagpakigsabot sa Ginoo uban ni Adan ug Enoch.

Ang basahon ni Abraham, maoy usa ka hubad sa karaan nga mga talaan nga gisulat diha sa papyrus nga naangkon sa Simbahan niadtong 1835. Si Propeta Joseph Smith mihubad sa mga talaan pinaagi sa pagpadayag. Kini nga basahon naglangkob sa mga kamatuoran mahitungod sa wala pa dinhi sa yuta nga Konseho sa Langit, ang paglalang sa yuta, ang kina-ya sa Dios, ug ang priesthood.

Ang Joseph Smith—Mateo nagdugang sa atong kahibalo sa mga pagtulun-an sa Manluluwas mahitungod sa Iyang Ikaduhang Pag-anhi.

Ang mga sinulat ni Joseph Smith diha sa Perlas nga Labing Bililhon naglakip sa:

- Ang Joseph Smith—Kasaysayan, kinutlo gikan sa kasaysayan ni Propeta kabahin sa Simbahan. Usa kini ka asoy sa mga panghitabo nga nagdala sa pagpahiuli sa Simbahan, lakip ang Unang Panan-awon, ang mga pagbisita ni Moroni ngadto ni Propeta Joseph, ang pagbaton sa bulawan nga mga palid, ug sa pagpahiuli sa Aaronic Priesthood.
- Ang Artikulo sa Hugot nga Pagtuo, nga gisulat ni Propeta Joseph Smith isip nag-unang mga pamahayag sa pagtuo ug doktrina.

Dugang nga mga Pakisayran: Mga Taga-Roma 15:4; 2 Timoteo 3:15–17; 2 Nephi 25:26; Alma 17:2–3; 3 Nephi 23:1–5; D&P 18:33–36; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:8

Tan-awa usab sa Propeta, Mga; Pagpahiuli sa Ebanghelyo; Pagpadayag

Kinabuhi sa Wala pa Dinhi sa Yuta (*Tan-awa sa Plano sa Kaluwasan*)

Kinabuhing Dayon

Ang Ginoo mipahayag, “Kini ang akong buhat ug akong himaya—ang pagpahinabo sa pagka-imaltal ug kinabuhing dayon sa tawo” (Moises 1:39). Ang pagkaimortal mao ang pagpakabuhi sa hangtud isip nabanhaw nga nilalang. Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, ang kada usa makadawat niini nga gasa. Ang kinabuhing dayon, o pagkahimaya, mao ang pagpanunod og usa ka dapit sa pinakataas nga ang-ang sa celestial nga gingharian, diin kita mopuyo sa atubangan sa Dios ug magpadayon isip mga pamilya (tan-awa sa D&P 131:1–4). Sama sa pagkaimortal, kini nga gasa nahimong posible pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. Bisan pa niana, nagkinahanglan kini sa atong “pagsunod sa mga balaod ug mga ordinansa sa Ebanghelyo” (Ang Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:3).

Pabilin sa Agianan padulong sa Kinabuhing Dayon

Kon nabunyagan na ka ug nakadawat sa gasa sa Espiritu Santo, misulod ka sa agianan padulong sa kinabuhing dayon. Si propeta Nephi mitudlo:

“Kay ang ganghaan diin kamo kinahanglan nga mosulod mao ang paghinulsol ug bunyag pinaagi sa tubig; ug unya mosunod ang kapasayloan sa inyong mga sala pinaagi sa kalayo ug sa Espiritu Santo.”

“Ug unya kamo maanaa sa higpit ug pig-ot nga dalan nga mopadulong sa kinabuhi nga dayon; oo, kamo nakasulod pinaagi sa ganghaan; kamo nakabuhat sumala sa mga sugo sa Amahan ug sa Anak; ug kamo nakadawat sa Espiritu Santo, diin mosaksi sa Amahan ug sa Anak, ngadto sa katumanan sa saad diin siya mihimo, nga kon kamo mosulod pinaagi sa agianan kamo kinahanglan makadawat” (2 Nephi 31:17–18).

Si Nephi mipasabut og maayo nga human kita mosulod niini nga “higpit ug pig-ot nga dalan,” kinahanglan gayud nga kita molahutay sa hangtud diha sa hugot nga pagtuo:

“Human kamo makasulod niini nga higpit ug pig-ot nga dalan, ako mangutana kon ang tanan natuman ba? Tan-awa, ako moingon nganha kaninyo, wala; kay kamo wala pa makaabut niini nga gilay-on gawas kon kini pinaagi sa pulong ni Kristo uban sa dili matarug nga hugot nga pagtuo diha kaniya, mosalig sa hingpit diha sa mga maayo nga buhat kaniya kinsa gamhanan sa pagluwas.

“Busa, kamo kinahanglan gayud mopadayon sa unahan uban ang pagkamakanunayon kang Kristo, magbaton sa usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum, ug usa ka gugma sa Dios ug sa tanan nga mga tawo. Busa, kon kamo mopadayon sa unahan, magbusog sa pulong ni Kristo, ug molahutay hangtud sa katapusan, tan-awa, sa ingon miingon ang Amahan: Kamo makabaton og kinabuhi nga dayon” (2 Nephi 31:19–20).

Karon nga ikaw nabunyagan na ug nakumpirmahan, kadaghanan sa imong paglambo paingon sa kinabuhing dayon nag-agad sa imong pagdawat sa ubang mga ordinansa sa kaluwasan: alang sa mga lalaki, ang ordinasyon sa Melchizedek Priesthood; alang sa mga lalaki ug mga babaye, ang *endowment* ug *pag-seal* sa kaminyoon sa templo. Kon ikaw makadawat na niini nga mga ordinansa ug maghupot sa mga pakigsaad nga nag-uban niini, giandam nimo ang imong kaugalingon sa pagpanunod sa pinakataas nga ang-ang sa celestial nga kahimayaan.

Mahimo Nimong Maangkon

Samtang namalandong ka sa imong paglambo diha sa “higpit ug pig-ot nga dalan,” salig lang nga ang kinabuhing dayon mahimo nimong maangkon. Ang Ginoo gusto nga ikaw mobalik ngadto Kaniya, ug dili gayud Siya mangayo kanimong og bisan unsang butang nga dili nimo matuman. Ang tanan Niya nga mga sugo gibanabana nga mopasiugda sa imong kalipay. Kon gamiton nimo ang hugot nga pagtuo ug

moalagad Kaniya sa tanan nimong kusog, hatagan ka Niya og kalig-on ug mohatag og paagi alang kanimo sa pagbuhat sa bisan unsa nga Iyang isugo kanimo (tan-awa sa 1 Nephi 3:7). Hinumdumi nga sa imong paghatag sa imong hilabihan nga pagpaningkamot sa paghinulsol sa imong mga sala, ang Pag-ula ni Jesukristo molukat alang sa imong kahuyang ug alang sa mga kalapasan, mga kadaut, ug mga kasakit nga imong nasinati niini nga kinabuhi: “Kami nasayud nga pinaagi sa grasya kami maluwas, human sa tanan nga atong mabuhat” (2 Nephi 25:23).

Dugang nga mga pakisayran: Juan 3:16; 17:3; 2 Nephi 9:39; Moroni 7:41; D&P 14:7; 50:5

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Grasya; Mga Gingharian sa Himaya

Konseho didto sa Langit (*Tan-awa sa* Ang Plano sa Kaluwasan)

Konseho sa Disiplina sa Simbahan, Mga

Ang mga bishop ug mga branch president ug stake, misyon, ug mga district president adunay responsibilidad sa pagtabang sa mga miyembro nga buntogon ang kalapasan pinaagi sa paghinulsol. Ang pinakabug-at nga mga kalapasan, sama sa grabe nga mga paglapas sa sibil nga balaod, pag-abuso sa kapikas, pag-abuso sa bata, panapaw, pakighilawas sa dili minyo, panglugos, ug pakighilawas sa duol nga kabanay, sa sagad nagkinahanglan og pormal nga disiplina sa Simbahan. Ang pormal nga disiplina sa Simbahan mahimo nga maglakip sa pagpugong sa mga kahigayunan sa pagkamiyembro sa Simbahan o pagtangtang sa pagkamiyembro sa Simbahan.

Ang proseso sa pormal nga pagdisiplina magsugod kon ang pangulo nga lider sa priesthood motawag alang sa usa ka konseho sa disiplina. Ang mga katuyoan sa mga konseho sa disiplina sa Simbahan mao ang pagluwas sa mga kalag sa mga malapason, pagpanalipud sa inosente, ug pagpanalipud

sa kalimpyo, kaligdong, ug sa maayong pangalan sa Simbahan.

Ang disiplina sa Simbahan maoy usa ka dinasig nga proseso nga nahitabo sa nanglabay'ng tagal sa panahon. Pinaagi niini nga proseso ug pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, ang usa ka miyembro mahimo nga makadawat og pasaylo sa mga sala, makabaton pag-usab og kalinaw sa hunahuna, ug makabaton og kalig-on sa paglikay sa umaabot nga kalapasan. Ang pagdisiplina nga kalihokan sa Simbahan wala magtinguha nga maoy katapusan sa proseso. Giplano kini aron sa pagtabang sa mga anak sa Langitnong Amahan nga magpadayon sa ilang mga paningkamot nga mahibalik ang hingpit pakigdaít ug hingpit nga mga panalangin sa Simbahan. Ang resulta nga gitinguha mao nga ang tawo makahimo sa bisan unsang mga kausaban nga gikinahanglan aron mahingpit ang paghinulsol.

Tan-awa usab sa Pagpasaylo; Paghinulsol

Konsyensya

Ang tanang tawo nahimugso uban sa kapasidad sa pag-ila tali sa husto ug sayop. Kini nga abilidad, mao ang gitawag og konsyensya, nga maoy nagpasundayag sa Kahayag ni Kristo (tan-wa sa Moroni 7:15–19).

Ang imong konsyensya usa ka panalipud aron sa pagtabang kanimo nga magpalayo gikan sa mga sitwasyon nga makadaot sa espirituhanon nga paagi. Kon imong sundon ang mga sugo ug mohimo og matarung nga mga desisyon, ikaw makasinati og kalinaw sa konsyensya.

Kon ikaw makasala, bation nimo ang pagbasul o pagkasad-an, sama nga ikaw mobati og pisikal nga kasakit kon ikaw masamad. Kini ang natural nga tubag sa imong konsyensya tungod sa sala, ug modala nimo kini sa paghinulsol.

Ang paghinulsol ug pagpasaylo mobag-o pag-usab sa imong kalinaw sa konsyensya. Sa laing bahin, kon imong ibaliwala ang imong konsyensya ug dili maghinulsol, ang

imong konsyensya madaot sama nga kini “nangapaso nga daw pinaagi sa binagang puthaw” (1 Timoteo 4:2).

Pagkat-on sa pagsunod sa imong konsyensya. Mao kini ang importanteng bahin sa paggamit sa imong kabubut-on. Kon labaw pang sundon nimo ang imong konsyensya, mas labaw pa kini nga molig-on. Ang sensitibo nga konsyensya maoy usa ka timaan sa mahimsog nga espiritu.

Dugang nga mga pakisayran: Mosiah 4:1–3 D&P 84:45–47.

Tan-awa usab sa Kabubut-on; Kahayag ni Kristo; Pagkamasulundon; Tintasyon

Korum (*Tan-awa sa Priesthood*)

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles (*Tan-awa sa Pagdumala sa Simbahan*)

Korum sa Seventy, Mga (*Tan-awa sa Pagdumala sa Simbahan*)

Krus

Ang krus mao ang gigamit sa daghang mga Kristohanon nga mga simbahan isip simbolo sa kamatayon sa Manluluwas ug isip kinasingkasing nga pagpakita sa hugot nga pagtuo. Isip mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ato usab nga mahinumduman uban sa balaan nga pagtahud ang pag-antus sa Manluluwas. Apan tungod kay ang Manluluws buhi, wala kita maggamit og simbolo sa Iyang kamatayon isip simbolo sa atong hugot nga pagtuo.

Ang imong kinabuhi kinahanglang mopahayag sa imong hugot nga pagtuo. Hinumdumi nga sa dihang ikaw gibunyagan ug gikumpirmahan, mipakigsaad ka sa pagdala diha sa imong kaugalingon ang ngalan ni Jesukristo. Samtang naniid kanimo ang imong mga kauban, makamatngon gayud sila sa imong gugma alang sa Manluluws ug sa Iyang buhat.

Langit

Ang miyembro sa Simbahan nga magsul-ob og simbolo sa krus mao lang ang Santos sa Ulahing mga adlaw nga mga *chaplain*, kinsa magbutang niini sa ilang mga uniporme sa militar aron sa pagpakita nga sila Kristohanon nga mga *chaplain*.

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Jesukristo; Pagkabanhaw

Langit

Diha sa mga kasulatan, ang pulong *langit* gigamit sa duha kamahinungdanon paagi. Una, nagpasabut kini sa dapit diin ang Dios nagpuyo, nga mao ang katapusang panimalay sa mga matinud-anon (tan-awa sa Mosiah 2:41). Ikaduha, nagpasabut kini sa kalapad sa palibut sa yuta (tan-awa sa Genesis 1:1).

Dugang nga mga pakisayran: Salmo 11:4; Mateo 6:9; 1 Nephi 1:8; Mosiah 3:8; D&P 20:17

Tan-awa usab sa Mga Gingharian sa Himaya

Langitnong Amahan (*Tan-awa sa* Dios nga Amahan)

Maghuhupay (*Tan-awa sa* Espiritu Santo)

Mainit nga mga Ilimnon (*Tan-awa sa* Pulong sa Kaalam)

Matawo Pag-usab (*Tan-awa sa* Bunyag; Pagkakabig [Conversion]; Kaluwasan)

Melchizedek Priesthood

“Aduna, diha sa simbahan, duha ka mga pagkapari, nga ginganlan, ang Melchizedek ug Aaronic” (D&P 107:1). Ang Melchizedek Priesthood, nga “sunod sa Kapunongan sa Anak sa Dios” (D&P 107:3), mao ang mas labaw niining duha. Kini “naghupot sa katungod sa kapangulohan, ug adunay gahum

ug pagtugot ibabaw sa tanan nga mga buhatan diha sa simbahan” (D&P 107:8). Naghupot usab kini “sa mga yawe sa tanan nga espirituhanon nga mga panalangin sa simbahan” (D&P 107:18). Ginganlan kini sunod sa usa ka bantugan nga halangdong pari kinsa nagpuyo sa panahon ni propeta Abraham (tan-awa sa D&P 107:2–4; tan-awa usab sa Alma 13:14–19).

Pinaagi sa katungod sa Melchizedek Priesthood, ang mga lider sa Simbahan migiya sa Simbahan ug nagdumala sa pagsangyaw sa ebanghelyo sa tibuok kalibutan. Sa mga ordinansa sa Melchizedek Priesthood, “ang gahum sa pagkadiosnon gipakita” (D&P 84:20).

Kining mas labaw nga priesthood gihatag ngadto kang Adan ug anaa sa yuta sa higayon nga ang Ginoo mopadayag sa Iyang ebanghelyo. Gikuha kini gikan sa yuta sa panahon sa Dakong Apostasiya, apan gipahiuli kini niadtong Mayo 1829, sa dihang ang mga Apostoles nga sila si Pedro, Santiago, ug Juan mitugyan niini ngadto nila ni Joseph Smith ug Oliver Cowdery.

Ang mga katungdanan sa Melchizedek Priesthood mao ang Apostol, Seventy, patriarch, high priest, ug elder. Ang Presidente sa Labaw nga Priesthood mao ang Presidente sa Simbahan (tan-awa sa D&P 107:64–66).

Ang mga kalalakin-an sa Simbahan kinahanglan nga mahimong takus nga mga naghupot sa Melchizedek Priesthood aron makadawat sa endowment sa templo ug masealed ngadto sa ilang mga pamilya alang sa kahangturan. Aduna sila’y katungod sa pagpangalagad sa masakiton ug sa paghatag og espesyal nga panalangin ngadto sa mga sakop sa pamilya ug sa uban. Uban sa pagtugot sa nagdumalang mga lider sa priesthood, makahimo sila sa pagtugyan sa gasa sa Espiritu Santo ug mo-ordinar sa ubang takus nga mga kalalakin-an ngadto sa mga katungdanan sa Aaronic ug Melchizedek Priesthood.

Kon ang usa ka tawo makadawat sa Melchizedek Priesthood, mosulod siya sa panumpa ug pakigsaad sa priesthood.

Milenyum

Mopakigsaad siya nga mahimong matinud-anon, mopalambo sa iyang calling, “sa paghatag og makugihon nga pag-sunod sa mga pulong sa kinabuhi nga dayon,” ug “mabuhi pinaagi sa matag pulong nga mogula gikan sa ba-ba sa Dios.” Kadtong kinsa nagtuman niini nga pakigsaad pagasantoson pinaagi sa Espiritu ug makadawat sa “tanang [nga] iya sa Amahan.” (Tan-awa sa D&P 84:33–44.)

Tan-awa usab sa Aaronic Priesthood; Priesthood

Milenyum

Ang milenyum usa ka panahon sa 1,000 ka tuig. Kon maghisgut kita og “ang Milenyum,” nagpasabut kita sa 1,000 ka tuig human sa Ikaduhang Pag-anhi sa Manluluwas (tan-awa sa Pinadayag 20:4; D&P 29:11). Atol sa Milenyum, “Si Kristo mohari dinhi sa yuta” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:10).

Ang Milenyum mahimong usa ka panahon sa pagkamatarang ug kalinaw sa yuta. Ang Ginoo mipadayag nga “niana nga adlaw ang pagdinumtanay sa tawo, ug ang pagdinumtanay sa mga mananap, oo, ang pagdinumtanay sa tanang nga mga unod, mohunong” (D&P 101:26; tan-awa usab sa Isaias 11:6–9). Si Satanas “pagagapuson, nga siya wala nay dapit sa mga kasingkasing sa mga katawhan” (D&P 45:55; tan-awa usab sa Pinadayag 20:1–3).

Atol sa Milenyum, ang tanang mga tawo sa yuta mahimong maayo ug makiangayon, apan daghan ang wala pa makadawat sa kahingpitan sa ebanghelyo. Isip resulta, ang mga miyembro sa Simbahan moapil sa misyonaryo nga buhat.

Ang mga miyembro sa Simbahan moapil usab sa buhat sa templo atol sa Milenyum. Ang mga Santos mopadayon sa pagtukod og mga templo ug modawat og mga ordinansa alang sa ilang namatay na nga mga katigulangan. Giniyahan pinaagi sa pinadayag, moandam sila sa mga rekord sa ilang mga katigulangan hangtud ngadto nila ni Adan ug Eva.

Ang hingpit nga pagkamatarung ug kalinaw magpada-
yon hangtud sa katapusan sa 1,000 ka tuig, sa dihang si
Satanas “pagabuhian sa mubo nga panahon, nga siya
mopundok sa iyang mga kasundalohan.” Ang mga kasunda-
lohan ni Satanias makig-away batok sa mga kasundalohan sa
langit, kinsa pagapangulohan ni Miguel, o Adan. Si Satanias
ug ang iyang mga sumusunod mapildi ug papahawaon
hangtud sa kahangturan. (Tan-awa sa D&P 88:111–115.)

Dugang nga mga pakisayran: D&P 45:55–59; 101:22–34; 133:25

Tan-awa usab sa Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo

Misyonaryo nga Buhat

Kon makasinati kita sa mga panalangin sa pagsunod sa
ebanghelyo, natural lang nga kita gusto nga mopaambit niini
nga mga panalangin ngadto sa uban. Ang Ginoo namulong
kabahin sa kalipay nga moabut sa atong mga kinabuhi kon
mopaambit kita sa Iyang ebanghelyo:

“Kon kini mahimo nga ikaw manlimbasog sa tanan nimo
nga mga adlaw sa pagsangyaw og paghinulsol ngadto niini
nga mga katawhan, ug magdala, bisan usa ka kalag ngari
kanako, unsa ka dako ang imong kalipay uban kaniya diha
sa gingharian sa akong Amahan!

“Ug karon, kon ang imong hingpit nga kalipay dako
tungod sa usa ka kalag nga imong gidala ngari kanako diha sa
gingharian sa akong Amahan, unsa kaha kadako ang imong
kalipay kon ikaw makadala og daghan nga mga kalag ngari
kanako!” (D&P 18:15–16).

Misyonaryo nga Katungdanan sa Matag Miyembro

Ang Ginoo namahayag nga ang misyonaryo nga buhat
responsibilidad sa tanang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw
(tan-awa sa D&P 88:81). Isip usa ka miyembro sa Simbahan
sa Ginoo, ikaw makahimo, pinaagi sa kaayo sa imong kina-
buhi ug sa kalig-on sa imong pagpamatuod, sa pagtabang sa

mga sakop sa imong pamilya, mga higala, ug uban pang mga kaila nga makahimamat sa full-time nga mga misyonaryo.

Ang labing gamhanang misyonaryo nga mensahe nga imong mapadala mao ang imong kaugalingong ehemplo sa pagpuyo og usa ka malipayong kinabuhi sa Santos sa Ulahing mga Adlaw. Hinumdumi nga ang mga tawo wala mopasakop sa Simbahan tungod lamang sa mga baruganan sa ebanghelyo nga ilang nakat-unan. Mipasakop sila tungod kay mibati sila og butang nga nagsugod sa pagtagbaw sa ilang espirituhanong mga panginahanglan. Kon sinsero ka sa imong pakighigala kanila, makahimo sila sa pagbati sa Espiritu sa imong pagpamatuod ug kalipay.

Agig dugang sa pagpakita og maayong ehemplo, mahimo kang “andam kanunay sa pagtubag kang bisan kinsa nga mangutana sa hinungdan sa paglaum nga anaa kaninyo” (1 Pedro 3:15). Mahimo kang mag-ampo alang sa mga oportunidad sa pagsulti sa uban kabahin sa gipahiuli nga ebanghelyo. Dayon mahimo kang alerto, tungod kay daghang mga tawo ang nangandoy alang sa kamatuoran.

Pagserbisyo og Full-Time nga mga Misyon

Human sa Iyang Pagkabanhaw, ang Ginoo mimando sa Iyang mga disipulo sa “paglakaw . . . ug himoa ninyong mga tinun-an ang tanang kanasuran, sa pagpamautismo kanila sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo” (Mateo 28:19). Sa pagtuman niini nga mando, ang takus nga batanong mga kalalakin-an sa Simbahan adunay katungdanan sa pag-andam sa espirituhanon, pisikal, ug emosyonal nga paagi nga moserbisyo isip full-time nga mga misyonaryo. Ang wala maminyo nga kababayen-an ug hamtong nga mga magtiayon aduna usab sa oportunidad nga moserbisyo og full-time nga mga misyon. Kon ikaw nagtinguha sa pagserbisyo og full-time nga misyon, pakig-istorya sa imong bishop o branch president.

Pagpangalagad ngadto sa Bag-ong mga Miyembro sa Simbahan

Ang misyonaryo nga buhat naglakip sa pagtabang ug pagsuporta niadtong kinsa mipasakop sa Simbahan. Samtang namalandong ka niini nga responsibilidad, hinumdumi nga ang bag-ong mga miyembro mahimong nag-atubang og mga pagsulay sa dihang mipasakop sila sa Simbahan. Ang ilang bag-ong mga pasalig sa kasagaran nagkinahanglan kanila sa pag-usab sa karaang mga kinaiya ug mobiya sa daang mga higala ug mga kaubanan. Agig dugang, ang Simbahan nagpaila og usa ka paagi sa kinabuhi nga daw lahi ug mapugsanon.

Ang kada bag-ong miyembro sa Simbahan nagkinahanglan og tulo ka mga butang: usa ka higala, usa ka responsibilidad, ug maamumahan pinaagi “sa maayo nga pulong sa Dios” (Moroni 6:4). Mahimo kang kabahin sa paningkamot sa paghatag niini nga tabang. Ikaw mahimo sa kanunay nga usa ka higala. Bisan kon wala ka sa katungdanan sa paghatag og pormal nga mga calling o mga responsibilidad sa Simbahan, makahimo ka sa pagpakig-uban sa bag-ong mga miyembro diha sa mga buhat sa pagserbisyo. Ug makapangita ka og mga oportunidad sa pagpaambit sa pulong sa Dios ngadto sa bag-ong mga miyembro.

Dugang nga mga pakisayran: Marcos 16:15; Alma 26:1–16; D&P 4; 60:2; 84:88; 123:12

Miting sa Sakrament (*Tan-awa sa Adlaw nga Igpapahulay; Sakrament; Sakripisyo*)

Naluwas (*Tan-awa sa Kaluwasan*)

Napulo ka mga Sugo

Ang Napulo ka mga Sugo mao ang mahangturon nga mga baruganan sa ebanghelyo nga gikinahanglan alang sa atong kahimayaan. Ang Ginoo mipadayag niini ngadto ni

Moises sa karaan nga mga panahon (tan-awa sa Exodo 20:1–17), ug gipamahayag kini Niya pag-usab sa ulahing mga adlaw nga mga pagpadayag (tan-awa sa D&P 42:18–29; 59:5–13; 63:61–62). Ang Napulò ka mga Sugo mao ang mahinungdanon nga bahin sa ebanghelyo. Ang pagkamasulundon niini nga mga sugo mohatag og agianan alang sa pagkamasulundon ngadto sa ubang mga baruganan sa ebanghelyo.

Ang mosunod nga pagribyu sa Napulò ka mga Sugo naglakip og mubo nga mga pagpasabut kon sa unsa nga paagi kini nagpadayon nga magamit sa atong mga kinabuhi karon:

1. “Dili ka magbaton og lain nga mga dios sa atubangan ko” (Exodo 20:3). Kinahanglan nga atong buhaton ang “tanang nga mga butang uban sa usa ka bug-os nga tinguha ngadto sa himaya sa Dios” (D&P 82:19). Kinahanglan nga higugmaon ug alagaran nato ang Ginoo uban sa tibuok natong kasingkasing, kusog, ug hunahuna (tan-awa sa Deuteronomio 6:5; D&P 59:5).
2. “Dili ka magbuhat og usa ka larawan nga linilok” (Exodo 20:4). Niini nga sugo, ang Ginoo nanghima-raut sa pagsimba og mga diosdios. Ang pag-ampo sa diosdios mahimo nga anaa sa daghang mga porma. Daghang mga tawo wala moyukbo sa atubangan sa kinulit nga mga larawan o istatuwa apan hinoon nag-puli sa buhing Dios uban sa ubang mga diosdios, sama sa kwarta, materyal nga mga kabtangan, mga ideya, o kadungganan. Sa ilang mga kinabuhi, “ang ilang bahandi mao ang ilang dios”—usa ka dios nga “mahanaw usab uban kanila” (2 Nephi 9:30).
3. “Dili mo paggamiton ang ngalan sa Ginoo nga imong Dios sa pasipala” (Exodo 20:7). Alang sa pagpasabut niini nga sugo, tan-awa sa “Pagpasipala,” mga pahina 171–72.
4. “Hinumduman mo ang adlaw nga igpapahulay, aron sa pagbalaan niini” (Exodo 20:8). Alang sa pagpasabut

- niini nga sugo, tan-awa sa “Adlaw nga Igpapahulay,” mga pahina 7–9.
5. “Tahuron mo ang imong amahan ug ang imong inahan” (Exodo 20:12). Mao kini ang sugo nga nagpabilin nga bugkos bisan kon hingkod na kita. Kinahanglan nga mangita kita kanunay og mga paagi sa pagtahud sa atong mga ginikanan.
 6. “Dili ka magpatay” (Exodo 20:13). Alang sa pagpasabut kon sa unsa nga paagi magamit kini nga sugo niadtong gikinahanglan nga moadto sa gubat, tan-awa sa “Gubat,” mga pahina 47–48.
 7. “Dili ka magpanapaw” (Exodo 20:14). Sa usa ka pagpadayag sa ulahing mga adlaw, ang Ginoo wala lamang manghimaraut sa pagpanapaw, apan “bisan unsa nga butang nga sama niini” (D&P 59:6). Pakighilawas sa dili pa minyo, pagkatomboy o pagkabayot, ug uban panghilawas nga kasal-anan mao ang paglapas sa ikapito nga sugo. Alang sa dugang nga pagpasabut, tan-awa sa “Kapatli,” mga pahina 91–97.
 8. “Dili ka magpangawat” (Exodo 20:15). Ang pagpangawat maoy usa ka matang sa pagkadili matinuuron. Alang sa pagpasabut sa pagkamatinuuron, tan-awa sa pahina 144–45.
 9. “Dili ka magsaksi og bakak batok sa imong isigkatawo” (Exodo 20:16). Ang paghatag og bakak nga saksi maoy lain nga matang sa pagkadili matinuuron. Alang sa pagpasabut sa pagkamatinuuron, tan-awa sa pahina 144–45.
 10. “Dili ka maibug” (Exodo 20:17). Ang pagkaibug, o pagkasina sa usa ka butang nga gipanag-iya sa uban, maoy makadaot sa kalag. Makaugdaw kini sa atong mga hunahuna ug samokon kita uban sa makanunayon nga pagkawalay kalipay ug walay katagbawan.

Sa kasagaran modala kini ngadto sa laing kasal-anan ug sa pagkautangan sa panalapi.

Bisan tuod kon kasagaran sa Napulo ka mga Sugo nag-lista sa mga butang nga *kinahanglang dili nato buhaton*, nagpakita usab kini og mga butang nga *kinahanglan natong buhaton*. Ang Manluluwas mitingub sa Napulo ka mga Sugo ngadto sa duha ka mga baruganan—Gugma alang sa Ginoo ug gugma alang sa atong isigkatawo:

“Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong salabutan.

“Mao kana ang dako ug unang sugo.

“Ug ang ikaduha sulosama ra, nga mao kini, Higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon” (Mateo 22:37–39).

Dugang nga mga pakisayran: Mosiah 12:33–36; 13:11–24

Tan-awa usab sa Kabubut-on; Kaputli; Pagkamatinuoron; Pagkamasulundon; Pagpasipala; Balaan nga Pagtahud; Adlaw nga Igpapahulay; Gubat; Pagsimba

Ordinansa, Mga

Sa Simbahan, ang ordinansa sagrado, pormal nga buhat nga gipahigayon pinaagi sa katungod sa priesthood. Pipila ka mga ordinansa gikinahanglan sa atong kahimayaan. Kini nga mga ordinansa gitawag og makaluwas nga mga ordinansa. Naglakip kini sa bunyag, pagkumpirma, ordinasyon ngadto sa Melchizedek Priesthood (alang sa kalalakin-an), endowment sa templo, ug sealing sa kaminyoon. Uban sa kada usa niini nga mga ordinansa, mosulod kita ngadto sa usa ka tinuoray nga mga pakigsaad uban sa Ginoo.

Ang ubang mga ordinansa, sama sa paghatag og pangalan ug pagpanalangin sa mga bata, pagpahinungod sa lana, ug pagpangalagad sa masakiton ug sa nagkalisud, gipahigayon usab pinaagi sa katungod sa priesthood. Ingon nga dili kini

kinahanglanon sa atong kaluwasan, importante kini alang sa atong kahupayan, giya, ug pag-awhag.

Ang mga ordinansa ug mga pakigsaad nagtabang kanato nga makahinumdom kon si kinsa kita. Nagpahinumdom kini kanato sa atong katungdanan ngadto sa Dios. Ang Ginoo mihatag niini aron sa pagtabang kanato nga moduol ngadto Kaniya ug modawat sa kinabuhing dayon. Kon kita motahud niini, Siya molig-on kanato.

Mahimo kang makadawat og daghang mga oportunidad sa pag-apil sa mga ordinansa sa priesthood. Sa higayon nga aduna ka niini nga oportunidad, buhata ang tanan nga imong mahimo aron sa pag-andam sa imong kaugalingon, nagpahigayon ka man sa ordinansa o nagdawat niini. Makapangandam ka pinaagi sa pag-ampo, pagpuasa, pagpakigtambag sa mga lider sa priesthood, ug pagtuon sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa mga propeta sa ulahing mga adlaw. Kon ikaw usa ka naghupot sa priesthood, kinahanglan kanunay ka nga andam sa espirituhanong paagi sa pagpahigayon og usa ka ordinansa. Pagpuyo og limpyo, takus nga kinabuhi, ug paningkamot nga makadawat sa kanunay nga pagpakig-uban sa Espiritu Santo.

Dugang nga mga pakisayran: D&P 84:19–21; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:3–5

Tan-awa usab sa Pakigsaad; Ebanghelyo; Priesthood

Pag-ampo

Ikaw Anak sa Dios. Ang imong Langitnong Amahan nahigugma kanimong ug nasayud sa imong mga panginahanglan, ug gusto Niya nga ikaw makigsulti kaniya pinaagi sa pag-ampo. Pag-ampo ngadto Kaniya ug wala nay lain. Ang Ginoong Jesukristo misugo, “Busa kamo kinahanglan gayud nga mag-ampo sa kanunay ngadto sa Amahan sa akong ngalan” (3 Nephi 18:19).

Samtang gihimo nimo ang kinaiya sa pagduol sa Dios pinaagi sa pag-ampo, moabut ang higayon nga imo Siya nga

mailhan ug mahiduol kanunay ngadto Kaniya. Ang imong mga tinguha mahimo nga mas labaw pa nga sama Kaniya. Makahimo ikaw sa pagbaton alang sa imong kaugalingon ug alang sa uban sa mga panalangin nga andam Niya nga ihatag kon ikaw mangayo pinaagi lamang sa hugot nga pagtuo.

Mga Baruganan sa Pag-ampo

Ang imong Langitnong Amahan andam kanunay sa pagpaminaw ug pagtubag sa imong mga pag-ampo. Ang gahum sa imong mga pag-ampo nag-agad diha kanimo. Samtang naningkamot ikaw sa paghimo sa imong pag-ampo nga kabahin sa imong kinabuhi, hinumdumi kini nga tambag:

Himoa ang imong mga pag-ampo nga makahuluganon. Si propeta Mormon mipahimangno nga kon si bisan kinsa ang “moampo ug dili uban sa tinuod nga katuyoan sa kasingkasing . . . kini dilimakahatag kaniya og kaayohan, kay ang Dios dili modawat sa ingon niini” (Moroni 7:9). Aron mahimong makahuluganon ang imong mga pag-ampo, kinahanglan gayud nga mag-ampo ikaw sa kinasingkasing ug “uban sa tibuok kusog sa kasingkasing” (Moroni 7:48). Pag-amping nga maglikay sa “mga pamulongpulong nga walay kapuslanan” kon ikaw mag-ampo (tan-awa sa Mateo 6:7). Hatagi og seryoso nga hunahuna ang imong kinaiya ug sa mga pulong nga imong gigamit.

Paggamit og pulong nga nagpakita og gugma, pagtahud, balaan nga pagtahud, ug pagkasuod. Ang paggamit niini nga baruganan magkalahi sumala sa pulong nga imong gilitok. Kon mag-ampo ikaw sa Iningles, sama pananglit, kinahanglan nga imong gamiton ang mga pagbungat sa mga kasulatan kon ikaw makigsulti sa Dios—*Kanimo, Ikaw, Imong, ug Imoha*, kaysa daghang komon nga mga pagbungat nga *ikaw, imo, ug imoha*. Bisan pa man sa mga pinulongan, ang baruganan nagpabilin nga pareho: Kon ikaw mag-ampo, kinahanglan nga imong gamiton ang mga pulong nga tukmang naghatud og mahigugmaon, masimbahon nga pakigsuod uban sa Dios. Mahimo nga makabaton ikaw og kalisud sa pagkat-on sa

pinulongan sa pag-ampo, apan sa inanay mahimo ikaw nga mas komportable uban niini samtang ikaw nag-ampo ug nag-basa sa mga kasulatan.

Hatag kanunay og pasalamat sa imong Langitnong Amahan. Kinahanglan nga ikaw “mopuyo sa pagkamapasalamaton matag adlaw, alang sa daghan nga mga kalooy ug mga panalangin diin siya mitugyan nganha kaninyo” (Alma 34:38). Samtang naghunahuna ikaw sa imong mga panalangin, imong maamgohan kon unsa ka daghan ang nabuhat sa imong Langitnong Amahan alang kanimo. Ipahayag ang imong pasalamat ngadto Kaniya.

Tinguhaa ang pag-agak ug kalig-on sa Langitnong Amahan sa tanan nimo nga pagabuhaton. Si Alma mitambag sa iyang anak nga lalaki nga si Helaman: “Pangamuyo ngadto sa Dios alang sa tanan nimo nga kabuhian; oo, himoa nga ang tanan nimo nga mga buluhaton himoon ngadto sa Ginoo, ug bisan asa ikaw padulong himoa kini diha sa Ginoo; oo, himoa ang tanan nimo nga mga hunahuna ipunting ngadto sa Ginoo; oo, himoa nga ang tanan nga mga pagbati sa imong kasingkasing ibutang diha sa Ginoo sa kahangturan. Pakitambag uban sa Ginoo sa tanan nimo nga buhaton, ug siya moagak kanimo alang sa kaayohan; oo, kon ikaw mohigda sa gabii higda ngadto sa Ginoo, nga siya mobantay diha kanimo sa imong pagkatulog; ug kon ikaw mobangaon sa buntag himoa nga ang imong kasingkasing puno sa mga pasalamat ngadto sa Dios; ug kon ikaw mobuhat niini nga mga butang ikaw pagabayawon sa katapusan nga adlaw” (Alma 37:36–37; tan-awa usab sa Alma 34:17–26).

Hinumdumi ang mga panginahanglan sa uban samtang ikaw nag-ampo. Halad og mga pag-ampo “alang sa inyong kaayohan, ug usab alang sa kaayohan niadtong kinsa naglibut kaninyo” (Alma 34:27). Hangyoha ang imong Langitnong Amahan sa pagpanalangin ug paghupay niadtong nanginahanglan. Hangyoha Siya sa pagdasig ug paglig-on sa Presidente sa Simbahan, ubang mga General Authority, ug ang imong lokal nga mga lider sa Simbahan. Pag-ampo alang

Pag-ampo

sa kaayohan sa mga miyembro sa pamilya ug mga higala. Pag-ampo alang sa mga lider sa gobyerno. Hangyoa ang Ginoo sa pagdasig ug pagpanalipud sa mga misyonaryo ug sa mga tawo nga ilang gitudloan.

Tinguhaa ang pag-agak sa Espiritu Santo aron ikaw masayud kon unsa ang ilakip sa imong mga pag-ampo. Ang Espiritu Santo makatudlo kanimo sa pag-ampo ug moagak kanimo sa mga butang nga imong isulti (tan-awa sa mga Taga-Roma 8:26; 2 Nephi 32:8). Makatabang siya kanimo sa pag-ampo “sumala sa kabubut-on sa Dios” (D&P 46:30).

Kon ikaw mohimo og panggamuyo pinaagi sa pag-ampo, buhata ang tanan nimong mahimo aron sa pagtabang nga itugot kini. Ang Langitnong Amahan nagpaabut kanimo sa paghimo og labaw pa kaysa pagpangayo lamang Kaniya og mga panalangin. Kon may importante ka nga pagabuhaton nga desisyon, sa kasagaran magkinahanglan Siya nga ikaw “magtuon niini diha sa imong hunahuna” sa dili pa Siya mohatag kanimo og tubag (tan-awa sa D&P 9:7–8). Ang imong mga pag-ampo alang sa pag-agak mahimong sama ka epektibo lamang sa imong mga paningkamot nga modawat sa mga paghunghong sa Espiritu Santo. Ang imong mga pag-ampo alang sa imo mismong kaugalingon nga kaayohan ug alang sa kaayohan sa uban makawang lamang kon ikaw “mosalikway wa timawa, ug sa hubo, ug dili moduaw sa masakiton ug sa may balatian, ug mohatag sa inyong kabtangan, kon kamo aduna, ngadto sa nanginahanglan” (Alma 34:28).

Kon ikaw adunay malisud nga tahas nga giatubang, motabang Siya kanimo sa tanan nimong mga gitinguha, apan panagsa ra Siya mobuhat og usa ka butang nga mabuhat nimo sa imong kaugalingon.

Personal nga Pag-ampo

Sa Iyang Wali sa Bukid, si Jesukristo mitambag: “Sumulod ka sa imong lawak ug takpi ang pultahan ug mag-ampo ka sa imong Amahan nga anaa sa tago; ug ang imong amahan nga nagatan-aw sa tago magabalus kanimo”

(Mateo 6:6). Ang personal, tago nga pag-ampo maoy usa ka mahinungdanon nga kabahin sa imong espirituhanon nga paglambo.

Sa dili mokubos kada buntag ug kada gabii, pangita og lugar nga walay makabalda. Luhod diha sa pagkamapainubsanon ug pakigsulti uban sa imong Langitnong Amahan. Bisan tuod kon usahay nagkinahanglan ikaw nga mag-ampo sa hilum, kon mahimo paghimo og dugang nga paningkamot sa pag-ampo sa makusog nga tingog (tan-awa sa D&P 19:28; 20:51).

Hinumdumi nga ang pag-ampo mao ang pagtinubagay nga pakigsulti. Sa pagtapos sa imong mga pag-ampo, hatag og higayon sa paghulat ug paminaw. Usahay, ang Langitnong Amahan motambag, mogiya, o mohupay kanimo samtang ikaw nagluhod.

Ayaw gayud pagsunod sa ideya nga dili ikaw takus nga mag-ampo. Kini nga ideya gikan ni Satanas, nga gustong modani kanimo nga kinahanglan gayud dili ka mag-ampo (tan-awa sa 2 Nephi 32:8). Kon wala nimo batia ang pag-ampo, pag-ampo hangtud nga bation nimo nga sama sa nag-ampo.

Ang Manluluwas nagsugo, “Pag-ampo kanunay, aron ikaw mahimo nga magmadaugon; oo, nga ikaw makabuntog ni Satanas ug nga ikaw makalingkawas sa mga kamot sa mga sulugoon ni Satanas nga nagpatunhay sa iyang buhat” (D&P 10:5). Bisan tuod kon ikaw dili makanunayon sa imong pagluhod, kanunay nga naghalad og personal, tago nga pag-ampo, makatugot ikaw ang imong nga kasingkasing nga mahimong “puno, magpadayon sa pag-ampo ngadto sa [Dios] sa kanunay” (Alma 34:27; tan-awa usab sa 3 Nephi 20:1). Sa kada adlaw, makapatunhay ikaw og usa ka makanunayon nga pagbati og gugma alang sa imong Langitnong Amahan ug sa Iyang Hinigugmang Anak. Makahimo ikaw sa hilum nga paagi sa pagpahayag sa imong Amahan ug mohangyo Kaniya sa paglig-on kanimo sa imong mga responsibilidad. Sa mga kahigayunan sa tintasyon o pisikal nga kakuyaw, makahimo ikaw sa hilum nga paagi sa pagpangayo sa Iyang panabang.

Pag-ampo Kauban ang Pamilya

Agig dugang sa pagsugo kanato nga mag-ampo sa tago, ang Manluluwas miawhag kanato sa pag-ampo uban sa atong mga pamilya. Siya miingon, “Pag-ampo uban sa inyong mga banay ngadto sa Amahan, sa kanunay diha sa akong ngalan, aron ang inyong mga asawa ug ang inyong mga anak mapanalanginan” (3 Nephi 18:21).

Kon ikaw minyo, himoa nga ang pag-ampo kauban ang pamilya usa ka makanunayon nga kabahin sa kinabuhi sa imong pamilya. Kada buntag ug kada gabii, maghiusa nga magluhod diha sa pagkamapainubsanon. Hatagi ang kada miyembro sa pamilya og makanunayon nga mga kahigayunan nga molitok sa pag-ampo. Paghiusa sa pagpasalamat tungod sa mga panalangin nga gihatag kanimo sa Langitnong Amahan. Paghiusa diha sa hugot nga pagtuo sa pagpangamuyo alang sa mga panalangin nga imong gikinahanglan ug mag-ampo alang sa uban.

Pinaagi sa regular nga pag-ampo kauban ang pamilya, ikaw ug ang imong mga miyembro sa pamilya mapaduol ngadto sa Dios ug sa kada usa. Ang imong mga anak makat-on sa pagpakigsulti uban sa ilang Amahan sa Langit. Mas labaw pa ikaw ka maayo nga andam sa pag-alagad sa uban ug makabarug sa mga tintasyon. Ang imong panimalay mahimo usa ka dapit sa espirituhanon nga kalig-on, usa ka dangpanan gikan sa dautan nga mga impluwensya sa kalibutan.

Pangpubliko nga Pag-ampo

May higayon nga hangyoon ikaw sa paghalad og pangpubliko nga pag-ampo, tingali sa miting sa Simbahan o sa klase. Kon madawat nimo kini nga kahigayunan, hinumdumi nga ikaw nakigsulti uban sa Langitnong Amahan, wala maghatag og pangpubliko nga wali. Ayaw kabalaka mahitungod kon unsay hunahunaon sa uban kabahin sa imong gisulti. Hinoon, paghatag og simple, kinasingkasing nga pag-ampo.

Pagdawat og mga Tubag sa Pag-ampo

Ang Manluluwas nagtudlo, “Pangayo, ug kamo pagahatagan; pangita, ug kamo makakaplag; pagtuktok, ug kamo pagaablihan: kay ang tanan nga magapangayo makadawat; ug ang magapangita makakaplag; ug magatuktok pagaablihan.” (Mateo 7:7–8). Ngadto sa mga Nephites Siya nag-ingon, “Ug bisan unsa nga kamo mangayo sa Amahan diha sa akong pangalan, nga matarung, magtuo nga kamo makadawat, tan-awa kini ihatag nganha kaninyo” (3 Nephi 18:20).

Ang Langitnong Amahan maminaw sa imong mga pag-ampo. Mahimo nga dili Siya kanunay nga motubag sumala sa imong gidahum, apan Siya motubag gayud—sa Iyang kaugalingong panahon ug sumala sa Iyang kabubut-on. Tungod kay nasayud Siya kon unsa ang pinakamaayo kanimo, usahay motubag Siya og *dili*, bisan kon kinasingsing ang imong mga pangamuyo.

Ang mga tubag sa pag-ampo moabut sa daghang mga paagi. Sa kasagaran moabut kini pinaagi sa ligdong, hinay nga tingog sa Espiritu Santo (tan-awa sa “Pagpadayag” mga pahina 154–159. Mahimo nga moabut kini diha sa mga kahimtang sa imong kinabuhi o pinaagi sa matang sa mga buhat niadtong naglibut kanimo. Samtang nagpadayon ka sa pagduol sa imong Langitnong Amahan pinaagi sa pag-ampo, mailhan dayon nimo ang Iyang maloloy-on ug maalamon nga mga tubag sa imong mga pangamuyo. Imong makaplagan nga Siya mao ang imong “dalangpan ug kalig-on, madali nga katabang sa atong kalisdanan” (Salmo 46:1).

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 6:5–15; Santiago 1:5–6; Enos 1:1–17; Mosiah 4:11–12; 3 Nephi 13:6–7; 14:7–8; D&P 19:38; 88:63–65; Joseph Smith—Kasaysayan 1:9–19

Tan-awa usab sa Hugot nga Pagtuo; Puasa ug mga Halad sa Puasa; Pagsimba

Pag-ampo sa Pamilya (*Tan-awa sa Pag-ampo*)

Pagdumala sa Simbahan

Si Jesukristo ang pangulo sa atong Simbahan. Ang misyon sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang pagtabang sa tanang mga tawo nga moduol ngadto Kaniya (tan-awa sa Moroni 10:32). Aron sa pagtuman niini nga misyon, ang Simbahan giorganisar sumala sa sumbanan nga gipadayag sa Ginoo “alang sa pagkasangkap sa mga balaan, . . . Hangtud makakab-ot kitang tanan sa pagkahiniusa sa pagtoo ug sa kahibalo mahitungod sa Anak sa Dios” (Mga Taga-Efeso 4:12–13 tan-awa usab sa bersikulo 11). Ang mosunod nga latid naglangkob sa organisasyon sa Simbahan.

Panimalay ug Pamilya

Ang pamilya mao ang sukaranan nga yunit diha sa Simbahan, ug ang panimalay mao ang pinakaimportante nga dapit alang sa pagkat-on sa ebanghelyo. Walay laing organisasyon nga makapuli sa dapit sa pamilya. Bisan kon nagpadayon ang pagtubo sa Simbahan, ang katuyoan niini mao ang kanunay nga pagsuporta ug paglig-on sa mga pamilya ug sa mga indibidwal sa ilang mga paningkamot sa pagsunod sa ebanghelyo.

Kinatibuk-an nga Padumala

Ang Ginoo naggiya sa Iyang pakigsaad nga katawhan karon pinaagi sa Presidente sa Simbahan, kinsa atong gipaluyohan isip propeta, manalagna, ug tigpadayag. Ang Presidente sa Simbahan nagdumala sa tibuok Simbahan. Siya ug ang iyang mga counselor, kinsa usab mga propeta, mga manalagna, ug mga tigpadayag, naglangkob sa Korum sa First Presidency.

Ang mga miyembro sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mga propeta, mga manalagna, ug mga tigpadayag usab. Sila, kauban sa First Presidency, mga “talagsaon nga mga saksi sa ngalan ni Kristo sa tibuok kalibutan”

(D&P 107:23). Sila naglihok ubos sa direksyon sa First Presidency “sa pagdumala sa tanan nga mga kalihokan sa mao diha sa tanan nga mga nasud” (D&P 107:33). Sila “moabli sa pultahan [sa mga nasud] pinaagi sa pagpahayag sa ebanghelyo ni Jesukristo” (D&P 107:35).

Ang mga miyembro sa mga Korum sa Seventy gipang-tawag aron sa pagpahayag sa ebanghelyo ug pagtukod sa Simbahan. Sila nagtrabaho ubos sa direksyon sa Napulog Duha ka mga Apostoles ug sa pagpangulo sa pito ka mga kaigsoonan kinsa gitawag aron sa pagserbisyo isip Presidency sa Seventy. Mga miyembro sa Una ug Ikaduha nga mga Korum sa Seventy ang gitudlo nga mga General Authority, ug mahimo sila nga moserbisyo bisag asang dapit sa kalibutan.

Ang Presiding Bishopric mao ang presidency sa Aaronic Priesthood sa tibuok Simbahan. Ang Presiding Bishop ug ang iyang mga counselor nagserbisyo ubos sa direksyon sa First Presidency aron sa pagdumala sa temporal nga mga buluhaton sa Simbahan.

Ang tanang mga organisasyon sa Young Men, Relief Society, Young Women, Primary, ug Sunday School adunay mga presidency diha sa kinatibuk-an nga pundok aron sa paghatag og panudlo ug mga direksyon.

Pagdumala sa Area

Ang usa ka area mao ang pinakadako nga hiyograpikanhon nga pagbahin sa Simbahan. Ang First Presidency nag-assign sa Presidency sa Seventy aron direkta nga modumala sa pinili nga mga dapit sa Simbahan ubos sa direksyon sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. Sa ubang mga dapit sa Simbahan, ang First Presidency nag-assign sa mga Area Predincy sa pagdumala. Ang Area Presidency naglangkob sa usa ka presidente, nga sa kasagaran gi-assign gikan sa Una o Ikaduha nga Korum sa Seventy, ug duha ka mga counselor, nga kinsa mahimong na-assign gikan sa bisan hain nga Korum sa Seventy. Ang mga Area Presidency nagserbisyo

ubos sa direksyon sa First Presidency, Korum sa Napulog Duha, ug ang Presidency sa Seventy.

Pipila sa mga kaigsoonan ang giorden ngadto sa buhatan sa Seventy apan wala magserbisyo isip mga General Authority. Sila gitawag nga mga Area Authority Seventy, ug sila gi-assign ngadto sa mga korum gawas sa Una o Ikaduhang mga Korum sa Seventy, sumala sa hiyograpikanhon nga dapit. Ang dapit nga ilang gidumala kutob lamang sa kinatibuk-ang rehiyon nga diin sila nagpuyo. Pipila sa mga Area Authority Seventy nagserbisyo sa mga Area Presidency.

Lokal nga Pagdumala

Mga Ward ug Branch Ang mga miyembro sa Simbahan ang giorganisar isip mga kongregasyon nga sa kanunay managtigum alang sa espirituhanon ug sosyal nga pagpalambo. Dagko nga mga kongregasyon ang gitawag og mga ward. Ang kada ward gipangulohan og bishop, nga giabagan og duha ka mga counselor.

Gagmay nga mga kongregasyon ang gitawag og mga branch. Ang kada branch gipangulohan og branch president, nga giabagan og duha ka mga counselor. Ang usa ka branch mahimo nga maorganisar kon sa dili mokubos duha ka miyembro nga mga pamilya nagpuyo sa usa ka dapit ug usa sa mga miyembro takus nga naghupot sa Melchizedek Priesthood o usa ka takus nga priest sa Aaronic Priesthood. Ang usa ka stake, misyon, o district presidency muorganisar ug modumala sa branch. Ang usa ka branch mahimo nga mapalambo ngadto sa usa ka ward kon kini nahimutang sulod sa usa ka stake.

Ang kada ward o branch naglangkob og usa ka piho nga hiyograpikanhon nga dapit. Nagkalainlain nga mga organisasyon diha sa ward o branch nagtampo sa buluhaton sa Ginoo: pundok sa mga high priest; mga korum sa mga elder; ang Relief Society, alang sa mga babaye nga mga nag-edad og 18 anyos ug pataas; mga korum sa Aaronic Priesthood, alang

sa batan-ong mga lalaki nga nag-edad og 12 ngadto sa 17; ang programa sa Young Women alang sa batan-ong mga babaye nga nag-edad of 12 hangtud sa 17; Primary, alang sa mga bata nga nag-edad og 18 ka mga bulan ngadto sa 11 anyos; ug ang Sunday School, alang sa tanang mga miyembro sa Simbahan nga nag-edad og 12 ug pataas. Ang kada usa niini nga mga organisasyon nagtuman sa importante nga mga tahas sa pagtudlo sa ebanghelyo, naghatag og serbisyo, ug nagsuporta sa mga ginikanan sa ilang sagrado nga katungdanan aron pagtabang sa ilang mga anak nga mahimong kinabig sa ebanghelyo ni Jesukristo. Kini nga mga organisasyon nagtinabangay sa pagtrabaho aron pagtabang sa mga miyembro nga makigbahin sa ebanghelyo ngadto sa uban.

Mga Stake, mga Misyon, ug mga District. Kadaghanan sa mga hiyograpikanhon nga mga dapit diin ang Simbahan giorganisar ang gibahin ngadto sa mga stake. Ang pulong nga *stake* gikan ni propeta Isaias, kinsa nanagna nga ang ulahing adlaw nga Simbahan mahimo nga sama sa usa ka tulda, nga hugot nga gihigot sa mga stake (tan-awa sa Isaias 33:20; 54:2). Sagad adunay 5 ngadto sa 12 ka mga ward ug mga branch sa usa ka stake. Ang kada stake gipangulohan og stake president, nga giabagan og duha ka mga counselor. Ang mga stake president mo-report ug modawat og mga panudlo gikan sa Presidency sa Seventy o sa Area Presidency.

Ang misyon maoy usa ka yunit sa Simbahan nga sagad nagsakup sa usa ka dapit nga mas dako pa kaysa nianang gisakop sa stake. Ang kada misyon gipangulohan og misyon president, nga giabagan og duha ka mga counselor. Ang mga misyon president direkta nga may tulubagon ngadto sa mga General Authority.

Maingon nga ang branch mas gamay nga bersyon sa ward, ang district mas gamay nga bersyon sa stake. Ang usa ka district giorganisar kon adunay igong gidaghanon sa mga branch nga nahimutang sa usa ka dapit, nga magtugot og sa sayon nga komunikasyon ug haruhay nga pagbiyahe ngadto sa mga miting sa district. Ang usa ka district president

Paghinulsol

gitawag aron mangulo ibabaw niini, uban sa panabang sa duha ka mga counselor. Ang district president mo-report ngadto sa presidency sa misyon. Ang usa ka district mahimo nga mapalambo ngadto sa usa ka stake.

Mga programa alang sa dili minyo nga mga miyembro. Daghan nga mga miyembro sa Simbahan wala gayud mag-minyo o nagbulag o nabiyuda. Kini nga mga miyembro nag-lakip sa duha ka mga grupo: Batan-ong mga hingkod nga dili minyo (nanag-edad og 18 ngadto sa 30) ug mga hingkod nga dili minyo (nanag-edad og 30 ug pataas).

Walay programa sa kinatibuk-ang Simbahan alang sa batan-ong mga hingkod ug mga hingkod nga dili minyo. Hinoon, kon adunay igong dili minyo nga mga miyembro nga nagpuyo sa usa ka dapit, ang lokal priesthood nga mga lider giawhag sa pagtawag og dili minyo nga mga representante, nga kinsa motrabaho ubos sa ilang pagdumala. Ang mga representante sa dili minyo nga mga miyembro magplano og mga kalihokan sama sa mga sayaw, pangserbisyo nga mga proyekto, ug mga fireside. Kini nga mga kalihokan maghatag sa mga dili minyo nga mga miyembro og mga kahigayunan sa pakighimamat ug sa paglig-on sa usag usa. Ang dili minyo nga mga miyembro giawhag usab sa pagpakigkita kanunay sa ilang mga lider sa priesthood aron hisgutan ang ilang mga panginahanglan ug sa ilang mga kahigayunan alang sa espiirituhanon nga pagtubo ug serbisyo.

Dugang nga mga pakisayran: D&P 107

Tan-awa usab sa Priesthood; Relief Society

Paghinulsol

Ang paghinulsol mao ang usa sa unang mga baruganan sa ebanghelyo (tan-awa sa Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4). Mahinungdanon kini sa imong kalipay niini nga kina-buhi ug hangtud sa kahangturan. Ang paghinulsol mas labaw pa kaysa pag-ila lamang sa sayop nga mga binuhatan. Usa

kini ka kausaban sa hunahuna ug kasingkasing nga maghatag kanimo og bag-ong panan-aw mahitungod sa Dios, mahitungod sa imong kaugalingon, ug mahitungod sa kalibutan. Naglakip kini sa pagpalayo sa sala ug pagduol sa Dios alang sa kapasayloan. Naaghat kini tungod sa gugma alang sa Dios ug sa kinasingkasing nga tinguha sa pagsunod sa Iyang mga sugo.

Ang Panginahanglan alang sa Paghinulsol

Ang Ginoo mipahayag nga “walay hugaw nga butang nga makapanunod sa gingharian sa langit” (Alma 11:37). Ang imong mga sala nakahimo kanimo nga mahugaw—dili takus nga mobalik ug mopuyo diha sa atubangan sa imong Langitnong Amahan. Magdala usab kini ug kasakit sa imong mga kalag niini nga kinabuhi.

Pinaagi sa Pagtubos ni Jesukristo, ang Langitnong Amahan mihatag sa mao lamang nga paagi alang kanimo nga mapasaylo sa imong mga sala (tan-awa sa “Pagpasaylo,” mga pahina 168–71). Si Jesukristo miantus sa silot alang sa imong mga sala aron ikaw mapasaylo kon kinasingkasing ang imong paghinulsol. Samtang ikaw maghinulsol ug mosalig sa Iyang makaluwas nga grasya, ikaw malimpyohan gikan sa sala. Siya mipahayag:

“Ako nagsugo kanimo sa paghinulsol—paghinulsol, tingali unya Ako mohampak kanimo pinaagi sa pulong sa akong ba-ba, ug pinaagi sa akong kaligutgut ug pinaagi sa akong kasuko, ang imong mga pag-antus masakit—unsa ka sakit ikaw wala masayud, unsa ka hilabihan kaanindot ikaw wala masayud, oo, unsa kalisud sa pag-antus ikaw wala masayud.

“Kay tan-awa, Ako, ang Dios, nag-antus niini nga mga butang alang sa tanan, nga sila unta dili mag-antus kon sila maghinulsol;

“Apan kon dili sila maghinulsol sila kinahanglan gayud nga mag-antus sama kanako;

“Kansang pag-antus nakapahimo sa akong kaugalingon gani ang Dios, ang labing halangdon sa tanan sa pagkurog tungod sa kasakit, ug sa pag-agas sa dugo sa matag lungag sa panit, ug sa pag-antus sa lawas ug sa espiritu—ug buot nga Ako unta dili moinom sa mapait nga kopa ug mobiya—

“Bisan pa niana, himaya ngadto sa Amahan, ug Ako naka-ambit ug nakahuman sa akong mga pagpangandam alang sa mga katawhan” (D&P 19:15–19).

Ang Kakuyaw sa Paglangaylangay sa Paghinulsol

Awaw ipangatarungan ang imong mga sala o ang paglangaylangay sa paghinulsol. Si Amulek mipahimangno: “Kini nga kinabuhi mao nga panahon alang sa mga tawo sa pagpangandam sa pagsugat sa Dios; oo, tan-awa ang adlaw niini nga kinabuhi mao ang adlaw alang sa mga tawo sa paghimo sa ilang mga buluhaton. . . . Ako mohangyo kaninyo nga kamo dili maglangay sa adlaw sa inyong paghinulsol hangtud sa katapusan; kay human niini nga panahon sa kinabuhi diin gihatag kanato aron pagpangandam alang sa kahangturan, tan-awa, kon kita dili mopauswag sa atong panahon samtang ania pa niini nga kinabuhi, human niana moabut ang kangitngit sa kagabhion diin wala nay buluhaton nga mahimo” (Alma 34:32–33).

Mga Elemento sa Paghinulsol

Ang paghinulsol maoy usa ka masakit nga pamaagi, apan modala kini ngadto sa kapasayloan ug mahangturon nga kalinaw. Pinaagi ni propeta Isaias, ang Ginoo miingon, “Bisan pa ang inyong mga sala mapula sila pagapution ingon sa nieve; bisan pa sila lubos mapula, sila mahimong sama sa maputing balhibo sa carnero” (Isaias 1:18). Niini nga dispensasyon ang Ginoo misaad, “Siya kinsa naghinulsol sa iyang mga sala, ang mao gipasaylo, ug Ako, ang Ginoo, dili na mahinumdom” (D&P 58:42). Ang paghinulsol naglakip sa mosunod nga mga elemento:

Hugot nga pagtuo sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. Dako ang gahum sa sala. Aron mahimong gawasnon niini, kinahanglan gayud nga ikaw moduol sa imong Langitnong Amahan ug mag-ampo diha sa hugot nga pagtuo. Mahimo nga si Satanas modani kanimo nga dili takus sa pag-ampo—nga ang Langitnong Amahan wala kaayo mahimuot kanimo nga dili gayud Niya dunggon ang imong mga pag-ampo. Bakak kini. Ang imong Amahan sa Langit kanunay nga andam sa pagtabang kanimo kon ikaw moduol Kaniya uban sa mahinulsulon nga kasingkasing. Aduna Siya’y gahum sa pag-aayo kanimo ug sa pagtabang kanimo nga modaug batok sa sala.

Ang paghinulsol maoy usa ka buhat sa hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo—usa ka pag-ila sa gahum sa Iyang Pagtubos. Hinumdumi nga ikaw mahimong mapasaylo lamang pinaagi sa Iyang mga pamaagi. Samtang ikaw mapasalamaton nga moila sa Iyang Pagtubos ug Iyang gahum sa paglimpyo kanimo gikan sa sala, ikaw makahimo sa “pagbansay sa inyong hugot nga pagtuo ngadto sa paghinulsol” (Alma 34:17).

Kasubo alang sa Sala. Aron mapasaylo, kinahanglan gayud nga imong ilhon sa imong kaugalingon nga ikaw nakasala. Kon ikaw naningkamot sa pagsunod sa ebanghelyo, ang ingon nga pag-ila magdala kanimo ngadto sa “diosnon nga kasubo,” nga “mosangpot sa paghinulsol nga magaaag ngadto sa kaluwasan” (2 Mga Taga-Corinto 7:10). Ang Diosnon nga kasubo dili moabut tungod sa natural nga mga sangputanan sa sala o tungod sa kahadlok sa silot; hinoon, moabut kini tungod sa pag-ila nga ikaw wala makapahimuot sa imong Langitnong Amahan ug sa imong Manluluwas. Kon ikaw makasinati og diosnon nga kasubo, ikaw adunay kinasingsing nga tinguha alang sa kausaban ug sa pagkamaayunon nga mosunod sa matag gikinahanglan alang sa pagpasaylo.

Pagkumpisal. “Kadtong nagatabon sa iyang kalapasan dili mouswag: apan bisan kinsa nga nagasugid ug nagabiya

kanila makadawat og kalooy” (Mga Proverbio 28:13). Ang mahinungdanon sa pagpasaylo mao ang usa ka hingpit nga pag-uyon sa pagtug-an ngadto sa imong Langitnong Amahan sa tanan nimong nabuhat. Luhod sa Iyang atubangan sa mapainubsanon nga pag-ampo, nga nag-angkon sa imong mga sala. Ikumpisal ang imong kaulaw ug sala, ug dayon pangamuyo alang sa panabang.

Bug-at nga mga kalapasan, sama sa mga paglapas sa balaod sa kaputli mahimo nga mahimutang sa piligro ang imong pagkamiyembro sa Simbahan. Busa, kinahanglan nga imong ikumpisal kini nga kasal-anan ngadto sa Ginoo ug sa Iyang mga representante diha sa Simbahan. Gihimo kini ubos sa pag-atiman sa imong bishop o presidente sa branch ug possible sa imong presidente sa stake o misyon, kinsa nagserbisyo isip magbalantay ug mga maghuhukom diha sa Simbahan. Samtang ang Ginoo lamang ang makahimo sa pagpasaylo sa mga sala, kini nga mga lider sa priesthood nagdala og mahinungdanon nga tahas sa pamaagi sa paghinulsol. Ilang tagoon ang imong pagkumpisal ug ikaw tabangan sa tibuok nga pamaagi sa paghinulsol. Pagmatinuuron sa hingpit ngadto kanila. Kon kabahin lang ang imong gikumpisal, nga naghigot lamang og mas ubos nga kasaypanan, ikaw dili makasulbad sa mas labaw pa kabug-at, nga wala ikatug-an nga kalapasan. Ang imong dali nga pagsugod niini nga pamaagi, mas dali nga makakaplag og kalinaw ug hingpit nga kalipay nga moabut uban sa milagro sa pagpasaylo.

Ang pagbiya sa Sala. Bisan tuod kon ang pagkumpisal usa kamahinungdanon nga elemento sa paghinulsol, dili pa kini paigo. Ang Ginoo nag-ingon, “Pinaagi niini kamo masayud kon ang usa ka tawo naghinulsol sa iyang mga sala—tan-awa siya mokumpisal kanila ug mobiya kanila” (D&P 58:43).

Pagpatunhay og usa ka walay hunong, makanunayon nga tinguha nga dili na gayud nimo usbon ang kalapasan. Kon imong huptan kini nga pasalig, ikaw dili na gayud makasinati pag-usab sa kasakit niana nga sala.

Paglikay dayon gikan sa bisan unsang peligro nga sitwasyon. Kon usa ka piho nga sitwasyon makapahimo kanimo sa pagpakasala o makapahimo kanimo nga makasala, pahawa. Dili mahimo nga ikaw magpaduol sa tintasyon ug magdahum nga mabuntog ang sala.

Pagpahiuli. Kinahanglan gayud nga imong ipahiuli kutob sa mahimo ang tanan nga nadaut tungod sa imong mga binuhatan, bisan kon kabtangan kana sa usa ka tawo o maayong kadunggan sa usa ka tawo. Mauyunon nga pagpahiuli nagpakita ngadto sa Ginoo nga buhaton nimo ang tanang mahimo aron maghinulsol.

Matarung nga Pagpuyo. Dili paigo nga simpleng sulayan lamang ang pagbatok sa dautan o wad-on ang sala sa imong kinabuhi. Kinahanglan gayud nga pun-on nimo ang imong kinabuhi uban sa pagkamatarung ug mosalmot sa mga kalihokan nga magdala og espirituhanon nga gahum. Ipaunlod ang imong kaugalingon diha sa mga kasulatan. Pag-ampo kada adlaw aron ang Ginoo mohatag kanimo og kalig-on nga labaw pa sa imong kaugalingon. Usahay, pagpuasa alang sa espisyal nga mga panalangin.

Ang hingpit nga pagkamasulundon magdala og hingpit nga gahum sa ebanghelyo sa imong kinabuhi, lakip ang pagdugang og kalig-on sa pagbuntog sa imong mga kahuyang. Kini nga pagkamasulundon naglakip sa mga kalihokan nga sa una wala tingali nimo mahunahuna nga kabahin sa paghinulsol, sama sa pagtambong sa mga miting, pagbayad sa ikapulog, paghatag og serbisyo, ug sa pagpasaylo sa uban. Ang Ginoo misaad, “Siya nga maghinulsol ug magbuhat sa mga sugo sa Ginoo mapasaylo” (D&P 1:32).

Dugang nga mga pakisayran: Lucas 15:11–32; 2 Nephi 9:19–24; Mosiah 4:1–3, 10–13; 26:30–31; D&P 18:10–16

Tan-awa usab sa Pagtubos ni Jesukristo; Bunyag; Mga Konseho sa Pagdisiplina sa Simbahan; Hugot nga Pagtuo; Pagpasaylo; Plano sa Kaluwasan; Sala; Tintasyon

Paghukom sa Uban

Usahay ang mga tawo mobati nga sayop ang paghukom sa uban sa bisan unsang paagi. Samtang tinuod kini nga kinahanglang dili ka mopanghimaraut sa uban o mohukom kanila sa dili matarung nga paagi, kinahanglan ka nga mohimo og mga paghukom kabahin sa mga ideya, mga sitwasyon, ug mga tawo sa tibuok nimong kinabuhi. Ang Ginoo mihatag og daghang mga sugo nga dili nimo matuman kon walay pagahimoon nga mga paghukom. Pananglitan, Siya miingon: “Kinahanglan magbantay kamo sa mga mini nga propeta. . . . maila ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga” (Mateo 7:15–16) ug “Pahawa kamo gikan sa mga dautan” (D&P 38:42). Kinahanglan kang mohimo og mga paghukom sa mga tawo sa daghan sa imong importante nga mga desisyon, sama sa pagpili og mga higala, pagbotar alang sa mga lider sa gobyerno, ug pagpili og usa ka mahangturong kapikas.

Ang paghukom usa ka importante nga gamit sa imong kabubut-on ug nagkinahanglan og labihan nga pag-amping, ilabi na kon maghimo ka og mga paghukom kalabut sa ubang mga tawo. Ang tanan nimong mga paghukom kinahanglang giniyahan sa matarung nga mga sumbanan. Hinumdumi nga ang Dios lamang, kinsa nasayud sa matag kasingkasing sa indibidwal, ang makahimo og katapusang mga paghukom sa mga indibidwal (tan-awa sa Pinadayag 20:12; 3 Nephi 27:14; D&P 137:9).

Ang Ginoo mihatag og pasidaan aron paggiya kanato sa atong paghukom sa uban: “Kay sa bisan unsa nga paghukom nga kamo mihukom, kamo pagahukman; ug sa bisan unsa nga sukod kamo magsukod, kini mao ang isukod kaninyo pagbalik. Apan ngano nga motan-aw kamo sa puling nga anaa sa mata sa inyong igsoon, apan wala maghunahuna nga adunay babag nga kahoy sa inyong kaugalingon nga mata? O sa unsa nga paagi kamo moingon ngadto sa inyong igsoon: Kuhaon ko ang puling sa imong mata—ug tan-awa, ang babag nga kahoy anaa sa imong kaugalingon nga mata? Kamo mga maut, unaha pagkuha ang babag nga kahoy sa inyong kauga-

lingon nga mata; ug unya kamo makakita pag-ayo sa pagkuha sa puling gikan sa mata sa inyong igsoon” (3 Nephi 14:2–5).

Niini nga tudling sa kasulatan ang Ginoo nagtudlo nga ang usa ka sayop nga atong makita sa lain sa kasagaran sama sa usa ka gamay nga puling sa mata nianang tawhana, itandi sa atong kaugalingong mga sayop, nga daw sama sa usa ka labihan kadako nga babag nga kahoy diha sa atong mga mata. Usahay mopokus kita sa mga sayop sa uban imbis nga maninguha sa pagpalambo sa atong mga kaugalingon.

Ang imong matarung nga mga paghukom kalabut sa uban makahatag sa gikinahanglan nga giya alang kanila ug, sa pipila ka mga sitwasyon, panalipod alang kanimo ug sa imong pamilya. Atubanga ang bisan unsa sa ingon nga paghukom uban sa pag-amping ug kalooy. Kutob sa imong mahimo, hukmi ang mga kahintang sa mga tawo kaysa maghukom sa mga tawo mismo. Kon posible, likayi ang paghimo og mga paghukom hangtud nga makabaton ka og igo nga kahibalo sa mga panghitabo. Kanunay nga magmahimong sensitibo ngadto sa Balaang Espiritu, kinsa makagiya sa imong mga desisyon. Hinumdumi ang tambag ni Alma ngadto sa iyang anak nga si Corianton: “Tan-awa nga ikaw maloloy-on ngadto sa imong mga kaigsoonan; pakigsabut nga makiangayon, paghukom nga makatarunganon, ug pagbuhat og maayo sa kanunay” (Alma 41:14).

Dugang nga mga pakisayran: 1 Samuel 16:7; Moroni 7:14–19; D&P 11:12

Tan-awa usab sa Gugmang Putli; Pagpasaylo; Gugma; Kalooy

Pagkaadik/ Adiksiyon (*Tan-awa ang* Sugal; Pornograpiya; Pulong sa Kaalam)

Pagkabanhaw

Tungod sa pagkapukan ni Adan ug Eva, kita nahimong ulipon sa pisikal nga kamatayon, nga mao ang pagpahimulag sa espiritu gikan sa lawas. Pinaagi sa Pagtubos ni Jesukristo, ang tanang mga tawo mabanhaw—maluwas gikan sa pisikal

nga kamatayon (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 15:22). Ang pagkabanhaw mao ang panaghiusa og balik sa espiritu uban sa lawas diha sa hingpit, imortal nga kahimtang, dili na mahimo nga ulipon sa sakit o kamatayon (tan-awa sa Alma 11:42–45).

Ang Manluluwas mao ang unang tawo niini nga kalibutan nga nabanhaw. Ang Bag-ong Tugon naglangkob og pipila ka mga asoy nga nagpamatuod nga Siya mibangon gikan sa lubnganan (tan-awa sa Mateo 28:1–8; Marcos 16:1–14; Lucas 24:1–48; Juan 20:1–29; 1 Mga Taga-Corinto 15:1–8; 2 Pedro 1:16–17).

Sa diha nga ang nabanhaw nga Ginoo mipakita ngadto sa Iyang mga Apostoles, gitabangan Niya sila nga makasabut nga Siya adunay lawas sa unod ug mga bukog. Siya miingon, “Tan-awa ninyo ang akong mga kamot ug mga tiil, nga mao gayud ako. Hikapa ninyo ako ug tan-awa, kay ang espiritu walay unod ug mga bukog ingon sa inyong nakita nga ania kanako” (Lucas 24:39). Mipakita usab siya ngadto sa mga Nephite human sa Iyang Pagkabanhaw (tan-awa sa 3 Nephi 11:10–17).

Sa panahon sa pagkabanhaw, kita mahimo nga “pagahukman sumala sa [atong] mga buhat. . . . Kita pagadad-on aron mobarug sa atubangan sa Dios, masayud sama nga kita nasayud karon, ug adunay matin-aw nga panunduman sa tanan nga atong mga kasaypanan” (Alma 11:41, 43). Ang mahangturong himaya nga atong madawat mag-agad sa atong pagkamatinud-anon. Bisan tuod ang tanang mga tawo pagabanhawon, kadto lamang miduol ni Kristo ug miambit sa kahingpitan sa Iyang ebanghelyo ang makapanunod og kahimaayan didto sa celestial nga gingharian.

Ang pagbaton og pagsabut ug pagpamatuod sa pagkabanhaw ang makahatag kanimo og paglaum ug panan-awon samtang ikaw nakasinati sa mga hagit, mga pagsulay, ug mga kalampusan sa kinabuhi. Ikaw makakaplag og kahupayan diha sa kasiguroan nga ang Manluluwas buhi ug nga pinaagi sa Iyang Pagtubos, “siya mibugto sa mga higot sa kamatayon,

aron ang lubnganan walay kadaugan, ug aron ang kahapdos sa kamatayon kinahanglan lamyon diha sa mga paglaum sa himaya" (Alma 22:14).

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 25:8; 26:19; Juan 5:25–29; 11:25–26; 1 Mga Taga-Corinto 15; Enos 1:27; Alma 40:23–26; 41; Mormon 9:12–14; D&P 88:15–16; 93:33–34; Moises 1:39

Tan-awa usab sa Pagtubos ni Jesukristo; Kamatayon, Pisikal; Mga Gingharian sa Himaya; Plano sa Kaluwasan; Kaluwasan; Kalag

Pagka-inordinahan nang Daan

Sa kalibutan sa wala pa dinhi sa yuta, ang Dios mitudlo og pihong mga espiritu sa pagtuman sa tino nga mga misyon sa panahon sa ilang mortal nga mga kinabuhi. Gitawag kini og pagka-inordinahan nang daan.

Ang pagka-inordinahan nang daan wala mogarantiya nga ang mga indibidwal makadawat sa pihong mga calling o mga responsibilidad. Ang maong mga oportunidad moabut niining kinabuhia isip resulta sa matarung nga paggamit sa kabubuton, sama nga ang pagka-inordinahan nang daan miabut isip resulta sa pagkamatarung didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta.

Si Jesukristo gi-ordinahan nang daan sa pagpahinabo sa Pag-ula, nahimong "ang Kordero nga gipatay sa wala pa ang pagkatukod sa kalibutan," (Pinadayag 13:8; tan-awa usab sa 1 Pedro 1:19–21). Ang mga kasulatan naghisgut sa uban kinsa gi-ordinahan nang daan. Si propeta Abraham nahibalo kabahin sa iyang pagka-inordinahan nang daan sa dihang nakadawat siya og panan-awon diin nakakita siya nga dihay "daghan sa mga halangdon ug bantugan" taliwala sa mga espiritu sa kalibutan sa mga espiritu sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta. Miingon siya: "Nakita sa Dios nga kini nga mga kalag mga maayo, ug siya mitindog diha sa taliwala kanila, ug miingon: Kini sila Ako mohimo nga akong mga magmamando; kay siya nagtindog uban niadto nga mga espiritu, ug siya nakaamgo nga sila mga maayo; ug siya miingon ngari

Pagkakabig

kanako: Abraham, ikaw usa kanila; ikaw napili sa wala pa ikaw matawo” (Abraham 3:22–23). Ang Ginoo misulti kang Jeremias, “Sa wala pa ikaw buhata nako diha sa tiyan naila ko na ikaw; ug sa wala pa ikaw mogula sa tagoangkan gibalaan ko na ikaw, ug gitudlo ko ikaw nga manalagna alang sa mga nasud” (Jeremias 1:5). Si Juan Bautista gi-ordinahan nang daan sa pag-andam sa mga tawo alang sa mortal nga panga-lagad sa Manluluwas (tan-awa sa Isaias 40:3; Lucas 1:13–17; 1 Nephi 10:7–10).

Ang doktrina kabahin sa pagka-inordinahan nang daan magamit ngadto sa tanang mga miyembro sa Simbahan, dili lamang ngadto sa Manluluwas ug sa Iyang mga propeta. Sa wala pa ang paglalang sa yuta, matitud-anong mga babaye gihatagan og pihong mga responsibilidad ug matitud-anong mga lalaki gi-ordinahan nang daan sa pihong mga katung-danan sa priesthood. Bisan tuod nga wala ka mahinumdom nianang panahona, sigurado kang miuyon sa pagtuman sa mahinungdanong mga buluhaton sa pagserbisyo sa imong Amahan. Samtang magpakita ka sa imong kaugalingon nga takus, hatagan ka og mga oportunidad sa pagtuman sa mga buluhaton nga nianang higayuna imong nadawat.

Dugang nga mga pakisayran: Alma 13:1–9; D&P 138:53–56

Tan-awa usab sa Kabubut-on; Plano sa Kaluwasan

Pagkakabig

“Pagkakalibutanon sa hunahuna mao ang kamatayon,” mipahayag si Apostol Pablo, “apan ang panghunhuna alang sa espiritu mosangput sa kinabuhi og kalinaw” (Mga Taga-Roma 8:6; tan-awa usab sa 2 Nephi 9:39). Sa atong napukan nga kahimtang, sa kanunay nakigbisog kita sa tintasyon, ug usahay mosunod kita “sumala sa kabubut-on sa tawo ug sa dautan nga anaa niana” (2 Nephi 2:29; tan-awa usab sa “Pagkapukan,” mga pahina 145–49 niini nga libro). Aron makahimo sa pagdawat og panalangin sa kinabuhing dayon, nagkinahanglan kita nga mahimong “espirituhanon

sa hunahuna” ug mobuntog sa atong dili matarung nga mga tinguha. Kinahanglan kita nga mag-usab. Sa mas tukma nga paagi, kinahanglan kita nga *mausab*, o makabig, pinaagi sa gahum sa Pag-ula sa Manluluwas ug pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo. Kini nga proseso ang gitawag og pagkakabig.

Ang pagkakabig naglakip sa pag-usab sa pamatasan, apan labaw pa sa pamatasan; kausaban kini sa mismo natong kinaiya. Hilabihan kini kamahinungdanon nga kausaban nga ang Ginoo ug ang Iyang mga propeta nagpasabut niini isip usa ka pagkatawo pag-usab, usa ka kausaban sa kasingkasing ug usa ka bunyag sa kalayo. Ang Ginoo miingon:

“Ayaw pagkahibulong nga ang tanan nga katawhan, oo, nga mga lalaki ug mga babaye, tanan nga mga kanasuran, mga kaliwatan, mga pinulongan ug mga katawhan, kinahanglan matawo pag-usab; oo, matawo sa Dios, mausab gikan sa ilang kalibutanon ug napukan nga kahimtang, ngadto sa usa ka kahimtang sa pagkamatarung, ingon nga natubos sa Dios, nahimo nga iyang anak nga mga lalaki ug anak nga mga babaye;

“Ug sa ingon sila nahimo nga bag-o nga mga linalang; ug hangtud sila mobuhat niini, sila dili gayud makapanunod sa gingharian sa Dios” (Mosiah 27:25–26).

Ang Proseso sa Pagkakabig

Ang pagkakabig maoy usa ka proseso, dili usa ka panghitabo. Ikaw nahimong kinabig isip resulta sa imong matarung nga mga paningkamot sa pagsunod sa Manluluwas. Kini nga mga paningkamot naglakip sa pagbansay sa hugot nga pagtuo kang Jesukristo, paghinulsol sa sala, nabunya-gan, modawat sa gasa sa Espiritu Santo, ug molahutay hangtud sa katapusan diha sa hugot nga pagtuo.

Bisan tuod ang pagkakabig milagroso ug makapausab sa kinabuhi, usa kini ka malinawon nga milagro. Malaanghel nga mga pagbisita ug ubang kahibudngan nga mga panghitabo dili magdala og pagkakabig. Bisan gani si Alma, nga

kinsa nakakita og usa ka anghel, nakabig human lamang siya “nagpuasa ug nag-ampo sa daghan nga mga adlaw” alang sa usa ka saksi sa kamatuoran (Alma 5:46). Ug si Pablo, nga kinsa nakakita sa nabanhaw nga Manluluwas, mitudlo nga “walay makaingon, si Jesus Ginoo, nga dili pinaagi sa Espiritu Santo” (1 Mga Tag-Corinto 12:3).

Tungod kay ang pagkakabig usa ka malinawon, makanunayon nga proseso, mahimo nga nakabig na ka karon ug wala makamatikod niini. Mahimo nga ikaw sama sa mga Lamanite nga kinsa, tungod sa ilang hugot nga pagtuo ni [Kristo] sa panahon sa ilang pagkakabig gibunyagan uban sa kalayo ug uban sa Espiritu Santo, ug sila wala masayud niini” (3 Nephi 9:20). Ang imong mapadayunon nga mga paningkamot sa pagbansay sa hugot nga pagtuo ug mosunod sa Manluluwas modala ngadto sa mas mahinungdanon pa nga pagkakabig.

Mga Kinaiya sa mga Tawo nga Kinsa Mga Nakabig

Ang Basahon ni Mormon naghatag og mga paghulagway sa mga tawo nga kinsa nakabig ngadto sa Ginoo:

Sila nagtinguha sa pagbuhat og maayo. Ang katawhan ni Haring Benjamin mipahayag, “Ang Espiritu sa Ginoong Makagagahum, . . . nakahimo og dako nga kausaban dinhi kanamo, o dinhi sa among mga kasingkasing, nga kami wala nay hilig sa pagbuhat og dautan, apan sa pagbuhat og maayo sa kanunay” (Mosiah 5:2). Si Alma nagsulti kabahin sa mga tawo kinsa “dili makatan-aw sa sala gawas kon kini paubanan sa kasilag” (Alma 13:12).

Sila wala makigbatok sa Ginoo. Si Mormon nagsulti kabahin sa usa ka pundok sa mga Lamanite nga kinsa dautan ug giuhaw sa dugo apan kinsa “nakabig ngadto sa Ginoo” (Alma 23:6). Kini nga katawhan miilis sa ilang ngalan ngadto sa Anti-Nephi-Lehies ug “nahimo nga usa ka matarung nga mga katawhan; sila mihunong sa paggamit sa mga hinagiban sa ilang pagsukol, nga sila wala na makig-away batok sa Dios, ni batok ni bisan kinsa sa ilang mga kaisugsoonan” (Alma 23:7).

Sila mipagpakigbahin sa ebanghelyo. Si Enos, Alma ang Tigulang, Alma ang Batan-on, ang anak nga mga lalaki ni Mosiah, Amulek, ug Zeezrom mipahinungod sa ilang mga kaugalingon sa pagsangyaw sa ebanghelyo human sila makabig ngadto sa Ginoo (tan-awa sa Enos 1:26; Mosiah 18:1; Mosiah 27:32–37; Alma 10:1–12; 15:12).

Sila napuno sa gugma. Human ang nabanhaw nga Manluluwas mibisita sa mga Amerika, “ang tanan nga mga katawhan nakabig ngadto sa Ginoo, diha sa ibabaw sa tibuok yuta, mga Nephite ug mga Lamanite, ug walay mga panagbingkil ug mga panaglalis diha kanila, ug matag tawo mitagad nga makiangayon sa usag usa. . . .

“Ug nahinabo nga walay panagbingkil diha sa yuta, tungod sa gugma sa Dios nga anaa sa mga kasingkasing sa mga katawhan.

“Ug wala nay mga kasina, ni panagbangi, ni kagubot, ni malaw-ay nga mga buhat, ni mga pamakak, ni mga pagbuno, ni bisag unsa nga matang sa pagkamaulagon; ug sa pagkamatuod wala nay mga katawhan nga labaw pa kamalipayon sa tanan nga mga katawhan nga gilalang sa kamot sa Dios.

“Wala nay mga tulisan, ni mga mamumuno, ni adunay mga Lamanite, ni bisan unsa nga matang nga pundok sa mga katawhan; apan sila nagkahiusa, mga anak ni Kristo, ug manununod sa gingharian sa Dios” (4 Nephi 1:2, 15–17).

Naninguha alang sa mas Mahinungdanon nga Pagkakabig

Ikaw adunay nag-una nga responsibilidad alang sa imong kaugalingong pagkakabig. Walay usa nga makabig tungod kanimo, ug walay usa nga makapugos kanimo nga makabig. Hinoon, ang ubang makatabang nimo sa proseso sa pagkakabig. Pagkat-on gikan sa matarung nga mga panig-ingnan sa mga miyembro, mga lider ug mga magtutudlo sa Simbahan, ug mga lalaki ug mga babaye diha sa mga kasulatan.

Ang imong kapasidad sa pagsinati og usa ka gamhanan nga kausaban sa kasingkasing magkadugang samtang

nankingamot ka sa pagsunod sa hingpit nga ehemplo sa Manluluwas. Pagtuon sa mga kasulatan, pag-ampo diha sa hugot nga pagtuo, paghupot sa mga sugo, ug magsiksik sa makanunayon nga panag-uban sa Espiritu Santo. Samtang ikaw nagpadayon sa proseso sa pagkakabig, ikaw makadawat og “hilabihan ka dako nga hingpit nga kalipay,” sama sa gihimo sa katawhan ni Haring Benjamin sa diha nga ang Espiritu “nakahimo og dako nga kausaban sa [ilang] mga kasingkasing” (tan-awa sa Mosiah 5:2, 4). Ikaw makahimo sa pagsunod sa tambag ni Haring Benjamin nga “magmakanunayon ug dili mausab, sa kanunay puno sa mga maayo nga buhat, nga si Kristo, ang Ginoong Dios nga Makagagahum, mahimo nga mosilyo kaninyo nga iya, og ikaw mahimo nga dad-on ngadto sa langit, nga ikaw mahimo nga makaangkon sa walay katapusan nga kaluwasan ug kinabuhi nga dayon” (Mosiah 5:15).

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 18:3; Lucas 22:32; Alma 5:7–14

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Bunyag; Espiritu Santo; Kaluwasan

Pagkamapainubsanon

Ang pagkamapainubsanon mao ang pag-ila sa mapasalamatong paagi sa imong pagdepende diha sa Ginoo—ang pag-sabut nga ikaw kanunay nanginahanglan sa Iyang suporta. Ang pagkamapainubsanon mao ang pag-ila nga ang imong mga talento ug mga abilidad mga gasa gikan sa Dios. Dili kini usa ka timailhan sa kahuyang, pagkamaulawon, o kahadlok; usa kini ka pagpaila nga ikaw nasayud diin ang imong tinuod nga kalig-on naggikan. Mahimo kang mapainubsanon ug walay kahadlok. Mahimo kang mapainubsanon ug maisug.

Si Jesukristo mao ang atong pinakamaayong ehemplo sa pagkamapainubsanon. Atol sa Iyang mortal nga pangalagad, kanunay Siyang moila nga ang Iyang kalig-on miabut tungod sa Iyang pagsalig sa Iyang Amahan. Miingon Siya: “Ako walay arang mahimo sa akong kaugalingon. . . . Wala ko man tinguhaa ang pagbuhat sa akong kaugalingong kabubut-on,

kondili sa kabubut-on sa Amahan nga nagpadala kanako” (Juan 5:30).

Ang Ginoo molig-on kanimo samtang imong ipaubos ang imong kaugalingon atubangan Kaniya. Si Santiago nagtudlo: “Pagasantaon sa Dios ang mga mapahitas-on, apan sa mga mapaubsanon siya nagahatag og grasya. . . . Ipahiubos ninyo ang inyong kaugalingon sa atubangan sa Ginoo, ug siya magatuboy kaninyo” (Santiago 4:6, 10).

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 18:4; 23:12; 26:39; Lucas 22:42; 1 Pedro 5:5–6; Mosiah 4:11–12; 15:6–7; Alma 5:27–28; Helaman 3:33–35; Ether 12:27; D&P 12:8; 67:10; 112:10; 136:32–33

Pagkamasulundon

Didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, ang Langitnong Amahan midumala sa usa ka dakong Konseho sa Langit. Didto atong nahibaloan ang kabahin sa Iyang plano alang sa atong kaluwasan, nga naglakip og usa ka panahon sa pagsulay dinhi sa yuta: “Kita magbuhat og usa ka yuta diin kini sila mahimo nga makapuyo; ug kita mosulay kanila dinhi, aron pagsuta kon sila mobuhat ba sa tanan nga mga butang bisan unsa ang isugo sa Ginoo nga ilang Dios ngadto kanila” (Abraham 3:24–25). Usa ka rason nga ania ka sa yuta mao ang pagpakita sa imong pagkaandam nga motuman sa mga sugo sa Langitnong Amahan.

Daghang mga tawo ang mibati nga ang mga sugo naka-pabug-at ug kini milimitar sa kagawasan ug personal nga pagtubo. Apan ang Manluluwas nagtudlo nga ang tinuod nga kagawasan moabut lamang gikan sa pagsunod Kaniya: “Kon magpabilin kamo sa akong pulong, nan kamo tinuod gayud nga akong mga tinun-an; ug kamo makahibalo sa kamatuoran, ug ang kamatuoran magahatag kaninyog kagawasan” (Juan 8:31–32). Ang Dios naghatag og mga sugo alang sa imong kaayohan. Kini mahigugmaong mga panudlo alang sa imong kalipay ug sa imong pisikal ug espirituhanong kaayohan.

Si Propeta Joseph Smith nagtudlo nga ang pagkamasulundon sa mga sugo nagdala og mga panalangin gikan sa Dios. Miingon siya: “Adunay usa ka balaod, nga dili mausab nga sugo didto sa langit sa wala pa ang mga katukuran niini nga kalibutan, nga diha ang tanan nga mga panalangin gipasikad—ug kon kita makadawat og bisan unsa nga panalangin gikan sa Dios, kini tungod sa pagsunod niana nga balaod diin diha kini gipasikad” (D&P 130:20–21). Si Haring Benjamin nagtudlo usab niini nga baruganan. “Ako nagtinguha nga kamo kinahanglan maghunahuna sa bulahan ug sa malipayon nga kahimtang niadto nga naghupot sa mga sugo sa Dios,” siya mitambag. “Kay tan-awa, sila bulahan sa tanan nga mga butang, sa temporal ug sa espirituhanon; ug kon sila magpabilin nga matinud-anon hangtud sa katapusan sila pagadawaton ngadto sa langit, nga pinaagi niana sila mahimo nga mopuyo uban sa Dios diha sa usa ka kahimtang nga walay katapusan ang kalipay. O hinumdumi, hinumdumi nga kini nga mga butang tinuod; kay ang Ginoong Dios namulong niini” (Mosiah 2:41).

Ang atong pagkamasulundon sa mga sugo usa ka pagpahayag sa atong gugma alang sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. Ang Manluluwas miingon, “Kon nahigugma kamo kanako, inyong pagatumanon ang akong mga sugo” (Juan 14:15). Siya sa kaulahian namahayag: “Kon tumanon ninyo ang akong mga sugo, magapabilin kamo sa akong gugma; maingon nga gituman ko ang mga sugo sa akong Amahan ug nagapabilin ako diha sa iyang gugma” (Juan 15:10).

Dugang nga mga pakisayran: Josue 24:14–15; Ecclesiastes 12:13; Mateo 7:21; Juan 7:17; 1 Nephi 3:7; D&P 58:21–22; 82:8–10

Tan-awa usab sa Kabubut-on; Plano sa Kaluwasan

Pagkamatinuoron

Ang ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo namahayag, “Kita nagtuo sa pagkamatinuoron.” Ang pagkamatinu-

oron nagpasabut nga mahimong sinsero, matinud-anon, ug walay pagpanglingla sa tanang mga panahon.

Kon matinuoron ka sa tanang paagi, makahimo ka sa pagtagamtam sa kalinaw sa hunahuna ug makapabilin og respeto sa kaugalingon. Nakaugmad ka og kalig-on sa kinaiya, nga makatugot kanimo nga mahimong makaserbisyo sa Dios ug sa uban. Ikaw masaligan diha sa atubangan sa Dios ug niadtong anaa sa imong palibut.

Sa laing bahin, kon dili ka matinuoron sa imong mga pulong o mga lihok, imong gipasakitan ang imong kaugalingon ug sa kasagaran makapasakit usab sa uban. Kon mama-kak ka, mangawat, manikas, o mobaliwala sa paghatag og ensaktong trabaho alang sa imong sweldo, giwala nimo ang imong pagrespeto sa kaugalingon. Imong giwala ang giya sa Espiritu Santo. Mahimo nimong mabantayan nga imo nang naguba ang mga relasyon uban sa mga sakop sa pamilya ug mga higala ug ang mga tawo kon wala na mosalig kanimo.

Ang pagkamatinuoron sa kasagaran nagkinahanglan og kaisug ug sakripisyo, ilabi na kon ang uban mosulay sa pagdani kanimo sa pagpangatarungan sa dili matinuoron nga kinaiya. Kon imong mabantayan ang imong kaugalingon sa mao nga kahimtang, hinumdumi nga ang malungtarong kalinaw moabut gikan sa pagkamatinuoron mas labaw pa ka bililhon kaysa temporaryong kahupayan sa pagsunod sa daghan.

Dugang nga mga pakisayran: Exodo 20:16; 2 Nephi 9:34; D&P 97:8

Pagkapukan

Didto sa Tanaman sa Eden, and Dios misugo, “Sa matag kahoy sa tanaman ikaw mahimo nga gawasnon nga mokaon, apan ang kahoy sa kahibalo sa maayo ug sa dautan, ikaw dili mokaon niini, bisan pa niana, ikaw mahimo nga makapili alang sa imong kaugalingon, kay kini gihatag nganha kanimo; apan hinumdumi nga ako nagdili niini, kay sa adlaw nga ikaw mokaon niana ikaw sa pagkatinuod mamatay.”

(Moises 3:16–17). Tungod kay si Adan ug si Eva milapas niini nga sugo ug mikaon sa bunga sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug sa dautan, sila gihinginlan sa atubangan sa Ginoo (tan-awa sa D&P 29:40–41). Sa lain nga pagkasulti, sila nakasinati og espirituhanon nga kamatayon. Nahimo usab sila nga mortal—ubos sa pisikal nga kamatayon. Kini nga espiritwal ug pisikal nga makatayon mao ang gitawag og Pagkapukan.

Ang Atong Napukan nga Kahimtang

Isip mga kaliwatan ni Adan ug ni Eva, atong napanunod ang napukan nga kahimtang sa panahon sa pagkamortal (tan-awa sa Alma 42:5–9, 14). Kita gisalikway sa atubangan sa Ginoo ug naubos sa pisikal nga kamatayon. Nahimutang usab kita sa usa ka kahimtang sa pagbatok, diin kita gisulayan pinaagi sa mga kalisdanan sa kinabuhi ug sa mga tintasyon sa kaaway (tan-awa sa 2 Nephi 2:11–14; D&P 29:39; Moises 6:48–49).

Niining napukan nga kahimtang, adunay kita’y panagbangi tali kanato. Kita espiritu nga mga anak sa Dios, nga may potensyal nga mahimong “mag-aambit sa diosnong kinaiya” (2 Pedro 1:4). Bisan pa niana, “kami dili takus sa atubangan sa [Dios]; tungod sa pagkapukan ang among mga kinaiyahan nahimo nga mangil-ad sa kanunay” (Ether 3:2). Kinahanglan nga kanunay kita nga maningkamot sa pagbuntog sa dili matarung nga mga malawom nga pagbati ug mga tinguha.

Nagsubli sa mga pulong sa usa ka anghel, si Haring Benjamin miingon, “Kay ang kinaiyanhon nga tawo mao ang usa ka kaaway sa Dios, ug sa gihapon gikan pa sa pagkapukan ni Adan.” Si Haring Benjamin mipahimangno nga niining pagkakinaiyanhon, o pagkapukan, nga kahimtang, ang kada tawo mahimo nga kaaway sa Dios sa kahangturan “gawas kon siya motugyan ngadto sa mga pagdani sa Balaang Espiritu, ug isalikway ang iyang kinaiyanhon nga pagkatawo ug mahimo nga usa ka santos pinaagi sa pag-ula ni Kristo ang Ginoo, ug mahimo nga ingon sa usa ka bata,

manunuton, maaghup, mapainubsanon, mapailubon, puno sa gugma, maayunon sa pagdawat sa tanan nga mga butang diin ang Ginoo makakita nga angay ipahamtang nganha kaniya, bisan ingon sa usa ka bata nga motugyan sa iyang kaugalingon ngadto sa iyang amahan.” (Mosiah 3:19).

Mga Kaayohan sa Pagkapukan

Ang Pagkapukan usa kamahinungdanon nga bahin sa plano sa kaluwasan sa Langitnong Amahan (tan-awa sa 2 Nephi 2:15–16; 9:6). Kini adunay duha ka bahin nga direksyon—nahimo unta kini nga pagkapukan gikan sa mas taas nga kahimtang apan sinugdanan usab niini ang pagpadayon sa pag-uswag sa tawo. Agi og dugang sa pagpaila sa pisikal ug espiritwal nga kamatayon, naghatag usab kanato kini og kahigayunan nga matawo dinhi sa yuta ug sa pagkat-on ug paglambo. Pinaagi sa atong pagbansay sa kabubut-on ug sa atong kinasingkasing nga paghinulsol kon kita makasala, makaduol kita ngadto ni Kristo ug, pinaagi sa Iyang Pag-ula, pag-andam alang sa pagdawat sa gasa sa kinabuhing dayon. Si propeta Nephi mitudlo:

“Kon si Adan wala pa unta makalapas siya dili unta mapukan, apan siya magpabilin unta sa tanaman sa Eden. Ug ang tanan nga mga butang nga nalalang magpabilin unta sa mao nga kahimtang human sila malalang; ug sila tingali unta nagpabilin sa kahangturan ug walay katapusan.

“Ug si [Adan ug Eva] dili unta makabaton og mga anak; busa sila unta magpabilin diha sa usa ka kahimtang nga walay sala, walay hingpit nga kalipay, tungod kay sila wala makasinati sa pagkauyamat; walay gihimo nga maayo, kay sila wala makasinati og sala.

“Apan tan-awa, ang tanang mga butang nahimo diha sa kaalam kaniya kinsa nasayud sa tanan nga mga butang.

“Si Adan napukan aron ang mga tawo mahimo; ug ang mga tawo naingon, nga unta sila makabaton og hingpit nga kalipay”

Pagkapukan

“Ug ang Mesiyas moanhi sa kahingpitan sa panahon, nga aron siya motubos sa mga katawhan gikan sa pagkapukan” (2 Nephi 2:22–26; tan-awa usab sa mga bersikulo 19–21, 27).

Si Adan ug Eva mipahayag sa ilang pasalamat tungod sa mga panalangin nga miabut isip resulta sa Pagkapukan.

“Si Adan mihimaya sa Dios ug natagbaw, ug misugod sa pagpanagna mahitungod sa tanan nga mga banay sa yuta, nag-ingon: Daygon ang ngalan sa Dios, kay tungod sa akong kalapasan ang akong mga mata nabuka, ug niini nga kinabuhi ako adunay kalipay, ug usab sa unod ako makakita sa Dios.

“Ug si Eva, iyang asawa, nakadungog niining tanan nga mga butang ug nalipay, nag-ingon: “Kon dili pa unta sa atong kalapasan kita dili unta makaangkon og binhi, ug dili gayud masayud sa maayo ug sa dautan, ug sa kalipay sa atong katubsanan, ug sa kinabuhi nga dayon nga gihatag sa Dios ngadto sa tanan nga masulundon” (Moises 5:10–11).

Katubsanan gikan sa Pagkapukan

Tungod sa atong napukan, mortal nga kinaiya ug sa atong indibidwal nga mga sala, ang bugtong nato nga pag-laum anaa diha ni Jesukristo ug sa plano sa katubsanan.

Pinaagi sa Pag-ula, si Jesukristo, ang kada usa matubos gikan sa mga epekto sa Pagkapukan. Kita pagabanhawon, ug pagadalhon kita pagbalik ngadto sa atubangan sa Ginoo aron pagahukman (tan-awa sa 2 Nephi 2:5–10; Alma 11:42–45; Helaman 14:15–17).

Agi og dugang sa pagtubos kanato gikan sa malukupon nga mga epekto sa Pagkapukan, ang Manluluwas mahimong motubos kanato gikan sa atong kaugalingong mga sala. Sa atong napukan nga kahimtang, nakasala kita ug mipalayo sa atong mga kaugalingon gikan sa Ginoo, nga nagdala og espiritwal nga kamatayon sa atong mga kaugalingon. Sama sa gisulti ni Apostol Pablo, “Sanglit nakasala man ang tanan ug nakabsan sa himaya sa Dios” (Mga Taga-Roma 3:23). Kon kita magpabilin sa atong mga sala, dili kita

makapuyo sa atubangan sa Dios, kay “walay mahugaw nga butang nga makapuyo . . . sa iyang atubangan” (Moises 6:57). Sa mapasalamatong nga paagi, ang Pag-ula “mopahinabo sa mga kasabutan sa paghinulsol” (Helaman 14:18), nga naghimo niini nga posible alang kanato nga makadawat og kapasayloan sa atong mga sala ug magpuyo sa kahangturan sa atubangan diha sa Dios. Si Alma mitudlo, “Adunay gidugayon sa panahon nga gihatag ngadto sa tawo diin siya unta maghinulsol; busa kini nga kinabuhi nahimo nga usa ka kahintang sa pagsulay; usa ka panahon sa pagpangan-dam sa pagsugat sa Dios; usa ka panahon sa pagpangandam alang sa walay katapusan nga kahintang nga gipamulong pinaagi kanato, nga mao ang human sa pagkabanhaw sa mga patay” (Alma 12:24).

Pasalamat alang sa Maulaon nga Sakripisyo sa Manluluwas

Maingon nga wala gayud kita matinguha og pagkaon hangtud nga kita gigutom, dili kita hingpit nga magtinguha og mahangturon nga kaluwasan hangtud nga kita maka-amgo sa atong panginahanglan sa Manluluwas. Kini nga pag-ila moabut samtang nagtubo ang atong salabutan sa Pagkapukan. Sama sa gitudlo ni propeta Lehi, “Ang tanan nga mga katawhan anaa sa pagkahisalaag ug sa pagpakapukan nga kahintang, ug maingon sa hangtud, gawas kon sila modangop ngadto niini nga Manunubos” (1 Nephi 10:6).

Dugang nga mga pakisayran: Genesis 3; Mormon 9:12–14; Moises 4

Tan-awa usab sa Kabubut-on; Pag-ula ni Jesukristo; Orihinal nga Sala; Plano sa Kaluwasan; Sala

Pagkumpirma (*Tan-awa sa* Espiritu Santo; Pagpandong sa mga kamot)

Pagkontrol sa Pagpanganak

Kon ang minyo nga mga magtiayon pisikal nga makasarang, aduna silay kahigayunan nga paghatag og mortal nga

Paglalang

mga lawas alang sa espiritu nga mga anak sa Langitnong Amahan. Sila nagdala og dakong papel diha sa mahinungdanong plano sa kalipay, nga magtugot sa mga anak sa Dios nga makadawat og pisikal nga mga lawas ug makasinati og mortalidad.

Kon ikaw minyo, ikaw ug ang imong kapikas kinahanglan mag-istoryahanay kabahin sa imong sagradong responsibilidad sa pagdala og mga anak nganhi sa kalibutan ug moamuma kanila diha sa pagkamatarung. Sa pagbuhat nimo sa ingon, hunahunaa ang kasagrado ug kahulugan sa kinabuhi. Pamalandongi ang hingpit nga kalipay nga moabot kon adunay mga bata sulod sa panimalay. Hunahunaa ang mahangturon nga mga panalangin nga moabot gikan sa pag-angkon og maayong kaliwatan. Adunay pagpamatuod niini nga mga baruganan, ikaw ug ang imong kapikas mahimong andam sa paghukom sa mainampoong paagi kon pila kabuok ang ipanganak ug kon kanus-a manganak. Ang ingon nga mga desisyon anaa lamang kaninyong duha ug sa Ginoo.

Samtang kamo mag-istoryahanay kining sagrado nga butang, hinumdumi nga ang sekswal nga mga relasyon sulod sa kaminyoon gitugutan sa Dios. Samtang ang usa ka katuyoan niini nga mga relasyon mao ang paghatag og pisikal nga mga lawas sa mga anak sa Dios, lain nga katuyoan mao ang pagpadayag og gugma sa usag usa—sa pagbugkos sa bana ug asawa diha sa pagkamaunungon, pagkamatinudanon, konsiderasyon, ug komon nga katuyoan.

Paglalang

Ubos sa pagdumala sa Langitnong Amahan, si Jesukristo milalang sa mga langit ug sa yuta (tan-awa sa Mosiah 3:8; Moises 2:1). Gikan sa kasulatan nga gipadayag ngadto ni Propeta Joseph Smith, atong nasayran nga diha sa trabaho sa Paglalang, ang Ginoo miorganisar og mga elemento nga diha nang daan (tan-awa sa Abraham 3:24). Wala siya molalang sa

kalibutan og “gikan sa wala,” sama sa gituohan sa daghang mg tawo.

Ang mga kasulatan natudlo usab nga si Adan mao ang “una nga tawo sa tanan nga mga tawo” (Moises 1:34). Ang Dios milalang ni Adan ug ni Eva sa Iyang kaugalingong hitsura ug sa hitsura sa Iyang Bugtong Anak (tan-awa sa Moises 2:26–27).

Ang Paglalang maoy usa kamahinungdanon nga kabahin sa plano sa kaluwasan sa Langitnong Amahan. Naghatag kini nato og kahigayunan sa pag-anhi sa yuta, diin makadawat kita og pisikal nga lawas ug pagbansay sa atong kabubut-on. Sa Konseho sa mga Dios sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, ang mosunod nga pamahayag gihimo. “Kita manaog, kay adunay luna didto, ug modala kita niini nga mga butang, ug kita magbuhat og usa ka yuta diin kini sila mahimo nga makapuyo; ug kita mosulay kanila dinhi, aron pagsuta kon sila mobuhat ba sa tanan nga mga butang bisan unsa ang isugo sa Ginoo nga ilang Dios ngadto kanila” (Abraham 3:24–25).

Ikaw espiritu nga anak sa Dios, ug ang imong lawas gilalang sa Iyang hitsura. Aron sa pagpakita og pasalamat alang niini nga mga panalangin, ikaw mahimo nga moamping sa imong lawas pinaagi sa pagsunod sa Balaod sa Kaalam ug sa ubang mga sugo kabahin sa imong espirituhanon ug pisikal nga kahimsog (tan-awa sa D&P 89; tan-awa usab sa D&P 88:124). Mahimo usab ka nga morespeto sa ubang mga tawo isip mga anak sa Dios.

Isip manununod sa tanang katahum sa paglalang, ikaw mahimo nga moatiman sa yuta ug motabang sa pagpatunhay niini alang sa umaabot nga mga henerasyon.

Dugang nga mga pakisayran: Genesis 1–2; Mga Hebreohanon 1:1–2; 1 Nephi 17:36; D&P 38:1–3; 59:16–20; Moises 1–3; Abraham 4–5

Tan-awa usab sa Dios nga Amahan; Jesukristo; Plano sa Kaluwasan

Paglansang (*Tan-awa sa Pag-ula ni Jesukristo; Krus*)

Paglaum

Ang pulong nga *paglaum* usahay masaypan sa pagsabut. Sa atong inadlaw nga pinulongan, ang pulong sa kasagaran nagpasabut og kawalay kasiguroan. Pananglitan, mahimong mosulti kita nga naglaum kita og kausaban sa panahon o pagbisita sa usa ka higala. Sa pinulongan sa ebanghelyo, hinoon, ang pulong *paglaum* sigurado, dili mapaling-paling, ug aktibo. Ang mga propeta namulong kabahin sa pagbaton og “malig-on nga paglaum” (Alma 34:41) ug usa ka “buhing paglaum” (1 Pedro 1:3). Si propeta Moroni nagtudlo, “Kinsa kadto nga motuo sa Dios tingali uban sa kasiguroan molaum alang sa maayo nga kalibutan, oo, gani usa ka dapit diha sa tuo nga kamot sa Dios, kansang paglaum moabut pinaagi sa hugot nga pagtuo, naghimo og kalig-on ngadto sa mga kalag sa mga tawo, diin makahimo kanila nga lig-on ug makanunayon, sa kanunay puno sa maayo nga mga buhat, gitultulan ngadto sa paghimaya sa Dios” (Ether 12:4).

Kon aduna kita’y paglaum, mosalig kita sa mga saad sa Dios. Aduna kita’y hilum nga kasiguroan nga kon kita mohimo “og mga buluhaton sa pagkamatarung,” kita “maka-dawat sa [atong] ganti, gani ang kalinaw niini nga kalibutan, ug kinabuhi nga dayon diha sa kalibutan nga umaabut” (D&P 59:23). Si Mormon nagtudlo nga ang maong paglaum moabut lamang pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo: “Unsa kaha nga ikaw molaum? Tan-awa ako moingon nganha kaninyo nga kamo magbaton og paglaum pinaagi sa pag-ula ni Kristo ug sa gahum sa iyang pagkabanhaw, aron mabanhaw ngadto sa kinabuhi nga dayon, ug kini tungod sa inyong hugot nga pagtuo diha kaniya sumala sa saad” (Moroni 7:41).

Samtang maningkamot ka sa pagsunod sa ebanghelyo, magtubo ka sa imong abilidad aron nga “pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo magmadagayaon kamo sa paglaum” (Mga Taga-Roma 15:13). Magtubo ka diha sa paglaum samtang mag-ampo ka ug magtinguha sa kapasayloan sa Dios. Diha

sa Basahon ni Mormon, usa ka misyonaryo nga ginganlan og Aaron mipasalig sa usa ka hari sa mga Lamanite, “Kon ikaw maghinulsol sa tanan nimo nga mga sala, ug moyukbo sa atubangan sa Dios, ug motawag sa iyang ngalan sa hugot nga pagtuo, matuohon nga ikaw makadawat, niana ikaw makadawat sa paglaum diin ikaw nagtinguha” (Alma 22:16). Makabaton usab ikaw og paglaum samtang magtuon ka sa mga kasulatan ug mosunod sa mga pagtulun-an niini. Si Apostol Pablo nagtudlo, “Kay bisan unsay gisulat kaniadto, gisulat kini alang sa pagtuon kanato, aron nga pinaagi sa paulub ug pinaagi sa paglipay gikan sa mga kasulatan makabaton unta kitag paglaum” (Mga Taga-Roma 15:4).

Ang baruganan sa paglaum moabut pa ngadto sa kahangturan, apan makatabang usab kini kanimo agi sa inadlaw-adlaw nga mga hagit sa kinabuhi. “Malipayon siya,” miingon ang Salmista, “nga anaa kaniya ang Dios ni Jacob alang sa iyang panabang, kansang paglaum anaa sa Ginoo nga iyang Dios” (Salmo 146:5). Uban sa paglaum, makakita ka og hingpit nga kalipay sa kinabuhi. Ikaw maka-“baton og paulub, ug moantus . . . sa mga kasakit, uban ang usa ka malig-on nga paglaum nga kamo usa ka adlaw makapahulay gikan sa tanan ninyo nga mga kasakitan” (Alma 34:41). Ikaw maka-“padayon sa unahan uban ang pagkamakanunayon kang Kristo, magbaton sa usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum, ug usa ka gugma sa Dios ug sa tanan nga mga tawo. Busa, kon kamo mopadayon sa unahan, magbusog sa pulong ni Kristo, ug molahutay hangtud sa katapusan, tan-awa, sa ingon miingon ang Amahan: Kamo makabaton og kinabuhi nga dayon” (2 Nephi 31:20).

Dugang nga mga pakisayran: Lamentaciones 3:25–26; 1 Mga Taga-Corinto 15:19–22; 1 Pedro 3:15; 1 Juan 3:2–3; Jacob 4:4–6; Alma 13:28–29; 27:28; Ether 12:32; Moroni 8:26; 9:25; 10:22

Tan-awa usab sa Kalisdanan; Pag-ula ni Jesukristo; Gugmang Putli; Hugot nga Pagtuo

Pagpadayag

Ang pagpadayag mao ang pagpakigsulti sa Dios ngadto sa Iyang mga anak. Kini nga paggiya moabut pinaagi sa mga nagkalainlain nga mga pamaagi sumala sa mga panginahanglan ug mga kahimtang sa mga indibidwal, mga pamilya, ug ang Simbahan sa kinatibuk-an.

Kon ang Ginoo mopadayag sa Iyang kabubut-on ngadto sa Simbahan, Siya mosulti ngadto sa Iyang propeta. Ang mga kasulatan naglangkob og daghang sama nga mga pagpadayag—ang pulong sa Ginoo pinaagi sa karaan ug ulahing mga adlaw nga mga propeta. Karon ang Ginoo nagpadayon sa paggiya sa Simbahan pinaagi sa pagpadayag sa Iyang kabubut-on ngadto sa Iyang pinili nga mga sulugoon.

Ang mga propeta dili lamang ang mga tawo nga kinsa makadawat og pagpadayag. Sumala sa imong pagkamatinud-anon, ikaw makadawat og pagpadayag aron pagtabang kanimo uban sa imong piho nga mga panginahanglan, mga responsibilidad, ug mga pangutana ug sa pagtabang kanimo nga malig-on ang imong pagpamatuod.

Pangandam sa Pagdawat og Pagpadayag pinaagi sa Espiritu Santo

Ang mga kasulatan nagsulti sa nagkalainlaing mga matang sa pagpadayag, sama sa mga panan-awon, mga damgo, ug mga pagbisita sa mga anghel. Pinaagi sa ingon nga mga pamaagi sa pagpadayag, ang Ginoo mipahiuli sa Iyang ebanghelyo sa ulahing mga adlaw ug mipadayag sa kamatuoran kalabut sa ingon nga mga doktrina sama sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, pagtubos sa mga patay, ug ang tulo ka mga gingharian sa himaya. Hinoon, kadaghanan sa mga pagpadayag ngadto sa mga lider ug mga miyembro sa Simbahan miabut pinaagi sa mga paghung-hong sa Espiritu Santo.

Ang hilum nga espirituhanong mga pag-aghat mahimo nga ingon og dili sama ka mapasundayagon sa mga panan-

awon o mga pagbisita sa anghel, apan labaw pa kini ka gamhanan ug malungtaron ug makapausab sa kinabuhi. Ang pagsaksi sa Espiritu Santo makahatag og panghunahuna sa kalag nga mas labaw pa kamahinungdanon kay sa bisan unsang butang nga imong makita o madungog. Pinaagi sa ingon nga mga pagpadayag, makadawat ka og malungtaron nga kalig-on aron sa pagpabilin nga matinuoron sa ebanghelyo ug makatabang sa uban sa pagbuhat sa ingon.

Ang mosunod nga tambag makatabang kanimo nga maandam sa padawat sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo:

Ampo alang sa paggiya. Ang Ginoo miingon, “Pangayo, ug kamo pagahatagan; pangita, ug kamo makakaplag; pagtuktok, ug kamo pagaablihan: kay ang tanan nga magapangayo makadawat; ug ang magapangita makakaplag; ug ang nagapanuktok pagaablihan” (Mateo 7:7–8). Aron makakita ug makadawat, kinahanglan gayud nga ikaw mangita ug mangayo. Kon ikaw dili manuktok—mag-ampo sa imong Langitnong Amahan alang sa paggiya—ang pultahan sa pagpadayag dili paga-ablihan kanimo. Apan kon ikaw moduol sa imong Amahan uban sa mapainubsanon nga pag-ampo, sa katapusan ikaw mahimong “makadawat og pagpadayag ug dugang nga pagpadayag, kahibalo ug dugang nga kahibalo, nga kamo masayud sa mga misteryo ug malinawon nga mga butang—nga nagdala sa hingpit nga kalipay, niana nga nagdala og kinabuhi nga dayon” (D&P 42:61).

Hatag og balaan nga pagtahud. Ang balaan nga pagtahud maoy usa ka lawum nga respeto ug gugma. Kon ikaw may balaan nga pagtahud ug malinawon, ikaw midapit og pagpadayag. Bisan kon ang tanang butang nga naglibut kanimo nagkaguliyang, ikaw makaangkon og balaan nga pagtahud nga kinaiya ug naandam sa pagdawat og paggiya gikan sa Ginoo.

Pagmapainubsanon. Ang pagkamapainubsanon susama ra sa balaang pagtahud. Kon ikaw mapainubsanon, giila ang pagsalig ngadto sa Ginoo. Ang propeta nga si Mormon mitudlo, “Tungod sa kaaghup ug mapainubsanon nga

kasingkasing moabut ang pagduaw sa Espiritu Santo, diin nga Maghuhupay mopuno uban sa paglaum ug hingpit nga gugma" (Moroni 8:26).

Paghupot sa mga sugo. Kon ikaw maghupot sa mga sugo, ikaw andam sa pagdawat, pag-ila, ug mosunod sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo. Ang Ginoo misaad, "Apan nganha kaniya nga naghupot sa akong mga sugo Ako mohatag sa mga misteryo sa akong gingharian, ug ang mao maanaa diha kaniya ang usa ka atabay sa buhi nga tubig, nga magtubod ngadto sa walay katapusan nga kinabuhi" (D&P 63:23).

Pag-ambit sa sakrament sa takus nga paagi. Ang mga pag-ampo sa sakrament nagtudlo kon unsaon sa pagdawat sa makanunayon nga panag-uban sa Balaang Espiritu. Kon ikaw moambit sa sakrament, ikaw misaksi sa Dios nga ikaw andam sa pagdala nganha sa imong kaugalingon sa ngalan sa Iyang Anak ug nga sa kanunay mohinumdom Kaniya ug maghupot sa Iyang mga sugo. Ang Langitnong Amahan misaad nga kon ikaw maghupot niini nga mga pakigsaad, ikaw kanunay makabaton sa Espiritu nga magauban kanimo. (Tan-awa sa D&P 20:77, 79.)

Pagtuon sa mga kasulatan kada adlaw. Samtang makugihon kang magtuon sa mga kasulatan, ikaw makakat-on og mga ehemplo sa mga lalaki ug mga babaye kansang mga kinabuhi napanalanginan samtang ilang gisunod ang gipadayag nga kabubut-on sa Ginoo. Ikaw mahimo usab nga labaw pang madawat sa Espiritu Santo diha sa imong kaugalingong kinabuhi. Samtang ikaw nagbasa ug nagpalandong, ikaw mahimo nga makadawat og pagpadayag kon sa unsa nga paagi ang usa ka piho nga tudling sa kasulatan magamit nimo o mahitungod sa bisan unsang laing mga butang nga gitinguha sa Ginoo sa pagpakigsulti kanimo. Tungod kay ang pagbasa sa kasulatan makatabang kanimo nga makadawat og personal nga pagpadayag, kinahanglan nga magtuon ka sa mga kasulatan kada adlaw.

Paggahin og panahon sa pagpamalandong. Kon ikaw mogahin og panahon sa pagpamalandong sa mga kamatuoran sa

ebanghelyo, imong giablihan ang imong hunahuna ug kasingkasing ngadto sa naggiya nga impluwensya sa Espiritu Santo (tan-awa sa 1 Nephi 11:1; D&P 76:19; 138:1–11). Ang pagpamalandong mopalayo sa imong mga hunahuna gikan sa walay hinungdan nga mga butang sa kalibutan ug modala kanimo nga mas duol sa Espiritu.

Kon magtinguha og piho nga paggiya, tun-i ang butang diha sa imong hunahuna. May higayon ang pagpakigsulti sa Ginoo moabut lamang human nimo tun-i ang butang diha sa imong kaugalingong hunahuna. Ang Ginoo mipasabut niini nga paagi ngadto ni Oliver Cowdery, kinsa nagserbisyo isip tig-sulat ni Joseph Smith alang sa daghan nga hubad sa Basahon ni Mormon. Pinaagi ni Propeta Joseph Smith, ang Ginoo misulti ngadto ni Oliver Cowdery, nagpasabut ngano nga si Oliver wala makahimo sa paghubad sa Basahon ni Mormon bisan tuod kon gihatagan siya og gasa sa paghubad: “Tan-wa, ikaw wala makasabut; ikaw nagdahum nga Ako mohatag niini nganha kanimo samtang ikaw wala maghunahuna gawas sa pagpangutana kanako. Apan, tan-awa, Ako moingon nganha kanimo, nga ikaw kinahanglan gayud nga magtuon niini diha sa imong hunahuna; unya ikaw kinahanglan nga mangutana kanako kon kini husto, ug kon kini husto Ako mohimo sa imong dughan nga moinit diha sulod kanimo; busa, imong mabati nga kini husto” (D&P 9:7–8).

Sa mapailubon nga paagi pagtinguha sa kabubut-on sa Dios. Ang Dios mopadayag sa Iyang kaugalingon “diha sa iyang kaugalingon nga higayon, ug sa iyang kaugalingon nga paagi, ug sumala sa iyang kaugalingon nga kabubut-on” (tan-awa sa D&P 88:63–68). Ang pagpadayag tingali moabut nganha kanimo “pagtulun-an human sa usa ka pagtulun-an, lagda human sa usa ka lagda, diyutay dinhi ug diyutay didto” (2 Nephi 28:30; tan-awa usab sa Isaias 28:10; D&P 98:12). Ayaw sulayi ang pagpugos sa espirituhanon nga mga butang. Ang pagpadayag dili moabut sa niana nga paagi. Pagmapailubon ug salig sa tagal sa panahon sa Ginoo.

Ang Pag-ila sa mga Pag-aghat sa Espiritu Santo

Taliwala sa daghang mga kasaba ug mga mensahero sa kalibutan karon, kinahanglan gayud nga ikaw magkat-on sa pag-ila sa mga paghunghong sa Espiritu Santo. Ang mosunod mao ang pipila ka nag-unang mga paagi nga ang Espiritu Santo makigsulti uban kanato:

Mosulti siya nganha sa hunahuna ug kasingkasing pinaagi sa ligdong, hinay nga tingog. Ang Ginoo mitudlo: “Ako mosulti kanimo diha sa imong hunahuna ug sa imong kasingkasing, pinaagi sa Espiritu Santo, nga moabut diha kanimo ug nga mopuyo diha sa imong kasingkasing. Karon, tan-awa, kini mao ang espiritu sa pagpadayag” (D&P 8:2–3). Usahay ang Espiritu Santo motabang kanimo nga makasabut sa usa ka ebanghelyo sa kamatuoran o mohatag kanimo og pag-aghat nga “ingon og kana misulod sa [imong] hunahuna, ug mitandog kini diha sa [imong] mga pagbati” (D&P 128:1). Bisan tuod kon ang ingon nga pagpadayag makahimo og gamhanan nga epekto diha kanimo, hapit sa kasagaran moabut kini sa hilum nga paagi, isip usa ka “ligdong hinay nga tingog” (tan-awa sa 1 Mga Hari 19:9–12; Helaman 5:30; D&P 85:6).

Aghaton kita niya pinaagi sa atong mga pagbati. Bisan tuod sa kasagaran ihulagway nato ang pagpakigsulti gikan sa Espiritu isip usa ka tingog, kana nga tingog maoy usa nga bation nato nga labaw pa kay sa atong madungog. Ug samtang nagsulti kita og “pagpaminaw” sa mga paghunghong sa Espiritu Santo, sa kasagaran atong gihulagway ang usa ka espirituhanon nga pag-aghat pinaagi sa pag-ingon, “aduna ako’y pagbati nga . . .” Ang tambag sa Ginoo ngadto ni Oliver Cowdery diha sa seksyon 9 sa Doktrina ug mga Pakigsaad diin gihisgutan diha sa pahina 157, nagtudlo niini nga baruganan. Hinoon, kini nga tambag usahay wala masabti. Sa pagbasa niini nga tudling, pipila ka mga miyembro sa Simbahan maglibog, mahadlok nga wala gayud sila makadawat og pag-aghat gikan sa Espiritu Santo tungod kay wala gayud nila batia ang kainit sa ilang dughan. Tan-awa ang katapusang mga pulong sa Ginoo diha sa Doktrina ug

mga Pakigsaad 9:8: “Busa, imong mabati nga kini husto.” Ang kainit nga gihulagway niini nga tudling sa kasulatan nagpasabut og usa ka pagbati sa kahupayan ug kalinaw, dili kinahanglan nga usa ka pagbati sa kainit. Samtang ikaw nagpadayon sa pagtinguha ug pagsunod sa kabubut-on sa Ginoo diha sa imong kinabuhi, ikaw makaila ra kon sa unsa nga paagi ang Espiritu Santo nakaimpluwensya kanimo sa personal nga paagi.

Siya magdala og kalinaw. Ang Espiritu Santo sa kasagaran gitawag og Maghuhupay (tan-awa sa Juan 14:26; D&P 39:6). Sa Iyang pagpadayag sa kabubut-on sa Ginoo diha kanimo, Siya “magsulti og kalinaw nganha sa imong hunahuna” (D&P 6:23). Ang kalinaw nga Iyang ihatag dili mahimo nga sunodsunuron pinaagi sa kalibutanon nga mga impluwensya o bakak nga mga pagtulun-an. Mao kini ang kalinaw nga gisaad sa Manluluwas sa dihang gipasaligan Niya ang Iyang mga tinun-an nga Iyang ipadala ang Maghuhupay: “Kaninyo ibilin ko ang kalinaw, kaninyo ihatag ko ang akong kalinaw: hatagan ko kamo niini dili sama sa hinatagan sa kalibutan. Kinahanglan dili magkaguol ang inyong kasingkasing, ni magtalaw” (Juan 14:27).

Dugang nga mga pakisayran: Amos 3:7; Mateo 16:13–18; 1 Mga Taga-Corinto 2:9–14; 12:3; Pinadayag 19:10; Alma 5:43–48; 17:2–3; D&P 76:5–10; 121:26–33; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:7, 9

Tan-awa usab sa Hugot nga Pagtuo; Espiritu Santo; Pag-ampo; Balaan nga Pagtahud; Kasulatan, Mga; Espirituhanon nga mga Gasa

Pagpahiuli sa Ebanghelyo

Sa diha nga dinhi pa sa yuta si Jesukristo, gitukod Niya ang Iyang Simbahan tali sa Iyang mga sumusunod. Human sa Iyang Paglansang ug sa kamatayon sa Iyang mga Apostoles, ang kahingpitan sa ebanghelyo gikuha gikan sa yuta tungod sa malukupon nga apostasiya (tan-awa sa “Apostasiya,” mga pahina 9–10). Daghan nga mga lalaki ug mga babaye ang nagtinguha sa kahingpitan sa kamatuoran sa ebanghelyo sulod

sa gatusan ka mga tuig sa Dakong Apostasiya, apan wala sila makahimo sa pagkaplag niini. Bisan tuod kon daghan ang nagsangyaw sa kinasingkasing mahitungod sa Manluluwas ug sa Iyang mga pagtulun-an, walay usa nga adunay kahingpitan sa kamatuoran o priesthood nga pagtugot gikan sa Dios.

Ang Dakong Apostasiya mao ang panahon sa espirituhanon nga kangitngit, apan kita karon nagpuyo sa usa ka panahon diin makaambit “sa kahayag sa Maayong Balita ni Kristo” (2 Mga Taga-Corinto 4:4; tan-awa usab sa D&P 45:28). Ang kahingpitan sa ebanghelyo napahiuli, ug ang tinuod nga Simbahan ni Jesukristo ania na usab dinhi sa yuta. Walay lain nga kapunongan ang ikatandi sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Dili kini ang resulta sa reporma, [reformation] uban sa maayo og katuyoan nga mga lalaki ug mga babaye nga nagbuhat sa ilang gahum aron pagpahinabo sa kausaban. Usa kini ka pagpahiuli sa Simbahan nga gitukod ni Jesukristo. Buhat kini sa Langitnong Amahan ug sa Iyang Hinigugma nga Anak.

Isip usa ka miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ikaw mahimong makadawat og mga panalangin nga wala sa yuta sa hapit 2,000 ka mga tuig. Pinaagi sa mga ordinansa sa pagbunyag ug pagkumpirma, ikaw makadawat sa kapasayloan sa imong mga sala ug makapahimulos sa makanunayon nga panag-uban sa Espiritu Santo. Ikaw makapuyo sa ebanghelyo diha sa kahingpitan ug kasayon niini. Ikaw makaangkon og usa ka salabutan sa kinaiya sa Dios nga Kapangulohan, ang Pagtubos ni Jesukristo, ang katuyoan sa kinabuhi dinhi sa yuta, ug ang kamatuoran sa kinabuhi human sa kamatayon. Ikaw makabaton og kahigayunan nga magiyahan pinaagi sa buhi nga mga propeta, kinsa nagtudlo sa kabubut-on sa Dios sa atong kapanahonan. Mga ordinansa sa templo ang makahimo nimo sa pagdawat sa paggiya ug kalinaw, pangandam alang sa kinabuhing dayon, mabugkos ngadto sa imong pamilya alang sa khangturan, ug maghatag og makaluwas nga mga ordinansa alang sa imong namatay nga mga katigulangan.

Mga Panghitabo sa Pagpahiuli

Ang mosunod nga latid nagtingub sa pipila kaimportante nga mga panghitabo sa pagpahiuli sa ebanghelyo ug sa pagtukod sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, diin gipahayag sa Ginoo nga mao “ang tinuod ug buhi nga simbahan diha sa ibabaw sa tibuok yuta” (D&P 1:30).

Sayo nga tingpamulak, 1820. Nagpangita sa tinuod nga Simbahan ni Jesukristo, ang 14-anyos nga si Joseph Smith nag-ampo didto sa pundok sa kakahoyan duol sa iyang panimalay sa Palmyra, New York. Agi og tubag sa iyang mapainubsanon nga pag-ampo, ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo mibisita kaniya ug misulti kaniya nga kinahanglan gayud nga dili magpasakop sa bisan unsa nga mga simbahan dinhi sa yuta niana nga panahon. (Tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:11–19.) Dinhi sa Simbahan gipasabut nato kini nga kasinatian isip Unang Pananawon ni Joseph Smith.

Septyembre 21–22, 1823. Si Joseph Smith gibisita sa usa ka anghel nga ginganlan og Moroni. Si Moroni nanagna sa umaabot nga mga panghitabo ug misulti ni Joseph kabahin sa talaan sa Basahon ni Mormon, nga gisulat sa mga palid sa bulawan. Ang anghel mitugot kang Joseph sa pagtan-aw sa bulawan nga mga palid, nga gilubong didto sa duol nga Bungtod sa Cumorah. (Tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:27–53.)

Septyembre 22, 1827. Si Joseph Smith nakadawat sa bulawan nga mga palid gikan ni Moroni didto sa Bungtod sa Cumorah human ikahimamat si Moroni sa kada ika 22 Septyembre sa milabay nga upat ka mga tuig. (Tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:53, 59.)

Mayo 15, 1829. Nakabasa kabahin sa bunyag alang sa kapasayloan sa mga sala samtang nagtrabaho sila diha sa paghubad sa bulawan nga mga palid, si Joseph Smith ug ang iyang tigsulat nga si Oliver Cowdery miadto sa usa ka hilit nga dapit aron mangutana sa Ginoo kabahin sa hilisgutan. Didto sa mga tampi sa Suba sa Susquehanna duol sa Harmony, Pennsylvania, nadawat nila ang tubag sa ilang pag-ampo. Si Juan Bautista, usa ka nabanhaw nga binuhat, miduol kanila isip “usa ka sulugoon nga gikan sa langit . . . sa usa ka panganod sa kahayag.” Iyang gitugyan diha kanila ang Aaronic Priesthood. Dayon, agi og pagsunod sa iyang mga panudlo, si Joseph ug Oliver mibunyag sa usag usa ug miorden sa usag usa ngadto sa pagka Aaronic Priesthood. (Tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:68–72; tan-awa usab sa D&P 13.)

Mayo 1829. Ang karaang mga Apostoles nga sila Pedro, Santiago, ug Juan mitugyan sa Melchizedek Priesthood diha ni Joseph Smith ug Oliver Cowdery. (Tan-awa sa D&P 128:20.)

Hunyo 1829. Gigiyahan “pinaagi sa gasa ug gahum sa Dios” (D&P 135:3), si Propeta Joseph Smith nakahuman sa paghubad sa Basahon ni Mormon.

Marso 26, 1830. Ang unang giimprinta nga mga kopya sa Basahon ni Mormon nagamit didto sa Palmyra, New York.

Abril 6, 1830. Ang Simbahan gitukod didto sa Lungsod sa Fayette, New York, nga nagsugod og unom lamang ka mga miyembro.

Marso 27, 1836. Ang Templo sa Kirtland, ang unang templo nga gitukod niini nga dispensasyon, gipahinungod. Si Propeta Joseph Smith mihalad sa pagpahi-

nungod nga pag-ampo, nga gihatag nang daan kaniya pinaagi sa pagpadayag. (Tan-awa sa D&P 109.)

Abril 3, 1836. Ang Manluluwas mipakita ngadto ni Joseph Smith ug Oliver Cowdery didto sa Templo sa Kirtland. Sila si Moises, Elias, ug Elijah mipakita usab ug mihatag sa mga yawe sa priesthood ngadto ni Joseph ug Oliver. Si Elijah midala sa mga yawe sa gahum sa pagbugkos, diin makahimo niini nga posible alang sa mga pamilya nga maghiusa nga mabugkos hangtud sa kahangturan. (Tan-awa sa D&P 110.)

Ang Kapalaran sa Simbahan

Ang Daang Tugon nga propeta nga si Daniel nanagna nga ang Dios “magatukod usa ka gingharian” nga “dili gayud malumpag” ug “molungtad sa walay katapusan” (Daniel 2:44). Sa paghimo niini nga panagna, siya nagsulti kabahin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ang gingharian sa Dios dinhi sa yuta karon. Gikan sa adlaw nga ang Simbahan gitukod uban sa unom ka mga miyembro, mitubo kini ug milambo, ug magpadayon kini sa pag-uswag hangtud nga “pun-on niini ang tibuok kalibutan” (Daniel 2:35; tan-awa usab sa D&P 65:2). Mga gatasan kalibo sa katawhan ang gibunyagan kada tuig. Ang Basahon ni Mormon gihubad sa daghang mga pinulongan. Ang mga templo gipangtukod sa tibuok kalibutan. Uban ni Jesukristo nga nangulo sa Simbahan, buhing mga propeta ang mogiya sa pag-uswag sa Simbahan hangtud nga ang yuta maandam alang sa Ikaduhang Pag-anhi sa Manluluwas.

Ang Propeta nga si Joseph Smith misulti sa mga panalangingin sa Pagpahiuli: “Karon, unsa ang atong nadungog mahitungod sa ebanghelyo diin kita nakadawat? Ang tingog sa kalipay! Ang tingog sa kalooy gikan sa langit; ug tingog sa kamatuoran gikan sa yuta; malipayon nga mga balita alang sa mga patay; ang tingog sa kalipay alang sa mga buhi ug sa

Pagpamalikas

mga patay; malipayon nga mga balita sa hingpit nga kalipay” (D&P 128:19).

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 2:1–3; 29:13–14; Mga Buhat 3:19–21; Pinadayag 14:6–7; 2 Nephi 3:3–15; D&P 128:19–21; 133:36–39, 57–58; Joseph Smith—Kasaysayan

Tan-awa usab sa Apostasiya; Joseph Smith; Pagpadayag; Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo

Pagpamalikas (*Tan-awa sa* Pagpasipala)

Pagpamatuod

Ang pagpamatuod maoy usa ka espirituhanon nga pag-saksi nga gihatag pinaagi sa Espiritu Santo. Ang sukaranan sa usa ka pagpamatuod mao ang kasayuran nga ang Langitnong Amahan buhi ug nahigugma kanato, nga si Jesukristo buhi, nga Siya mao ang Anak sa Dios, ug nga Iyang gipas-an ang walay kinutuban nga Pagtubos; nga si Joseph Smith mao ang propeta sa Dios, kinsa gitawag aron sa pagpahiuli sa ebanghelyo; nga kita gigiyahan pinaagi sa buhi nga propeta karon; ug nga Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mao ang tinuod nga Simbahan sa Manluluwas dinhi sa yuta. Uban niini nga katukuran, usa ka pagpamatuod motubo aron sa paglakip sa tanang mga baruganan sa ebanghelyo.

Pagbaton ug Paglig-on sa Pagpamatuod

Isip usa ka miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ikaw adunay sagrado nga kahigayunan ug responsibilidad sa pagbaton og imong kaugalingong pagpamatuod. Sa pagbaton og pagpamatuod, ikaw adunay katungdanan sa pag-amuma niini sa tibuok nimong kinabuhi. Ang imong kalipay niini nga kinabuhi ug sa tibuok kahangturan nag-agad sa hilabihan kon ikaw “isug diha sa pagpamatuod ni Jesus” (D&P 76:79; tan-awa usab sa

mga bersikulo 51, 74, 101). Samtang ikaw nagtrabaho niini nga pamaagi, hinumdumi ang mosunod nga mga baruganan:

Ang pagpangita og usa ka pagpamatuod magsugod uban sa usa ka matarung, kinasingkasing nga tinguha. Ang imong Langitnong Amahan mopanalangin kanimo sumala sa matarung nga mga tinguha sa imong kasingkasing ug sa imong mga paningkamot sa pagbuhat sa Iyang kabubut-on. Namulong ngadto sa pundok sa mga tawo kinsa wala pa magbaton og mga pagpamatuod sa ebanghelyo, si Alma mitudlo: “Kon kamo mopukaw ug modasig sa inyong mga galamhan, bisan ngadto sa pagsulay sa akong mga pulong, ug pagbansay sa usa ka tipik sa hugot nga pagtuo, oo, bisan kamo kutob ra sa pagtinguha sa pagtuo, tugoti kini nga tinguha nga molihok diha kaninyo, gani hangtud kamo motuo sa paagi nga kamo makahatag og luna alang sa usa ka bahin sa akong mga pulong” (Alma 32:27).

Ang pagpamatuod moabut pinaagi sa malinawon nga impluwensya sa Espiritu Santo. Ang mga resulta sa usa ka pagpamatuod mahimo nga milagroso ug makapausab sa kinabuhi, apan ang gasa sa pagpamatuod sa kasagaran moabut isip malinawon nga kasiguroan, nga walay mapasundayagon nga pagpakita sa gahum sa Dios. Bisan gani si Alma, kinsa giduaw sa usa ka anghel ug nakakita sa Dios nga naglingkod diha sa Iyang trono, nagkinahanglan sa pagpuasa ug pag-ampo aron siya makadawat og usa ka pagpamatuod pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo (tan-awa sa Alma 5:45–46; 36:8, 22).

Ang imong pagpamatuod inanay nga motubo pinaagi sa imong mga kasinatian. Walay usa nga dihadiha dayon makadawat og hingpit nga pagpamatuod. Ang imong pagpamatuod motubo nga labaw ka lig-on pinaagi sa imong mga kasinatian. Molapad kini samtang ikaw nagpakita sa imong pagkamauyunon nga moserbisyo sa Simbahan, bisan asa ikaw tawagon. Molambo kini sa paghimo nimo og mga desisyon sa paghupot sa mga sugo. Samtang ikaw nagbayaw og naglig-on sa uban, imong makita nga ang imong pagpamatuod nagpadayon sa paglambo. Samtang ikaw nag-ampo

Pagpamatuod

ug nagpuasa, nagtuon sa mga kasulatan, nagtambong sa mga miting sa Simbahan, ug naminaw sa uban nga nakigbahin sa ilang mga pagpamatuod, ikaw mapanalanginan uban sa mga kahigayunan sa pagdasig nga mosapnay sa imong pagpamatuod. Ang sama nga mga kahigayunan moabut sa imong tibuok nga kinabuhi samtang ikaw nakigbisog sa pagsunod sa ebanghelyo.

Ang imong pagpamatuod mouswag samtang ikaw nakigbahin niini. Ayaw hulata nga ang imong pagpamatuod nga molambo sa hingpit sa dili pa nimo ipakigbahin kini. Kabahin sa kalamboan sa usa ka pagpamatuod moabut kon kini ipakigbahin. Sa pagkatinuod, imong makita nga kon imong ihatag ang anaa kanimo sa imong pagpamatuod, ibalik ra kini kanimo—uban sa kauswagan.

Paghatag og Pagpamatuod

Sa mga miting sa pagpuasa ug pagpamatuod ug diha sa mga panagsinultihay nimo sa mga miyembro sa pamilya ug mga higala, mahimo nga bation nimo nga maaghat sa pagpakigbahin sa imong pagpamatuod. Sa ingon nga mga kahigayunan, hinumdumi nga ikaw dili magkinahanglan sa pagpakigbahin og usa ka taas, madanihon nga pagpamulong. Ang imong pagpamatuod mahimo nga labing gamhanan kon ipahayag kini isip usa ka mubo, kinasingkasing nga pagtuo mahitungod sa Manluluwas, ang Iyang mga pagtulunan, ug sa Pagpahiuli. Pag-ampo alang sa paggiya, ug ang Espiritu motabang kanimo nga masayud kon unsaon sa pagpahayag sa mga pagbati sa imong kasingkasing. Ikaw makakaplag og dakong kalipay samtang nagtabang sa uban nga makigbahin diha sa paglaum ug kasiguroan nga gihatag sa Ginoo diha kanimo.

Dugang nga mga pakisayran: Juan 7:17; 1 Mga Taga-Corinto 2:9–14; Santiago 1:5–6; Moroni 10:3–5; D&P 6:22–23; 62:3; 88:81

Tan-awa usab sa Pagtubos ni Jesukristo; Pagpuasa ug mga Halad sa Puasa; Dios nga Amahan; Espiritu Santo; Pag-ampo; Pinadayag; Espirituhanon nga mga Gasá

Pagpanapaw (*Tan-awa ang Kaputli*)

Pagpandong sa mga Kamot

Ang pagpandong sa mga kamot mao ang pamaagi nga gipadayag sa Ginoo alang sa pagpahigayon sa daghang mga ordinansa sa priesthood, sama sa pagkumpirma, ordinasyon, pag-set apart sa mga miyembro aron moserbisyo diha sa mga calling, pagpangalagad sa masakiton, ug paghatag sa uban pang mga panalangin sa priesthood (tan-awa sa D&P 42:44; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:4–5). Kadtong adunay tukma nga katungod sa priesthood mobutang sa ilang mga kamot diha sa ulo sa tawo nga modawat sa ordinansa. Sa pagbuhat sa ingon, magsilbi sila isip mga instrumento nga pinaagi kanila ang Ginoo mopanalangin sa Iyang mga anak (tan-awa sa D&P 36:2).

Kini nga pamaagi kanunay nang gigamit sa mga naghu-pot sa priesthood. Si Adan miordinar sa iyang matarung nga lalaking mga kaliwatan pinaagi sa pagpandong sa mga kamot (tan-awa sa D&P 107:40–50). Sa dihang si Jacob mipahibalo sa mga panalangin ngadto kang Ephraim ug Manases, iyang gipandong ang iyang mga kamot diha sa ilang mga ulo (tan-awa sa Genesis 48:14–19). Si Alma “mi-orden og mga pari ug mga anciano, pinaagi sa pagpandong sa iyang mga kamot sumala sa kapunongan sa Dios” (Alma 6:1). Ang mga Apostoles nga sila si Pedro ug Juan mitugyan sa gasa sa Espiritu Santo pinaagi sa pagpandong sa mga kamot (tan-awa sa Mga Buhat 8:14–17). Niini nga dispensasyon, si Juan Bautista mitugyan sa Aaronic Priesthood ngadto nila ni Joseph Smith ug Oliver Cowdery pinaagi sa pagpandong sa mga kamot (tan-awa sa Joseph Smith—Kasaysayan 1:68–69).

Dugang nga mga pakisayran: Numeros 27:18–23; Mga Buhat 19:1–6; 1 Timoteo 4:14; D&P 33:15; 35:6

Tan-awa usab sa Espiritu Santo; Priesthood

Pagpapatik sa Lawas

Ang mga propeta sa ulahing mga adlaw hugot nga miawhag sa pagdili sa pagpapatik sa lawas. Kadtong kinsa dili maminaw niini nga tambag nagpakita og kakulang sa pagtahud sa ilang mga kaugalingon ug ngadto sa Dios. Ang Apostol Pablo nagtudlo sa kamahinungdanon sa atong mga lawas ug sa ka piligro sa paghugawhugaw niini: “Wala ba kamo masayud nga kamo templo sa Dios ug nga ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha sa sulod ninyo? Kon adunay molaglag sa templo sa Dios, siya pagalaglagon sa Dios. Kay ang templo sa Dios balaan ug kanang temploha mao kamo” (1 Mga Taga-Corinto 3:16–17).

Kon ikaw adunay patik, ikaw nagsul-ob og makanunayon nga pahinumdom sa sayop nga imong nahimo. Tingali imong hunahunaon sa pagpatangtang niini.

Tan-awa usab sa Pagpatusok sa Lawas

Pagpasaylo

Ang mga kasulatan nagpasabut sa pagpasaylo sa duha ka mga paagi. Ang Ginoo mimando kanato sa paghinulsol sa atong mga sala ug sa pagtinguha sa Iyang pagpasaylo. Iya usab kitang gimandoan sa pagpasaylo niadtong kinsa nakasilo o nakapasakit kanato. Diha sa pag-ampo sa Ginoo, si Jesus mitambag kanato sa paghangyo sa Langitnong Amahan nga “pasayloon kita sa atong mga utang, maingon nga kita nakapasaylo sa mga nakautang kanato” (Mateo 6:12).

Pagtinguha sa Pagpasaylo gikan sa Ginoo

Ang sala usa ka bug-at nga palas-anon. Nagdala kini og kabug-aton sa kahasol sa tanlag ug sa kasubo tungod sa pagkasayud nga nagbuhat kita og butang batok sa kabubut-on sa atong Amahan sa Langit. Nagdala kini og padayon nga kahasol sa tanlag samtang kita nakaamgo nga tungod sa atong mga binuhatan, mahimong nakapasakit kita sa uban ug

nakapugong sa atong mga kaugalingon sa pagdawat sa mga panalangin nga giandam sa atong Amahan nga ihatag kanato.

Tungod sa Pag-ula ni Jesukristo, makadawat kita og kapa-sayloan alang sa atong mga sala pinaagi sa sinsero ug kompleto nga paghinulsol. Ang pagkamakasala nagdala og pag-antus ug kasakit, apan ang pagpasaylo sa Ginoo nagdala og kaghinhawaan, kahupayan, ug hingpit nga kalipay. Ang Ginoo misaad:

“Tan-awa, siya kinsa naghinulsol sa iyang mga sala, ang mao gipasaylo, ug Ako, ang Ginoo, dili na mahinumdom kanila” (D&P 58:42).

“Bisan pa ang inyong mga sala mapula, sila pagapution ingon sa nieve; bisan pa sila lubos mapula, sila mahimong sama sa maputing balhibo sa karnero” (Isaias 1:18).

Ikaw makasinati niini nga milagro, kon ikaw kinahanglang maghinulsol sa grabeng mga sala o sa inadlaw-adlaw nga mga kahuyang. Sama sa pagpangaliyupo sa Manluluwas uban sa katawhan sa karaang panahon, nangaliyupo Siya uban kaninyo karon:

“Umari kanako, kamong tanan nga nabudlay ug nabugatan, ug papahulayon ko kamo.

“Isangon ninyo ang akong yugo diha kaninyo, ug pagtuon kamo gikan kanako; kay ako maaghop ug mapaubsanon sa kasingkasing; ug makakaplag kamog kapahulayan alang sa inyong mga kalag.

“Kay masayon ang akong yugo, ug magaan ang akong luwan” (Mateo 11:28–30).

“Dili ba kamo mobalik ngari kanako, ug maghinulsol sa inyong mga sala, ug makabig, nga aron unta Ako moayo kaninyo?

“Oo, sa pagkatinuod Ako moingon nganha kaninyo, kon kamo moduol ngari kanako kamo makaangkon og kinabuhi nga dayon. Tan-awa, ang akong bukton sa kalooy gitunol nganha kaninyo, ug kinsa kadto nga moduol Ako modawat kaniya; ug bulahan kadto kinsa moduol ngari kanako” (3 Nephi 9:13–14).

Alang sa usa ka pagpasabut kabahin sa paghinulsol, tan-awa sa “Paghinulsol,” mga pahina 128–33.

Pagpasaylo sa Uban

Agig dugang sa pagtinguha sa pagpasaylo alang sa atong kaugalingong mga sala, kinahanglan kita nga andam sa pagpasaylo sa uban. Ang Ginoo miingon: “Kamo kinahanglan gayud nga mopasaylo sa usag usa; kay siya nga dili mopasaylo sa iyang igsoon ang iyang mga kalapasan magpabilin nga gipanghimaraut sa atubangan sa Ginoo; kay magpabilin diha kaniya ang dakong sala. Ako, ang Ginoo, mopasaylo kinsa Ako mopasaylo, apan kamo gikinahanglan nga mopasaylo sa tanan nga mga tawo” (D&P 64:9–10).

Sa matag adlaw nga mga kahimtang sa kinabuhi, sigurado gayud nga mapasakitan kita sa ubang mga tawo—usahay sa dili tinuyo ug usahay sa tinuyo nga paagi. Sayon nga mahimong mapintas o masuk-anon o mapanimaslon sa ingon nga mga sitwasyon, apan dili kini mao ang paagi sa Ginoo. Ang Manluluwas mitambag, “Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway, panalangini sila nga magapanghimaraut kaninyo, buhati og maayo sila nga nasilag kaninyo, ug pag-ampo kamo alang sa mga magalutos kaninyo” (Mateo 5:44). Mipakita siya og perpektong ehemplo sa pagpasaylo sa dihang anaa Siya sa krus. Nagpasabut ngadto sa mga sundalong Romano kinsa milansang Kaniya sa krus, Siya nag-ampo, “Amahan, pasayloa sila; kay wala sila makasabut sa ilang ginabuhar” (Lucas 23:34; tan-awa sa *footnote c*).

Pag-ampo alang sa kalig-on niadtong kinsa nakasala kanimo. Tangtanga ang mga pagbati sa kasuko, kapintas, o panimalus. Tan-awa ang maayo diha sa uban imbis nga magpokus sa ilang mga sayop ug mopadako sa ilang mga kahuyang. Tugoti ang Dios nga mao ang mohukom sa makadaut nga mga binuhatan sa uban. Tingali lisud kalimtan ang masakit nga mga pagbati, apan makahimo ka niini uban sa panabang sa Ginoo. Imong mabantayan nga ang pagpasaylo makayo sa grabeng mga samad, mohulip sa hilo sa panagbingkil

ug kasilag sa kalinaw ug gugma nga ang Dios lamang ang makahatag.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 6:14–15; 18:21–22; 1 Nephi 7:16–21

Tan-awa usab sa Pag-ula ni Jesukristo; Paghukom sa Uban; Paghinulsol

Pagpasipala

Ang pagpasipala mao ang walay pagtahud o pagbiay-biay alang sa sagrado nga mga butang. Naglakip kini sa pagbaliwala o walay pagtahud nga paggamit sa pangalan sa bisan kinsa nga miyembro sa Dios nga Kapangulohan. Naglakip usab kini sa bisan unsang matang sa malaw-ay ug bastos nga sinultihan o pamatasan.

Gamita sa kanunay ang mga pangalan sa Langitnong Amahan, Jesukristo, ug sa Espiritu Santo uban sa balaan nga pagtahud o pagrespeto. Ang sayop nga paggamit sa ilang mga ngalan usa ka sala. Pasipala, malaw-ay, o bastos nga sinultihan o linihokan, ingon man usab sa imoral nga mga komedya, makapasilo ngadto sa Ginoo ug sa uban.

Ang mahugaw nga pinulongan makadaut sa imong espiritu ug makapakubos kanimo. Ayaw itugot nga ang uban moimpluwensya kanimo sa paggamit og mahugaw nga pinulongan. Hinoon, paggamit og limpyo nga pinulongan nga makapabayaw ug makapalig-on sa uban. Pagpili og mga higala kinsa naggamit og maayo nga pinulongan. Paghatag og panig-ingnan nga moawhag niadtong naglibut kanimo sa paggamit og limpyo nga pinulongan. Kon ang mga higala ug mga kaila mogamit og pagpasipala, sa mabination nga paagi awhaga sila sa pagpili og ubang mga pulong. Kon magpada-yon sila, sa binuotan nga paagi palayo o ilisi ang hilisgutan.

Kon napalambo na nimo ang kinaiya sa pagpanumpa, mahimo kini nimong hunungon. Pagsugod pinaagi sa paghimo og usa ka desisyon sa pag-usab. Pag-ampo alang sa panabang. Kon ikaw gitintal sa paggamit og pulong sa pagpasipala, paghilum o pagsulti sa gusto nimong isulti sa lain nga paagi.

Pagpatusok sa Lawas [Body Piercing]

Dugang nga mga pakisayran: Levitico 19:12; D&P 63:60–64

Tan-awa usab sa Kaligdong; Tintasyon

Pagpatusok sa Lawas [Body Piercing]

Ang mga propeta sa ulahing mga adlaw kusganong nag-awhag batok sa pagpatusok sa lawas gawas lamang alang sa medikal nga mga katuyoan. Kon ang mga babaye o hamtong nga mga kababayan-an gusto nga magpa-ariyos, giawhag sila nga magsul-ob og usa lamang ka paresan sa ligdong nga mga ariyos.

Kadtong mopili nga dili mosunod niini nga tambag nag-pakita og kakulang sa respeto sa ilang kaugalingon ug sa Dios. Sa umaabot ila unya kini nga pagabasulan.

Si Apostol Pablo mitudlo mahitungod sa kamahinungdanon sa atong mga lawas ug sa kakuyaw sa tinuyo nga pag-supak niini: “Wala ba kamo masayud nga kamo templo sa Dios, ug nga ang Espiritu sa Dios nagapuyo diha sa sulod ninyo? Kon adunay molaglag sa templo sa Dios, siya pagalaglagon sa Dios; kay ang templo sa Dios balaan, ug kanang temploha mao kamo.” (1 Mga Taga-Corinto 3:16–17).

Tan-awa usab sa Kaligdong; Pagpapatik sa Lawas

Pagsagop

Ang mga bata adunay katungod nga mapadako sa mga ginikanan kinsa nagtahud sa mga panaad sa kaminyoon ug kinsa naghatag og paghigugma ug suporta. Ang pagsagop mahimong usa ka dakong panalangin alang sa daghang kabataan nga nangatawo nga wala niini nga oportunidad.

Kon ang bata gisabak nga wala maminyo ang mga ginikanan, ang pinakamaayo nga buhaton mao ang pagminyo sa inahan ug sa amahan sa bata ug maningkamot sa paghimo og mahangturon nga pamilya nga relasyon. Kon layo ang posibilidad nga magmalampuson ang kaminyoon, angay nilang ipasagop ang bata, mas maayo ipaagi sa LDS Family

Services. Ang pagbutang sa gamay nga bata aron ipasagop pinaagi sa LDS Family Services motabang sa mga ginikanan nga makahimo sa unsay pinakamaayo alang sa bata. Kini mosiguro nga ang bata mabugkos [sealed] ngadto sa usa ka inahan ug amahan sulod sa templo, ug kini mopadako sa posibilidad alang sa mga panalangin sa ebanghelyo sa kinabuhi sa tanang hingtungdan. Ang pagpasagop usa ka dili hinakog, mahigugmaong desisyon nga mopanalangin sa mga ginikanan sa bata, sa bata, ug sa nagsagop nga pamilya.

Kon ikaw minyo ug ikaw ug ang imong kapikas gustong mosagop og bata, siguroha nga kahibalo ka sa tanan legal nga mga panginahanglan sa mga nasud ug mga ahensya sa gobyerno nga may kalabutan niini. Pakigsulti sa imong mga priesthood leader ug, kon mahimo, uban sa mga sakop sa kawani sa LDS Family Services. Kon walay LDS Family Services sa imong dapit, pakig-alayon sa imong priesthood lider sa pagtultol sa lisensyado, awtorisado nga mga ahensya nga nagpanalipud sa mga bata ug sa mga nagsagop nga mga ginikanan.

Pagsimba

Ang pagsimba sa Dios mao ang paghatag Kaniya sa imong gugma, balaan nga pagtahud, serbisyo, ug paghalad. Ang Ginoo mimando ni Moises, “Simbaha ang Dios, kay kaniya lamang ikaw moalagad” (Moises 1:15). Niini nga dispensasyon Siya mimando nga, “Higugmaa ang Ginoo nga inyong Dios uban sa inyong tibuok nga kasingkasing uban sa inyong tibuok nga gahum, hunahuna, ug kusog; ug sa ngalan ni Jesukristo kamo moalagad kaniya” (D&P 59:5). Kon inyong ibutang ang bisan kinsa nga tawo o butang mas labaw pa kay sa Gugma sa Dios, ikaw nagbansay og bakak nga pagsimba, o pagsimba sa mga diosdios (tan-awa sa Exodo 20:3–6).

Ang pag-ampo maoy usa ka paagi nga ikaw makasimba sa Amahan. Si Alma mitudlo sa iyang anak nga lalaki nga si Helaman, “Pangamuyo ngadto sa Dios alang sa tanan nimo

nga kabuhian; oo, himoa nga ang tanan nimo nga mga buluhaton himoon ngadto sa Ginoo, ug bisan asa ikaw padulong himoa kini diha sa Ginoo; oo, himoa nga ang tanan nimo nga mga hunahuna ipunting ngadto sa Ginoo; oo, himoa nga ang tanan nga mga pagbati sa imong kasingkasing ibutang diha sa Ginoo sa kahangturan” (Alma 37:36).

Kinahanglan nga ikaw motambong sa imong mga miting sa Simbahan diha sa espiritu sa pagsimba. Ang Ginoo mimando: “Ug nga kamo mahimo unta nga labaw nga moamping sa inyong mga kaugalingon nga walay buling gikan sa kalibutan, ug kamo moadto sa balay alampoanan ug mohalad sa inyong mga sakrament diha sa akong balaan nga adlaw; kay sa pagkatinuod kini mao ang adlaw nga gitudlo ngadto kaninyo sa pagpahulay gikan sa inyong mga kahago, ug mohatag og mga paghalad sa inyong mga pag-ampo ngadto sa Labing Halangdon” (D&P 59:9–10).

Ang pag-apil sa mga ordinansa sa priesthood kabahin usab sa imong pagsimba. Samtang ikaw moambit pinaagi sa balaan nga pagtahud sa sakrament ug motambong sa templo, ikaw nahinumdom ug nagsimba sa imong Langitnong Amahan ug nagpakita sa imong pagpasalamat alang sa Iyang Anak, nga si Jesukristo.

Agi og dugang sa pagpakita sa dayag nga mga pagpahayag sa pagsimba, kinahanglan nga ikaw magbaton og masimbahon nga kinaiya bisan asa ka moadto ug sa bisan unsang butang ang imong pagabuhaton. Si Alma mitudlo niini nga baruganan sa usa ka pundok sa mga katawhan kinsa gipahimulag sa ilang dapit sa pagsimba. Iya sila nga gitabangan nga makakita nga ang tinuod nga pagsimba dili lamang kutob sa usa ka adlaw sa semana (tan-awa sa Alma 32:11). Namulong sa sama nga pundok sa mga katawhan, ang kauban ni Alma nga si Amulek miawhag kanila nga “mosimba sa Dios, sa bisan diin nga dapit kamo anaa sa espiritu ug sa kamatuoran” (Alma 34:38).

Dugang nga mga pakisayran: Salmo 95:6–7; Mosiah 18:25; Alma 33:2-11; D&P 20:17–19, 29; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:11

Tan-awa usab sa Pagpuasa ug mga Halad sa Puasa; Dios nga Amahan; Gugma; Pag-ampo; Adlaw nga Igpapahulay

Pagtudlo sa Ebanghelyo

Ang Ginoo namahayag: “Ug Ako mohatag nganha kaninyo og usa ka sugo nga kamo motudlo sa usag usa sa doktrina sa gingharian. Pagtudlo kamo nga makugihon ug ang akong grasya mouban kaninyo, aron kamo matudloan nga labaw sa hingpt diha sa teoriya, diha sa baruganan, diha sa doktrina, diha sa balaod sa ebanghelyo, diha sa tanan nga mga butang mahitungod ngadto sa gingharian sa Dios, nga angay alang kaninyo sa pagsabut” (D&P 88:77-78).

Sa paghatag niini nga sugo, ang Ginoo mihatag kanato og sagrado nga katungdanan. Iya usab kita nga gigiyahan sa dili maihap nga mga kahigayunan alang sa makahuluganon nga pagserbisyo. Diyutay nga mga kasinatian nga itandi ngadto sa hingpit nga kalipay sa pagtabang sa uban nga makat-on ug magsunod sa ebanghelyo.

Kini nga sugo sa pagtudlo magamit nimo, bisan kon ikaw sa pagkakaran wala pay pormal nga katungdanan isip usa ka magtutudlo. Ikaw adunay kahigayunan sa pagtudlo isip miyembro sa pamilya, isip usa ka home teacher o visiting teacher, ug bisan pa gani isip usa ka kauban sa trabaho, silingan, ug higala. Usahay ikaw magtudlo pinaagi sa mga pulong nga imong giandam nga isulti. Usahay makapahimulos ka og mubo, wala planoha nga mga higayon diin ikaw makapakigbahin sa mga kamatuoran sa ebanghelyo. Sa kasagaran ikaw nagtudlo gayud pinaagi sa imong ehemplo.

Pagtudlo sama sa Pagtudlo sa Manluluwas

Sa imong mga paninguha sa pagtudlo sa ebanghelyo, hunahunaa si Jesukristo isip imong ehemplo. Pagtuon sa mga asoy sa Iyang mortal nga pangalagad, ug pangita og mga paagi sa pagtudlo sama sa Iyang pagtudlo. Nagpakita Siya og tinuod nga gugma ug kabalaka alang niadtong Iyang

giserbisyohan. Gipalig-on Niya ang mga tawo sa indibidwal nga paagi, nagtudlo sa mga baruganan sa ebanghelyo sa paagi nga makatabang kanila uban sa ilang talagsaong panginahanglan. Gipamatngon Niya sa pipila ang tinguha sa pagsabut ug sa pagsunod sa ebanghelyo. Usahay mohatag Siya og mga pangutana nga makatabang kanila sa paggamit sa unsay ilang nakat-unan. Nagtudlo Siya sa makaluwas nga mga kamatuoran sa ebanghelyo, nagtabang sa Iyang mga tig-paminaw nga makasabut sa unsay gikinahanglan nila nga masayran, buhaton, ug maandam sa pagdawat sa gasa sa kinabuhing dayon.

Sa imong pagsunod sa ehemplo sa Manluluwas, ang imong pagtudlo molambo ug mopabayaw sa uban, mopadugang sa ilang hugot nga pagtuo, ug mohatag kanila og pasalig sa pagsagubang sa mga hagit sa kinabuhi. Makadasig kini kanila sa pagbiya sa sala ug mosunod sa mga sugo. Makatabang kini kanila nga moduol ngadto ni Kristo ug mag-uban sa Iyang gugma.

Pagtudlo pinaagi sa Espiritu

Ang Ginoo miingon, “Ang Espiritu ihatag nganha kaninyo pinaagi sa pag-ampo diha sa hugot nga pagtuo; ug kon kamo dili makadawat sa Espiritu kamo dili motudlo” (D&P 42:14). Ang Espiritu, o Espiritu Santo, usa ka miyembro sa Dios nga Kapangulohan. Ang usa ka katuyoan sa Espiritu mao ang “mopakita sa kamatuoran . . . sa tanan nga mga butang” (Moroni 10:4–5). Pinaagi lamang sa impluwensya sa Espiritu nga ang pagtudlo sa ebanghelyo mahimo nga makapalig-on ug makapadasig.

Ang imong katungod isip magtutudlo sa ebanghelyo mao ang mahimong instrumento nga ang Espiritu Santo makatudlo, makapamatuod, makahupay, ug makadasig. Sama sa pagtudlo ni propeta Nephi, “Kon ang tawo mamulong pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo ang gahum sa Espiritu Santo modala niini ngadto sa mga kasingkasing sa mga katawhan” (2 Nephi 33:1).

Kon ikaw mangandam sa espirituhanon nga paagi, ang Espiritu Santo motabang kanimo kon unsay buhaton ug isulti diha sa imong pagtudlo. Maandam nimo ang imong kaugalingon pinaagi sa kanunay nga pag-ampo, pagtuon sa mga kasulatan, pagsunod sa ebanghelyo, ug pagkamapai-nubsanon.

Mga Pamaagi sa Pagtudlo

Ang imong pagtudlo mahimong labing epektibo kon ikaw mogamit og nagkalainlaing tukma nga mga pamaagi. Sama pananglit, ikaw mahimong makigbahin og mga istorya ug mga ehemplo aron makakuha sa pagtagad sa mga tawo ug makapakita kon sa unsa nga paagi ang mga baruganan sa ebanghelyo magamit sa inadlaw-adlaw nga pagpakabuhi. Ikaw mahimong mogamit og mga litrato ug mga butang aron sa paglig-on sa panabut sa uban sa mga asoy sa kasulatan ug mga baruganan sa ebanghelyo. Pinaagi sa musika, ikaw ug kadtong imong gitudloan mahimo nga makadapit sa impluwensya sa Espiritu Santo ug mopakita og mga pagbati nga mahimong malisud ipakita diha sa laing mga pamaagi. Ikaw mahimong mangutana og mga pangutana nga makapadasig og makapahunahuna nga pagkat-on ug panaghisgutan ug modala ngadto sa tukma nga pagpakigbahin sa personal nga mga kasinatian. Uban sa yano nga mga kalihokan, ikaw makahimo sa pagtabang sa mga nagtuon nga matunong ang ilang pagtagad.

Kon ikaw maghunahuna sa paggamit og piho nga pamaagi sa pagtudlo, pangutan-a ang imong kaugalingon sa mosunod nga mga pangutana: Kini ba nga paagi modapit sa impluwensya sa Espiritu? Motukma ba kini sa kasagrado sa mga baruganan nga akong gitudlo? Makapabayaw ug makapalig-on ba kini niadtong akong gitudloan?

Hinumdumi nga isip usa ka magtutudlo sa ebanghelyo, ikaw nagrepresentar sa Ginoo. Siguroa nga ang tanan nimong gibuhay ug isulti may balaan nga pagtahud ug nahi-angay sa Iyang kabubut-on.

Pag-ula [Atonement] ni Jesukristo

Alang sa dugang nga mga sugyot diha sa pagtudlo sa ebanghelyo, mahimo ka nga modangup sa *Pagtudlo, Walay Labaw ka Mahinungdanon nga Tawag* [Teaching no Greater Call] (36123); *Sumbanan nga Basahon sa Pagtudlo* (34595); ug “Pagtudlo sa Ebanghelyo ug Pagpangulo,” seksyon 16 sa *Tamdanan nga Basahon sa mga Panudlo sa Simbahan 2: Priesthood ug Kaabag nga mga Lider* (35903).

Dugang nga mga pakisayran: Mosiah 18:19; Alma 1:26; 17:2–3; 31:5; D&P 11:21

Pag-ula [Atonement] ni Jesukristo

Ang pulong nga ula [*atone*] nagpasabot sa pag-uli, o pag-pahiuli ngadto sa panag-uyon. Pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo, kita mahimong magkauli sa atong Langitnong Amahan (tan-awa sa Mga Taga-Roma 5:10–11; 2 Nephi 25:23; Jacob 4:11). Kita sa katapusan makapuyo sa Iyang presensya hangtud sa hangtud, kay “nahimong hingpit pinaagi ni Jesus” (tan-awa sa D&P 76:62, 69).

Si Jesukristo “giandam gikan sa katukuran sa kalibutan sa pagtubos sa [Iyang] mga katawhan” (Ether 3:14). Sa kalibutan sa espiritu sa wala pa niining kinabuhi [premortal spirit world], ang Langitnong Amahan mipresentar sa mahangturing plano sa kaluwasan, nga nagkinahanglan og walay kinutuban ug mahangturon nga Pag-ula. Si Jesus niadtong wala pa moanhi sa yuta, nga nailhan kaniadto isip Jehova, mapainubsanong namahayag nga Siya mobuhat sa kabubut-on sa Amahan sa pagtuman sa plano (tan-awa sa Moises 4:2). Mao nga siya gi-ordinahan nang daan sa pagpahigayon sa Pag-ula—sa pag-anhi sa yuta, moantus sa bayad sa atong mga kasal-anan, mamatay diha sa krus, ug mabanhaw. Nahimo Siya nga “ang Kordero [Lamb] nga gipatay gikan sa pagkatukod sa kalibutan” (Pinadayag 13:8; tan-awa usab sa 1 Pedro 1:19–20; Moises 7:47).

Ang Pag-ula mao ang pinakataas nga pagpadayag sa gugma sa Langitnong Amahan kanato (tan-awa sa Juan 3:16). Mao usab kini ang pinakadako nga pagpadayag sa gugma sa Manluluwas alang sa Amahan ug kanato (tan-awa sa Juan 14:28–31; 15:9–13; 1 Juan 3:16; D&P 34:3; 138:1–4).

Ang Atong Panginahanglan alang sa Pag-ula

Isip mga kaliwat ni Adan ug Eva, ang tanang mga tawo nakapanunod sa epekto sa Pagkalaglag. Kitang tanan makasinati og espirituhanong kamatayon, kay nahibilag man sa presensya sa Dios, ug kitang tanan mag-agi gayud og temporal nga kamatayon, nga mao ang kamatayon sa pisikal nga lawas (tan-awa sa Alma 42:6–9; D&P 29:41–42).

Sa atong nalaglag nga estado, kita mag-atubang og oposision ug tintasyon. Kon kita magpadala sa tintasyon, gipalayo nato ang atong kaugalingon sa Dios ug kita dili makaangkon sa Iyang himaya (tan-awa sa Mga Taga-Roma 3:23).

Mahangturong hustisya nagsukna nga ang mga epekto sa Pagkalaglag magpabilin ug nga kita pagasilotan alang sa atong sayop nga mga binuhatan. Kon wala ang Pag-ula, ang espirituhanon ug temporal nga kamatayon magbutang og dili kaagian nga babag tali kanato ug sa Dios. Tungod kay kita dili man makaluwas sa atong kaugalingon sa Pagkalaglag o gikan sa atong mga kasal-anan, kita sa hangtud hangtud mahilayo sa atong Langitnong Amahan, kay “walay mahugaw nga butang ang makapuyo . . . sa iyang atubangan” (Moises 6:57).

Ang bugtong paagi lamang nga kita maluwas mao nga adunay laing tawo nga mosalbar kanato. Nagkinahanglan kita og tawo nga makatagbaw sa gipangayo sa kaangayan—mobarug alang kanato sa pag-angkon sa palas-onon sa Pagkalaglag ug sa pagbayad sa bugti sa atong mga sala. Si Jesukristo sa kanunay maoy bugtong makahimo sa ingon nga sakripisyo.

Si Jesukristo, Ang Bugtong Paglaum Nato

Gikan pa sa wala pa ang Paglalang sa yuta, ang Manluluwas mao na gayuy atong bugtong nga paglaum alang sa “kalinaw niini nga kalibutan, ug kinabuhi nga dayon diha sa kalibutan nga umaabut” (D&P 59:23).

Siya lamang ang adunay gahum sa paghalad sa Iyang kinabuhi ug pagbawi ra usab niini. Gikan sa Iyang mortal nga inahan, nga si Maria, Siya nakapanunod sa abilidad nga mamatay. Gikan sa Iyang imortal nga Amahan, Siya nakapanunod sa gahum sa pagbuntog sa kamatayon. Siya namahayag, “Kay sa maingon nga ang Amahan may kinabuhi diha sa iyang kaugalingon; maingon man gitugot niya sa Anak ang pagpakabaton usab og kinabuhi diha sa iyang kaugalingon” (Juan 5:26).

Siya lamang ang makatubos kanato gikan sa atong mga kasal-anan. Ang Dios Amahan mihatag Kaniya niini nga gahum (tan-awa sa Helaman 5:11). Ang Manluluwas nakadawat niini nga gahum ug nakapahigayon sa Pag-ula tungod kay Iyang gipabilin ang Iyang kaugalingon nga walay sala: “Siya nag-antus sa mga tintasyon ug wala manumbaling kanila” (D&P 20:22). Nagpakabuhi nga perpekto, walay sala nga kinabuhi, Siya gawasnon gikan sa mga pagsukna sa hustisya. Tungod kay aduna Siyay gahum sa katubsanan ug tungod kay walay Siyay utang sa hustisya, mahimo Siyang makabayad sa utang niadtong maghinulsol. Siya makasulti:

“Amahan, tan-awa ang mga pag-antus ug ang kamatayon kaniya kinsa wala makabuhat og sala, kinsa ikaw nahimuot; tan-awa ang dugo sa imong Anak nga gipaagas, ang dugo kaniya kinsa ikaw mihatag nga ang imong kaugalingon unta pagahimayaon;

“Busa, Amahan, luwasa kining akong mga kaigsoonan nga mituo sa akong ngalan, nga sila moduol ngari kanako ug makabaton sa walay katapusan nga kinabuhi” (D&P 45:4–5).

Gayud man, “walay lain nga ngalan nga gihatag, ni lain nga mga agianan ni mga paagi diin ang kaluwasan moda-

ngat ngadto sa mga katawhan, lamang diha ug pinaagi sa ngalan ni Kristo, ang Ginoong Makagagahum” (Mosiah 3:17).

Ang Maulaong Sakripisyo

Ang maulaong sakripisyo ni Jesus nahitabo sa Tanaman sa Getsemani ug sa krus sa Kalbaryo. Didto sa Getsemani Siya nagpailalom sa kabubut-on sa Amahan ug misugod sa pag-angkon diha Kaniya ang mga sala sa mga tawo. Iyang gipadayag ang pipila sa Iyang nasinati sa Iyang pagbayad sa bugti alang sa atong mga sala:

“Ako, ang Dios, nag-antus niini nga mga butang alang sa tanan, nga sila unta dili mag-antus kon sila maghinulsol;

“Apan kon dili sila maghinulsol sila kinahanglan gayud nga mag-antus sama kanako;

“Kansang pag-antus nakapahimo sa akong kaugalingon, gani ang Dios, ang labing halangdon sa tanan sa pagkurog tungod sa kasakit, ug sa pag-agas sa dugo sa matag lungag sa panit, ug sa pag-antus sa lawas ug sa espiritu—ug buot nga Ako unta dili moinom sa mapait nga kopa, ug mobiya—

“Bisan pa niana, himaya ngadto sa Amahan, ug Ako nakaambit ug nakahuman sa akong mga pagpangandam alang sa mga katawhan” (D&P 19:16–19; tan-awa usab sa Lucas 22:44; Mosiah 3:7).

Ang Manluluwas nagpadayon sa pag-antus alang sa atong mga sala sa dihang Iyang gitugutan ang Iyang kaugalingon nga malansang sa krus—“gituboy diha sa krus ug gipatay tungod sa mga sala sa kalibutan” (1 Nephi 11:33).

Diha sa krus, Iyang gitugutan ang Iyang kaugalingon nga mamatay. Ang Iyang lawas dayon gipahigda diha sa lubnganan hangtud Siya nabanhaw ug nahimong “ang nahau-nang gibanhaw sa mga nangamatay” (1 Mga Taga-Corinto 15:20). Pinaagi sa Iyang kamatayon ug pagkabanhaw, Iyang nabuntog ang pisikal nga kamatayon alang kanatong tanan. Unya Siya miingon:

“Ako mianhi dinhi sa kalibutan aron sa pagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan, tungod kay ang akong Amahan mipadala kanako.

“Ug ang akong Amahan mipadala kanako nga Ako unta ituboy nganha sa krus; ug human niana nga Ako matuboy diha sa krus, nga Ako unta makadala sa tanan nga mga tawo ngari kanako, nga ingon nga Ako gituboy sa mga tawo mao usab ang mga tawo ituboy pinaagi sa Amahan, sa pagbarug sa akong atubangan, aron pagahukman sa ilang mga buhat, kon sila matarung o kon sila dautan—

“Ug tungod niini nga hinungdan Ako natuboy; busa, sumala sa gahum sa Amahan Ako modala sa tanan nga mga tawo ngari kanako, nga sila mahukman sumala sa ilang mga buhat.

“Ug kini mahinabo, nga bisan kinsa ang maghinulsol ug magpabunyag pinaagi sa akong ngalan, siya mapuno; ug kon siya molahutay hangtud sa katapusan, tan-awa, Ako mohukom kaniya nga walay sala sa atubangan sa akong Amahan niana nga adlaw sa diha nga Ako mobarug aron paghukom sa kalibutan” (3 Nephi 27:13–16).

Malukpanon nga Katubsanan gikan sa Pagkalaglag

Pinaagi sa Pag-ula, si Jesukristo nagtubos sa tanang mga tawo gikan sa mga epekto sa Pagkalaglag. Ang tanang mga tawo kinsa nakapuyo ug si bisan kinsa nga mopuyo sa yuta mabanhaw ug paatubangon sa Dios aron hukman (tan-awa sa 2 Nephi 2:5–10; Helaman 14:15–17). Pinaagi sa gasa sa kaluoy ug matubsanong grasya sa Manluluwas, kitang tanan makadawat sa gasa sa pagka-imortal ug makapuyo hangtud sa hangtud sa nahimaya, nabanhaw nga mga lawas.

Kaluwasan gikan sa Atong mga Sala

Bisan og natubos kita sa walay kondisyon gikan sa malukpanon nga mga epekto sa Pagkalaglag, kita ang may tulubagon sa atong kaugalingong mga sala. Apan mahimo

kita nga mapasaylo ug malimpyohan gikan sa mantsa sa sala kon “dihogan sa inula nga dugo ni Kristo” (Mosiah 4:2). Kinahanglan kita nga magbaton og hugot nga pagtuo kang Jesukristo, maghinulsol, nga magpabunyag alang sa kapasayloan sa mga sala, ug modawat sa gasa sa Espiritu Santo. Si Alma mitambag:

“Kamo kinahanglan gayud nga maghinulsol, ug magpakatawo pag-usab; kay ang Espiritu miingon nga kon kamo dili magpakatawo pag-usab kamo dili makapanunod sa gingharian sa langit; busa duol ug pagpabunyag ngadto sa paghinulsol, nga kamo mahugasan gikan sa inyong mga sala, nga kamo mahimo nga makabaton og hugot nga pagtuo sa Kordero sa Dios, kinsa mokuha sa mga sala sa kalibutan, kinsa gamhanan sa pagluwas ug sa paglimpyo gikan sa tanan nga dili matarung” (Alma 7:14).

Ang Gasa sa Kinabuhing Dayon

Ang Manluluwas namahayag nga ang kinabuhing dayon “mao ang labing mahinungdanon sa tanan nga mga gasa sa Dios” (D&P 14:7). Ang pag-angkon og kinabuhing dayon mao ang pagkahimong takus nga makapuyo sa presensya sa Dios, nagpununod og usa ka dapit sa pinakataas nga angang sa celestial nga gingharian. Kini nga gasa maangkon lamang pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. Si Mormon nagkanyon: “Ug unsa kana nga kamo molaum? Tan-awa ako moingon nganha kaninyo nga kamo magbaton og paglaum pinaagi sa pag-ula ni Kristo ug sa gahum sa iyang pagkabanhaw, aron mabanhaw ngadto sa kinabuhi nga dayon, ug kini tungod sa inyong hugot nga pagtuo diha kaniya sumala sa saad” (Moroni 7:41).

Aron makadawat niini nga gasa, kinahanglan nato nga makab-ot ang pipila ka mga kondisyon. Kinahanglan kita nga magbaton og hugot nga pagtuo kang Jesukristo, maghinulsol sa atong mga sala, ug matinud-anong molahutay hangtud sa katapusan. Kinahanglan natong dawaton ang mga ordinansa sa kaluwasan: bunyag, ang gasa sa Espiritu

Santo, ordinasyon sa Melchizedek Priesthood (alang sa mga lalaki), ug endowment ug sealing sa kaminyoon sa templo. Pinaagi sa pagdawat niini nga mga ordinansa ug pagsunod sa nag-uban nga mga pakigsaad, kita miduol kang Kristo ug hangtud madawat nato ang gasa sa kinabuhing dayon (tan-awa sa Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:3).

Sa Iyang walay puas nga hustisya ug kalooy, ang Ginoo mohatag usab og kinabuhing dayon sa “Tanan kinsa namatay, nga walay kahibalo niini nga ebanghelyo, kinsa unta makadawat niini kon sila gitugutan pa sa pagpabilin” ug sa “ang tanan nga mga bata kinsa namatay sa wala pa sila moabut sa panuigon sa pagkamay-tulubagon” (D&P 137:7, 10).

Ang Manluluwas nagdapit kanatong tanan sa pagdawat sa kinabuhing dayon: “Siya nagpadala og usa ka pagdapit ngadto sa tanan nga mga tawo, kay ang mga bukton sa kalooy gitunol ngadto kanila, ug siya miingon: Paghinulsol, ug Ako modawat kaninyo. Oo, siya miingon: Duol ngari kanako ug kamo moambit sa bunga sa kahoy sa kinabuhi; oo, kamo mokaon ug moinom sa pan ug tubig sa kinabuhi sa walay kalisud” (Alma 5:33–34).

Pagpangita og Kalinaw ug Pagkaalim pinaagi sa Pag-ula

Ang mga panalangin sa Pag-ula sa Manluluwas moabot hangtud sa kahangturan, apan moabot usab kini niining kinabuhi. Samtang ikaw moduol kang Kristo, imong masayran ang kalipay sa pagkahimong limpyo atubangan sa Ginoo. Makapalanog ka sa mga pulong ni Alma, kinsa, human sa grabeng sala ug pagrebelde, nakasinati sa masakit apan makapalim nga proseso sa paghinulsol. Human siya napasaylo, siya mipamatuod:

“Ako wala na mahinumdom sa akong mga kasakit; oo, ako wala na samoka sa panumduman sa akong mga sala.

“Ug, unsa nga hingpit nga kalipay, ug unsa ka kahibulongan nga kahayag ang akong nakita; oo, ang akong kalag napuno sa hingpit nga kalipay labaw sa akong kasakit!

“... Wala nay labaw ka hapdos ug labaw ka pait ingon sa akong mga kasakit. . . . Sa lain nga bahin, wala nay labaw ka talagsaon ug makapahimuot ingon sa akong hingpit nga kalipay” (Alma 36:19–21).

Dugang sa pagdalit og katubsanan gikan sa kasakit sa sala, ang Manluluwas nagdalit og kalinaw panahon sa pagsulay. Isip kabahin sa Iyang Pag-ula, si Jesus miangkon diha sa Iyang kaugalingon sa mga kasakit, sakit, ug mga balatian sa tanang mga tawo (tan-awa sa Alma 7:11–12). Nakasabot Siya sa imong pag-antus tungod kay nakasinati Siya niini. Uban niining hingpit nga pagsabot, nahibalo Siya unsaon ka sa pagtabang. Ikaw makatugyan sa “tanang ninyong kabalaka, kay siya may kahangawa kaninyo” (1 Pedro 5:7).

Pinaagi sa imong hugot nga pagtuo ug pagkamatarung ug pinaagi sa Iyang maulaong sakripisyo, ang tanang pagkadautan, mga pagkaangol, ug mga kasakit niining kinabuhia mabaslan ug mahatagan og katarungan. Ang mga panalangin nga dili madawat niining kinabuhia ihatag sa kahangturan. Ug bisan tuod og mahimong dili Niya hupayon ang tanang nimong pag-antus karon, Siya mopanalangin kanimo og kahamugaway ug pagsabot ug sa kalig-on sa “[pag]daug sa [imong] mga alantuson uban sa kasayon” (Mosiah 24:15).

“Umari kanako, kamong tanang nga nabudlay ug nabugatan, ug papahulayon ko kamo,” ang Manluluwas nag-ingon, “ug papahulayon ko kamo” (Mateo 11:28). Sa laing okasyon Siya sa makausa pa misaad sa Iyang kalinaw, nagkanayon, “Dinhi sa kalibutan aduna kamoy kagulan: Apan sumalig kamo, gidaug ko na ang kalibutan” (Juan 16:33). Mao kini ang mga saad sa Pag-ula, niini nga kinabuhi ug hangtud sa kahangturan.

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 49:13–16; 53; Mateo 26–28; Marcos 14–16; Lucas 22–24; Juan 10:14–15; 11:25–26; 14:6; 15:13; 19–20; 1 Mga Taga-Corinto 15:20–22; Mga Hebreohanon 4:14–16; 1 Juan 1:7; 1 Nephi 10:6; 2 Nephi 2:1–10; 9; 25:23–26; Jacob 4:12; Mosiah 3:1–19; Alma 22:14; 34:5–18; 42; Helaman 5:9–12; 14:13–19; 3 Nephi 9:14–22; 27:13–22; Mormon 9:10–14; Ether 12:27, 41; Moroni 8:5–26; 10:32–33; D&P 18:10–12; 19:15–24; 20:17–34; 45:3–5; 76:40–43; Moises 1:39

Pakighilawas sa Dili mga Minyo

Tan-awa usab sa Bunyag; Kamatayon, Pisikal; Kamatayon, Espirituhanon; Mahangturong Kinabuhi; Hugot nga Pagtuo; Pagkapukan; Kapasayloan/Pagpasaylo; Dios Amahan; Ebanghelyo; Hustisya; Ginghamarian sa Himaya, Mga; Kalooy; Ordinansa, mga; Plano sa Kaluwasan; Paghinulsol; Pagkabanhaw; Kaluwasan

Pakighilawas sa Dili mga Minyo (*Tan-awa sa Kaputli*)

Pakigsaad

Ang pakigsaad usa ka sagrado nga kasabutan tali sa Dios ug sa usa ka tawo o grupo sa mga tawo. Ang Dios naghan-ay og piho nga mga kasabutan, ug Siya misaad sa pagpanalangin kanato kon atong tumanon kadtong mga kasabutan. Kon pilion nato nga dili mohupot sa mga pakigsaad, dili kita makadawat sa mga panalangin, ug sa pipila ka mga higayon moantus kita og silot isip sangputanan sa atong pagka dili masulundon.

Tanang makaluwas nga mga ordinansa sa priesthood giubanan og mga pakigsaad. Sama pananglit, ikaw mihimo og pakigsaad sa dihang ikaw gibunyagan, ug imong gibag-o pag-usab kana nga pakigsaad sa kada higayon nga ikaw moambit sa sakrament (tan-awa sa Mosiah 18:8–10; D&P 20:37, 77, 79). Kon nadawat nimo ang Melchizedek Priesthood, ikaw misulod sa panumpa ug pakigsaad sa priesthood (tan-awa sa D&P 84:33–44). Ang endowment sa templo ug ang pag-*seal* nga ordinansa naglakip usab og sagrado nga mga pakigsaad.

Kanunay nga hinumdumi ug pasidunggi ang mga pakigsaad nga imong gihimo uban sa Ginoo. Dayon dili na kinahanglan nga ikaw sugoon sa tanang butang nga imong pagabuhaton (see D&P 58:26–28). Ikaw pagadasigon sa Espiritu Santo, ug Kristohanon nga pamatasan ang mahimong kabahin sa imong kinaiya. Sama sa gisaad sa Ginoo, mahimo ka nga “makadawat og pagpadayag ug dugang nga pagpadayag, kahibalo ug dugang nga kahibalo, nga ikaw masayud sa mga misteryo ug malinawon nga butang—nga nagdala og

hingpit nga kalipay, niana nga nagdala og kinabuhi nga dayon” (D&P 42:61). Ang imong pinakadako nga paglaum mao ang pagpahimulos sa kabalaan nga moabut gikan niining balaanon nga pag-agak; ang imong pinakadako nga kahadlok mao ang pagkawala niini nga mga panalangin.

Dugang nga mga pakisayran: Jeremias 31:31–34; Mosiah 5; Moroni 10:33; D&P 82:10; 97:8; 98:13–15

Tan-awa usab sa Pakigsaad Sama sa kang Abraham; Bunyag; Kaminyoon; mga Ordinansa; Priesthood; Sakrament; Templo, Mga

Pakigsaad Sama sa kang Abraham [Abrahamic Covenant]

Si Abraham midawat sa ebanghelyo ug gi-ordinahan nga usa ka high priest (tan-awa sa D&P 84:14; Abraham 1:2). Unya siya misulod sa celestial nga kaminyoon, nga mao ang pakigsaad sa kahimayaan (tan-awa sa D&P 131:1–4; 132:19, 29). Kalabut sa mga pakigsaad nga gihimo, siya nakadawat og daghang mga saad gikan sa Ginoo kabahin sa iyang pamilya. Apil niini nga mga panalangin mao ang mosunod:

- Ang iyang kaanakan [posterity] modaghan (tan-awa sa Genesis 17:5–6; Abraham 2:9; 3:14).
- Ang iyang binhi [seed], o sumosunod nga mga kaliwatan, makadawat sa ebanghelyo ug makahupot sa priesthood (tan-awa sa Abraham 2:9).
- Pinaagi sa pangalagad sa iyang binhi, “ang tanang mga banay sa yuta pagapanalanginan, gani uban sa mga panalangin sa Ebanghelyo, diin mao ang mga panalangin sa kaluwasan, gani sa kinabuhi nga dayon” (Abraham 2:11).

Kining tanan, ang tanang mga pakigsaad ug mga saad nga nadawat ni Abraham gikan sa Ginoo gitawag og pakigsaad sama kang Abraham [Abrahamic covenant]. Usa kini ka mahangturon nga pakigsaad nga moabot ngadto sa tanang mga binhi o kaliwatan ni Abraham (tan-awa sa Genesis 17:7).

Pamilya

Aron maapil ingon nga binhi ni Abraham, ang usa ka tawo kinahanglan mosunod sa mga balaod ug mga ordinansa sa ebanghelyo. Dayon kanang mao nga tawo makadawat sa tanang mga panalangin sa pakigsaad sama sa kang Abraham, bisan kon siya dili literal nga kaliwat ni Abraham (tan-awa sa Mga Taga-Galacia 3:26–29; 4:1–7; D&P 84:33–40).

Isip miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ikaw usa ka anak sa pakigsaad (tan-awa sa 3 Nephi 20:25–26). Imong nadawat ang mahang-turon nga ebanghelyo ug napanunod ang sama nga mga saad nga gihatag ngadto kang Abraham, Isaac, ug Jacob. Anaa nimo ang katungod sa mga panalangin sa priesthood ug sa kinabuhing dayon, sigun sa imong pagkamatitud-anon sa pagdawat sa mga ordinansa sa kaluwasan ug pagtuman sa nag-uban nga mga pakigsaad. Ang kanasuran sa yuta mapanalanginan tungod sa mga paningkamot nimo ug sa mga kahago sa imong kaliwatan.

Tan-awa usab sa Pakigsaad; Kinabuhing Dayon; Ordinansa, mga; Patriyarkal nga mga Panalangin; Priesthood

Pamilya

Niadtung Septyembre 23, 1995, si Presidente Gordon B. Hinckley, ang ika-15 nga Presidente sa Simbahan, mibasa sa mosunod nga pamahayag sa usa ka kinatibuk-ang miting sa Relief Society. Kining dinasig nga pamahayag, nga giulohan og “Ang Banay: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” nahimong awtorisadong pamahayag sa Simbahan kabahin sa pamilya:

“Kami, ang Unang Kapangulohan ug ang Konseho sa Napulog Duha ka mga Apostoles sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, sa malig-dong nga paagi mopahayag nga ang kaminyoon tali sa usa ka lalaki ug sa usa ka babaye gi-orden sa Dios ug nga ang banay mahinungdanon ngadto sa laraw sa Tiglalang alang sa walay katapusan nga destinasyon sa Iyang mga anak.

“Ang tanan nga mga tawo—lalaki ug babaye—gilalang diha sa hitsura sa Dios. Ang matag usa hinigugma nga anak nga lalaki ug babaye sa langitnong mga ginikanan, ug, sa ingon, ang matag usa adunay mga kinaiya sa pagkadios ug kalagmitan nga mahimong usa ka dios. Ang pagkalalaki ug pagkababaye mao ang mahinungdanon nga kinaiya sa tagsa-tagsa sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, sa pagkamortal, ug sa walay katapusan nga pag-ila ug katuyoan.

“Sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, ang espiritu nga mga anak nga lalaki ug babaye nakaila ug nagsimba sa Dios ingon nga ilang Amahan sa Kahangturan ug midawat sa Iyang laraw nga naghatag og higayon sa Iyang mga anak nga makaangkon og pisikal nga lawas ug makaangkon og yutanon nga kasinatian sa paglambo ngadto sa kahingpitan ug sa katapusan makakab-ot sa iyang walay katapusan nga kapalaran ingon nga usa ka manununod sa kinabuhing dayon. Ang balaan nga laraw sa kalipay makahimo sa mga relasyon sa banay nga magpadayon human sa kamatayon. Sagrado nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga anaa sa balaan nga mga templo makapahimo alang sa tagsa-tagsa sa pagbali ngadto sa atubangan sa Dios ug alang sa mga banay nga magkahiusa sa kahangturan.

“Ang unang sugo nga gihatag sa Dios ngadto ni Adan ug Eva mao ang mahitungod sa posibilidad alang kanila isip bana ug asawa nga mahimong mga ginikanan. Kami mopahayag nga ang sugo sa Dios alang sa Iyang mga anak sa pagdaghan ug pagpuno sa yuta nagpabilin nga malig-on. Kami sa dugang mopahayag nga ang Dios misugo nga ang sagrado nga mga gahum sa paglalang pagagamiton lamang tali sa lalaki ug babaye, kinsa legal nga naminyo isip bana ug asawa.

“Kami mopahayag sa mga paagi diin ang mortal nga kinabuhi gilalang nga gipahimutang sa Dios. Kami mopamatuod sa pagkabalaan sa kinabuhi ug sa iyang pagkamahinungdanon diha sa walay katapusan nga laraw sa Dios.

“Ang bana ug asawa adunay ligdong nga kapangakohan sa paghigugma ug pag-amuma alang sa usag usa ug alang sa

ilang mga anak. 'Ang mga anak kabilin sa Ginoo' (Mga Salmo 127:3). Ang mga ginikanan adunay sagrado nga katungdanan sa pag-amuma sa ilang mga anak sa paghigugma ug pagkamatarung, sa pagsangkap alang sa ilang pisikal ug espirituhanon nga mga panginahanglan, sa pagtudlo kanila sa paghigugma ug pag-alagad sa usag usa, sa pagsunod sa mga sugo sa Dios ug kinsa mosunod sa mga balaod sa ilang nasud bisan asa sila magpuyo. Mga bana ug asawa—mga inahan ug mga amahan—adunay tulubagon sa atubangan sa Dios sa pagtuman niini nga mga kapangakohan.

"Ang banay gi-orden sa Dios. Ang kaminyoon tali sa lalaki ug babaye mahinungdanon ngadto sa Iyang walay katapusan nga laraw. Ang mga anak adunay katungod nga matawo ngadto sa mga ginikanan kinsa naminyo, maamumahan sa usa ka amahan ug sa usa ka inahan nga nagtahud sa mga panaad sa kaminyoon uban sa hingpit nga pagkamatinuoron. Ang kalipay diha sa kinabuhi sa banay labaw nga makab-ot kon gipasikad diha sa mga pagtulunan ni Ginoong Jesukristo. Malampuson nga mga kaminyoon ug mga banay natukod ug napadayon diha sa mga baruganan sa hugot nga pagtuo, pag-ampo, paghinulsol, pagpasaylo, pagtahud, gugma, kalooy, buhat, ug maayong makalingaw nga mga kalihokan. Ang laraw sa Dios, mao nga ang amahan mangulo sa ilang mga banay diha sa gugma ug pagkamatarung, may kapangakohan sa pagsangkap sa mga kinahanglanon sa kinabuhi ug sa pagpanalipod alang sa ilang mga banay. Ang unang mga kapangakohan sa mga inahan mao ang pag-atiman sa ilang mga anak. Niining sagrado nga mga kapangakohan, ang mga amahan ug mga inahan adunay katungdanan sa pagtabang sa usag usa ingon nga magkauban. Kakulangan, kamatayon, o laing mga kahimtang mahimong manginahanglan sa pagsagup o sa pag-usab niini nga mga kalihokan sa pag-amuma alang sa banay. Ang uban nga mga kabanay kinahanglan nga motabang kon gikinahanglan.

"Kami mopahimangno nga ang tagsa-tagsa kinsa makalapas sa mga pakigsaad sa kaputli, kinsa moabuso sa ilang

kapikas o mga anak, o kinsa mapakyas sa pagtuman sa mga kapangakohan sa banay moabut ang adlaw nga mobarug nga adunay tulubagon sa atubangan sa Dios. Dugang pa, kami mopahimangno nga ang pagkabungkag sa banay makadala sa tagsa-tagsa, sa mga komunidad, ug sa mga nasud sa mga katalagman nga gipanagna sa karaan ug sa bag-o nga mga propeta.

“Kami nagtawag sa may kapangakohan nga mga lumulupyong ug mga opisyal sa gobyerno bisan asa sa pag-awhag sa mga tawo sa paghimo niadtong mga butang nga gihimo sa pagpadayon ug sa paglig-on sa banay isip sukaranan nga yunit sa katilingban” (*Ensign*, Nob. 1995, 102).

Tan-awa usab sa Family Home Evening; Kaminyoon; Templo, Mga

Panaghiusa

Sa wala pa himoa sa Manluluwas ang Pagtubos, nag-ampo Siya alang sa Iyang mga tinun-an, nga kinsa Iyang gipadala sa kalibutan aron pagtudlo sa ebanghelyo. Nag-ampo usab Siya alang niadtong kinsa motuo kaniya tungod sa mga pulong sa Iyang mga tinun-an. Nangamuyo Siya alang sa panaghiusa: “Aron silang tanan mausa, maingon nga ikaw, Amahan, ania kanako ug ako anaa kanimo, aron sila usab maania kanato, aron ang kalibutan motoo nga ikaw mao ang nagpadala kanako” (Juan 17:21).

Gikan niini nga pag-ampo atong makat-unan kon sa unsa nga paagi ang ebanghelyo makapahiusa kanato uban sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo ug sa matag usa. Kon magsunod kita sa ebanghelyo, makadawat sa makaluwas nga mga ordinansa ug maghupot sa atong mga pakigsaad, ang atong mga kinaiya mausab. Ang Pagtubos sa Manluluwas nagbalaan kanato, ug mahimo kita nga magpuyo sa panaghiusa, magpahimulos sa kalinaw niini nga kinabuhi ug mangandam sa pagpuyo uban sa Amahan ug sa Iyang Anak sa kahangturan.

Panagna

Ang Ginoo nag-ingon, “Kon kamo dili magkahiusa kamo dili ako” (D&P 38:27). Ikaw mahimong magtinguha ug magpasiugda niini nga sumbanan sa panaghiusa diha sa imong pamilya ug diha sa Simbahan. Kon ikaw minyo, ikaw ug ang imong kapikas mahimo nga magkahiusa sa katuyoan ug buhat. Ikaw makahimo sa pagtugot sa imong talagsaon nga mga kinaiya sa pagdayeg sa usag usa samtang ikaw nag-uban nga moharung sa mga hagit ug motubo sa gugma ug pagsinabtanay. Ikaw magkahiusa uban sa laing mga miyembro sa pamilya ug uban sa mga miyembro sa Simbahan pinaagi sa pagserbisyo sa usag usa, magtudlo ngadto sa usag usa, ug sa pagdasig sa usag usa. Ikaw makahimo nga mausa uban sa Presidente sa Simbahan ug ubang mga lider sa Simbahan samtang ikaw nagtuon sa ilang mga pulong ug mosunod sa ilang tambag.

Samtang ang Simbahan nagtubo sa tibuok kalibutan, ang tanang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mahimo nga magkahiusa. Ang atong mga kasingkasing mahimo nga “nabugkos diha sa pagkahiusa ug diha sa gugma sa usag usa” (Mosiah 18:21). Atong gitamud ang kulturanhon nga panaglahi ug indibidwal nga mga kalainan, apan nagtinguha usab kita sa “pagkahinius sa pagtuo” nga moabut kon magsunod kita sa dinasig nga mga lider ug mahinumdom nga kitang tanan mga anak sa sama nga Amahan (tan-awa sa Mga Taga-Efeso 4:3–6, 11–13).

Tan-awa usab sa Gugma; Kaminyoon; Pagkamasulundon; Serbisyo; Zion

Panagna (*Tan-awa sa* Pagpadayag; Espirituhanon nga mga Gasa)

Paraiso

Diha sa mga kasulatan, ang pulong *paraiso* gigamit sa lainlaing mga paagi. Una, nagpasabut kini og usa ka dapit sa kalinaw ug kalipay didto sa kalibutan sa mga espiritu sa kinabuhi human dinhi sa yuta, nga giandam alang niadtong kinsa nabunyagan ug kinsa nagpabilin nga matinud-anon

(tan-awa sa Alma 40:12; Moroni 10:34). Kadtong anaa sa bilanggoan sa espiritu adunay oportunidad nga makakat-on sa ebanghelyo ni Jesukristo, maghinulsol sa ilang mga sala, ug makadawat sa mga ordinansa sa bunyag ug pagkumpirma pinaagi sa buhat nga atong gihimo diha sa mga templo (tan-awa sa D&P 138:30–35). Kon ila kanang buhaton, mahimo silang mosulod sa paraiso.

Ang ikaduhang gamit sa pulong *paraiso* makita diha sa asoy ni Lucas kabahin sa Paglansang sa Krus sa Manluluwas. Sa dihang si Jesus diha pa sa krus, usa ka kawatan nga gilansang usab miingon, “Ginoo, hinumdumi ako inig abut mo sa imong gingharian” (Lucas 23:42). Sumala sa Lucas 23:43, ang Ginoo mitubag, “Sa pagkatinuod magaingon ako kanimo, nga karong adlaw adto ikaw sa paraiso uban kanako.” Si Propeta Joseph Smith mipasabut nga usa kini ka sayop nga paghubad; ang Ginoo sa tinuod lang miingon nga ang kawatan makauban Niya didto sa kalibutan sa mga espiritu.

Ang pulong *paraiso* makita usab diha sa 2 Mga Taga-Corinto 12:4, diin tingali nagpasabut kini sa celestial nga gingharian. Diha sa ikanapulo nga artikulo sa hugot nga pagtuo, ang pulong *paraisohanon* naghulagway sa himaya sa yuta sa Milenyum.

Tan-awa usab sa Kamatayon, Pisikal; Plano sa Kaluwasan; Pagkabanhaw

Pasalamat

Ang Ginoo misaad, “Siya kinsa nakadawat sa tanan nga mga butang uban sa pagpasalamat mahimo nga mahimayaon” (D&P 78:19). Ang pasalamat usa ka makapabayaw, makapahimaya nga kinaiya. Siguro makaingon ka gikan sa kasinatian nga mas malipayon ka kon ikaw adunay pasalamat diha sa imong kasingkasing. Dili ka pwede nga mamin-tas, masuk-anon, o magbinastos kon ikaw mapasalamaton.

Pagpasalamat alang sa talagsaong mga panalangin nga imoha. Magmapasalamaton alang sa hilabihan nga mga oportunidad nga anaa kanimo. Pagpasalamat sa imong mga

ginikanan. Pahibaloa sila sa imong pasalamat. Pasalamati ang imong mga higala ug ang imong mga magtutudlo. Hatagi og pasalamat ang matag usa kinsa nakahimo kanimo og pabor o nakatabang kanimo sa bisan unsa nga paagi.

Pasalamati ang imong Langitnong Amahan alang sa Iyang kaayo nganha kanimo. Makahimo ka sa pagpadayag sa imong pasalamat sa Dios pinaagi sa pag-ila sa Iyang kamot diha sa tanang mga butang, magpasalamat kaniya alang sa tanan nga Iyang gihatag kanimo, maghupot sa Iyang mga sugo, ug magserbisyo sa uban. Pasalamati Siya alang sa Iyang Pinalanggang Anak, si Jesukristo. Hatag og pasalamat alang sa mahinungdanong ehemplo sa Manluluwas, alang sa Iyang mga pagtulun-an, alang sa Iyang matinabangon nga kamot sa pagbayaw ug sa pagtabang, alang sa Iyang walay kinutuban nga Pag-ula.

Pasalamati ang Ginoo alang sa Iyang gipahiuli nga Simbahan. Pasalamati Siya alang sa tanan nga gitanyag niini kanimo. Pasalamati Siya alang sa mga higala ug pamilya. Himoa nga ang mapasalamatong kinaiya mao ang mogiya ug mopanalangin sa imong mga adlaw ug mga gabii. Buhata ang pagkamapasalamaton. Imong makita nga mosangput kini og talagsaong maanindot nga mga resulta.

Dugang nga mga pakisayran: Salmo 100:3-4; Lucas 17:11-19; Mosiah 2:19-22; Alma 34:38; D&P 59:7

Patriyarkal nga mga Panalangin

Ang patriyarkal nga mga panalangin gihatag sa takus nga mga miyembro sa Simbahan pinaagi sa gi-ordinahan nga mga patriarch. Ang imong patriyarkal nga panalangin nagpahayag sa imong kaliwatan sa balay ni Israel ug naglangkob sa personal nga tambag gikan sa Ginoo nganha kanimo.

Samtang magtuon ka sa imong patriyarkal nga panalangin ug mosunod sa tambag nga anaa niini, makahatag kini og giya, kahupayan, ug panalipod. Aron masayud kon unsaon sa pagdawat og usa ka patriyarkal nga panalangin, pakig-istorya sa imong bishop o branch president.

Pagpahayag sa Kaliwatan

Ang imong patriyarkal nga panalangin naglakip sa usa ka pamahayag kabahin sa imong kaliwatan, nga magsulti nga ikaw kabahin sa balay ni Israel—usa ka kaliwat ni Abraham, nga nahisakop sa usa ka piho nga tribu ni Jacob. Daghan sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nahisakop sa tribu ni Ephraim, ang tribu nga gihatagan sa unang responsibilidad sa pagdala sa buhat sa Ginoo sa ulahing mga adlaw.

Tungod kay ang kada usa kanato adunay daghang nagkasagol nga mga kaliwatan diha kanato, duha ka mga sakop sa samang pamilya mahimong mapahayag nga nahisakop sa lainlaing mga tribu sa Israel.

Dili igsapayan kon ang imong kaliwatan sa balay ni Israel pinaagi ba sa kaliwatan o pinaagi sa pagsagup. Isip mga miyembro sa Simbahan, nahilakip ka isip kaliwat ni Abraham ug usa ka manununod sa tanang mga saad ug mga panalangin nga nalangkob diha sa pakigsaad ni Abraham (tan-awa sa “Pakigsaad Sama kang Abraham,” mga pahina 187–88).

Pagkat-on gikan sa Imong Patriyarkal nga Panalangin

Sa higayon nga imong madawat ang imong patriyarkal nga panalangin, kinahanglan nga imo kining basahon sa mapainubsanon, mainampoon, ug sa makanunayon nga paagi. Usa kini ka personal nga pagpadayag gikan sa imong Langitnong Amahan, kinsa nahibalo sa imong mga kalig-on, mga kahuyang, ug mahangturong potensyal. Pinaagi sa imong patriyarkal nga panalangin, motabang Siya kanimo nga makakat-on kon unsay Iyang gipaabut gikan kanimo. Ang imong panalangin mahimong maglangkob sa mga saad, mga tambag, ug mga pasidaan. Sa paglabay sa panahon, makabantay ka sa gahum sa pinadayag nga anaa niini.

Samtang magsunod ka sa tambag diha sa imong panalangin, mahimong kuli nga mapandol o mahisalaag ka. Kon dili ka mosunod sa tambag, mahimong dili ka makadawat sa gisaad nga mga panalangin.

Ingon nga ang imong patriyarkal nga panalangin naglangkob sa dinasig nga tambag ug mga saad, kinahanglan nga dili ka magdahum nga motubag kini sa tanan nimong mga pangutana o sa pagdetalye sa tanan nga mahitabo sa imong kinabuhi. Kon ang imong panalangin wala maghisgut og usa ka importante nga hitabo, sama sa full-time nga misyon o kaminyoon, kinahanglan nga dili nimo isipon nga dili ka makadawat niana nga oportunidad.

Sa samang paagi, kinahanglan nga dili nimo isipon nga ang tanan nga gihisgutan diha sa imong patriyarkal nga panalangin matuman niining kinabuhia. Ang patriyarkal nga panalangin mahangturon, ug ang mga saad niini mahimong molapas pa ngadto sa kahangturan. Magmasaligon nga kon ikaw takus, tanang mga saad matuman sa kaugalingong panahon sa Ginoo. Kadtong wala matuman niini nga kinabuhi matuman sa sunod.

Ang imong patriyarkal nga panalangin sagrado ug personal. Mahimo nimo kining ipaambit sa suod nga mga sakop sa pamilya, apan kinahanglan nga dili nimo kini basahon og kusog diha sa kadaghanan o motugot sa uban sa pagbasa niini o sa paghubad niini. Bisan ang imong patriarch o bishop o branch president kinahanglang dili mohubad niini.

Hambina sa imong kasingkasing ang bililhong mga pulong sa imong patriyarkal nga panalangin. Pamalandongi kini, ug sunda aron nga ikaw mahimong takus sa gisaad nga mga panalangin niining kinabuhia ug sa kinabuhi nga moabut.

Perlas nga Labing Bililhon (*Tan-awa sa Kasulatan, Mga*)

Personal nga Pinadayag (*Tan-awa sa Pinadayag*)

Plano sa Kaluwasan

Didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, ang Langitnong Amahan miandam og usa ka plano aron makapahimo

kanato nga mas mahisama Kaniya ug makadawat og kahingpitan sa kalipay. Ang mga kasulatan nagpasabut niini nga plano isip “laraw sa kaluwasan” (Alma 24:14; Moises 6:62), “ang mahinungdanon nga laraw sa kalipay” (Alma 42:8), “ang laraw sa katubsanan” (Jacob 6:8; Alma 12:30), ug “ang laraw sa kalooy” (Alma 42:15).

Ang plano sa kaluwasan mao ang kahingpitan sa ebanghelyo. Naglakip kini sa Paglalang, sa Pagkapukan, sa Pag-ula ni Jesukristo, ug sa tanang mga balaod, mga ordinansa, ug mga doktrina sa ebanghelyo. Ang moral nga kabubut-on, ang abilidad sa pagpili ug pagbuhat alang sa atong mga kaugalingon, gikinahanglan usab sa plano sa Langitnong Amahan. Tungod niini nga plano, mahimo kitang mahingpit pinaagi sa Pag-ula, makadawat sa kahingpitan sa kalipay, ug magpuyo hangtud sa kahangturan diha sa presensya sa Dios. Ang atong mga relasyon sa pamilya mahimong molungtad hangtud sa kahangturan.

Ikaw apil sa plano sa Langitnong Amahan, ug ang imong mahangturong kasinatian mahimong mabahin ngadto sa tulo ka nag-unang mga parte: kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, mortal nga kinabuhi, ug kinabuhi human sa kamatayon. Kon imo nang masabtan ang plano, makakita ka og mga tubag sa mga pangutana nga gipangutana sa labihan ka daghan: Diin man kita gikan? Nganong naa man kita dinhi? Asa man kita padulong human niining kinabuhia?

Kinabuhi sa Wala pa Dinhi sa Yuta

Sa wala ka pa matawo dinhi sa yuta, nagpuyo ka sa presensya sa imong Langitnong Amahan isip usa sa Iyang espiritu nga mga anak. Niining kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, mitambong ka og usa ka konseho uban sa laing espiritu nga mga anak sa Langitnong Amahan. Niana nga konseho, ang Langitnong Amahan mipresentar sa Iyang mahinungdanong plano sa kalipay (tan-awa sa Abraham 3:22–26).

Agig panag-uyon sa plano sa kalipay, ang wala pa matawo sa kalibutan nga si Jesukristo, ang Unang Anak sa

Amahan sa espiritu, mipakigsaad nga mahimong Manluluwas (tan-awa sa Moises 4:2; Abraham 3:27). Kadtong kinsa misunod sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo gitugutan nga moanhi sa yuta aron makasinati sa pagka-mortal ug mouswag paingon sa kinabuhing dayon. Si Lucifer, laing espiritu nga anak sa Dios, misukol batok sa plano ug “nagtinguha sa paglaglag sa kabubut-on sa tawo” (Moises 4:3). Nahimo siyang si Satanas, ug siya ug ang iyang mga sumusunod gisalikway paggawas sa langit ug gihikawan sa mga kahigayunan nga makadawat og pisikal nga lawas ug makasinati og pagka-mortal (tan-awa sa Moises 4:4; Abraham 3:27–28).

Sa tibuok nimong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, imong napalambo ang imong pagka-ikaw ug mipadako sa imong espirituhanong mga kapabilidad. Napanalanginan sa gasa sa kabubut-on, mihimo ka og importante nga mga desisyon, sama sa desisyon sa pagsunod sa plano sa Langitnong Amahan. Kini nga mga desisyon nakaapektar sa imong kinabuhi nianang panahona ug karon. Mitubo ka sa salabutan ug nakakat-on sa paghigugma sa kamatuoran, ug ikaw nangandam nga moanhi sa yuta, diin makapadayon ka sa paguswag.

Mortal nga Kinabuhi

Karon imo nang nasinati ang mortal nga kinabuhi. Ang imong espiritu nahiusa uban sa imong lawas, naghatag kanimong oportunidad sa pagtubo ug paglambo sa mga paagi nga dili posible didto sa imong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta. Kining bahina sa imong pagpakabuhi usa ka panahon diin imong mapamatud-an ang imong kaugalingon, mopili nga moduol kang Kristo, ug moandam nga mahimong takus sa usa ka kinabuhing dayon. Panahon usab kini nga makatabang ka sa uban nga makakita sa kamatuoran ug makabaton og pagpamatuod kabahin sa plano sa kaluwasan.

Kinabuhi human sa Kamatayon

Kon mamatay ka, ang imong espiritu mosulod sa kalibutan sa mga espiritu ug maghulat sa pagkabanhaw. Atol sa pagkabanhaw, ang imong espiritu ug lawas maghiusa pag-usab, ug ikaw pagahukman ug pagadawaton ngadto sa usa ka gingharian sa himaya. Ang himaya nga imong mapanunod magdepende sa kalig-on sa imong pagkakabig ug sa imong pagkamasulundon ngadto sa mga sugo sa Ginoo (tan-awa sa “Gingharian sa Himaya, Mga,” mga pahina 39–42). Magdepende kini sa matang sa imong “pagdawat sa pagpamatuod ni Jesus” (D&P 76:51; tan-awa usab sa mga bersikulo 74, 79, 101).

Mga Panalangin pinaagi sa Kahibalo sa Plano

Ang pagpamatuod kabahin sa plano sa kaluwasan makahatag kanimo og paglaum ug katuyoan samtang ikaw nanglimbasug sa mga hagit sa kinabuhi. Makakaplag ka og subli nga kasiguroan diha sa kahibalo nga ikaw anak sa Dios ug nga ikaw nagpuyo sa Iyang presensya sa wala pa ka matawo dinhi sa yuta. Makakaplag ka og kahulugan sa imong kinabuhi karon, nasayud nga ang imong mga binuhatan dinhi sa mortalidad makaimpluwensya sa imong mahangturong kapalaran. Uban niini nga kahibalo, mahimo kang mobase sa importante nga mga desisyon diha sa mga kamatuoran imbis nga diha sa mausab-usab nga mga kahimtang sa kinabuhi. Makapadayon ka sa pagpalambo sa imong relasyon uban sa mga sakop sa imong pamilya, magmaya diha sa saad nga ang imong pamilya mahimong mahangturon. Makakaplag ka og hingpit nga kalipay diha sa imong pagpamatuod kabahin sa Pag-ula ug sa mga sugo, mga ordinansa, mga pakigsaad, ug mga doktrina sa Ginoo, nasayud nga “siya kinsa nagbuhat og mga buluhaton sa pagkamatarung makadawat sa iyang ganti, gani ang kalinaw niini nga kalibutan, ug kinabuhi nga dayon diha sa kalibutan nga umaabut” (D&P 59:23).

Pornograpiya

Dugang nga mga pakisayran: 2 Nephi 2:5–30; 10:23–25; Alma 12:24–37; 22:12–14; 42; Moises 6:47–62

Tan-awa usab sa Kabubut-on; Pag-ula ni Jesukristo; Paglalang; Kamatayon, Pisikal; Kamatayon, Espirituhanon; Pagkapukan; Dios nga Amahan; Ebanghelyo; Langit; Impyerno; Jesukristo; Gingharian sa Himaya, Mga; Paraiso; Pagkabanhaw

Pornograpiya

Ang pornograpiya bisan unsang materyal nga nagpakita o naghulagway sa lawas sa tawo o sekswal nga batasan sa paagi nga makaaghat og sekswal nga mga pagbati. Gipang-apud-apod kini sa daghang paagi, lakip ang mga magasin, mga libro, telebisyon, salida sa sine, musika, ug ang Internet. Makadaot kini sa espiritu sama sa tabako, alkohol, ug mga drugas nga makadaot sa lawas. Ang paggamit og mga materyal nga pornograpiya sa bisan unsang paagi usa ka pagsupak sa kasugoan sa Dios: “Dili kamo . . . manapaw . . . ni magbuhat sa bisan unsa nga butang nga sama niini” (D&P 59:6). Modangat kini ngadto sa ubang seryoso nga mga sala. Ang mga miyembro sa Simbahan angay nga maglikay sa bisan unsang pornograpiya ug kinahanglan mosupak sa mga paghimo, pag-apud-apo, ug paggamit.

Ang pornograpiya sa kaalaotan makapaadik. Sama sa ubang mga pagkaadik, motulod kini sa mga tawo sa pag-eksperimento ug sa pagpangita og mas kusog pa nga mga pagpanghulhog. Kon ikaw moeskperimento niini ug motugot sa imong kaugalingon nga magpabilin nga maglunang sa gawong niini, kini moguba kanimo, mopakubos sa imong hunahuna, kasingkasing, ug espiritu. Mahikawan ka sa imong pagrespeto sa kaugalingon ug sa imong pagbatyag sa mga kaanindot sa kinabuhi. Kini molaglag kanimo ug motulod kanimo sa dautan nga mga hunahuna ug posible dautan nga mga binuhatan. Makamugna kini og grabe nga kadaot sa mga relasyon sa imong pamilya.

Tungod sa makapaadik nga kinaiya sa pornograpiya ug sa kadaut nga mahatag niini sa lawas ug espiritu, ang mga sulugoon sa Dios balik-balik nga nagpahimangno kanato sa pagsalikway niini. Kon ikaw nasulod sa laang sa pornograpiya, undang na niini gilayon ug pangayo og panabang. Pinaagi sa paghinulsol, makadawat ka og kapasayloan ug makakita og paglaum sa ebanghelyo. Duol sa imong bishop o branch president alang sa tambag kon unsaon pagbuntog ang imong problema, ug tinguhaa ang pagkaayo pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. Hangyoa ang Ginoo nga hatagan ka og kusog sa pagbuntog niining terrible nga pagkaadik.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 5:27–28; Mga Taga-Roma 6:12; Alma 39:9; D&P 42:23

Tan-awa usab sa Kaputli; Tintasyon

Priest (*Tan-awa sa Aaronic Priesthood; Pagdumala sa Simbahan; Priesthood*)

Priesthood

Ang priesthood mao ang mahangturong gahum ug awtoridad sa Dios. Pinaagi sa priesthood ang Dios milalang ug midumala sa mga langit ug sa yuta. Pinaagi niini nga gahum Iyang gitubos ug gibayaw ang Iyang mga anak, nga nagdala sa pagpahinabo “sa pagka-imortal ug sa kinabuhi nga dayon sa tawo” (Moises 1:39).

Awtoridad sa Priesthood Gihatag sa Kalalakin-an dinhi sa Yuta

Ang Dios mihatag og awtoridad sa priesthood ngadto sa takus nga lalaking mga miyembro sa Simbahan aron sila makabuhat diha sa Iyang ngalan alang sa kaluwasan sa Iyang mga anak. Ang mga naghupot sa priesthood mahimo nga hatagan og pagtugot nga mosangyaw sa ebanghelyo, mangalagad sa mga ordinansa sa kaluwasan, ug modumala sa gingharian sa Dios dinhi sa yuta.

Ang mga lalaking miyembro sa Simbahan mahimo nga mosugod sa ilang serbisyo sa dihang mag-edad na sila og 12. Magsugod sila pinaagi sa paghupot sa Aaronic Priesthood, ug sa kaulahian mahimo nga makasarang sa paghupot og Melchizedek Priesthood nga itugyan diha kanila. Sa nagkalainlaing yugto sa ilang mga kinabuhi ug sa ilang pagpangandam sa ilang mga kaugalingon sa pagdawat sa nagkalainlaing mga responsibilidad, naghupot sila og nagkalainlaing mga buhatan sa priesthood, sama sa deacon, teacher, o priest diha sa Aaronic Priesthood ug elder o high priest diha sa Melchizedek Priesthood. (Alang sa piho nga kasayuran mahitungod sa mga Aaronic ug Melchizedek Priesthood, tan-awa sa mga pahina 3–4 ug 108–10.)

Aron ang usa ka lalaki nga miyembro sa Simbahan makahupot sa priesthood, usa ka may pagtugot nga naghupot sa priesthood kinahanglan gayud nga motugyan niini ngadto kaniya ug i-orden siya sa usa ka buhatan niana nga priesthood (tan-awa sa Mga Hebreohanon 5:4; D&P 42:11; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:5).

Bisan tuod kon ang awtoridad sa priesthood gitugyan lamang sa takus nga lalaking mga miyembro sa Simbahan, ang mga panalangin sa priesthood magamit sa tanan—mga lalaki, mga babaye, ug mga bata. Kitang tanan makapahimulos gikan sa impluwensya sa matarung nga pagpangulo sa priesthood, ug kitang tanan makabaton ug kahigayonan sa pagdawat sa makaluwas nga mga ordinansa sa priesthood.

Priesthood ug ang Pamilya

Ang pinakaimportante nga paggamit sa priesthood mahitabo diha sa pamilya. Ang matag bana ug amahan diha sa Simbahan kinahanglan nga maninguha nga mahimong takus aron makahupot sa Melchizedek Priesthood. Uban sa iyang asawa isip usa ka katugbang nga kauban, siya modumala diha sa katarung ug gugma, magserbisyo isip espirituhanon nga lider sa pamilya. Pangulohan niya ang pamilya sa regular nga pag-ampo, pagtuon sa kasulatan, ug family home

evening. Magtrabaho siya uban sa iyang asawa aron pagtudlo sa mga anak ug tabangan sila nga mangandam sa pagdawat sa mga ordinansa sa kaluwasan (tan-awa sa D&P 68:25–28). Mohatag siya og mga panalangin sa priesthood alang sa pag-giya, pag-ayo, ug paghupay.

Daghan nga mga miyembro walay matitud-anon nga mga naghupot sa Melchizedek Priesthood diha sa ilang mga panimalay. Hinoon, pinaagi sa pagserbisyo sa mga home teacher ug mga lider sa priesthood, ang tanang mga miyembro sa Simbahan makapahimulos sa mga panalangin sa gahum sa priesthood diha sa ilang mga kinabuhi.

Mga Korum sa Priesthood

Ang korum sa priesthood maoy usa ka organisado nga pundok sa mga kalalakin-an kinsa naghupot sa sama nga buhatan sa priesthood. Ang unang mga katuyoan sa mga korum mao ang pagserbisyo sa uban, magtukod og panaghi-usa ug panag-igsoonay, ug magtudlo sa usag usa sa mga doktrina, mga baruganan, ug mga katungdanan.

Ang mga korum anaa diha sa tanang mga pundok sa organisasyon sa Simbahan. Ang Presidente sa Simbahan ug ang iyang mga counselor han-ay sa Korum sa First Presidency. Ang Napulog Duha ka mga Apostoles han-ay usab sa usa ka korum. Ang mga Seventy, mga General Authority ug mga Area Authority, gipang organisar ngadto sa mga korum. Ang matag presidente sa stake magdumala ibabaw sa korum sa mga high priest, nga gilangkuban sa tanang mga high priest diha sa stake. Ang matag ward o branch sa kasagaran adunay mga korum sa mga elder, mga priest, mga teacher, ug mga deacon. Ang mga High priest giorganisar diha sa mga wards, nagserbisyo diha sa mga pundok sa mga high priest.

Home Teaching

Sa higayon nga ang mga naghupot og priesthood giorden sa buhatan sa teacher, aduna sila’y kahigayunan ug responsi-

bilidad sa pagserbisyo isip mga home teacher. Sa niini nga paagi magtrabaho sila ngadto sa katumanan sa ilang katungdanan aron sa “pagbantay diha sa simbahan sa kanunay, ug magpaduol ug maglig-on kanila” (D&P 20:53).

Ang mga home teacher adunay sagrado nga katungdanan nga maoy unang tinubdan sa panabang sa Simbahan ngadto sa mga indibidwal ug mga pamilya. Mobisita sila ngadto sa *gi-assign* nila nga mga miyembro sa dili mokubos kada bulan. Sa pagserbisyo ug pagbisita sa *gi-assign* nga mga miyembro, gitabangan nila ang mga ginikanan diha sa ilang mga responsibilidad, magtudlo sa ebanghelyo ngadto sa matag miyembro sa pamilya, moamuma sa panaghigala, ug motabang sa mga miyembro nga mangandam aron sa pagdawat og mga ordnansa sa templo ug magpuyo nga takus sa mga panalangin sa ebanghelyo.

Ang mga lider sa mga ward ug mga branch mosiguro nga ang mga home teacher gipang-assign ngadto sa kada pamilya o indibidwal. Ilang susihon uban sa mga home teacher aron pagtabang nga matubag ang espirituhanon ug temporal nga mga panginahanglan sa kada miyembro.

Mga Yawe sa Priesthood

Ang paggamit sa awtoridad sa priesthood diha sa Simbahan gidumala pinaagi niadtong kinsa naghupot sa mga yawe sa priesthood (tan-awa sa D&P 65:2; 124:123). Kadtong naghupot og mga yawe sa priesthood adunay katungod sa pagdumala ug sa pagmando sa Simbahan sulod sa ilang kamandoan. Sama pananglit, usa ka bishop naghupot sa mga yawe sa priesthood nga makahimo kaniya sa pagdumala sa iyang ward. Busa, sa diha nga ang usa ka bata niana nga ward andam na nga mabunyagan, ang tawo nga nagbunyag sa bata kinahanglan gayud nga makadawat og pagtugot gikan sa bishop.

Si Jesukristo mao ang naghupot sa tanang mga yawe sa priesthood. Gihatagan Niya ang Iyang mga Apostoles sa mga yawe nga gikinahanglan alang sa pagdumala sa Iyang

Simbahan. Ang senyor nga Apostol lamang, ang Presidente sa Simbahan, ang mahimo nga mogamit (o motugot sa laing tawo sa paggamit) niini nga mga yawe aron sa pagdumala sa tibuok Simbahan (tan-awa sa D&P 43:1–4; 81:2; 132:7).

Ang Presidente sa Simbahan motugyan sa mga yawe sa priesthood ngadto sa ubang mga lider sa priesthood aron sila makadumala diha sa ilang mga bahin sa katungdanan. Ang mga yawe sa Priesthood gipangtugyan diha sa mga presidente sa mga templo, mga misyon, mga stake, ug mga district; mga bishop, mga presidente sa branch, ug mga presidente sa korum. Ang usa ka tawo kinsa nagserbisyo sa usa niini nga mga katungdanan maghupot lamang sa mga yawe hangtud nga siya ma-*release*. Ang mga counselor dili makadawat og mga yawe, apan mahimo nga makadawat sila og awtoridad ug katungdanan pinaagi sa calling ug buluhaton.

Paggamit sa Priesthood sa Matarung nga Paagi

Kon ikaw usa ka naghupot sa priesthood, hinumdumi nga ang priesthood kinahanglan nga kabahin nimo sa tanang mga higayon ug sa tanan nga mga pagkabutang. Dili kini sama sa usa ka sinina mahimo nimong isul-ob ug hubuon sa gusto lang. Bisan unsa nga pag-orden sa buhatan sa priesthood mao ang tawag sa tibuok kinabuhi nga pagserbisyo, uban sa panaad nga ang Ginoo mosarang kanimo sa pagbuhat sa Iyang buluhaton sumala sa imong pagkamatinud-anon.

Kinahanglan gayud nga ikaw takus aron sa pagdawat ug paggamit sa gahum sa priesthood. Ang mga pulong nga imong isulti ug ang imong kada adlaw nga pamatasan makaapekto sa imong abilidad sa pagserbisyo. Ang imong pamatasan diha sa publiko kinahanglan gayud nga walay ikasaway. Ang imong pamatasan diha sa tago mas labaw pa gani ka importante. Pinaagi ni Propeta Joseph Smith, ang Ginoo mipahayag nga “ang katungod sa pagkapari dili mabulag gikan sa mga gahum sa langit, ug nga ang mga gahum sa langit dili madumala ni madala gawas lamang diha sa mga

baruganan sa pagkamatarung” (D&P 121:36). Mipahimangno Siya sa mga naghupot sa priesthood:

“Kon kita mosulay sa pagtabon sa atong mga sala, o sa pagtagbaw sa atong garbo, sa atong walay kapuslanan nga pangandoy, o sa paggamit sa gahum o kamandoan o pagpugos sa mga pagbati sa mga katawhan, bisan unsa nga matang sa pagkadili matarung, tan-awa, ang langit sa ilang mga kaugalingon mobiya; ang Espiritu sa Ginoo maguol; ug kon kini mobiya, Amen sa pagkapari o sa pagtugot niana nga tawo. Tan-awa, sa dili pa siya masayud; siya gipasagdan ngadto sa iyang kaugalingon” (D&P 121:37–38).

Ikaw dili makapatunhay og bisan unsa nga gahum o impluwensya diha sa priesthood gawas lamang “sa pagdani, sa pagkamainantuson, sa kalumo ug kaaghup, ug tiunay nga paghigugma; pinaagi sa pagkamabination, ug putli nga kahibalo, diin makapadugang sa hilabihan sa kalag nga walay pagpakaaron ingnon, ug walay pagpanglimbong.” Kon ikaw “gidasisig sa Espiritu Santo” aron pagbadlong sa usa ka tawo, mopakita pagkahuman “og dugang nga paghigugma ngadto kaniya kinsa inyong gipanton, basin pa unya siya moisip kanimo nga iyang kaaway; aron siya masayud nga ang inyong pagkamatinud-anon labaw pa nga malig-on kay sa mga higit sa kamatayon” (D&P 121:41–43).

Sa imong paggamit sa priesthood diha sa pagkamatarung ug paghigugma, imong makaplagnan ang hingpit nga kalipay sa pagserbisyo isip usa ka instrumento diha sa mga kamot sa Ginoo. Siya miingon:

“Himoa usab ang inyong mga kasingkasing nga mapuno sa gugma nga putli ngadto sa tanan nga mga tawo, ug ngadto sa mga sakop sa pagtuo, ug himoa ang hiyas nga modayan-dayan sa inyong mga hunahuna nga walay paghunong; unya ang imong pagsalig mosamot pagkalig-on diha sa atubangan sa Dios; ug ang doktrina sa pagkapari motuhop diha sa imong kalag ingon sa mga yamog nga gikan sa langit.

“Ang Espiritu Santo mao ang inyong kauban sa kanunay, ug ang inyong pagmando usa ka dili mausabon nga pagmando

sa pagkamatarung ug kamatuoran; ug ang inyong kamandoan mao ang usa ka walay katapusan nga kamandoan, ug walay pagpugos nga paagi kini mokanap nganha kanimo hangtud sa kahangturan” (D&P 121:45–46).

Dugang nga mga pakisayran: Juan 15:16; Mga Buhat 8:14–20; Santiago 5:14–15; D&P 13; 20; 84; 107; Joseph Smith—Kasaysayan 1:68–73

Tan-awa usab sa Aaronic Priesthood; Pagdumala sa Simbahan; Melchizedek Priesthood; Mga Ordinansa; Pagpahiuli sa Ebanghelyo

Propeta, Mga

Isip mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, napanalanginan kita nga gipangulohan pinaagi sa buhing mga propeta—dinasig nga mga tawo nga gitawag aron sa pagsulti alang sa Ginoo, sama nila ni Moises, Isaias, Pedro, Pablo, Nephi, Mormon, ug ubang mga propeta sa mga kasulatan. Atong gipaluyohan ang Presidente sa Simbahan isip atong propeta, manalagna, ug tigpadayag—ang bugtong nga tawo sa yuta kinsa makadawat og pagpadayag aron sa paggiya sa tibuok nga Simbahan. Ato usab nga gipaluyohan ang mga counselor sa First Presidency ug ang mga miyembro sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles isip mga propeta, mga manalagna, ug mga tigpadayag.

Sama sa mga propeta sa karaan, ang mga propeta karon mopamatuod kabahin ni Jesukristo ug motudlo sa Iyang ebanghelyo. Gibutyag nila ang kabubut-on ug tinuod nga kinaiya sa Dios. Nagsulti sila sa maisugon ug klaro nga paagi, manghimaraut sa sala ug magpahimangno sa mga sangputanan niini. Usahay, mahimo nga gidasig sa pagpanagna sa umaabot nga mga panghitabo alang sa atong kaayohan.

Makasalig ka kanunay sa buhi nga mga propeta. Ang ilang mga pagtulun-an nagpakita sa kabubut-on sa Ginoo, kinsa mipahayag: “Unsa nga Ako ang Ginoo namulong, Ako namulong, ug Ako dili mangayo og pasaylo alang sa akong kaugalingon; ug bisan pa ang mga langit ug ang yuta

mahanaw, ang akong mga pulong dili mahanaw, apan ang tanan matuman, bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra” (D&P 1:38).

Ang imong pinakadakong kahilwasan nag-agad diha sa matinumanon nga pagsunod sa pulong sa Ginoo nga gihatag pinaagi sa Iyang mga propeta, ilabi na ang Presidente sa Simbahan karon. Ang Ginoo nagpahimangno nga kadtong kinsa mobaliwala sa mga pulong sa buhi nga mga propeta mapukan (*tan-awa sa D&P 1:14–16*). Misaad Siya og mahinungdanon nga mga panalangin niadtong kinsa mosunod sa Presidente sa Simbahan:

“Ikaw maminaw ngadto sa tanan niya nga mga pulong ug mga sugo diin siya mihatag nganha kanimo ingon nga siya nakadawat kanila, maglakaw sa tanan nga pagkabalaan diha sa akong atubangan;

“Kay ang iyang pulong ikaw makadawat, ingon og gikan sa akong kaugalingon nga ba-ba, sa tanan nga pagpailub ug hugot nga pagtuo.

“Kay pinaagi sa pagbuhat niini nga mga butang ang mga ganghaan sa impyerno dili makabuntog batok kanimo, oo, ug ang Ginoong Dios mopatibulaag sa mga gahum sa kangitngit gikan sa imong atubangan, ug mohimo sa mga langit sa pagkurog alang sa imong kaayohan, ug himaya sa iyang ngalan” (D&P 21:4–6).

Dugang nga mga pakisayran: 2 Mga Cronicas 20:20; Amos 3:7; Mga Taga-Efeso 2:19–20; 1 Nephi 22:1–2; Mosiah 13:33–35; D&P 107:91–92; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:6

Puasa ug mga Halad sa Puasa

Ang pagpuasa mao ang boluntaryo nga dili pagkaon ug pag-inum sulod sa piho nga panahon. Ang pagpuasa inubanan sa sinsero nga pag-ampo makatabang kanimo sa pag-andam sa imong kaugalingon ug sa uban sa pagdawat sa mga panalangin sa Dios.

Mga Katuyoan sa Pagpuasa

Sa usa ka okasyon, ang Manluluwas mipapahawa sa usa ka dautan paggawas sa usa ka bata ug migamit niini nga kasinatian aron sa pagtudlo sa Iyang mga disipulo mahitunod sa gahum sa pag-ampo ug pagpuasa. Ang Iyang mga disipulo nangutana Kaniya, “Nganong wala man kami makapagula kaniya?” Si Jesus mitubag: “Tungod sa kadiyutay sa inyong pagtuo: kay sa pagkatinuod magaingon ako kaninyo, Kon may pagtuo kamo ingon og liso sa mustasa, makaingon kamo niining bukid, Bumalhin ka gikan dinhi ngadto didto; ug kini mobalhin; ug walay magamakuli alang kaninyo. Apan kining matanga dili mahimo sa pagpagula gawas sa paagi sa pag-ampo ug pagpuasa.” (Tan-awa sa Mateo 17:14–21.)

Kini nga asoy nagtudlo nga ang pag-ampo ug ang pagpuasa makahatag og dugang kalig-on niadtong naghatag ug nagdawat og mga panalangin sa priesthood. Ang asoy mahimo usab nga magamit sa imong personal nga mga paningkamot sa pagsunod sa ebanghelyo. Kon ikaw adunay kahuyang o sala nga imong gipanlimbasugan nga mabuntog, mahimong nagkinahanglan ka nga magpuasa ug mag-ampo aron makadawat sa panabang o kapasayloan nga imong gitinguha. Sama sa demonyo nga gipapahawa ni Kristo, ang imong kalisdanan tingali maong matanga nga mogawas lamang pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa.

Mahimo kang magpuasa alang sa daghang mga katuyoan. Ang pagpuasa usa ka paagi sa pagsimba sa Dios ug pagpadayag og pasalamat ngadto Kaniya (tan-awa sa Lucas 2:37; Alma 45:1). Mahimo kang magpuasa samtang mohangyo ikaw sa Langitnong Amahan sa pagpanalangin sa masakiton o anaa sa kalisdanan (tan-awa sa Mateo 17:14–21). Ang pagpuasa mahimong motabang kanimo ug niadtong imong gimahal nga makadawat og personal nga pagpadayag ug mahimong makabig sa kamatuoran (tan-awa sa Alma 5:46; 6:6). Pinaagi sa pagpuasa makabaton ka og kalig-on sa pagbuntog sa tintasyon (tan-awa sa Isaias 58:6). Mahimo kang

Puasa ug mga Halad sa Puasa

magpuasa samtang maningkamot kang mopaubos sa imong kaugalingon atubangan sa Dios ug mopakita og hugot nga pagtuo diha kang Jesukristo (tan-awa sa Omni 1:26; Helaman 3:35). Mahimo kang magpuasa aron makadawat og giya sa pagpaambit sa ebanghelyo ug sa pagpalambo sa mga calling sa Simbahan (tan-awa sa Mga Buhat 13:2–3; Alma 17:3, 9; 3 Nephi 27:1–2). Ang pagpuasa mahimong mag-uban sa matarung nga kasub-anan o pagbangutan (tan-awa sa Alma 28:4–6; 30:1–2).

Dominggo sa Puasa

Ang Simbahan mipili og usa ka Dominggo matag bulan, sa kasagaran ang unang Dominggo, isip adlaw sa pagpuasa. Ang hustong pag-oberbar sa Dominggo sa puasa naglakip sa dili pagkaon ug pag-inum sulod sa duha ka sunod-sunod nga kan-anan, pagtambong sa miting sa puasa ug pagpamatuod, ug paghatag og halad sa puasa aron itabang sa pag-atiman niadtong nanginahanglan.

Ang imong halad sa puasa kinahanglang dili mominos sa kantidad sa duha ka kan-anan nga wala nimo kan-a. Kon posible, magmanggihatagon pa ug mohatag og dugang pa kaysa niini nga kantidad.

Agig dugang sa pag-oberbar sa mga adlaw sa puasa nga gigahin sa mga lider sa Simbahan, mahimo kang magpuasa sa bisan unsang adlaw, sumala sa imong mga panginahanglan ug sa mga panginahanglan sa uban. Hinoon, ikaw kinahanglang nga dili magpuasa og sige o sulod sa sobra na kaayo nga mga oras.

Ang Tinuod nga Puasa

Sa Wali sa Bukid, si Jesus nagtudlo sa tinuod nga porma sa pagpuasa. Namulong siya batok sa mga maut kinsa, kon magpuasa sila, “magapadautdaut sa ilang mga nawong aron lang makita sa mga tawo nga sila nanagpuasa.” Kaysa magpakita og gawas nga pagkamatarung, kinahanglang kang

magpuasa “sa imong Amahan nga anaa sa tago: ug ang imong Amahan nga nagatan-aw sa tago magabalos kanimo” (Mateo 6:16–18).

Si propeta Isaias nagtudlo usab kabahin sa tinuod nga diwa sa pagpuasa: “Dili ba mao kini ang pagpuasa nga akong napili? ang paghubad sa mga higut sa kadautan, ang pagtangtang sa mga bugkos sa yugo, ug ang pagpagawas sa mga dinaugdaug, ug nga inyong bunggoon ang tanang mga yugo? Dili ba mao ang pakigbahin sa imong tinapay uban sa gigutom, ug imo nga dad-on ang kabus nga sinalikway ngadto sa imong balay? kon ikaw makakita sa hubo, nga imo siya nga tampian; ug nga ikaw dili matago gikan sa imong kaugalingon nga unod?” (Isaias 58:6–7).

Si Isaias mipamatuod usab kabahin sa mga panalangin nga mahimong moabut kon magsunod kita sa balaod sa puasa: “Unya ang imong kahayag mosidlak nga maingon sa kabuntagon, ug ang imong pagkaayo motungha sa madali: ug ang imong pagkamatarung mouna kanimo; ang himaya sa Ginoo magapalikod kanimo. Unya ikaw motawag, ug ang Ginoo motubag; ikaw motuaw ug siya magaingon, Ania man ako. . . . Kon ibu-bu mo ang imong kalag ngadto sa gigutom, ug busgon mo ang sinakit nga kalag; unya ang imo nga kahayag mosubang sa kangitngitan, ug ang imong kadulom maingon sa kaudtohan: ug ang Ginoo magamando kanimo sa kanunay, ug mobusog sa imong kalag sa mga dapit nga mamala, ug magapalig-on sa imong mga bukog: ug ikaw mahasama sa usa ka pinatubigan nga tanaman, ug sama sa usa ka tubod sa tubig, kansang mga tubig walay paghubas” (Isaias 58:8–11).

Dugang nga mga pakisayran: 3 Nephi 13:16–18; D&P 59:12–14; 88:76, 119

Tan-awa usab sa Pag-ampo

Pulong sa Kaalam

Ang Pulong sa Kaalam mao ang balaod sa panglawas nga gipadayag sa Ginoo alang sa atong pisikal ug espirituhanon

nga kaayohan. Niini nga pagpadayag, nga gitala sa sekyon 89 sa Doktrina ug mga Pakigsaad, ang Ginoo misulti kanato kon unsa nga mga pagkaon ang maayong kan-on ug hain nga mga butang ang dili maayo sa atong mga lawas. Misaad Siya og espirituhanon ug pisikal nga mga panalangin tungod sa pag-sunod sa Pulong sa Kaalam.

Diha sa Pulong sa Kaalam, ang Ginoo nagmando kanato sa dili pagkaon o pag-inom sa mosunod nga mga butang sa atong mga lawas:

- Isug nga mga ilimnon (tan-awa sa D&P 89:5–7).
- Tabako (tan-awa sa D&P 89:8).
- Tsa ug kape (tan-awa sa D&P 89:9; ulahing mga adlaw nga mga propeta nagtudlo nga ang pulong “init nga mga ilimnon” nagpasabut sa tsa ug kape).

Ang bisan unsang makadaut nga tinuyoang gikaon o giinom sulod sa ilang mga lawas wala mahiuyon sa Pulong sa Kaalam. Ilabi gayud nga tinuod kini sa ginadili nga mga druga, diin mahimong makalaglag niadtong kinsa naadik ngadto niini. Palayo sa hingpit niini. Ayaw pag-eksperimento niini. Ang pag-abuso sa giresita nga mga druga modala usab sa malaglagon nga pagkaadik.

Ang Ginoo mipahayag nga ang mosunod nga mga pag-kaon nga makaayo alang sa atong mga lawas:

- Mga utanon ug mga prutas, nga kinahanglang gamiton “uban ang pagmatngon ug pagpasalamat” (tan-awa sa D&P 89:10–11).
- Ang unod “sa mga kahayupan ug sa mga mananap sa kahanginan,” nga “gamiton sa pagdaginot” (tan-awa sa D&P 89:12–13).
- Mga lugas sama sa trigo, humay, ug mga abena [oats], diin mga “sangkap sa kinabuhi” (tan-awa sa D&P 89:14–17).

Mga Panalangin tungod sa Paghupot sa Pulong sa Kaalam

Niadtung kinsa naghupot sa Pulong sa Kaalam ang Ginoo misaad:

“Ang tanan nga mga santos kinsa mahinumdom sa pagsunod ug sa pagbuhat niini nga mga panultihon, maglakaw nga masulundon sa mga sugo, makadawat og maayo nga panglawas ug uyok sa ilang mga kabukogan;

“Ug makakita og kaalam ug dako nga mga bahandi sa kahibalo, gani ang mga tinago nga mga bahandi;

“Ug modagan ug dili maluya, ug molakaw ug dili maku-yapan.

“Ug Ako, ang Ginoo, mohatag ngadto kanila og usa ka saad, nga ang tiglaglag nga anghel mosaylo kanila, ingon sa mga anak sa Israel, ug dili mopatay kanila” (D&P 89:18–21).

Pagbuntog sa Pagkaadik

Ang pinakamaayo nga tumong mao ang hingpit nga paglikay sa mga butang nga gidili sa Ginoo diha sa Pulong sa Kaalam. Apan kon ikaw naadik sa bisan asa niini nga mga butang, mahimo kang gawasnon gikan sa imong pagkaadik. Ikaw makabuntog sa pagkaadik pinaagi sa personal nga paninguha, sa makapahimo nga gahum sa grasya sa Ginoo, panabang gikan sa mga miyembro sa pamilya ug mga higala, ug paggiya gikan sa mga lider sa Simbahan.

Pag-ampo alang sa panabang, ug pagbuhat sa tanan diha sa imong gahum sa pagbatok sa mga tintasyon nga moabut tungod sa pagkaadik. Ang imong Langitnong Amahan buot nga ikaw makadawat sa mga panalangin nga moabut gikan sa pagsunod sa Pulong sa Kaalam, ug lig-unon ka Niya sa imong kinasingkasing nga mga paninguha sa pagbuhat sa ingon.

Dugang nga mga pakisayran: D&P 49:19–21; 59:15–20; 88:124; 89:1–4

Tan-awa usab sa Pagkamasulundon; Tintasyon

Relief Society

Ang Relief Society gitukod ni Propeta Joseph Smith niadtong Marso 17, 1842, sa Nauvoo, Illinois. Sa panahon sa pagtukod niini, ang Relief Society adunay duha ka nag-unang mga katuyoan: aron paghatag og kahupayan alang sa kabus ug nagkinahanglan ug sa pagluwas sa mga kalag. Ang kapunongan nagpadayon karon, nagpabilin nga matinuoron ngadto niadtong nag-unang orihinal nga naggiya nga mga baruganan. Sa tibuok kalibutan ang mga sister sa Relief Society nagtrabaho uban sa mga naghupot sa priesthood aron sa pagpadayon sa misyon sa Simbahan. Nagtinabangay sila sa usag usa sa ilang:

- Pagpalambo sa ilang mga pagpamatuod ni Jesukristo pinaagi sa pag-ampo ug pagtuon sa mga kasulatan.
- Pagsiksik og espirituhanon nga kalig-on pinaagi sa pagsunod sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo.
- Pagpahinungod sa ilang mga kaugalingon sa paglig-on sa mga kaminyoon, mga pamilya, ug mga panimalay.
- Pagpangita sa kahalangdon sa pagka inahan ug hingpit nga kalipay sa pagka babaye.
- Pagkahimuot sa serbisyo ug maayo nga mga buhat.
- Paghigugma sa kinabuhi ug pagkat-on.
- Pagbarug alang sa kamatuoran ug pagkamatarung.
- Pagpaluyo sa priesthood isip awtoridad sa Dios dinhi sa yuta.
- Pagmaya diha sa mga panalangin sa templo.
- Pagsabut sa ilang balaanon nga kapalaran ug sa pagpaningkamot alang sa kahimayaan.

Kon ikaw anaa sa Relief Society, usa ka paagi nga ikaw makatampo sa misyon sa organisasyon mao ang pagdawat og buluhaton sa pagserbisyo isip usa ka visiting teacher. Samtang nagbisita ka ug nagserbisyo sa imong *gi-assign* nga

mga sister, paggahin og higayon sa pagtudlo sa ebanghelyo ug moamuma sa panaghigalaay. Agi og dugang sa pagserbisyo sa mga indibidwal, ikaw makahimo og importante nga tahas sa paglig-on sa mga pamilya.

Ang mga lider sa mga ward ug mga branch mosiguro nga adunay mga visiting teacher nga *i-assign* sa kada sister nga nag-edad og 18 o mas magulang pa. Ang lider sa Priesthood ug Relief Society mosusi uban sa mga visiting teachers aron pagtabang nga matubag ang espirituhanon ug temporal nga mga panginahanglan sa kada sister.

Isip sister sa Relief Society, ikaw usa ka miyembro sa tibuk kalibutan nga kapunongan sa mga sister, naghiusa sa pagkamaunungon ngadto ni Jesukristo. Ikaw nakighiusa uban sa laing anak nga mga babaye sa Dios isip usa ka babaye sa hugot nga pagtuo, hiyas, panan-awon, ug putli nga gugma, uban sa sigurado nga pagtuo nga ang imong kinabuhi adunay kahulugan, katuyoan, ug tunong. Pinaagi sa imong pag-apil sa Relief Society, ikaw adunay mga kahigayunan sa pagpahimulos sa kapunongan sa mga sister ug pagpakig-uban, paghatag og makahulugan nga serbisyo, pagpakigbahin sa imong pagpamatuod ug sa imong mga talento, ug motubo sa espirituhanon nga paagi.

Sakrament

Nianang gabii sa wala pa ang Iyang Paglansang, si Jesukristo nakigkita sa Iyang mga Apostoles ug gipasiugda ang sakrament. “Siya mikuha sa tinapay, ug sa nakapasalamat na siya, kini iyang gipikaspikas ug kanila gihatag niya nga nag-ingon, Kini mao ang akong lawas nga gihatag alang kaninyo: buhata ninyo kini sa paghandum kanako. Ug maingon man usab, human sa panihapon, ang kopa gikuha niya nga nag-ingon, Kining kopa nga giula alang kaninyo mao ang bag-ong pakigsaad diha sa akong dugo,” (Lucas 22:19–20). Human sa Iyang Pagkabanhaw, Iyang gipasiugda ang sakrament tali sa mga Nephites (tan-awa sa 3 Nephi 18:1–11).

Karon nag-ambit kita sa pan ug tubig agi og handuman sa matubsanong sakripisyo ni Jesukristo. Kini nga ordina sa maoy usa kamahinungdanon nga kabahin sa atong pagsimba ug atong espirituhanon nga paglambo. Sa atong mas labaw nga pagpalandong sa kamahinungdanon niini, mas labaw pa ka sagrado kini alang kanato.

Paghinumdom sa Manluluwas ug sa Iyang Pagtubos

Ang sakrament naghatag og kahigayunan alang kanimo sa paghinumdom uban sa pagpasalamat sa kinabuhi, pangalagad, ug Pagtubos sa Anak sa Dios.

Uban sa gipikaspikas nga pan, imong mahinumduman ang Iyang lawas. Ikaw mahimong maghunahuna sa Iyang pisikal nga pag-antus—ilabi na sa Iyang pag-antus didto sa krus. Makahinumdom ka nga pinaagi sa Iyang kalooy ug grasya, ang tanang mga tawo mahimo nga mabanhaw ug mahatagan og kahigayunan alang sa kinabuhing dayon uban sa Dios.

Uban sa gamay nga tasa sa tubig, imong mahinumduman ang Manluluwas mga miula sa Iyang dugo sa pagkahilabihan nga espirituhanong pag-antus ug paghingutas, sugod sa Tanaman sa Getsemani. Didto Siya miingon, “Ang akong kasingkasing natugob sa kasubo nga ikamatay” (Mateo 26:38). Misunod sa kabubut-on sa Amahan, miantus Siya nga mas labaw pa kay sa atong masabut: “Dugo [manggawas] gikan sa matag lungag sa iyang mga panit, hilabihan ka dako [ang] Iyang kasubo tungod sa mga pagkadautan ug sa mga pagkasalawayon sa iyang mga katawhan” (Mosiah 3:7). Imong mahinumduman nga pinaagi sa pagpaagas sa Iyang dugo, si Jesukristo miluwas nimo ug sa tanang laing mga tawo sa unsay gitawag sa mga kasulatan nga ang “unang sala” sa kalapasan ni Adan (Moises 6:54). Imong mahinumduman nga nag-antus usab Siya alang sa mga sala, mga kasub-anan, ug mga kasakitan sa tanang mga anak sa Langitnong Amahan, naghatag og kapasayloan sa mga sala

alang niadtong kinsa maghinulsol ug mosunod sa ebanghelyo (tan-awa sa 2 Nephi 9:21–23).

Pagbag-o sa mga Pakigsaad ug sa Gisaad nga mga Panalangin

Kon ikaw moambit sa sakrament, ikaw misaksi ngadto sa Dios nga ang imong paghinumdom sa Iyang Anak dili lamang sa mubo nga panahon nianang sagrado nga ordinansa. Ikaw misaad sa paghinumdom Niya sa kanunay. Ikaw misaksi nga ikaw andam sa pagdala diha sa imong kaugalingon sa ngalan ni Jesukristo ug ikaw maghupot sa Iyang mga sugo. Sa pag-ambit sa sakrament ug sa paghimo niini nga mga pasalig, nagbag-o ka sa imong pakigsaad sa bunyag (tan-awa sa Mosiah 18:8–10; D&P 20:37).

Ikaw makadawat og dakong mga panalangin kon imong huptan ang pakigsaad sa bunyag. Samtang imo kining gibag-o, ang Ginoo mobag-o sa gisaad nga kapasayloan sa imong mga sala. Nalimpyo gikan sa sala, makahimo ka nga “makabaton sa iyang Espiritu uban [kanimo]” (D&P 20:77). Ang makanunayon nga panag-uban sa Espiritu maoy usa sa pinakamahinungdanon nga mga gasa nga imong madawat niini nga pagka-mortal. Ang Espiritu mogiya kanimo diha sa mga dalan sa pagkamatarung ug kalinaw, magdala kanimo sa kinabuhing dayon uban sa imong Amahan sa Langit ug ni Jesukristo.

Pag-ambit sa Takus nga Paagi

Sa pagpangandam alang sa sakrament kada semana, paggahin og panahon sa pagsusi sa imong kinabuhi ug sa paghinulsol sa imong mga sala. Ikaw dili kinahanglan nga perpekto aron makaambit sa sakrament, apan ikaw kinahanglan nga anaay espiritu sa pagkamapainubsanon ug paghinulsol diha sa imong kasingkasing. Kada semana kinahanglan nga ikaw mangandam alang niana nga sagradong ordinansa uban sa usa ka masulub-on nga kasingkasing ug usa ka mahinulsulon nga espiritu (tan-awa sa 3 Nephi 9:20).

Sakripisyo

Kon ikaw moduol sa sakrament uban sa balaan nga pagtahud ug kaligdong nga nahiangay niini, mahimo kini nga sinemanang kahigayunan alang sa pagsusi sa kaugalingon, paghinulsol, ug pagpahinungod og—usa ka tinubdan sa kaligon ug usa ka makanunayon nga pahinumdom sa Pagtubos sa Manluluwas.

Dugang nga mga pakisayran: 1 Mga Taga-Corinto 11:23–29; Moroni 4–5; D&P 20:75–79; 27:2

Tan-awa usab sa Pagtubos ni Jesukristo; Pakigsaad

Sakripisyo

Ang pagsakripisyo mao ang pagtugyan sa usa ka butang nga atong gihatagan og bili alang sa katuyoan sa usa ka butang nga mas labaw pa ka bililhon. Isip mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, adunay kita’y kahigayunan sa pagsakripisyo sa kalibutanon nga mga butang alang sa Ginoo ug sa Iyang Gingharian. Ang mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw kinahanglan nga andam sa paghimo og bisan unsa nga sakripisyo nga gikinahanglan sa Ginoo. Kon wala pa kita gisugo sa paghimo og mga sakripisyo, dili gayud kita makahimo sa pagpalambo sa hugot nga pagtuo nga gikinahanglan alang sa mahangturon nga kaluwasan.

Ang Pagtubos ni Jesukristo mao ang pinakamahinungdanon ug mahangturon nga sakripisyo nga sentro sa ebanghelyo (tan-awa sa Alma 34:8–16). Sa wala pa himoa sa Manluluwas ang Pagtubos, ang Iyang katawhan sa pakigsaad misakripisyo og mga mananap isip usa ka simbolo sa Iyang pagsakripisyo. Kini nga kagawian nakatabang kanila sa pagpaabut sa Katubsanan (tan-awa sa Moises 5:4–8). Ang mando sa paghalad og mga sakripisyo sa mananap natapus uban sa kamatayon ni Jesukristo. Diha karon sa Simbahan, moambit kita sa sakrament agi og handumanan sa matubsanon nga sakripisyo sa Manluluwas.

Agi og dugang sa paghinumdom sa matubsanon nga sakripisyo ni Jesukristo, kita mohalad sa atong kaugalingong sakripisyo: usa ka masulub-on nga kasingkasing ug usa ka mahinulsulon nga espiritu. Ang Manluluwas miingon: “Kamo dili na mohalad ngari kanako nga magpaagas og dugo; oo, ang inyong mga sakripisyo ug ang inyong sinunog nga mga halad pagahunugon. . . . Ug kamo mohalad og usa ka sakripisyo ngari kanako nga usa ka masulub-on nga kasingkasing ug usa ka mahinulsulon nga espiritu. Ug kinsa kadto nga moduol ngari kanako uban ang usa ka masulub-on nga kasingkasing ug usa ka mahinulsulon nga espiritu, kaniya Ako mobunyag uban sa kalayo ug uban sa Espiritu Santo” (3 Nephi 9:19–20).

Ang pagbaton og usa ka masulub-on nga kasingkasing ug usa ka mahinulsulon nga espiritu mao ang pagkamapai-nubsanon ug madawaton sa kabubut-on sa Dios ug ngadto sa tambag niadtong Iyang gitawag aron mangulo sa Iyang Simbahan. Nagpasabut usab kini nga mobati og lawum nga kasubo alang sa sala ug usa ka kinasingsing nga tinguha sa paghinulsol. Ang propeta nga si Lehi mihatag og gibug-aton sa kamahinungdanon sa paghalad niini nga sakripisyo: “Tan-awa, [si Kristo] mihalad sa iyang kaugalingon sa usa ka sakripisyo alang sa sala, sa pagtuman sa katuyoan sa balaod, sa tanan niadto kinsa adunay usa ka masulub-on nga kasingkasing ug mahinulsulon nga espiritu; ug nga wala nay lain nga ang katuyoan sa balaod mahimo nga matuman” (2 Nephi 2:7). Kon kita dili mohalad sa sakripisyo sa usa ka masulub-on nga kasingkasing ug usa ka mahinulsulon nga espiritu, dili kita hingpit nga makadawat sa mga panalangin nga moabut pinaagi sa Pagtubos.

Kon ikaw andam nga mosakripisyo sama sa gisugo sa Ginoo, ikaw pagadawaton Niya. Siya nagtudlo: “Tanan . . . kinsa nasayud sa ilang mga kasingkasing nga mga matinuoron, ug masulub-on, ug ang ilang mga espiritu mahinulsulon, ug andam nga motuman sa ilang mga pakigsaad pinaagi sa pagsakripisyo—oo, ang matag sakripisyo nga Ako, ang Ginoo

Sala

nagsugo—sila pagadawaton ngari kanako” (D&P 97:8). Uban sa mahangturon nga panan-awon, imong makita nga ang pagbiya sa mga butang sa kalibutan sa pagkatinuod dili kini hingpit nga sakripisyo. Ang panalangin nga imong madawat mas mahinungdanon kay sa bisan unsang butang nga imong gitugyan.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 19:16–22; D&P 59:8

Tan-awa usab sa Pagtubos ni Jesukristo; Gugma; Pagkamasulundon; Paghinulsol; Sakrament; Serbisyo

Sala

Kon tuyuon nato ang dili pagsunod sa mga sugo sa Dios, makasala kita. Makasala usab kita kon mapakyas kita sa pagbuhat og matarung bisan pa man sa atong pagkasayud sa kamatuoran (tan-awa sa Santiago 4:17).

Ang Ginoo nag-ingon nga Siya “dili makatan-aw diha sa sala uban sa labing gamay nga matang sa pagtugot” (D&P 1:31). Ang resulta sa sala mao ang pagbiya sa Espiritu Santo ug, sa kahangturan, dili makahimo sa pagpuyo uban sa atong Langitnong Amahan, tungod kay “walay mahugaw nga butang nga makapuyo uban sa Dios” (1 Nephi 10:21).

Ang kada usa kanato nakalapas sa mga sugo o napakyas sa pagbuhat sumala sa atong kasayuran sa kamatuoran. Ang Apostol Juan mitudlo: “Kon kita magaingon nga wala kitay sala, kita ra ang nagapahisalaag sa atong kaugalingon, ug wala kanato ang kamatuoran. Kon isugid ta ang atong mga sala, [si Jesukristo] kasaligan ug makatarunganon nga tungod niana mopasaylo siya sa atong mga sala, ug magahinlo kanato gikan sa tanang pagkadili makatarunganon” (1 Juan 1:8–9). Pinaagi sa Pagtubos ni Jesukristo, makahinulsol kita ug mapasaylo sa atong mga sala.

Dugang nga mga pakisayran: Mga Taga-Roma 3:23; 6:23; Alma 5:41–42; 11:37; Helaman 5:10–11; D&P 82:1–3; 88:34–35

Tan-awa usab sa Pagtubos ni Jesukristo; Kamatayon, Epirituhanon; Pagpasaylo; Kaangayan; Kalooy; Pagkamasulundon; Paghinulsol; Tintasyon

Sala nga Panulundon

Tungod sa Pagkapukan ni Adan ug ni Eva, ang tanang mga tawo nagpuyo diha sa usa ka napukan nga kahimtang, nga nahimulag gikan sa Dios ug napaubos sa pisikal nga kamatayon. Hinoon, wala kita panghimarauta sa unsay gitawag sa kadaghanan nga “sala nga panulundon.” Sa ato pa, dili kita manubag sa kalapasan ni Adan sa Tanaman sa Eden. Si Propeta Joseph Smith miingon, “Kita nagtuo nga ang mga tawo pagasilotan sa ilang kaugalingong mga sala ug dili tungod sa mga kalapasan ni Adan” (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:2).

Pinaagi sa Pag-ula, ang Manluluwas mibayad sa bugti sa kalapasan didto sa Tanaman sa Eden (tan-awa sa Moises 6:53). Mihatag Siya kanato sa kasiguroan sa pagkabanhaw ug sa saad nga, base sa atong pagkamatitud-anon, makabalik kita sa pagpuyo sa presensya sa atong Langitnong Amahan hangtud sa kahangturan.

Tan-awa usab sa Pagkapukan

Satanas

Si Satanas, nga gitawag usab og kaaway o yawa, mao ang kaaway sa katarung ug niadtong nagtinguha sa pagsunod sa Dios. Usa siya ka espiritu nga anak sa Dios kinsa sa makausa usa ka anghel “may pagtugot diha sa atubangan sa Dios” (D&P 76:25; tan-awa usab sa Isaias 14:12; D&P 76:26–27). Apan didto sa Konseho sa Langit sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, si Lucifer, maingon nga gipangalan kang Satanas kaniadto, misukol batok sa Langitnong Amahan ug sa plano sa kaluwasan. Niini nga pagsukol batok sa Dios, si Satanas “nagtinguha sa paglaglag sa kabubut-on sa tawo” (Moises 4:3). Siya miingon: “Ako motubos sa tanan nga mga katawhan, nga walay usa ka kalag nga mawala, ug sa pagkatinuod ako mobuhat niini; busa ihatag kanako ang imong dungog” (Moises 4:1).

Si Satanas midani sa “ikatulo nga bahin sa mga panon sa langit” aron mobiya gikan sa Amahan (D&P 29:36). Isip sangputanan niini nga pagsukol, si Satanas ug ang iyang mga sumusunod gihinginlan gikan sa atubangan sa Dios ug gihikawan sa panalangin nga makadawat og pisikal nga lawas (tan-awa sa Pinadayag 12:9). Gihikawan usab sila og kahigayunan nga makadawat og bisan unsa nga kabilin diha sa gingharian sa himaya.

Ang Langitnong Amahan mitugot ni Satanas ug sa mga sumusunod ni Satanas sa pagtintal kanato isip kabahin sa atong kasinatian sa pagkamortal (tan-awa sa 2 Nephi 2:11–14; D&P 29:39). Tungod kay si Satanas “nagtinguha nga ang tanan nga mga tawo unta mahimo nga mauyamot sama ngadto kaniya” (2 Nephi 2:27), siya ug ang iyang mga sumusunod mosulay sa pagdala kanato palayo sa pagkamatarung. Iyang gitunong ang iyang pinakamapangahason nga pagbatok diha sa pinakaimportante nga mga aspeto sa plano sa kalipay sa Langitnong Amahan. Sama pananglit, siya nagtinguha sa kadautan sa Manluluwas ug sa priesthood, aron sa paghatag og pagduhaduha sa gahum sa Pagtubos, sa paghimo og bakak nga pagpadayag, sa pagpalibog kanato gikan sa kamatuoran, ug sa pagsupak sa indibidwal nga kapangakuhan. Mosulay siya sa paglumpag sa pamilya pinaagi sa pagpalibog sa sekso tawo [gender], nagpasiugda og sekswal nga mga kalambigitan gawas sa kaminyoon, mobiyaybiay sa kaminyoon, ug sa pagpugong sa pagpanganak sa minyo nga mga hingkod nga unta momatuto og mga anak diha sa pagkamatarung.

Dili kinahanglan nga ikaw monunot sa mga tintasyon ni Satanas. Ikaw adunay gahum sa pagpili sa maayo batok sa dautan, ug ikaw kanunay nga makapangayo og tabang sa Ginoo pinaagi sa pag-ampo. (Tan-awa sa “Tintasyon,” mga pahina 234–36.)

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 14:12–17; 1 Nephi 15:23–24; 2 Nephi 2:16–18; Moroni 7:12; D&P 10:5; 29:36–40, 46–47; 76:25–29

Tan-awa usab sa Kabutbut-on; Sala; Tintasyon

Serbisyo

Ang tinuod nga mga tinun-an ni Jesukristo nagtinguha sa pagserbisyo niadtong naglibut kanila. Ang Manluluwas miingon, “Ang tanang mga tawo makaila nga kamo mga tinun-an ko pinaagi niini, kon kamo maghigugmaay ang usa sa usa” (Juan 13:35).

Sa dihang ikaw gibunyagan, ikaw misaad sa pagdala sa pangalan ni Jesukristo diha sa imong kaugalingon. Ang propeta nga si Alma mipasabut niini nga pakigsaad sa usa ka grupo sa bag-ong mga kinabig kinsa buot magpabunyag. Iyang nakita nga ang ilang tinguha sa “pag-apon ngadto sa panon sa Dios” lakip ang pagkamauyunon sa paghatag og makahuluganon nga serbisyo—sa “pagtambayayong sa usag usa nga mga alantuson, nga sila mahimo nga magaan,” sa “pagbangutan uban niadto nga nagbangutan,” ug sa “paghupay niadto nga nagkinahanglan sa kahupayan” (Mosiah 18:8–9).

Samtang ikaw naningkamot sa pagserbisyo sa uban, hunahunaa ang Manluluwas isip imong ehemplo. Bisan tuod kon mianhi Siya sa yuta isip Anak sa Dios, mapainubsanon Siya nga nagserbisyo sa tanan niadtong naglibut Kaniya. Siya namahayag, “Ako ania kaninyo ingon nga magaalagad” (Lucas 22:27).

Ang Manluluwas migamit sa sambingay aron pagtudlo sa pagka mahinungdanon sa serbisyo. Diha sa sambingay, mobalik Siya sa yuta diha sa Iyang himaya ug lainon ang matarung gikan sa dautan. Ngadto sa matarung Siya miingon: “Umari kamo, o mga dinayeg sa akong Amahan, panunda ninyo ang gingharian nga gitagana alang kaninyo sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan: Kay gigutom ako ug inyo ako nga gipakaon, giuhaw ako ug inyo ako nga gipainom, nadumoloong ako ug gihinangop ninyo ang pagpasaka kanako: hubo ako ug inyo ako nga gibistihan, nagmasakiton ako ug inyo ako nga giduaw, nabilanggo ako ug miadto kamo kanako” (Mateo 25:34–36).

Ang mga matarung, kinsa naglibog niini nga pamahayag, nangutana: “Ginoo, kanus-a ba kami makakita kanimo nga gigutom ug amo ikawng gipakaon? o giuhaw ug amo ikawng gipainom? Kanus-a ba kami makakita kanimo nga nadumoloong ug amo ikawng gipasaka? o hubo ug amo ikawng gibis-tihan? Ug kanus-a ba kami makakita kanimo nga nagmasaki-ton, o nabilanggo ug amo ikawng giduaw?” (Mateo 25:37–39).

Dayon ang Ginoo mitubag, “Nga maingon nga gibuhat ninyo kini ngadto sa usa sa mga labing gagmay niining akong mga igsoon, gibuhat usab ninyo kini kanako” (Mateo 25:40).

Ang Manluluwas nagdapit kanimo sa paghatag sa imong kaugalingon sa pagserbisyo sa uban. Ang imong mga kahigayunan sa pagbuhat sa ingon walay kinutuban. Pangita og mga paagi sa kada adlaw aron pagpasaya sa mga kasingkasing, sa pagsulti og mabination nga mga pulong, sa pagpahigayon og mga buhat alang sa uban nga dili makahimo sa ilang mga kaugalingon, sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. Magmadawaton sa mga paghunghong sa Espiritu, nga nag-aghat kanimo sa pag-alagad. Imong makita nga ang tinuod nga yawe sa kalipay mao ang pagbuhat alang sa kalipay sa uban.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 22:35–40; 25:41–46; Lucas 10:25–37; Mga Taga-Galacia 5:13–14; Mosiah 2:17

Tan-awa usab sa Gugma nga Putli; Gugma

Seventy (*Tan-awa sa* Pagdumala sa Simbahan)

Sibil nga Pangagamhanan ug Balaod

Ang Seksyon 134 sa Doktrina ug mga Pakigsaad naglatid sa Santos sa Ulahing mga Adlaw’ “pagtuo kalabut sa yutanon nga mga panggamhanan ug mga balaod sa kinatibuk-an” (D&P 134, ulohan sa seksyon). Kini nga seksyon naglakip sa mosunod nga mga pamahayag:

“Kami natuo nga ang mga panggamhanan gitukod sa Dios alang sa kaayohan sa tawo ug nga siya nagbutang diha

sa mga tawo og tulubagon sa ilang mga binuhatan kalabut ngadto kanila, ingon sa paghimo ug mga balaod sa pagdumala kanila, alang sa kaayohan ug kaluwasan sa kapunongan

“Kami nagtuo nga ang tanan nga mga tawo gikinahanglan sa pagbulig ug pag-amping sa tagsa-tagsa nga mga panggamhanan diin sila nagpuyo, samtang gipanalipdan sa ilang tiunay ug dili maagaw nga mga katungod pinaagi sa mga balaod sa mao nga mga panggamhanan; ug nga ang pagpanghulhog ug pagpanggubot batok sa panggamhanan dili angay sa matag lungsuranon nga sa ingon gipanalipdan, ug kinahanglan nga silotan sumala niana; ug nga ang tanan nga mga panggamhanan adunay katungod sa paghimo niana nga mao nga mga balaod ingon sa ilang kaugalingon nga mga paghukom nga labing maayo, nga giisip nga panalipod sa katilingbanon nga tinguha; samtang, bisan pa niana, naghupot nga sagrado sa kagawasan sa tanlag.

“Kami nagtuo nga matag tawo kinahanglan hatagan og pagtahud diha sa iyang kahimtang mga magmamando ug mga maghuhukom, ingon nga gibutang alang sa pagpanalipod sa walay sala ug sa pagsilot sa may sala; ug ngadto sa mga balaod ang tanan nga mga tawo kinahanglan mohatag sa pagtahud ug pagtagad, kay kon sila walay kalinaw ug panag-uyon mailisan og kapunongan sa kagubot ug kahadlok; tawhanon nga mga balaod ingon nga gitukod sa tataw nga katuyoan sa paghan-ay sa atong mga tinguha ingon nga mga tagsa-tagsa ka mga tawo ug mga nasud, tali sa usa ka tawo ngadto sa usa ka tawo; ug balaan nga mga balaod hinatag gikan sa langit, nagtudlo og mga lagda nga may espirituhanon nga mga kalabutan, alang sa hugot nga pagtuo ug pagsimba, nga pagatubagon sa tawo ngadto sa iyang Magbubuhat.” (D&P 134:1, 5–6).

Usa kamahinungdanong elemento sa panagbulag sa simbahan ug sa estado mao ang katungdanan sa gobyerno sa paghatag og kagawasan sa relihiyon. Mga propeta sa ulahing mga adlaw nagsuporta niini nga baruganan, sumala sa gipahayag

Smith, Joseph Jr.

sa ika-napulog usa nga artikulo sa hugot nga pagtuo. “Kami nag-angkon sa kahigayunan sa pagsimba sa Dios nga Makagagahum sumala sa pagmando sa among kaugalingon nga tanlag, ug nagtugot sa tanan nga mga tawo sa sama nga kahigayunan, sa pagpasimba kanila sa bisan unsa nga paagi, asa, o unsa ang ilang buot simbahan.” Subay sa panagbulag simbahan ug estado, ang Simbahan dili moindurso og bisan unsa nga partido sa politika o kandidato. Dili kini motugot nga gamiton ang mga bilding ug mga kagamitan niini alang politikanhon nga mga katuyoan. Ang Simbahan dili moapil sa mga politika gawas kon adunay moral nga hilisgutang motunga og tungod niini ang Simbahan sa kasagaran mopahayag.

Bisan tuod kon ang Simbahan magpabilin nga walay gilabanan sa politika, ang mga lider sa Simbahan nag-awhag sa indibidwal nga mga miyembro nga moapil isip mga lungsuranon. Isip usa ka Santos sa Ulahing mga Adlaw, kinahanglan nga ikaw makasabot sa imong kahintang ug katungdanan diha sa yuta nga imong gipuy-an. Pagkat-on mahitungod sa kasaysayan, kabilin, ug mga balaod sa yuta. Kon ikaw adunay kahigayunan sa pagbotar ug sa pagsalmot sa mga buluhaton sa pangagamhanan, pagmakugihon nga moapil sa pagsuporta ug sa pagpanalipud sa mga baruganan sa kamatuoran, pagkamatarung, ug kagawasan.

Dugang nga mga pakisayran: D&P 98:10; Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:12

Smith, Joseph Jr. (*Tan-awa sa Joseph Smith*)

Stake (*Tan-awa sa Pagdumala sa Simbahan*)

Sugal

Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw dili uyon sa sugal, lakip na ang mga lotto nga gipasiugdahan sa mga gobyerno.

Ang sugal gidasig pinaagi sa usa ka tinguha nga mokuha og butang nga wala hagai. Kini nga tinguha makadaut sa espirituhanong paagi. Kini modala niadtong mga moapil palayo sa mga pagtulun-an sa Manluluwas kabahin sa gugma ug serbisyo ug ngadto sa pagkahakog sa yawa. Mopaubos kini sa mga hiyas sa pagtrabaho ug pagdaginot ug sa tinguha sa paghatag og matinuoron nga paningkamot sa tanan nga atong gibuhat.

Kadtong kinsa moapil sa sugal sa dili madugay maka-diskobre sa pagpanglingla diha sa ideya nga mohatag sila og gamay o wala ug modawat og butang nga bililhon agig balus. Makabantay sila nga ila lamang gitugyan ang dakong mga kantidad sa kwarta, ilang kaugalingong dungog, ug ang respeto sa mga sakop sa pamilya ug mga higala. Kay nalingla ug naadik man, sila kanunay nga magsugal gamit ang mga pundo nga kinahanglan unta nilang gamiton alang sa ubang mga katuyoan, sama sa pagtubag sa nag-unang mga panginahanglan sa ilang mga pamilya. Ang mga sugarol usahay mahimong labihan ka naulipon ug labihan ka desperado sa pagbayad sa mga utang sa sugal nga sila modangup na lang sa pagpangawat, gitugyan ang ilang kaugalingong maayo nga pangalan.

Ang First Presidency miawhag kanato sa pag-apil sa uban sa dili pag-uyon sa paghimo nga legal ug ang pagpasi-ugda sa gobyerno sa bisan unsang matang sa sugal diha sa atong mga komunidad.

Tan-awa usab sa Tintasyon

Sumbanan nga mga Kasulatan (*Tan-awa sa Kasulatan, Mga*)

Tabako (*Tan-awa sa Pulong sa Kaalam*)

Telestial nga Gingharian (*Tan-awa sa Gingharian sa Himaya, Mga*)

Templo, Mga

Ang mga templo sa pagkatinuod mga balay sa Ginoo. Balaan kini nga mga dapit sa pagsimba diin ang Ginoo mahimo nga mobisita. Ang pinuy-anan lamang ang ikatandi sa mga templo sa pagka sagrado.

Sa tibuok kasaysayan, ang Ginoo mimando sa Iyang katawhan sa pagtukod og mga templo. Karon ang Simbahan mituman sa panawagan sa Ginoo sa pagtukod og mga templo sa tibuok kalibutan, naghimo og mga panalangin sa templo nga labaw pa nga maanaa alang sa daghan kaayo nga mga anak sa atong Langitnong Amahan.

Mga Ordinansa alang sa mga Buhi

Ang nag-unang katuyoan sa mga templo mao ang paghatag og mga ordinansa nga gikinahanglan alang sa atong kahimayaan didto sa celestial nga gingharian. Ang mga ordinansa sa templo nagdala sa pinakamahinungdanon nga mga panalangin nga anaa pinaagi sa Pagtubos ni Jesukristo. Ang tanan natong gibuhat sa Simbahan—atong mga miting ug mga kalihokan, atong misyonaryo nga mga paningkamot, mga leksyon nga atong gitudlo ug ang mga himno nga atong gikanta—kinahanglan nga magtudlo kanato ngadto sa Manluluwas ug sa trabaho nga atong gihimo diha sa balaan nga mga templo.

Usa ka ordinansa nga atong madawat diha sa templo mao ang pagtuga [endowment]. Ang pulong nga *tuga* nagpasabut nga “gasa,” ug ang pagtuga sa templo tinuod nga gasa gikan sa Dios. Ang ordinansa naglangkob sa nagkasunodsunod nga mga panudlo ug naglakip sa mga pakigsaad nga atong gihimo alang sa pagpuyo sa matarung ug mosunod sa mga kinahanglanon sa ebanghelyo. Ang pagtuga makatabang kanato sa pagtunong ngadto sa Manluluwas, ang Iyang tahas sa plano sa atong Langitnong Amahan, ug sa atong pasalig sa pagsunod Kaniya.

Ang laing ordinansa sa templo mao ang celestial nga kaminyoon, diin ang bana ug asawa gibugkos ngadto sa usag usa alang sa kahangturan. Ang pagbugkos nga gipahigayon sa templo magpadayon sa kahangturan kon ang bana ug asawa magmatinud-anon sa mga pakigsaad nga ilang gihimo.

Mga anak nga natawo ngadto sa mga ginikanan nga nabugkos diha sa templo mao ang natawo sa pakigsaad. Kini nga mga anak dihadhi mahimong kabahin sa usa ka mahangturon nga pamilya. Ang mga anak kinsa wala matawo diha sa pakigsaad mahimo usab nga kabahin sa mahangturon nga pamilya sa dihang ang ilang natural o nagsagup nga mga ginikanan nabugkos ngadto sa usag usa. Ang ordinansa sa pagbugkos sa mga anak ngadto sa mga ginikanan gipahigayon diha sa templo.

Kon nadawat na nimo ang mga ordinansa sa templo, hinumdumi kanunay ang mga pakigsaad nga imong gihimo. Balik sa templo sa kanunay kutob sa imong mahimo. Kon ikaw usa ka amahan o usa ka inahan, tudloi ang imong mga anak sa kamahinungdanon sa templo. Tabangi sila nga maandam sa ilang mga kaugalingon nga mahimong takus sa pagsulod sa templo.

Kon wala pa nimo madawat ang mga ordinansa sa templo, sugdi karon ang pagpangandam sa imong kaugalingon. Ingon sa pagtugot sa kahigayunan, tambong sa templo aron makaapil sa mga pagbunyag ug mga pagkumpirma alang sa mga patay.

Mga Ordinansa alang sa mga Patay

Ang mga tawo kinsa nangamatay nga walay mahinungdanon nga mga ordinansa sa ebanghelyo mahimo nga madawat niadtong mga ordinansa pinaagi sa trabaho nga gipanghimo sa mga templo. Mahimo nimo nga buhaton kini nga trabaho alang sa imong mga katigulangan ug sa uban kinsa nangamatay. Sa pagbuhat alang kanila, ikaw mahimong

mabunyagan ug makumpirma, makadawat sa pagtuga, ug moapil sa mga pagbugkos sa bana ngadto sa asawa ug mga anak ngadto sa mga ginikanan.

Kinahanglan nga ikaw aktibong magsiksik sa mga talaan sa imong nangamatay nga mga katigulangan aron ang trabaho sa templo mapahigayon alang kanila.

Alang sa dugang pa nga kasayuran mahitungod sa trabaho sa templo alang sa mga patay ug trabaho sa kasaysayan sa pamilya, tan-awa sa “Buhat sa Family History ug Genealogy,” mga pahina 13–16.

Ang Pagkatakus nga Mosulod sa Templo

Aron makasulod sa templo, kinahanglan nga ikaw takus. Mapamatud-an nimo ang imong katakus pinaagi sa duha ka mga interbyu—usa uban sa usa ka miyembro sa imong bishopric o sa imong presidente sa branch ug ang lain uban sa miyembro sa imong kapangulohan sa stake o ang presidente sa misyon. Ang imong mga lider sa priesthood huptan sa tago ug sekrito kini nga mga interbyu. Sa kada interbyu, ang lider sa priesthood mangutana kanimo mahitungod sa imong personal nga kalihokan ug katakus. Ikaw pangutan-on mahitungod sa imong pagpamatuod sa Langitnong Amahan ug sa Pagtubos ni Jesukristo, ug ikaw pangutan-on kon mosuporta ka ba sa kinatibuk-an ug lokal nga mga lider sa Simbahan. Ikaw hangyoon sa pagpamatuod nga limpyo ang imong kadunggan ug ikaw naghupot sa Pulong sa Kaalam, nagbayad sa hingpit sa ikapulo, nagpuyo sa kaangayan uban sa mga pagtulun-an sa Simbahan, ug wala magbaton og bisan unsa nga pagkasakop o may simpatiya sa ubang mibiya [apostate] nga mga pundok.

Kon ikaw mohatag og maayo nga mga tubag ngadto sa mga pangutana diha sa mga interbyu ug kon ang imong mga lider sa priesthood matagbaw nga ikaw takus nga mosulod sa templo, makadawat ka og temple recommend. Ikaw ug ang imong mga lider sa priesthood mopirma sa recommend, nga

makatugot kanimo sa pagsulod sa templo alang sa sunod nga duha ka tuig, hangtud nga ikaw magpabilin nga takus.

Ang mga interbyu alang sa temple recommend naghatag og mahinungdanong kahigayunan alang kanimo sa pagsusi sa imong katakus ug sumbanan sa imong kinabuhi. Kon adunay bisan unsang butang nga sayop sa imong kinabuhi, pagpahigayon sa pagpasiuna og pakigsulti uban sa imong bishop o presidente sa branch alang sa imong interbyu sa temple recommend. Makahimo siya sa pagtabang kanimo nga maandam ang imong kaugalingon nga mahimong takus para sa usa ka temple rekomend.

Sinina sa Templo

Kon ikaw moadto sa templo, kinahanglan nga ikaw magsul-ob sa imong pinakanindot nga sinina, sama sa imong gibuhat kon ikaw motambong sa simbahan. Kon ikaw anaa sa sulod sa templo, imong ilisan ang imong sinina alang sa puti nga sinina sa templo. Kining pag-ilis sa sinina anha diha sa ilisanan nga lawak, diin mogamit ka og tukador ug tinago nga lugar sa sinina. Didto sa templo, ang kaligdong maam-pongong nga gipatunhay.

Sa imong pagbutang sa imong sinina sulod sa tukador, mahimo nga imo usab nga biyaan ang tanan nimong kalibutanon nga mga kabalaka. Nagsul-ob og puti, ikaw mahimo nga mobati og pagkahiusa ug usa ka salabutan sa panagsama sa uban diha sa templo, kay ang kada usa nga naglibot kanimo managsama ang gisul-ob.

Ang Pagsul-ob og Saput sa Templo

Sa dihang ikaw natugahan, makabaton ka og panalangin sa pagsul-ob og saput sa templo sa tibuok nimo nga kinabuhi. Ikaw obligado sa pagsul-ob sumala sa mga panudlo nga gihtag diha sa pagtuga. Hinumdumi nga ang mga panalangin nga may kalabutan ngadto niining sagrado nga kahigayunan

nag-agad sa imong pagkatakus ug sa imong pagkamatinud-anon sa paghupot sa mga pakigsaad sa templo.

Ang saput naghatag og makanunayon nga pahinumdom sa mga pakigsaad nga imong gihimo sa templo. Kinahanglan nga atimanon nimo kini uban sa pagtahud sa tanang panahon. Dili nimo kini ipakita sa panan-aw niadtong wala makasabut sa kamahinungdanon niini, ug dili nimo usbon kini aron sa pagpahiangay sa nagkalainlain nga estelo sa sinina. Kon husto ang pagsul-ob nimo niini, maghatag kini og panalipud batok sa tintasyon ug kadautan. Ang pagsul-ob sa saput maoy usa ka dayag nga pagpakita sa usa ka tinago nga pasalig sa pagsunod sa Manluluwas.

Mga Panalangin tungod sa Pagtambong sa Templo

Agi og dugang sa pagkahimong dapit diin ang sagrado nga mga ordinansa gipahigayon, ang templo mao ang usa ka dapit sa kalinaw ug pagpadayag. Kon ikaw nasamok o kon ang malisud nga mga desisyon ang hilabihan nga nakalibog sa imong hunahuna, mahimo nga dad-on nimo ang imong mga kabalaka ngadto sa templo. Didto makadawat ka og espirituhanon nga paggiya.

Usahay bation nimo nga dili ka makahunahuna og maayo tungod kay ang imong hunahuna hilabihan nga nabug-atan sa mga problema ug sa daghang mga butang nga mapugsanong nangayo og pagtagad. Didto sa templo, ang epekto niini nga mga kabalaka mahimo nga mahunong, ang kalibog ug pagka walay kasiguroan mahimo nga mapatibulaag, ug makasabut ka sa mga butang nga wala nimo masabti kaniadto. Ikaw makakaplag og bag-o nga mga paagi sa pagsagubang sa mga hagit nga imong giatubang.

Ang Ginoo mopanalangin kanimo samtang ikaw motambong sa sagrado nga ordinansa nga trabaho sa templo. Ug ang mga panalangin nga Iyang ihatag kanimo dili lamang diha sa imong panahon sa templo. Iya kang panalangin sa tanang aspeto sa imong kinabuhi. Ang imong mga

kahago didto sa templo ang mopalig-on kanimo ug mohas-has kanimo sa espirituhanon nga paagi.

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 2:1-3; D&P 88:119; 109-110; 124:39-41

Tan-awa usab sa Pakigsaad; Buhat sa Family History ug Genealogy; Kaminyoon; Ordinansa, Mga; Plano sa Kaluwasan

Terrestrial nga Gingharian (*Tan-awa sa* Gingharian sa Himaya, Mga)

Timailhan, Mga

Ang mga timailhan mao ang mga panghitabo o mga kasi-natian nga nagpasundayag sa gahum sa Dios. Sa kasagaran milagroso. Nagpaila ug nagpahibalo kini sa mahinungdanon nga mga panghitabo, sama sa pagkatawo, kamatayon, ug Ikaduhang Pag-anhi sa Manluluwas. Kini nagpahinumdom kanato sa mga pakigsaad sa Ginoo nga gihimo uban kanato. Ang mga timailhan mahimo usab nga mohatag og pagsaksi sa usa ka balaanon nga calling o magpasabut sa dili pagtugot sa Ginoo.

Daghang mga tawo nangangkon nga motuo sila sa Dios o sa Iyang buhat kon makahimo sila sa pagdawat og timailhan. Apan ang Ginoo nagaingon, “Ang hugot nga pagtuo moabut dili pinaagi sa mga timailhan, apan ang mga timailhan mosunod niadto nga motuo” (D&P 63:9). Ang ingon nga mga timailhan ang gihatag niadtong kinsa mga matitud-anon ug masulundon aron sa paglig-on kanila sa ilang hugot nga pagtuo.

Dugang nga mga pakisayran: Mateo 12:38-39; Marcos 13:22-27; Lucas 2:8-17; Alma 30:43-52; Helaman 14; 3 Nephi 1:13-21; 8:2-25; Ether 12:6; D&P 63:7-12

Tan-awa usab sa Hugot nga Pagtuo; Pagkamasulundon; Ikaduhang Pag-anhi ni Jesukristo

Tintasyon

Ingon sa gipanagna ni Apostol Pablo, ang katapusang mga adlaw mao ang “panahon nga malisud” (2 Timoteo 3:1). Ang impluwensya sa kaaway malukupon ug madanihon. Apan malupig nimo si Satanas ug mabuntog ang iyang mga tintasyon. Ang Langitnong Amahan mihatag kanimo og gasa sa kabubut-on—ang gahum sa pagpili sa maayo kaysa dautan. Mahimo kang “magpaubos sa [imong kaugalingon] sa atubangan sa Ginoo, ug motawag sa iyang balaan nga ngalan, ug magbantay ug mag-ampo sa kanunay, nga [ikaw] mahimo nga dili matintal labaw niana nga [ikaw] makalahutay” (Alma 13:28). Samtang mauyunon ka nga mosunod sa mga sugo, ang imong Langitnong Amahan molig-on kanimo sa pagbarug sa tintasyon.

Ang mosunod nga tambag makatabang kanimo nga makabuntog sa tintasyon:

Isentro ang imong kinabuhi diha sa Manluluwas. Ang propeta nga si Helaman mitambag sa iyang anak nga mga lalaki, “Hinumdumi, hinumdumi nga kini diha sa lig-on nga sukaranan sa atong Manunubos kinsa mao si Kristo, ang anak sa Dios, nga kamo kinahanglan gayud motukod sa inyong tukuranaan; nga sa panahon nga ang yawa mopadala sa iyang mapintas nga mga hangin, oo, ang iyang mga pana diha sa alimpulos, oo, sa diha nga ang tanan niya nga ulan nga yelo ug ang iyang mapintas nga unos mohampak diha kanimo, kini walay gahum ibabaw kaninyo sa pagbitad kaninyo ngadto sa bung-aw sa pagkauyamot ug walay katapusan nga pagkaalaot, tungod sa lig-on nga sukaranan diin kamo natukod nga mao ang tinuod nga tukuranaan, usa ka tukuranaan diin kon ang mga tawo magtukod dili sila mapukan” (Helaman 5:12).

Pag-ampo alang sa kalig-on. Sa diha nga ang nabanhaw nga Manluluwas miduaw sa mga Nephite, Iyang gitudloan ang mga katawhan: “Kamo kinahanglan gayud nga magbantay ug mag-ampo kanunay tingali pa unya og masulod kamo sa tintasyon kay si Satanas nagtinguha sa pag-angkon kaninyo aron siya moayag kaninyo sama sa trigo. Busa kamo

kinahanglan gayud nga mag-ampo sa kanunay ngadto sa Amahan sa akong ngalan” (3 Nephi 18:18–19). Sa kaulahi-ang mga adlaw mihatag Siya og sama nga tambag: “Pag-ampo kanunay, aron ikaw mahimo nga magmadaugon; oo, nga ikaw makabuntog ni Satanas ug nga ikaw makalingkawas sa mga kamot sa mga sulugoon ni Satanas nga nagpatunhay sa iyang buhat” (D&P 10:5).

Pagtuon sa mga kasulatan kada adlaw. Samtang ikaw mag-tuon sa kamatuoran sa ebanghelyo ug gamiton kini sa imong kinabuhi, ang Ginoo mopanalangin kanimo uban sa gahum aron makabarug sa tintasyon. Si Nephi mitudlo, “Kinsa kadto nga mopatalinghug sa pulong sa Dios, ug hugot nga mogunit niini, dili gayud sila malaglag; ni ang mga tintasyon ug ang nagdilaab nga mga pana sa kaaway makabuntog kanila ngadto sa pagkabuta, sa pagdala kanila sa kalaglagan” (1 Nephi 15:24; tan-awa usab sa Helaman 3:29–30).

Pun-a ang imong kinabuhi uban sa kamaayo. Ikaw adunay daghan kaayong kaayohan nga kapilian nga ikaw dili na kinahanglan nga moambit sa kadautan. Kon imong pun-on ang imong kinabuhi og mga maayo, wala ka na’y bisan unsa pa nga pangitaon .

Paglikay sa makatintal nga mga dapit ug mga sitwasyon. Ikaw dili hingpit nga makalikay sa tintasyon, apan ikaw makalikay sa mga dapit o mga sitwasyon diin mahimo kang matintal. Makalikay usab ka sa dili angay nga materyal diha sa mga magasin, mga basahon, telebisyon, mga salida, ug musika ug diha sa *Internet*.

Paningkamot sa pag-impluwensya sa uban alang sa kaayohan. Sa wala pa Siya nag-antus didto sa Tanaman sa Getsemani, ang Manluluwas miampo alang sa Iyang mga tinun-an: “Dili man sila iya sa kalibutan, maingon nga ako dili iya sa kalibutan. Dili ako mangamuyo nga kuhaon mo sila gikan sa kalibutan, kondili hinoon nga imo unta silang ilikay gikan niadtong dautan. Sila dili iya sa kalibutan, maingon nga ako dili iya sa kalibutan. Balaana sila pinaagi sa kamatuoran: ang imong pulong mao ang kamatuoran. Maingon nga gipadala

mo ako sa kalibutan, maingon man usab gipadala ko sila sa kalibutan” (Juan 17:14–18). Isip usa ka ulahing adlaw nga tinun-an ni Jesukristo, mahimo nga ikaw maania sa kalibutan apan “dili iya sa kalibutan.” Agi og dugang sa paglikay sa tintasyon sa imong kaugalingon, ikaw makaimpluwensya sa uban sa pagpuyo og maayo ug malunsay nga mga kinabuhi. Ikaw makahimo sa paghatag og matarung nga ehemplo, mahimong usa ka buotan nga higala, mosalmot sa katilingbanon nga serbisyo, ug ingon sa tukma, himoa nga ang imong tingog madunggan diha sa pagpanalipod sa hiyason nga pamatasan.

Ayaw gayud pagduhaduha sa imong mga desisyon sa pagbatok sa tintasyon. Paningkamot sa pagsunod sa ehemplo sa Manluluwas, kinsa “nag-antus sa mga tintasyon ug wala manumbaling kanila” (D&P 20:22). Sa diha nga si Satanas mitintal ni Jesus didto sa kamingawan, ang Ginoo wala gayud magduhaduha. Ang Iyang tubag dali ug ligdong: “Palayo gikan kanako Satanas” (Lucas 4:8). Pinaagi sa imong matarung nga mga hunahuna, mga pulong, ug mga buhat, mahimong matubag nimo ang mga tintasyon sa kaaway uban sa sama nga baruganan. “Sukli ninyo ang yawa, ug kini siya mokaratil pagdalagan gikan kaninyo. Dumuol kamo sa Dios ug siya moduol kaninyo” (Santiago 4:7–8).

Dugang nga mga pakisayran: Mga Taga-Roma 12:21; Mga Taga-Efeso 6:11–17; Santiago 1:12, sinulat sa ubos nga panid *b*; D&P 23:1; 31:12; Moises 1:12–22

Tan-awa usab sa Kabubut-on; Konsyensya; Pagpuasa ug mga Halad sa Puasa; Espiritu Santo; Kahayag ni Kristo; Paghinulsol; Satanas

Tsa (*Tan-awa sa* Pulong sa Kaalam)

Utang

Pinaagi ni Propeta Joseph Smith, ang Ginoo sa makausa misulti sa grupo sa mga Santos, “Kini ang akong kabubut-on nga kamo kinahanglan mobayad sa inyong tanan nga mga

utang” (D&P 104:78). Sukad pa sa unang mga adlaw sa Simbahan, ang mga propeta sa Ginoo balikbalik nga mipahimangno kanato aron makalikayan ang pagkaulipon sa utang.

Usa sa dakong mga kakuyaw sa utang mao ang tubo nga nag-uban niini. Ang pipila sa mga porma sa utang, mao ang mga kredit kard, nga adunay partikular nga taas og taripa sa tubo. Sa diha nga ikaw mautang, imong makita nga ang tubo walay kalooy. Magpadayon kini sa pagtaas, sa walay pagsapayan sa imong kahintang–bisan kon ikaw may trabaho o wala, mahimsog o masakiton. Dili kini mopalayo hangtud nga dili mabayran. Ayaw pagpalingla sa mga pagtanyag og utang, bisan kon himoon nila ang utang nga sama ka madanihon pinaagi sa ubos nga tubo o walay tubo sulod sa piho nga tagal sa panahon.

Bantayi ang kahintang sa imong mga galastohan. Disiplinaha ang imong kaugalingon sa imong pagpamalit, maglikay sa utang kutob sa mahimo. Kadaghanan sa mga panghitabo, mahimo nga makalikayan nimo ang utang pinaagi sa maalamon nga pagdumala sa imong mga kapanguhaan. Kon ikaw makautang, sama sa usa ka makatarunganon nga kantidad aron makapalit og kasarangan nga panimalay o sa paghuman sa imong edukasyon, kutob sa mahimo trabaho aron makabayad sa labing madali ug luwasa ang imong kaugalingon gikan sa pagkahigot sa utang. Kon nabayaran na nimo ang imong mga utang ug makatigum na og daghan nga mga tinipigan, ikaw andam na alang sa pinansyal nga mga problema nga moabut diha kanimo. Ikaw adunay kapasilongan ug kalinaw sa imong kasingkasing.

Dugang nga mga pakisayran: Lucas 16:10–11; D&P 19:35

Visiting Teaching (*Tan-awa sa Relief Society*)

Ward (*Tan-awa sa Pagdumala sa Simbahan*)

Yawa (*Tan-awa sa Satanas*)

Yawe sa Priesthood, Mga (*Tan-awa sa Priesthood*)

Zion

Ang Doktrina ug mga Pakigsaad naglangkob sa daghang mga tudling diin ang Ginoo misugo sa mga Santos sa “paningkamot sa pagdala ug pagtukod sa kahimoan sa Zion” (D&P 6:6; tan-awa usa sa D&P 11:6; 12:6; 14:6).

Ang pulong *Zion* adunay nagkalainlaing kahulugan diha sa mga kasulatan. Ang pinakalabing kasagaran nga paghubad sa pulong mao “ang putli og kasingkasing” (D&P 97:21). Ang *Zion* sa kasagaran gigamit sa niini nga paagi aron sa pagpasabut sa mga katawhan sa Ginoo o ngadto sa Simbahan ug sa mga stake niini (tan-awa sa D&P 82:14).

Sa unang mga adlaw niini nga dispensasyon, ang mga lider sa Simbahan mitambag sa mga miyembro sa pagtukod og Zion pinaagi sa paglalin sa usa ka sentro nga dapit. Karon ang atong mga lider nagtambag kanato sa pagtukod og Zion diin kita nagpuyo. Mga miyembro sa Simbahan gihangyo sa pagpabilin diha sa ilang mga yutang natawhan ug motabang sa pagtukod sa Simbahan didto. Daghang mga templo ang gipangtukod aron ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa tibuok kalibutan makadawat og mga panalangin sa templo.

Ang pulong nga *Zion* mahimo usab nga magpasabut sa piho nga heograpiya nga mga dapit, sama sa mosunod:

- Ang siyudad ni Enoch (see Moises 7:18–21).
- Ang karaan nga siyudad sa Jerusalem (tan-awa sa 2 Samuel 5:6–7; 1 Mga Hari 8:1; 2 Mga Hari 9:28).
- Ang Bag-ong Jerusalem, nga pagatukuron didto sa Balangay sa Jackson, Missouri (tan-awa sa D&P 45:66–67; 57:1–3; Mga Artikulo sa Hugot nga Patuo 1:10).

Dugang nga mga pakisayran: Isaias 2:2–3; 1 Nephi 13:37; D&P 35:24; 39:13; 45:68–71; 59:3–4; 64:41–43; 90:36–37; 97:18–28; 101:16–18; 105:5; 115:5–6; 136:31

*Pagkat-on kanako, ug paminaw sa
akong mga pulong; lakaw sa kaaghup sa
akong Espiritu, ug ikaw makabaton
og kalinaw ngari kanako.*

Doktrina ug mga Pakigsaad 19:23

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

CEBUANO

